

PDF4Kurd

کۆمەڵە جێڕۆک

زنده خهون
چيخوف

زنده خهون

دهزگای چاپ و بئاوکردنهوهی موکریانی
کوردستان ت. «۲۲۹۹۹۲»

e.mail:mukriani@yahoo.com

- کتیبی ژماره: «۶۳»
- کتیب: زنده خهون: کۆمهله چيروک
- نوسینی: چيخوف
- گۆرینی له فارسییهوه: همه کهريم عارف
- هونهرکاری ناوهوه: قاسم قادر
- بهرگ: محمهد قادر
- چاپی يهکههه: ههولیر - ۲۰۰۱
- ژمارهی سپاردن «۲۵۶» ی سالی ۲۰۰۱ دراوهتی.
- چاپخانهی وهزارهتی پهروهرده/ ههولیر

کۆرینی له فارسییهوه
همه کهريم عارف

ههولیر - چاپی يهکههه

2001

پيپر است

- وتھيھڪ 7
- دژمنان 11
- ريڪھوتھيڪي ھيچ 25
- زندھ خھون 31
- زيڪ زيڪھ 41
- ماچ 69
- ھھلتن 89
- فانكا 97
- گرانھتي 103
- رھبھني رھشپوش 111
- ھاملھتي مۇسكۇبي 147
- جۇزيف 157
- لھدھفتھري بيروھري كيزيڪھوھ 173

وتیهک

چیخوف

۱۸۶۰-۱۹۰۴

چیخوف یه کییکه له چیرۆکنوسه هه ره دیاره کانی روسیا و شورته و نیویانگی جیهانی هه به، بۆ خۆی له بواری چیرۆکی کورتدا خاوهنی ریبازی تاییه تی بووه و به دامه زڕینه ریکی هه ره گه وهری ژانری چیرۆکی کورت ده ژمیردری و پاشان بوو به قوتایخانه یه کی ئه ده بی ئه و تو که له سه رانسهری دنیا دا په پیره وانی خۆی هه بوو.

ئهم پیاوه هه رگیز تووشی غرور و خۆپه سندی نه بوو، و پیرای ئه وه ی پتر له ۴۰۰ به ره ه می هه مه جوړی و هک: چیرۆک، چیرۆکی دریترو نو قلیت. شانۆنامه و یادداشت و گوتار و نووسینی دی بلا و کردۆته ره و پایه یه کی ئه ده بی یه کجارگه وهری هه بووه، هه رگیز چه زی به خۆنواندن نه کردوه، چه زی نه کردوه باسبکری و پیتیدا هه لبگوتری، ئهم نامه یه چیخوف به لگه ی ئه و قسه یه ی سه ریمان، نامه که وهلامی نامه ی دۆستیکی خۆپه تی به ناوی دکتور روسولیموف. که ها و ده وهری زانستگه ی پزیشکی بوون. چیخوف له و نامه یه دا ده لیت: «.. داوات لیکرد بووم ژینامه ی خۆم بنووسم. من له مه نه خۆشی ژینامه نووسینه زۆر بیتزارم. هیچم له وه لا ناخۆشتر نیه که هه ندی شت ده رباره ی خۆم ده خۆنیمه وه. خۆ له وه ناخۆشتر ئه وه یه که هه ستم ده رباره ی خۆم بنووسم و چاپی بکه م. به هه رحال و هه ندی شتی که م، بری چه قیقته تی بی رتووش و بی په رده م ده رباره ی خۆم له پارچه کاغه زتیکی جیادا بۆ نووسیوی و له وه ش پترم له ده ست نایه ت. «

خۆپه نهری به ریز به نده ش و ده قی ئه و شته که مه ی سه ر کاغه زه جیاکه ده خه مه

به رده سستی ئیه ی هیترا: «.. من، ئانتوان چیخوف له ۱۸۶۰/۱/۱۷ دا، له تاگانرک ها توومه دنیا وه. سه ره تا چومه قوتابخانه ی یۆنانی (کلئیسای ئیمبراتور قه سته نتین) پاشان له قوتابخانه ی تاگانرک دریتروم به خۆپندن دا. له سالی ۱۸۷۹ دا چومه زانستگه ی مۆسکو، خۆم له کۆلیجی پزیشکی ناو نووس کرد. له و ته مه نه دا هیتده سه رم له کۆلیجه کان ده رنه ده کرد بیرم نییه بۆچی کۆلیجی پزیشکیم هه لبارد. به لام پاشان له م کاره م ژپوان نه بوومه وه له یه که م سالی زانستگه مه وه ده ستم به نووسین کرد. نووسینه کانم له گو قاره هه فتانه کان و له روژنامه کاندای بلا و ده کرده وه. که زانستگه م ته واو کرد، نووسین بوو بوو به پیشه م. له سالی ۱۸۸۸ دا خه لاتی پۆشکینم و ه رگرت. له سالی ۱۸۹۰ دا چوم بۆ تاراوگه ی ساخالین تا کتیبیک له مه ر نه فیکراو مه حکومانی رژیمی تزاری بنووسم. له ماوه ی بیست سالی ژپانی ئه ده بیم دا جگه له ریپوتاز، یادداشت و ئه و گوتارانه ی که روژانه له روژنامه کاندای بلا و م کردونه وه ته وه و ئیستا په یادا کرنه وه و کۆکردنه و یان یه کجار زه حمه ته، پتر له ۳۰۰ چیرۆک و ئه فسانه م نووسیوه و چاپم کردوون. هه ره ها نما یشنامه شم ئاماده کردوه.

بیتگومان خۆپندنی من له کولجی پزیشکیدا کاریگه ریه کی گه وهری له سه ر به ره مه ئه ده بییه کانم هه بووه. زانیاری و شاره زایی پزیشکی زه مینه ی بۆ خۆشکرم که ووردتر سه رنجی شته کان بده م و زانیاری سه باره ت به جیهان و خه لکی ده و له مه ندر کردووم. پایه خی راسته قینه ی ئهم زانسته و کاریگه ری و ره نگدانه وه ی له کاره ئه ده بییه کانمدا ته نیا پزیشک په ی پیده بات. کاریگه ری راسته و خۆی زانستی پزیشکی و ره نگدانه وه ی له به ره مه کانمدا هیتده گه وره بووه که له زۆر هه له ی پاراستووم. ئاشنایه تیم ده گه ل زانسته سروشتیه کان و ریبازی زانستیدا وای لیکردم هه رگیز له مه نتیق لانه دم.

هیتده ی بۆم کرابی و ده سه لاتم پیدای شکابی هه و لمداره ده ستور و بنه مای زانستی ره چاو بکه م. هه ر کاتیک پی چه سیابم ده ره قه تی په پیره و کردنی ریبازی زانستی نه ها تووم، خۆم له و بابه ته نووسینه بواردووه.

پتویسته ئه مه ش بلیم که دا هیتانی هونه ری هه میسه یان هه موو کاتیک له گه ل ریبازی ده ستوری زانستیدا ناگونجیت. بۆ وینه مه حاله له سه ر شانۆ. مردنی که سیکه ژه هر خواردوو و ه کو چۆن له واقیعا روو ده دات، نیشانبدری. به لام ده کری به زه بری ره چاو کردنی ریبازی زانستی، ئه و دیمه نه له واقیع نزیک بخرتیه وه؛ به

جوړی خوینه ریان بینه ر له و کاته دا که سوور ده زانئ ته و دیمه نه واقعی نییوه و دهستکرده، نه وهی بو دهر بکه وئ که مامه له له گه له نووسه ریکي شاره زادا دهکات. من بابایه کی نه فسانه نووسی خه یال پلاو و خه یال بازنیم که له بهردهم زانسسته کاندای ریبازیکي سه لپی بگرمه بهرو نکولی له زانسسته کان بکه م. ههروه ها له و نووسه رانه ش نیم که به پئ خاوسی به ناوده که ون و له مه نجه لی هه موو بابه تیکا نه سکوتین».

خوینه ری هیژا نه وه چیخوف بوو، ئیستاش با له وهی پتر له سه ری نه روین و با چیرو که کانی نه م کومه له یه به خویان بینه قسان و بو خوتان یه کتر بخویننه وه و یه کتر که شفبکه ن.

حده که ریم عارف

سه رچاوه :

دشمنان

انتون چیخوف

تر جمه سیمین دانشور

چاپ ششم: ۱۳۶۱

کهوت، حالی خراپه. عه‌ره‌بان‌ه‌شم له‌گه‌ل خۆ هیناوه...

کابرای میوان به قسه و ره‌فتاریا دیار بوو په‌ریشان و خه‌مباره. ده‌تگوت له ناگریکی بی ئامان یا سه‌گیکی هار ترساوه به‌ئاسته‌م رۆحی پی ماوه. ته‌نانه‌ت نه‌یده‌توانی جله‌وی هه‌ناسه برگی یه‌که‌شی بگری. به‌ده‌نگی له‌رزۆک و لی‌کدا لی‌کدا قسه‌ی ده‌کرد. راست‌گۆبی و ترسیکی مندا‌لانه له‌قسه‌کانیا دیار بوو، وه‌کو یه‌کی‌ک زاره‌ته‌ره‌ک بووی، به‌پچر پچری و تیکه‌ل و پی‌که‌لی قسه‌ی ده‌کرد و گه‌لی قسه‌ی بی سه‌رو به‌رو نابه‌جی له‌زاری ده‌رده‌په‌رین. له‌سه‌ری رۆبی: «هه‌رخه‌می ئه‌وه‌م بوو که‌خوا نه‌خواست به‌مال نه‌بی. به‌دریژی ریگا دل‌م له‌مستما‌بوو، هیزه‌خی‌راکه، فریام که‌وه جله‌کانت له‌به‌ر که‌و با‌برۆین. ئی‌واره «پا‌پچینسکی» هاته‌ میوانیم، پاشان ئه‌ل‌کساند زی‌یو‌فچیش هات، هه‌لبه‌ته‌ ده‌یان‌ناسیت.

دانیشت‌بوین بو‌خۆ قسا‌مان ده‌کرد، پاشان هه‌ستاین بو‌چا خوار‌دنه‌وه، ژنه‌که‌م هاواری لی هه‌ستا، ده‌ستی به‌دلی یه‌وه‌گرت و که‌وت به‌سه‌ر کورسی یه‌که‌دا، هه‌لمان گرت و بر‌دما‌نه‌سه‌ر جی‌گا‌که‌ی، نی‌وچه‌وانیم به‌ده‌رمان چه‌ور‌کرد، ئاوی سارد‌م به‌ده‌مو چاویا پرژاند، ئیدی بوو به‌جه‌نازه‌وه له‌و‌گۆره‌که‌وت. ده‌ترسم دلی وه‌ستای، خه‌یرا‌که‌ با‌برۆین، با‌بیشی به‌نه‌خۆشی دل‌مرد.» کریلوف مات و بی‌ده‌نگ گوی ی کرت‌بوو. هیند بی‌ده‌نگ بوو ده‌تگوت تا‌قه‌ ووشه‌یه‌کی روسی نه‌ده‌زانی. وه‌ختی ئه‌بو‌گین جار‌یکی دی نی‌وی پا‌پچینسکی هینا‌و با‌سی خه‌زوری کرد و جار‌یکی دی که‌وته‌ گه‌ران به‌دووی ده‌ستی دکتورا. دکتور سه‌ری با‌دا‌و هاته‌ قسان، زۆر به‌بی‌ن ئارامی و بی‌قه‌راری قسه‌ی ده‌کرد: «بم‌بوره. ناتوانم له‌گه‌لت بی‌م، چونکه‌ هه‌مووی پی‌نج دقیقه‌ نا‌بی که‌کوره‌که‌م مرد.»

ئه‌بو‌گین تۆزی کشایه‌وه و گوتی: «به‌راست؟ خوا‌یه‌له‌م به‌خته‌! چ رۆژیکی شوومه‌! چ ری‌که‌ و تیکه‌! به‌لی ئه‌مه‌ئیراده‌ی خوا‌یه‌ و گه‌ران‌ه‌وه‌ی نیه‌!» ئه‌بو‌گین ده‌ستی به‌کی‌لونی ده‌رگا‌که‌وه‌گرت. سه‌ری دا‌خست و له‌فکران را‌چوو. دیار‌بوو نه‌یده‌توانی به‌ده‌ستی به‌تال بگه‌ریته‌وه. دوو دل‌بوو که‌بروا یا هه‌ول‌یکی دیکه‌ش له‌گه‌ل دکتورا بدات. که‌وته‌ سه‌ر ده‌ست و پی‌ی کریلوف و به‌خه‌مباری یه‌وه‌گوتی: «دکتور من هه‌ست به‌وه‌زعی تۆ ده‌که‌م. خا‌نا‌گا‌داره‌ خۆم به‌شه‌رمه‌زار ده‌زانم له‌م کاته‌دا ته‌کلیف‌ت لی‌ بکه‌م. به‌لام چ بکه‌م؟ من نا‌ئیم، تۆ بل‌ی روو له‌کو‌ی بکه‌م؟ جگه‌له‌تۆ چ دکتۆریکی دی له‌م نا‌وه‌ نی‌یه. بی‌که‌ به‌خاتری خوا له‌گه‌لم وه‌ره. خۆت ده‌زانی شته‌که‌ بو‌خۆم نی‌یه، من نه‌خۆش نیم...»

دژمان

دکتور کریلوف، پزیشکی ده‌وله‌تی بوو، تا‌قه‌ کور‌یکی شه‌ش سا‌لانی هه‌بوو نی‌وی ئاندری بوو، نزیکه‌ی سه‌عات ده‌ی تاریکه‌ شه‌ویکی مانگی نو‌ئه‌م تا‌قانه‌یه‌ی به‌ نه‌خۆشی مله‌خره‌مرد. ریک له‌وه‌ده‌مه‌دا که‌ ژنه‌که‌ی دکتور له‌به‌رده‌م قه‌ره‌ویله‌ی کوره‌مردووه‌که‌ یا به‌چۆکا هات و یه‌که‌ مین شالا‌وی نا‌ئومیدی پرستی لی‌ بری، له‌زه‌نگی ده‌رگا‌که‌یان درا، ده‌نگی زه‌نگه‌که‌ له‌هۆله‌که‌دا ده‌نگی دایه‌وه.

مالی دکتور هه‌ر که‌زان‌یان مله‌خره‌ له‌مال‌یاندا په‌یدا بوو، بو‌به‌یانی هه‌موو نو‌که‌ره‌کان‌یان ئیزن دا. کریلوف خۆی چووه‌ به‌ر ده‌رگا. له‌ماله‌وه‌چۆن بوو واهی چووه‌ به‌ر ده‌رگا. کراسیک و ئیله‌کیکی له‌به‌ر بوو، نه‌دو‌گه‌ی ئیله‌که‌که‌ی دا‌خست و نه‌ده‌ست و ده‌مو‌چاوی ووشک کرده‌وه. ئه‌سفه‌نیک ده‌ستی سوتاند‌بوو. دا‌لانه‌که‌ تاریک بوو. کابرا هاته‌ ژووره‌وه، نه‌ده‌ناسرایه‌وه، هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ دیار‌بوو که‌ میانه‌ بالا، مل پی‌چیکی سپی له‌مل و ره‌نگی په‌ری بوو. هیند ره‌نگی سپی بسوو که‌ وه‌ ژوور که‌وت له‌تۆ وایه‌ دا‌لانه‌که‌ی روناک کرده‌وه. کابرای میوان زمانی تیک‌تالا بوو، به‌هه‌زار حال تا‌پرسی: «جه‌نابی دکتور له‌مالی یه‌؟»

کریلوف گوتی: «به‌لی له‌مالم، چیت گه‌ره‌که‌؟»

کابرای میوان گه‌شایه‌وه و گوتی: «تۆ جه‌نابی دکتۆری؟ زۆر خۆش‌حالم.» له‌تاریکی یه‌که‌دا ده‌ستی بو‌ده‌ستی دکتور گه‌را، هه‌رکه‌ ده‌ستی دکتۆری به‌رده‌ستان که‌وت به‌توندی گۆشی و گوتی: «زۆر زۆر خۆش‌حالم، جار‌یکی دیکه‌ش به‌خزمه‌تت گه‌ییوم، ئه‌گه‌ر بیرت ما‌بی من «ئه‌بو‌گین» م‌نا‌وه. ئه‌م ها‌وینه‌ له‌مالی «گنوشیف» به‌خزمه‌تت گه‌یشتم. زۆر خۆش‌حالم که‌وای له‌مال. مه‌عز بو‌ره‌زای خوا، ده‌ست نه‌نه‌ی به‌روومه‌وه و بل‌ی ی به‌م دره‌نگه‌ شه‌وه‌ له‌گه‌لت نایه‌م. ژنه‌که‌م له‌پر له‌زریکه‌ی دا‌و

ههردوو بێدەنگ بوون. کربلوف پشتی کردە ئەبوگین. تۆزیک وێستا و ئەوجا بە ئەسپایی لەدالانەکەوه خۆی بەژووری میواناکرد. وەزعی نااسایی و رەفتاری نامیر ئاسابوو. گلتۆییکی کوزاوهی میزان کرد، تەمەشایەکی کتیبییکی ئەستوری وازی سەر مێزێکی کرد.

دکتۆر خۆشی نەیدەزانی بۆ ئەم کارانە دەکا، چونکە لەو دەمدا نە مەبەستیکی تاییەتی هەبوو نە بیری لە شتییک دەکردهوه. هەر بیریشی نەمابوو کە کارابەکی غەریب لەبەر دالانەکە وێستاوه و چاوهروانی ئەوه. کچی و تاریکی ژوورەکە هیندەدی دی خەمبارو بێ تاقەتیان کرد. کە لە ژووری میوانەوه چوو ژووری کارکردنەکە خۆی، لاقی راستی لەرا دەدەر قورس بوو. کەوتە لە پەکتۆتی بە دووی کێلونی دەرگاگەدا، نازای لەشی سست و خاوبوو. وەکو یەکیک بەپیکەوت ریتی کەوتیبیتە مالتیکی بێگانه یا بۆ یەکەمجار لەژیا نیا مەست بوو بێ، گێژو سەر سام کەوتبووه بەر شەپۆلی کۆمەڵتی هەست و سۆزی تازەوه. هێڵە روناکی یەک کەوتبووه سەر کتیبەکانی نیو تاقیکی ژووری نووستنەکە، ئەم روناکی یە لەگەڵ بۆنی ئەسفەنیک و سپرتۆی ژووری نووستنەکە، تیکەڵ ببوو... دکتۆر شەکت و خەمبار خۆی دا بەکۆلی کورسییەکی پشت مێزەکەیا. بۆ ساتی چاوانی گێژو وێژی بڕینە کتیبەکان کە لەبەر روناکی یەکەدا دەدرەوشانەوه. ئەوجا هەستا و چوو بۆ ژووری نوستن، لێرەدا، لە ژووری نووستندا مەرگ بەالی بەسەر هەموو شتییکا کیشا بوو. هەموو شتییک؛ بچووکتربین شتی نیوژووهکە باسی لافاو و تۆفانیکیان دەگێرایەوه کە تی پەری بوو. مۆمیک لە نیوان کۆمەڵی شووشە و قوتو و گۆزەدا لەسەر تەپڵەکی دانرا بوو و دەسوتا. چرایەکی گەورەش لەسەر دۆلابی دانرابوو. مۆم و چراکە تاقە روناکی ژوورەکە بوون.

کۆرەکیان لەسەر قەرەوێڵەیهکی نزیکي پەنجەرەکە رەق راکشا بوو.

چاوانی ئەبلەق ببوون و ماکی سەر سامی یەک بەچارەیهوه دیاربوو. جولەیی نەدەکرد، پێ دەچوو چاوه ئەبلەقکانی سات بەسات تاریک و تاریکتر ببن وزیاتر بەقولا بچن. دایکی دەستی خستبووه سەر لەشی کۆرەکە و دەمو و چاوی لە چەرچەفەکانا نقوم کردبوو و بەرانبەر قەرەوێڵەکە چۆکی دادابوو. ئەویش وەکو کۆرەکە بێ جۆلە بوو. بەلام نازای بەدەنی وەکو بێ نیو ناو دەلەرزێ! بە هەموو هیزو توانای باوہشی بە قەرەوێڵەکەدا کرد، دەتگوت لەوه دەترسیت ئەو ئارامی یە بالی بە سەرخۆی و هەموو شتییکا کیشاوه بشیوی و سەر لەنوی بوزوژیتتەوه.

پەتۆکان، چەرچەفەکان، قاپ و ئامانەکان، ئەو دلۆپە ئاوانە سەر عاردهکە، ئەو فلچە و مراکانە لێرەو لەوێ کەوتبوون، شووشەیهک دەرمانی سپی، هەوای ناخۆشی ژوورەکە هەر هەموو بێ گیان و مات و مردوو دەهاتنە بەرچاو. دکتۆر کە چاوی بە ژنەکە کەوت هەلۆهستهیهکی کرد. دەستەکانی لە نیوگێرفانی پانتۆلەکەیدا گرمۆلە کردن. سەری دانەواند و سەیرتیکی کۆرەکە کرد. چ شتییک لە سیمایدا بەدی نەدەکرا، تەنیا ئەو فرمیسکانە سەر ڕدینی نەبێ کە ئەو دیان نیشان دەدا کە تازە گریاوه.

ئەو ترسەیی کە لەکاتی باسکردنی مەرگا بەخەیاڵماندا دی لەو ژووری نووستنەدا نەبوو. بێدەنگی و کچی ژوورەکە، وەزعی دایکەکە، سیمای باوکەکە، هەر هەموو سامیکی تاییەتیان دەخستە دل. ناسکی و حساسی غەمیکی مەرۆقانهی لە وەسف نەهاتووی ئەوتۆ لە ئارادا بوو کە مەگەر تەنیا موسیقا دەرهقەتی وەسف کردنی بێ. کچی و بێدەنگی یەکی یەکجار ناسک و سەیر هەست پێدەکرا. کربلوف و ژنەکە هیادی و ئارام بوون، نە دەگریان، وەک بلتی ی ئەوانیش ئیعترافیان بە وەزعی و حالێ شاعیرانەیی خۆ دەکرد. چونکە هەردووکیان چوو بوونە سالتەوه، ئومیدی ئەو دیان نەمابوو مندالی دیکەیان بێ.

دکتۆر چل و چوار سالتە، موی سپی بووه و لە تەمەنی راستی خۆی پتر دەنوینتی. ژنە جەرگ سوتاو کەشی هەرچەندە تەمەنی سی و پینج سالتە، بەلام تەواو ژاکاوهو تیک چوو. ئاندری ئەک هەر تاقانەیان بوو بەلکو دوا مندالیشیان بوو.

دکتۆر، بەپێچەوانەیی ژنەکەیهوه لەو بابەتە مەرۆقانه بوو کە لەکاتی پەستی و غەمباری و سەغڵەتی دا حەز بەجولان دەکەن. ۵ دەققەیهک بەدیار ژنەکەیهوه وێستا و ئەوجا لەژووری نووستن و دەدرکەوت. لاقی راستی تەواو بەرزکردەوه، خۆی بەژووریتی چکۆلەدا کرد کە تاکە قەنەفەیهکی گەورە نیوهی پێ کردبووه. لەوێوه خۆی بەموبەقەکەدا کرد. بەدەوری وەجاخەکەدا سوپرایهوه. دانەوی یهوهو لە دەرکەیهکی بچووکهوه هاتە بەر دالانەکە دیسان زەلامیکی مل پێچ لە مل و رەنگ پەریوی لێ بەدیار کەوت. ئەبوگین هەناسەیهکی هەلکیشا و گوتی: «هاتیت» کیلۆنی دەرگاکی گرت و گوتی! «فەموو با بڕۆین.» دکتۆر کەوتە لەرزین، لیتی راما و گوتی.

- ئەدی پێم نەگوتی ناتوانم بێم؟ چ کارابەکی سەیری!

- دکتۆر، ئاخە منیش بە شەرم. وەنەبێ بە وەزعی تۆ نەزانم، باوریکە پێ بەدل

هاوبه‌شی خه‌متم.» ئه‌بوگین ده‌ستی خستبووه سهر مل پیچه‌که‌ی و به‌دهم تکاو رجاوه ده‌یگوت: «خۆ من بۆ خۆم ناوی ی. رجات لیده‌که‌م ژنه‌که‌م خه‌ریکه‌ ده‌مری. ئه‌گه‌ر گویت له‌ ناوه‌ هاواری ده‌بوو، ئه‌گه‌ر رهنگو رویت ده‌بینی ئه‌وسا نه‌هه‌قت نه‌ ده‌گرتم! سه‌یری من که، وامزانی چوویت خۆت بگۆری! دکتور رجات لیده‌که‌م، مه‌عز بۆ ره‌زای خوا، پیاوی چا به‌ تا دره‌نگ نه‌بووه باپۆین.»

کریلوف ماوه‌یه‌ک بیده‌نگ بوو، ئه‌وجا گوتی: «ناتوانم له‌گه‌لت بێم» و خۆی به‌ژووری میواندا کرد. ئه‌بوگین دووی که‌وت، قۆلی گرت و گوتی:

- ده‌زانم تۆش خه‌مباری و نه‌هه‌قت نی یه. به‌لام من بۆ کارتیکی سوکه‌له‌ به‌دووتدا نه‌هاتووم، بۆ ئه‌وه‌ نه‌هاتووم ددانێ چاره‌سه‌ریکه‌ی یا گه‌وا هیتامه‌یه‌کی پزیشک‌گه‌ریم بۆ بنووسیت. هاتووم که‌ ژبانی مرۆقییک زگار بکه‌ی.» عه‌ینی گه‌دایان ده‌پارێتمه‌وه: «ژبانی مرۆقییک که‌م نی یه، له‌ هه‌موو غه‌میکی شه‌خسی گه‌وره‌تره. تکات لیده‌که‌م هیمه‌تی بکه، به‌ناوی مرۆقیایه‌تی یه‌وه‌ تکات لیده‌که‌م.

کریلوف به‌ دلته‌نگی یه‌وه‌ گوتی: «ئاخر مرۆقیایه‌تی دوو سه‌ره‌یه، به‌ ناوی هه‌مان مرۆقیایه‌تی یه‌وه‌ تکات لیده‌که‌م که‌ له‌گه‌ل خۆتم مه‌به. خواجه، تووشی چ بووم! من به‌ توژی خۆ به‌پتوه‌ ده‌گرم و تۆش مرۆقیایه‌تیم به‌گژا ده‌که‌ی. باوه‌ر بکه‌ بێشم هه‌یچم پێ ناکرێ. به‌که‌لکی چ نایه‌م. ئاخر چۆن ژنه‌که‌م به‌ته‌نی به‌جێ بیلیم؟ نا، نا...»

کریلوف ده‌ستی هه‌لته‌کاند. پشتی کرده‌وه‌ ئه‌بوگین، له‌سه‌ری رۆیی: «... له‌ من گه‌ره‌ک نی یه، به‌داخه‌وه‌م. .. به‌پیتی قانونی مه‌ده‌نی، به‌رگی سیازده‌ مه‌جبورم بێم و تۆش هه‌قی خۆته‌ پشتی مله‌م بگری و به‌زۆر له‌گه‌ل خۆتم به‌ری، قه‌یدی نی یه‌ به‌م کوژه‌، به‌لام منناتوانم. ته‌نانه‌ت ناتوانم قسان بکه‌م، بمبوره‌.» ئه‌بوگین دیسان ده‌سته‌وه‌ دامیینی که‌وته‌وه‌ و گوتی: «خوا هه‌لناگرێ به‌م جوژه‌ وه‌لامم بده‌یه‌وه‌ داوی قانونی مه‌ده‌نی و به‌رگی سیازده‌ ببریته‌وه‌. من هه‌قیته‌وه‌م نی یه‌ که‌به‌توژی له‌گه‌ خۆتم به‌رم. ئه‌گه‌ر دبی وهره، نایه‌ی هه‌واله‌ به‌خوا بی. به‌لام من چ زۆریکم نی یه. رجات لیده‌که‌م. ژنیکی گه‌نج خه‌ریکه‌ ده‌مری. تۆخوت ده‌لی ی تازه‌کوهره‌که‌ت مردووه، جا توێه‌ک به‌وه‌ هه‌موو خه‌مه‌وه‌ له‌خه‌م و ترسی من نه‌گه‌ی کێ لیم تی بگا؟

ده‌نگی ئه‌بوگین له‌داخا و له‌خه‌فه‌تا ده‌له‌رزی. ئاوازی قسه‌کانی گه‌لی له‌ خودی قسه‌کان کاریگه‌رتر بوو. ئه‌بوگین یه‌گجار به‌خه‌مه‌وه‌بوو.

به‌لام ووشه‌کانی قه‌به‌وقه‌له‌وو بی گیانو ده‌ستکرد ده‌هاتنه‌ به‌رچاو. به‌خۆشی هه‌ستی به‌مه‌ده‌کرد جا بۆ ئه‌وه‌ی دلی دکتور نه‌ره‌نجی هه‌ولێ ده‌دا ئه‌گه‌ر به‌ووشه‌

دکتوری بۆ نه‌یه‌ته‌ ره‌دا ئه‌وا به‌ ره‌فتار و کروزانه‌وه‌ له‌وه‌ته‌ری سۆزی بدا و قه‌ناعه‌تی پی بکا. به‌شێوه‌یه‌کی گشتی ووشه‌ هه‌رچه‌ند جوان و ناسک بی ته‌نیا کار له‌که‌سانی بی خه‌م ده‌که‌ن. ووشه‌ هه‌میشه‌ ئه‌وتوانا و ده‌سه‌لاته‌ی نی یه‌ که‌خه‌لکانی زۆر شاد یا زۆر خه‌مبار رازی بکا، چونکه‌ باشتترین ده‌ریی خۆشحالی زۆر و غه‌می زۆر بیده‌نگی یه. ئاشقان له‌بیده‌نگی دا باشت له‌زمانی یه‌کدی حالی ده‌بن. وه‌عزدا نیکی گه‌رم و گوپی سه‌رکوپی مردوویه‌ک ته‌نیا کار له‌بیگانان ده‌کا. ژن و مندالی ئه‌ومردووه، ئه‌و وه‌عه‌زه‌ گه‌رم و گوپیانه‌لاوه‌ سادرو هه‌یچه، کریلوف مات و بیده‌نگ و یستابوو که‌ ئه‌بوگین پتر له‌سه‌ر پیروزی و فیداکاری پیشه‌ی دکتوران رۆیی. دکتور گوتی: زۆر دووره‌؟

- هه‌رسه‌عاته‌ ری یه‌که‌. ئه‌سه‌په‌کانم ئه‌سپی چاکن، دکتور وه‌عه‌دی شه‌رفت ده‌ده‌مێ که‌به‌سه‌عاتی بت به‌م و بت هه‌ینمه‌وه‌.

ئه‌م قسانه‌ی داوی گه‌لی زیاتر له‌ چه‌مکی «مرۆقیایه‌تی» و «پیشه‌ی پیروزی دکتوران» کاری له‌ دکتور کرد. توژی راما و ناھیتی هه‌لکیتشا: «چاکه، پرۆ با برۆین!»

به‌په‌له‌ رۆی. به‌دوودلی یه‌وه‌ خۆی به‌ژووری کاره‌که‌ید کردو خه‌را به‌پالته‌یه‌کی ده‌لبه‌وه‌ گه‌رایه‌وه‌. ئه‌بوگین گه‌شایه‌وه‌، که‌وته‌ مه‌رایی دکتور، یارمه‌تی داتا پالته‌وه‌ی له‌به‌رکردو ئه‌وچا به‌ دووقۆلی له‌مال و ده‌ره‌وتن. دنیا تاریک بوو. به‌لام هه‌شتاش له‌دالانه‌که‌ی مالی دکتور روناکتر بوو. له‌تاریکی یه‌که‌دا بالای به‌رزو که‌می کوری دکتور، ردینه‌ته‌نک و دپه‌که‌ی، که‌پوه‌ به‌رانی یه‌که‌ی به‌ئاشکرا دیاربوو. له‌ته‌نیشته‌ دکتوره‌وه‌، ده‌مو چاوی پان و بی رهنگی ئه‌بوگین کلاوه‌ بچوکه‌که‌ی که‌به‌ هه‌زار حال که‌لله‌ی داپۆشی بوو ده‌بینرا. ملپه‌چه‌که‌یه‌هه‌ر له‌پیشه‌وه‌ سپی ده‌چۆوه‌، له‌په‌شته‌وه‌ وه‌بن قه‌ره‌ درپه‌که‌ی که‌وتبوو. ئه‌بوگین له‌وه‌مه‌دا که‌یارمه‌تی دکتوری ده‌دا تاسه‌رکه‌وی و له‌نیو عه‌ره‌بانه‌که‌دا جیگیر بی. به‌ئه‌سپای گوتی: «باوه‌ر بکه‌ هه‌ست به‌خه‌می تو ده‌که‌م.» و به‌عه‌ره‌بانچی یه‌که‌ی گوت: «باژۆ لیوک ی نازیز باژۆ، تاده‌توانی خه‌را باژۆ.»

عه‌ره‌بانچییه‌که‌ به‌په‌له‌ وه‌ری که‌وت، یه‌که‌مجار گه‌شته‌ ئاستی ریزه‌ خانووی یه‌کی رووت. ئه‌م خانووانه‌ له‌ ده‌وری حه‌وشه‌ی خه‌سته‌خانه‌یه‌ک گیرسابوونه‌وه‌. هه‌موو لایه‌ک هه‌رتاریک بوو، ته‌نیا له‌و سه‌ری حه‌وشه‌که‌ نه‌بی که‌ روناکی یه‌ک له‌ په‌نجه‌ره‌ی ژووریکه‌ وه‌ ده‌بریسکایه‌وه‌ په‌رژینی باخیتی روناک کرد بووه‌. سی

په نجه رهي نهومي سهري ي خانويه كي ته نيا له تاريخي يه كه دا بي ره ونه قتر ده يانواند، نه و جا عه ره بانه كه كه و ته نيو تاريخي يه كي نه نگوسته چاوه وه. ته نيا خسه خشي گه لاي دره ختان و بوني كارگ ده هات. دهنكي پيچكه ي عه ره بانه كه. ته يرو توي خه بهر كرده وه و له نيولق و پويي دره خته كانه وه جم و جول و فريادي خه مناك. وهك بلتي ي ده يانواني كوره كه ي دكتور مردوه وه ژنه كه ي نه بوگين زور نه خو شه. له چره دارستانه كه رت بوون، تاك و ته را ليرو له وي دره ختان ده كه و تنه بهر چاو، پاشان تا قه ده ونه نيك په يدا بوو. هه و زه ناويك به حال دده ره وشا يه وه و سي بهري گه و ره له باوه شي دا مت بيوون. ئيستا عه ره بانه كه به پي ده شتيكي ته خت و هه موارد داده كشا. دهنكي ته يرو تو زور له دوور ده هات. به لام هه زو هه موو شتيك كپ و خاموش بوو. كريلوف و نه بوگين به دريژاي ريگه بيده ننگ بوون. تا قه جاريك نه بوگين ناهيكي قولي هه لكيشاو له بن ليوه وه گوتي: «كه دهرديكي گرانه، بنيادهم هيچكاتي كه سو كاري به قه دكاتي خه ته ري له ده ست دانيان خوش ناوي.»

كاتي عه ره بانه كه به هيو اش ي له چوميك ده په ري يه وه. كريلوف له پر راپه ري وترسي لي نيشت. وهك بلتي ي له داكشاني ناوه كه ترسا. به خه م و كه سه ره وه گوتي: «ئا ريم بكنه با بچم يه كتيك بني رمه كن ژنه كه م، فه قيره به ته نيا يه. پاشان ديمه وه خزمه تان.»

نه بوگين بيده ننگ بوو. عه ره بانه كه به له قه له ق به سه ر به رده كاندا رت ده بوو، له كه نارتيكي قوم له لان رت بوو و كه و ته ري. كريلوف نالكاوي كول و كه سه ري خوي بوو، به دهم خه م و خه فه ته وه ده يرواني يه ده ور و بهر كو تايي جاده كه له بهر تيشكي كزي ستيره كاندا نه ده بيورا. دره ختي بي له كه نار كه دا ريزبان به ستبوو و غه رقي تاريخي بوون. پي ده شته كه ي ده ستي روزه هلات. بي هه وراز ونشيو، ته خت و ساف وه كو ناسمان بي كو تايي بوو. جار جاري ليرو له وي له دوور رپا روناكي يه ك بهر ز ده بووه. پي ده چوو له كيلگه و په ريزه كاندا ناگر بكه نه وه. به ده ستي روزه نا واداو شان به شاني جاده كه گر دژلكه يه كي بچووك قوت ببوه و بچك و ده وه ن به سه ري يه وه مت بيوون. مانگ سوورو گه و ره وي جو له له ناستي گر دژلكه كه به ناسمانه وه و يستا بوو. له تو وايه ئيشكي ده گرن تا نه وهك له پر ناوايي و له ده ست بچي! سروشت و هه موو ديمه نه كاني ساردو سي و خالي له نوميد ده هاته بهر چاو. زه وي وه كو چون ژنيكي زيز له ژوورتيكي تاريخ و نوته كدا به ته ني داده نيشيت و هه ول دده ا يادي

را بردو نه كاته وه، غه مبارو كه سه رداريوو. ده ستي له به هارو هاوين شور دبوو به نا چاري چاوه نو ري زستان بوو. تا چاو هه ته ريده كرد سروشت تاريخ و سارد سپو پر كه ندوكلو ده هاته بهر چاو. كريلوف و نه بوگين مانگي سور هه لگه را و نه م هه موو شته يان نه ده بيني و نه يان ده تواني خوي لي بيوون.

تا عه ره بانه كه نزيكتر ده بووه، نه بوگين بي قه رار تر ده بوو. هه لده ستايه سه ر پيان، له پشت عه ره بانچي يه كه وه ده يرواني يه پيشي. نه نجام عه ره بانه كه گه يبه بهر قالد رمه يه ك كه كه پر يكي به سه ره وه قوت كرابووه. نه بوگين رواني يه په نجه ره روناكه كاني نهومي ژيره وه. به ناشكرا دهنكي هه ناسه داني ده بيسترا.

له گه ل دكتورا وه ژوور كه و تن، به غه مبار يه وه ده سته كاني پي كدا مالن و گوتي: «نه گه ر شتي روو بدا ده مر م.» «چ دهنكي نازنه وم، يه عني ساغ و سه ليمه؟!» «نه دهنكي نه سرت يه له دالانه كه وه نه ده هات. هه رچه ند چراكان روناك بوون به لام پي ده چوو هه موو ماله كه له غورا بي خه ودا بي. ئيستا دكتور و نه بوگين له بهر روناكي يه كه يه كديان به جواني ده بيني. دكتور زه لام يكي بالا به رزي نه ختي كوم بوو. به خوي ساده و جل و بهر گه كه ي ساده تر بوو. ليو نه ستور، قولنگه كه پو، ده موچاو ژاكاو، نيگا سارد، به گشتي پياويكي بيتاك وي منه ت بوو. قزي ته نكي، چرچي ولوچي ده موچاوي، ردينه ته نكه زوو سپي بووه كه ي، رووي گرژو موني، ساردو سپي له گه ل خه لكي دا سه ر سه ختي يه كه ي و هه ر هه موو نه مانه روه زاني تالي رابردو، چاره نووسي پر جه و روجه فاو مه شه قه تي ژيان وره نج بيوه ري مروقي بي ري بنياده م ده خسته وه. گه ر ته ماشا يه كي هه يكل و كه له شيت كرديا باوه رت نه ده كرد كه نه م پياوه ژني هه بي و تواني بيتي به ديار جه نازه ي مناله كه يه وه گر يابي. به لام نه بوگين جياواز بوو، توندو تول و توكمه بوو، قزي زهردو، كه له لزل بوو، ده موچاوي هه رچه ند پان و گه و ره بوو به لام ناسكي يه كي تايبه تي هه بوو. جله كاني هه لبرارده وه له سه ر دوا مؤد بوو. به جل و بهر گه كه يدا ديار بوو كه دارا و ده وله مه نده. كه ري ي ده كرد سه ري قيت ده گرت و سينگي دهره په راند. دم و له بزي شيرين بوو. كه مل پيچه كه ي دا ده كه ند ياقزي ريك ده خست ناسكي يه كي ژنانه له ره فتاريدا به دي ده كرا. هه رچه نده به دهم دا كه ندي پالتو كه يه وه به ترسيكي مندالانه وه ده يرواني يه قالد رمه كه. به لام نه م ترسه ش نه يده تواني بيگوري. يا خو په سه ندي يه كه ي وه شيري وله شه وق و زه وق ي بخا. له وده مه دا كه به قالد رمه كه دا سه ر كه و ت گوتي: «كه س

ديار نى يه، چ دنهگيى نايى. خوايه خوت رهحم بكهى.»

دكتورى له رارهوه كه وه برد بو هولتيكى گه وره. پيانويه كى گه وره له سوچيكي هولته كه دانرابوو، چرايه ك هولواسرابوو. له ويته چونه ژوورتيكى بچكولهى جوان؛ ژوورى دانيشتن بوو، زور خوش و دلگير بوو. روناكى يه كى خوشى نامال سوور روشنى كردبووه. نه بوگين گوتى: «جه نابت ليره دانيشه با خه به ريان بدهمى وهر نيستا ديمه وه خزمه تت.» كريلوف به تهنى مايه وه. نه جوانى وراز اوپي هولته كه ونه نم ماله غريب و بيگانه يه شتاقيان كاربان تن نه كرد. له سهر كورسييه ك روئيشت وروانى يه دهسته به سپيرتو سوتاوه كانى. نيو نيگايه كى گلپوه سورباوه كى جانتاي چه لوكه كى كرد، و نه و جا كه و ته هولپروانين به ديواره كانى ژووره كه دا تابزانتى سه عات كه له كوئى يه، له پر نيگاي له سهر گورگيكي به كااخراو گيرسايه وه كه وه كو نه بوگين له خورازى و خو په سهند بوو.

هممو شتيك كپ و نارام بوو... له شوپنيكى يه كجار دووره وه، له يه كييك له ژووره كانه وه كه سيك به دنهگى به رز تاهيكي هولكيشا.

دراگايه كى شووشه چركه يه كى ليوه هات و ئيدى هممو شتيك كپ و بيدنهنگ بوو. 5 دهققه رت بوو. كريلوف ئيدى نه يدهروانى يه دهستى خو، چاوى برى يه نه و دهر كه يه كى كه نه بوگين ليوه رويى بوو.

نه بوگين له بهر دهرگا ويستا بوو. نه بوگينه كى جاران نه بوو. وه كو كه و چوو بوو و خو په سه ندييه كى نه ما بوو ده موچا و دهستى، وه زع و حالى ته واو گورا بوون، ئيدى يا له ترسا بوو يا له تاو تازارتيكى به دهنى بوو. كه پوى، ليوى، سميلتى و سيماي ده له رزين، به لام چاوه كانى بريسكه ي تازارتيكى سه ريان ددها.

نه بوگين به ههنگاوى قورس و ههراوه وه خو گي يانده ناوه ندى ژووره كه! كوور بووه، نالاندى و دهستى هولته كاند.

هاوارى كرد: «فريبودرام!» نه و تا هيزى تيدا بوو و دانى به ووشه ي نه ودا نا: «نه و ديته فريبوى داوم، روئيشتوه، به درو خو خو نه خوش خست و دهستى به منه وه نا تا رده ووى نم كهر پياوه «پاچينسكى» بكه وئى! نه ي هاوار! هاوار له خوم!»

به سستى به ره و لاي دكتور چوو. دهسته سپى و نهرمه كانى گرت به دهه موچاوى يه وه. به دم داخ و خه فته وه له سهرى رويى: «روئيشتوه، فريبوى داوم، تاخر نم درو گه وره به بو؟ نه ي خواى گه وره، تاخر من چم ليكردوه؟ رده ووه كه وتوه!» فرميسك وه كو باران له چاوانى دهبارى. گه رايه وه، كه و ته هاتوو چو به ژووه كه دا. نه بوگين به

چا كه ته كول و پانتولته ته سكه كه يه وه كه موى روت بوو، لاقى له چاو به دنه نيا يه كجار باريك ده هاته به رچاو، به و قه دو قه لافاته وه له شير دهچوو. دكتور له پر په له پهل پي كه وت، ههستايه سهر پي، روو به رووى نه بوگين ويستا و گوتى: «باشه نه خوشه كه كوا؟» نه بوگين هاوارى كرد، قاقا پي كه نى، هون هون گريا، دهستى هولته كاند: «نه خوشه كه؟ نه خوشه كه؟ نه خوشى چى! مه لعونه، ناچيزه يه، نا ئينسانه، شه يتانيش په ي بهم فنده نه دهرد: دهستى به منه وه نا تا بو خو رده ووى كهر پياويك بكه وئى رده ووى قه شمه رى، لوتى يه، چه كليك بكه وئى! خوايه چم به سهر هات، خو زى مرديا، قه ت نه مام پي قبول ناكري، نه به خوا قبول ناكري.»

دكتور رهق راوهستا. چاوى پر بوو له نه شك. ردينه تنك و چه ناگه باريكه كى كه وتنه له رزين. به سه رنجه وه روانى يه ده ورو به رى خو و گوتى: «نم گالته بازاره چى يه؟ مناله كه م مردوه، ژنه كه م به وه هممو كول و كه سه ره وه به تهنى له ماله وه به جى هيشتوه، خوم له سهر پييان ناگرم، سى دانه شه وه خه و نه چوته چاوانم... و له وينده ره وه منى هيتاوه تا له م كوميديا بازارى يه دا ده ورم پي بيى... من له مه تنى ناگم، نه خير سهر له مه دهرنا كه م!» نه بوگين يه كييك له كولته مسته كانى كرده وه، كاغه زتيكى چرچ و لوچ كه و ته سهر زوى، تا توانى پي ي پيدانا، ده تگوت پي به ژهنگه سوربه كدا دهنى، به رقه وه گوتى: «سه يرى منى نه فام بكه، چاوم كوئر ببوايه» دهستى گرت به سه ربييه وه. ده تگوت فه لايحه كه و ته باره گه نمه كه يان پي شيل كرده وه، له سهرى رويى: «نه مده زانى بو هه موو رو زى سه رمان ددها، نه مزانى بو نه مرپو به گاليسكه هاتبوو؟

تو سه يرى گيلى منكه! به سته زمانى دلپاك!»

دكتور كه و ته پرته وبولته: «من تنى ناگم، سهرم له م شته دهرناچيت، نم فيل و ته له كه بازى يه يانى چى؛ يانى دهست خه رو كردنى خه لكى، يانى گالته كردن به دهردو تازارى خه لكى.

مه حاله... من له ژيانما شتى وام نه ديوه!»

دكتور گيژو وپرو سه رسام. سه رسام وه كو يه كييك له پر ههست بكا كه زالمانه پييان رابواردوه. شانه كانى هولته كاند، دهستى به يه كدا مالىن. نه يده زانى چ بلتى و چ بكا. نيوه گيان خو دا به كولتى كورسييه كدا.

نه بوگين به چاوانى پر فرميسكه وه قسه ي دهرد: «نيستا باشه، باش، نه و منى خوش نه ده ويست. دلى به پياويكى ديكه وه بوو. هه موو نه مانه به جى ي خو، به لام

ئەم فرۆفیللە بو؟ ئەم ریسواییە بو؟ ئاخر بو؟ لە پای چی؟ ئاخر من چ خراپە یەکم لە گەل کردبووی؟» لە کريلوف نزیك بوو و بە گەرمی گوتی:

«جەنابی دکتۆر گویت لە برای خۆت بێ، تۆ بێ ئەو ی بتەوئ تازە بوویت بە شایەتی ئەم کۆستە ی من، منیش نامەوئ چ شتیکت لێ وەشێرم. باوەر بکە ئەم پڕ چ براوەم خۆش دەویست، بەدڵ و بەگیان ئاشقی بووم. هەموو شتیکم کرد بە قوربانی ئەو.

لە گەل کە سوکارم دا تیک چووم، دەست بەرداری کارەکم بووم و وازم لە موسیقا هینا. لەشتی وادا چاوپۆشیم لیکردوو کە لە دایک و خوشکی خۆم نەکردوو. هەرگیز لێ ی تۆرە نەبووم، قەت لە گول کالترم پێ نەگوتوو، ئاخر ئەم فیللە بو؟ ئاخر ئەگەر دلت بەمنەو نەماوە دلت لە جێ یەکی دی یە، ئەو رێک و رەوان بیلێ و تەواو. بەتایبەتی بەخۆت دەتزانێ کە من لیت تێ دەگەم...»

ئەبوگین بە دەم فرمیتسک هەلپشتنەو هەموو نەینێ یەکی خۆی بو دکتۆر هەلپشت. بە گەرمی قسە ی دەکردو بە هەردووک دەستان دلی دەگوشی. بێ سل کردنەو هەموو نەینێ یەکی خیزانداری خۆی هەلپشت. پێ دەچوو خۆشحال بێ بەمە ی کە ئەم رازانە لە دلی و دەدرنێ. ئەگەر سەعاتی- دووان بەو شتێوە یە قسە ی کردبا و داخی دلی خۆی هەلپشتبا بێگومان دلی هیتورتر دەبوو.

کێ دەلێ گەر دکتۆر گویتی بو گرتباو دلی داباوە، ئەبوگین شیتگی نە دەبوو و کاریکی گەوجانە ی نە دەکرد؟ بەلام بە پێچەوانە وەختی ئەبوگین قسە ی دەکرد دکتۆر تەواو گۆرا، تۆرە یی نیشته سەر سیمای، چارە ی غەبارتر و تۆرە تر بوو. کە ئەبوگین وینە ی ژنە کە ی خستە بەر دەستی دکتۆر و- ژنە کە ی جوان و ئیسک سووک بوو، بەلام عەینێ دنیا تەرک کردووان ووشک و بێ دەماغ بوو- لێ ی پارایەو کە سەیری ئەو وینە یە بکاو بلێ کە ئایا دەشیت خاوەنی دەموچاویکی ئاوا درۆبەکی ئاوارتیک بخا، دکتۆر لە پڕ وەکو یەکیکی حالی لێ بێ، ناگر لە چاوانی بیتەو، هەستایە سەر پێ و گوتی: «لە گەل منته؟ من نامەوئ گوئی بگرم! نا!» هاواری بەسەریا کردو بە توندی دەستی بە سەر میتزە کە دا کیشا: «من نامەوئ بە نەینێ هیچ و بێ مەعنا ی ئیو بەزانم. نەفرەت لە خۆتان و نەینیتان.. ئاخر تۆ بە چ روویە کەو ئەم قسە قۆرانە بو من دەکە ی! یا لات وایە هیشتا تەواو پیت رانە بواردووم؟ چما من گالته چی جەنابتم ها؟»

ئەبوگین، پاشەو پاش کشایەو و بەسەر سامی روانی یە کريلوف. دکتۆر بە دەم

ریشە لەرزیتووە لەسەری رۆیی: «بو چی منت بو ئیرە هینا؟ تۆ ی بێ غیڕەت بەملی شکاوت ژن دینێ، تۆ ی نامەرد بە ئەستۆی ووردت تۆرە دەبی و دەیکە ی بەم هەرایە، پیم نالێ ی من چمە لەم سەریە شە یە؟ داستانی ئاشقینی ئیو چ پیتووەندیەکی بەمنەو یە؟ واز لە من بێنە و هەرە بەردەوام بە لەسەر دزی ئابرومەندانە ی خۆتو تا دەتوانی دەم لە بیرو باوەری مرۆف دۆستانە بکوته!»

دکتۆر بە تیلە ی چاوریانیە جانتای چەلۆکە و گوتی: «پرو سازو سەنتوری خۆت لێ بده، وەکو کە لە شتیری خەسیو خۆت پف بده، نە خەلە تابی بە پیاوی ماقول رابویری. ئەگەر ریزی ناگری ئەوا نە خەلە تابی توخنی بکەوی!»

ئەبوگین سور بوو و گوتی: «ئەم قسانە چی یە؟»

- ئەم قسانە ئەو یە کە بە خەلکی رابواردن کاریکی نامەردانە یە.

من بابایەکم دکتۆر. چمالات وایە دکتۆران و کاسبکارانی بە حورمەت کە وەکو ئیو گەل بەرەلا نین و بە مۆزە مۆزە دووی ئافرەتان ناکەون، کریگرتە و شاگردی ئیو. لە ئیو کە مەترن. خو ئەگەر واش بیر بکەنەو هەقی ئەو تان نی یە کە بابایەکی کاسبکار دوو چاری ئەم سەریە شە یە بکەن.

ئەبوگین بە کاو خۆ پرسێ: «بە چ هەقی ئەم قسانە دەکە ی؟. دکتۆر هەمدیس نەراندي بەسەریا و بە توندی دەستی کیشا بە میتزە کە دا:

- ئەدی تۆ بە چ هەقییک منت بو ئیرە هینا؟ بۆبەت هینام تا گوئی لە قسە قۆرە کانت بگرم. بەخۆت نەتدەزانی لە چ وەزە و حالیک دام؟ بە چ هەقی گالته بەخەم و خەمباری خەلکی دەکە ی؟» ئەبوگین هاواری کرد: «تۆ شینێ، پیاویکی کە لەمە رەقی، من یە کجار غەمگینمو... و...»

دکتۆر بزە یەکی کرد: «غەمگین! نۆ بەتی ئەو قەوانە یە، تۆ و خەم کوجا مەرحەبا، ئەو بەرەلایانەش کە دەستیان دەکەو پیتە روو خو بە بەدبەخت و غەمبار دەزانن، کە لە شتیری نیرە موکیش غەمگینە. لە چەوری و قەلەوی خۆی بیزارە. هە ی گەجەر و گوجەرانێ بێ حورمەت!»

ئەبوگین هاواری کرد: «قوربان تۆ ناگات لە خو براو، ئەم جوتیانە زەلامیان لەسەر دارکاری دەکری، تێ دەگە ی؟»

ئەبوگین دەستی بە گیرفانی بەر باخەلە کە یا کرد، دەفته رچە یەکی دەرتنا، دوو پارچە پارە ی کاغەزی دەرتناو توری هەلدانە سە میتزە کە. پەرە ی کە پوی دەلەرزێ و گوتی: «فەرموو ئەو پارە کەت، ئەو هەقی هاتنە کەت!»

دکتور، پاره‌کانی تور دایه سهر زهوی به‌که و گوتی: «به چ روویه‌که‌وه پاره‌م ده‌ده‌تی، ئیهانه‌کردن به پاره‌خوش نابیتته‌وه؛ عوزر له قه‌باحه‌ت خراتر.» ئه‌بوگین و دکتور به‌رانبه‌ریان لیکدی گرت، تا توانیان جنیوی سوکیان به‌یه‌کدی دا، که‌سیان له‌ژیانیانا ته‌نانه‌ت له‌دنیای بیته‌وشی و شیتیش دا جنیوی وا سووک و نه‌هق و بی‌جی‌یان به‌زار دا نه‌هاتبوو. غه‌می هه‌ردووکیان ته‌واو سهری کردبوو لیو ریتر بیوو. خه‌لکانی غه‌مگین، خو‌په‌رست و ناره‌سه‌ن و بی‌ویژدانن وله شیت شیتترن و چه‌ند شیتان لیکدی حالئ ده‌بن ته‌وانیش هه‌ر ته‌وه‌نده. غه‌م هه‌رگیز به‌شهر یه‌ک ناخا- به‌شهر فیتری دوو رویی و پیا ده‌کا. ئه‌گه‌ر که‌سیک و ابزانج خه‌م و خه‌فه‌ت به‌شهر یه‌کده‌خا، ته‌وا غه‌در ده‌کا و به‌ه‌له‌دا چوو. له‌نیو خه‌لکی غه‌مبارا زور و سته‌م زیاتر روو ده‌دا تا له‌نیو خه‌لکانی بی‌خه‌م و به‌که‌یف دا.

دکتور پرزه‌ی لی برا، گوتی: «رجات لیده‌که‌م بمنیره‌وه بو ویرانه‌که‌ی خوم.» ئه‌بوگین به‌توره‌یی له‌زه‌نگی دا، که‌س به‌ده‌نگی یه‌وه نه‌هات، جارێکی دی زه‌نگه‌که‌ی لیدایه‌وه و ته‌وجا به‌توره‌یی زه‌نگه‌که‌ی کیتشا به‌عاردی دا. زه‌نگه‌که‌ی بی‌ناز له‌سه‌ر مافوره‌که‌ که‌وت و ده‌نگیکی خه‌مناکی وه‌کو ناله‌ی مه‌رگی لیته‌هات. نوکه‌ری وه‌ژوور که‌وت.

ئه‌بوگین به‌مشته‌کوئه‌تی ی به‌ربوو: «باوه‌ حیزی که‌ رانباو گا و پیم نالئ ی له‌ کوئ بووی! هه‌ره‌ بیته‌ عه‌ره‌بان‌یه‌ک بو ئه‌م پیاوه‌ حازربکه‌ن و عه‌ره‌بان‌ه‌ تاک ئه‌سپی یه‌که‌ش بو خوم ئاماده‌بکه‌ن.» هه‌ر که‌ نوکه‌ره‌که‌ و یستی بروا گازی کرده‌وه: «سه‌بر که‌، سه‌به‌ی شتاقتان لیته‌ نامین، نه‌ک حه‌رامینه‌ی پی نه‌زانینه، باروبنه‌تان وه‌پیتچن و برۆن. پیاوی دی راده‌گرم، خوتربیانه» ئه‌بوگین و دکتور هه‌ردوو بیته‌نگ و ئارام چاوه‌ری ی گالیسکه‌ بوون.

ئه‌بوگین، گه‌رایه‌وه‌ سه‌رباری جارن، خو‌په‌سه‌ند و له‌خو‌رازی، به‌ ژوو‌ره‌که‌دا هاتوو چۆی ده‌کرد. به‌شیه‌یه‌کی جوان و دلگیر سهری باده‌دا، دیار بوو مژولی دانانی پیلانیکه‌، هیتشتا توره‌بیه‌که‌ی نه‌نیشته‌بووه‌وه. به‌لام ده‌یویست و اخۆی بنوینئ که‌ گوئ به‌ دژمنه‌که‌ی نادا. دکتور به‌پیتوه‌ و یستا بوو، ده‌ستیکی له‌سه‌ر قه‌راخی میزه‌که‌ بوو، به‌نیگایه‌کی پر گومان و قول و رقنه‌وه‌ دیروانی یه‌ ئه‌بوگین؛ نیگایه‌ک که‌ ته‌نیا خه‌لکی خه‌مبارو بی‌ویژدان له‌کاتی دیتنی جوانی دا ده‌یکه‌ن.

دوای تو‌زیک دکتور سوار بوو، له‌وینده‌ر دوور که‌وته‌وه، هیتشتا هه‌ر ماکی رق و توره‌یی به‌نیگایه‌وه‌ مابوو. دنیا تاریک بوو. زور تاریکتر له‌ساعتی به‌ر له‌نیستا که‌

به‌رپوه‌ بوون بو ئیره. مانگی سورباو که‌وتبووه‌ پشت گرده‌چکوئه‌که‌وه. هه‌وره‌کان ره‌وی بوونه‌وه، له‌تاریکی یه‌که‌دا گوم بیوون؛ لیته‌وه‌ له‌وی ده‌وری ئه‌ستیره‌کانیان دابوو. گالیسکه‌ تاک ئه‌سپی یه‌که‌ به‌ته‌ق و هۆر له‌ عه‌ره‌بان‌ه‌که‌ی دکتور ره‌ت بوو. ئه‌بوگین به‌سواری ئه‌وه‌ره‌بان‌یه‌ ده‌رپیی، ده‌رپیی تا هه‌ر حه‌ماقه‌تیکی له‌ده‌ست بی بیکا. دکتور به‌دریژی ریگا نه‌بیری لای ژنه‌که‌ی بوو نه‌ لای ئاندری، ته‌نیا بیری له‌ ئه‌بوگین و ئه‌وه‌که‌سانه‌ ده‌کرده‌وه‌ که‌ له‌ماله‌که‌یدا ده‌ژیان. بیرو بیکردنه‌وه‌کانی ناره‌واو نامرۆق‌شانه‌ بوو. تاتوانی له‌ دلئ خویدا جوتنی به‌ ئه‌بوگین و ژنه‌به‌د ره‌وشته‌که‌ی و هه‌موو ئه‌وه‌که‌سانه‌ی له‌مالئ دا بوون، دا. به‌دریژی ریگا نه‌فره‌تی بو ناردون و هیتشتاش هه‌ر دلئ ئاوی نه‌خواردوه‌وه، هه‌زارو یه‌ک تانه‌و تانوتی لیدان، تاوانباری کردن، خه‌تاباری کردن و پی. ده‌چوو تا مردن ئه‌م رق و کینه‌یه‌ی له‌ دل ده‌رنه‌چن.

رۆژگار ده‌گوزهری، غه‌می کريلوف ده‌پرته‌وه، به‌لام ئه‌م رق و کینه‌ یه‌ هه‌رچه‌ند لایق به‌دلئ ئینسان نی یه، نابریته‌وه، نابریته‌وه‌و تا مردن له‌ دلئ دکتور و له‌بیری دکتور ده‌رناچن.

بیهلیف گوتی: «ئەدی تۆ چۆنی کورپی باش؟ ئەمە تۆی، نەم بینیت. دایکت چۆنە؟» ئەلیوشا لەم کاتەدا تازە پەنجەیی پێی ی چەپی بە دەستی راستی گرتبوو و لەوە زعیکی دژوارا بوو. سەری هەلسواران دەوێ تاگەییە پاژنەیی پێی ی، ئەوجا بازتیکی داو لە بیهلیف راما، شانەکانی هەلتهکاندو گوتی:

- بلییم چی، بە راستی دایکم هیچ کاتێک باش نی یە. بە خۆت ژنان دەناسیت، ئەویش وەکو هەرژنیکی دایمە یەکیک لە بورغوێکانی سیلاگە. بیهلیف بۆ ئەوێ خۆی مژول بکا، کەوتە سەرئەجدانی سیمای ئەلیوشا. بیهلیف کە ئولگای دەبینی ئیدی گوتی ی بە ئەلیوشا نە دەداو چ حیسابیتیکی بۆ نە دەکرد. وەرە کورپیک لە بەرچاوتا بێ، بەلام چ دەکا؟ چی نیازه؟ قەت بێر لە وەلامی ئەو پرسیارە نە کە یەو.

دەموچاوو هەنیهی سپی ئەلیوشا و چاوه گەش و رەشەکانی لە بەر بولیتلی خور ئاوادا «ئولگا ئیقانوفنا» ی وە بێر بیه لیف هینایەو، بەلام ئولگا ئیقانوفنای یە کەم لاپەرەکانی دەفتەری ئاشقینیان. ویستی توژی موحامەلەیی ئەلیوشا بکا، گوتی: «وەرە شەیتان، وەرە با لە نزیکەو تیر تەماشات بکەم.»

ئەلیوشا خۆی لە سەر قەنەفە کە هەلدا یە خوارێ و چوو لە لای بیهلیف، بیهلیف دەستی خستە سەر شانێ ئەلیوشا و گوتی: «ئێ، ئەدی خۆت چونی؟»

- بلییم چی، جارێ زۆر باشتر بووم.

- چۆن؟

- جارێ من و سونیا تەنیا موسیقمان دەخویند و دەرسی خویندەن و هەمان هەبوو، بەلام ئیستا دەبێ شیعی فەرەنسیس لە بەر بکەین. ئەو تازە سەرت تاشیو؟

- بەلێ، زۆر نی یە.

- نەک بلێ ی. ردینیش کورت کردۆتەو. دەستیکی لێ بدەم؟ نایەشی؟

- نەخیر.

- ئەو بۆ وەختی تاقە موویە ک رادەکیشی دیشیت، بەلام ئەگەر چەپکە موویە ک رابکیشی وەکو ئەو وایە نە یە شیت. حەیفی تۆ ردینی ئەم لاو ئەولای رووت نایە لیتەو. هەقی ئیرە و ئیرە بیلێ یەو و تەنیا ئیرە درێژ بکە یەو. «ئەلیوشا هاتبوو تەنیش بیهلیف و کەوتبوو یاری کردن بە زنجیری سەعاتە کە ی. گوتی: «کە گەورە بووم و چوو مە قوناغی ناوێندی دایکم سەعاتم بۆ دەکری، پێی ی دەلیم زنجیریکی لە مە ی تۆم بۆ بکری. قفلە کە ی چەند جوانە. بابیشم یەکیکی وای هە یە، بەلام ئەمە ی تۆ لیرەو خەت خەتە کە چی ئەو ی بابم لیرەو پیتی لە سەرەو

ریکەوتیکی هیچ

نیکوولای ئیلیچ بیهلیف یەکیک بوو لە مولکدارانی پترزبورگ. ئاشقی ئەسپ سواری و جریدبازی بوو، خۆشی دەخواردو چاکی دەدەری. گەنجیکی سی و دوو سالە ی گەنم رەنگ بوو. روژی دەمە و ئیوارە خۆی گەبان دە خزمەتی خات «ئارنێن» یانی خۆی گەبان دە خزمەتی «ئولگانوفنا» کە پیتوێندی لە گەلیا هەبوو، یا خۆد خۆی گوتەنی «سالانی لەو پیتیش کۆتی ئەشقی پر مەشە قەتی ئەوی لە گەردن کردبوو» هەرچە نە لاپەرەکانی هەوێتی ئەم دەفتەرە، لاپەرە ی گەرم و گۆر و پەر لە جوانی و ئیلھام بوون، بەلام ئەم لاپەرە نە لە میژ بوو خۆتندرا بوونەو و ئیستا هەر چەندە ناوێ ناوێ هەل دەدرانەو بەلام ئەو گەرم و گۆر یە ی جارێ ناوێ نەبوو، ئاسایی بوون.

نیکوولای ئیلیچ بیهلیف، کە بێنی ئولگائیشا نوفا لە مال نی یە، خۆی بە ژووری میوانا کردو بە دەم چاوهروانی یەو لە سەر قەنەفە یە رۆنیشت. لە پەر دەنگی مندالیک لە گوتی دا زرنیکایەو. «نیکوولای ئیلیچ خیر هاتی، هەنووکە دایکم دیتەو. لە گەل «سونیا» دا چوونە تەکن خەیات:»

ئەلیوشای کورپی ئولکاش لە هەمان ژووردا لە سەر قەنەفە یە ک پال کەوتبوو. تەمەنی هەشت سالان بوو، بەلام دیاربوو کە چاک خزمەت دەکری بە چاکە تە مەخەل و گۆرەوی یە رەشەکانیا هەر لە وینە ی سەر پۆستکارت دەچوو. لە سەر سەری نیتیک پال کەوتبوو و لاسایی ئەو پەتبازی دە کردەو کە لە سترک دا بێنی بوو. هەر جارە ی لاقیکی هەل دەبێ، کە لاقە ناسکەکانی ماندوو دەبوون، دەستەکانی تەکان دەدان، یارادە پەری و بە چوار چنگۆلە دەرویی، دەبووست هەردوو لاقی هەل بێرێ و لە سەر هەردوو ک دەستی بوەستێ، بەدل و بە گیان ئەم کارە ی دە کرد، هانکە هانکی پیتە کەوت و دەتگوت لە لەشی خۆی بێزارە.

ویندیه کی دایکیشمی تیدا داناوه. ئیستا بام زنجیریکی تازهی کریوه، ئەلقه ئەلقه نی یه، وهکو شریت سافه.

- تۆ چوزانی؟ چما بابت دهبینی؟

- من..ها! نه! من!..

ئەلیوشا سور بۆوه. بۆ ئەوهی درۆکهی داپۆشیت، پەربشان وسەرسام کهوتە یاری کردن به قفلێ زنجیری سەعاته کهی بیه لیف. بیه لیف چاوی بری یه ئەلیوشا وگوتی: «تۆ پیتم بلتی بابت دهبینی؟»

- نه!

- به شه رفهت راست برۆ، به ده موچاوتدا دیاره که راست نارۆی، زمان درۆ ناکا! پیتم بلتی بزانی بابت دهبینی، ده پیتم بلتی خو من وتۆ دوستین.

ئەلیوشا به سەرسامی پرسی:

- ناخر به داکم نالتی ی؟

- ئەوه قسه یه؟

- ناخر وه عەدی شه رفه فم ده ده بی؟

- وه عەدی پیاو بی.

ده سویتدم بۆ بخۆ.

- سهیری ها!

ئەلیوشا روانی یه ده وره بری خو، چاوه کانی زیت کردنه وه کهوتە چه دوو:

- به لām تو خوا به دایکم نه لتی ی، چونکه نابی نه دایکم ونه کهسی دی بهم نهیینی یه بزانی. خوانه کهران دایکم پی بزانی ئیدی وای به حالی من وسونیا وپلاگیه فا. ده وجا گوئی بگره، سونیا ومن هه موو سی شه موان وجومعه یه ک بام ده بینین. پلاگیه فا به ناوی گه رانه وه بهر له نیوه رۆژه ده مان بات بۆ شیرینی خانه ی «ئاپفل» وبام له ویندره چاوه روانانه. هه میشه له ژورویکی جیا داده نیشیت، ژوو ره که میتزکی مه رمه ری جوانی تیدایه، ته پله کیتی له سه ره هه ره له تاژی بی پشت ده چی.

- له وی چ ده کهن؟

- هه یچ، چاکو خو شی له گه ل یه کدی ده کهین، نه وجا داده نیشین وبام قاوه و کیکمان بۆ ده کری. ده زانی سونیا کولجیه ی ناوبه قیمه ده خوا، به لām من هزی لیناکه م، نه گه ره به که له رم وهیلکه دروست بکری تۆزی باشتره! زۆر ناخۆین، ده زانی

بۆ؟ تا نیوه رۆ که هاتینه وه نامان پی بخوری ودایکم هه ست به هه یچ نه کا،

- باشه له وی باسی چی ده کهن؟

- له گه ل بام؟ باسی هه موو شتی ده کهین. بام ماچمان ده کا، نازمان ده کیشی، چیرۆکی خو ش خو شمان بۆ ده گیت ته وه. ده لئی که گه ره بووین ده مانباته لای خو ی تا له گه ل نه و بژین. سونیا پی ی خو ش نی یه. به لām من ده لیم: «باشه، هه رچه نده به بی دایکم ناخۆشه، به لām قهیدی نی یه نامه ی بۆ ده نیترین.» چه ند خو شه. ده توانین له ته عتیه کاندای سهری دایکم بدهین. ناتوانین؟ بام وه عەدی داوه ئەسپیتک بۆ من بکری. بام پیاویکی چاکه، به لām نازانم بۆچی دایکم به عزی کردوه و نایه وی ئه ویش بیته لای ئیمه، نازانم ده لتی ئیمه نابی نه و بدینین، خو بام دایکیشمی خو ش ده وی. هه میشه له ئیمه ده پرسیت حالی چۆنه، خه ریکی چی یه؟ که دایکم نه خوش بوو سهری دنیا ی لی هاتبۆوه یه ک. هه میشه ناموژگاریان ده کا که به قسه ی دایکه بکهین و قه دری بگرین. نه ری راسته ئیمه به ده بخت و نه گبه تین؟

- بۆ؟

- بام وا ده لتی، ده لتی ئیوه مندالگه لیتی که به ده ختن. من که گویم له وه بی و ده لتی ئیوه نه گبه تن، من و دایکتانیش هه ره نه گبه تین، زۆرم پیسه یه ره. هه موو جار پیمان ده لتی دو عا بۆ خو تان و بۆ ئه ویش بکه ن.

ئەلیوشا چاوی بری یه بالنده یه ک که پوشکه یه کی که وتبووه نیوچا، له فکران را چوو. بیه لیف بۆله یه کی لیوه هات: - یانی ئیوه ئەم کارانه ده کهن؟ ده چنه شیرینی خانه و له گه ل بابتاندا داده نیشن ودایکتان پی نازانی؟!

- نه! نه! له کوئی بزانی؟ پلاگیه فا قسه ناکا پی ری زه رده لوی بۆ کرین. هیند شیرین بوو ده تگوت مره بایه، دوو دانه ی دایه من.

- باشه بابت قهت باسی من ناکا؟

- تۆ؟ بلیم چی؟

ئەلیوشا شانی هه لته کاندو ته ماشایه کی بیه لیفی کرد: - باسی تۆ!...

- چی ده لتی؟

- ناخر زویرنابی؟

- بۆ زویر ده بم؟ خو جوینم پی نادا؟

- نه، جوین نا، به لām ده زانی. .. زۆر له تۆ توریه وه ده لتی هه مووی خه تای تۆ به که دایکم به ده بخته و تۆ... تۆ... تۆ دایکه ت له ری ده کردوه وه. به لām من باسی تۆم

بۆ کرد. گوتم پیاویکی باشه و قهت به سهر دایکم دا نابۆلئینی. که چی نه و هیچی نه گوت، ته نیا سه ریکی له قاندو ته واو..

- یانی ریک و ره وان ده لئی من دایکت له ری دهر کردوه؟

- به لئی به لام خو تو گوتت زویر نابی.

- زویر نیم... ئەمە یان تو نایزانی، تومەز و ویرای ئەو دی که وتومە داووه خه تاباریش دهرچووم.

زهنگی دهرگا لیدرا. ئەلیوشا ههستا و دهرپه ری یه دهری. دواى توژتیک ژنیک و کیژۆله یه ک وهژوور که وتن. ژنه که، ئولگا ئیفانوفنای دایکی ئەلیوشا بوو. ئەلیوشا له دواى ئەوه وه به هه لبه زو دابه زو دهست هه لته کاندنه وه وه ژوور که وت.

بیه لیف که وته منجه منج، وه لالا بابە خوشت گو ئەدی وایه، جگه له من کن تاوانباره؟ ههق به وه، ئەو مێردیکی زولم لیکراوه.

ئولگا پرسى: - چی بووه؟

- چی بووه؟ گوئی له وه عزدادانی مێرده نازیزه کهت بگره. یانی من کابرایه کی نازاوه چی و پیاوکوژم، خوی توو منداله کانتیم شه کردوه، من له ریم دهر کردوون. ئیوه هه مووتان به د به ختن و له و ناوه هه ر من له و په ری به ختیاری دام، زۆر زۆر به ختیارم!

- لیت تی ناگه م نیکولا، چی بووه؟

بیه لیف ئامازهی بۆ ئەلیوشا کردو گوتی: - له م براده ره بپرسه.

ئەلیوشا سوور هه لگه را، له پر رهنگی گۆراو ترس له سیمای نیشته.

به دهنگی بهرز گوتی: - نیکولای ئیلچ قسه نه کهی!

بیه لیف به دهنگی بهرز له سه ری رۆیی: - ئەگه رهز ده کهی له و بپرسه. پلاگیه فای گه و ج و خرف منداله کان له گه ل خوئی دها بۆ شیرینی خانه و له وینده ر بابی به پزیزیان ده بینن. ئەمه یان هه رنه یسه، گوایه بابی به پزیزیان شه هید بووه من شه هیدم کردوه. من کابرایه کی نازاوه چیم و ژیان و گوزه رانی ئیوه م تیک داوه...

ئەلیوشا به که سه ره وه گوتی: نیکولای ئیلچ خو تو قه ولی شه ره فته دامی... بیه لیف دهستی هه لته کاند: واز بینه، ئەمه له کیشی قه ولی شه ره ف دانی نی یه. چ شتی نامکوژی دوو روویی و درۆ نه بی.

چاوانی ئولگا پر بوون له فرمیسک: «من تی ناگه م.» رووی کرده کوره کهی و پرسى: «لیولکا، ئیوه بابتان ده بینن؟» ئەلیوشا خوئی گیل کردو به ترسه وه روانی یه

بیه لیف. دایکی گوتی: «مه حاله، ده چم له پلاگیه فا ده پرسم.

ئولگا له ژووره که وه دهر که وت. ئەلیوشا له حه ژمه تاندا هه موو گیانی ده له رزی، گوتی: «خو تو قه ولی شه ره فته دامی!» بیه لیف دهستیکی هه لته کاند و که وته هاتوچۆ به ژووره که دا. بییری له وه ده کرده وه که چ تانه یه کی لی دراوه. ئیستاش وه کو هه میشه ئەلیوشای فه رامۆش کرد بوو. ئەو، ئەو پیاوه گه وره یه هه قی به سه ر مناله کانه وه نه بوو. ئەلیوشا له سوچیکا دانیشته و به ترسه وه بۆ سوئیای گیترا یه وه که چۆن هه لته تیتراوه. ده له رزی، نزره ی ده دا، ده گریا، یه که مجاری بوو له ژیانیا روو به رووی درۆیه کی زالمانه بیوو. بهر له مه هه رگیز باوه ری نه ده کرد که له م دنیا یه دا جگه له زه رده لوی شیرین و کیک و سه عاتی گران به ها، گه لئ شتی دی هه ن که له زمانی منالاندا ناویان نی یه.

ساخته چي بئ و به درۆ و بۆ رى گومكى وا خۆى بنوینى كه ناوى خۆى له بىر كردى. پتر له كوره كه شيشك ده چى كه لى كه وتبى و كه وتبیته ده رۆزه و خوا غه زه بى لى گرتبى و فه رامۆشى كردبى، يا له كه شيشى ده چى به هۆى به د ره وشتى يه وه ترۆ كرابى. ههروهها ده شیت به كوره بازرگانى بشو بهیترى كه هه موو توانایه كى خۆى له سه رشانۆ به كار هینابى و ئیستا بیه وى به دهم گه رانه وه وه بۆ مال، ده وری كورپى كى به ره لى ده ست بلا و بى نى. رى و رۆ شى تنى به نى و قوره لى ته ی پایزدا له رى و رۆ شى تنى كا براهه كى دوو دل و رارا ده چى. له گه نچى ده چى كه په ره و ده ی دى ران بووبى و سه رانه سهرى روسیا ته ی بكا و له م دیره وه بۆ ئه و دى ر بچى و به دل و به گى ان عه ودالى «ژيانى كى ئارام و خالى له هه موو گونا هیتك» بى و هه رگى ز نه ی گاتى و لى ی نى ك نه بیته وه.

ئه م سى رى واره له م یژه به رى و نه، سه ره رای ئه و هه موو رى كرده نى ان هه ر ده لى ی له جى ی خۆ چه قى و ناجولین. دنیا ته م و مژه به شه ره شه ق ده مه ترى كى پى ش خۆ ده بى ن، ئه و ده مه تره ش قوره سوورى كى لى نجه و به راز لى ی ده رنا چى. پشته وه شى ان هه روایه تى ژى ترى ن چا و له ده مه تر پتر بر ناكات. له ده مه تر كه ش به و لا وه چره ته مه. هه ر ده رۆ ن و رى بى ان له به ر نا چى و له جى ی خۆ یاندا گى ره ده كن. ته م و مژه كه نى بى كتر نا بیته وه، ده لى ی هه ر له شوینى خۆ دایه. جا جارى نه بى شوسته یه كى سپى وازى نارى ك و پى ك وه دى ارده كه وى، یا قور تى كى سه ر جاده كه ده رده كه وى، یا چنگى كا و كو تى له لۆ رى ان رژا و ده رده كه وى. یا بۆ ساتى كى كه مخایه ن گۆ لا وى كى لى ل ده برى قى ته وه. یا له پر سى به رى ك دى ته سه ر رى گه یان و تا لى ی نى بى كتر ده بنه وه بچووك و تارى كتر ده بى. نى بى ك و نى بى كتر ده بنه وه پلا كارتى كى كى لۆ مه تر ژمى رى به خه تى كى ناخۆ ش له سه ر نوو سرا وى ان لى به دى ار ده كه وى و هكو ئه وى گالته یان پى بكا وایه. یا دره ختى كى خه مناكى رووت و ته ر چه شنى گه دا له به ر ده مى ان قوت ده بیته وه. دره خته كه رازو نى از له گه ل گه لا زه رده كانى خۆى ده كا.

گه لایه ك ده تۆ رى، جى اده بیته وه و به دهم سه ماوه ده كه وى ته سه ر زه وى هه مدى س ته م و مژه قور و چلپا وى كه نارى جاده كه ده ست پى ده كا ته وه. ئا ونگى خه ست به سه ر په لكى گى ادا ده خى. ئه م ئا ونگه، له و دلۆ په ئا ونگه دلگى رانه نى یه كه ها وى ان له ئا كامى پى ك شاد بوونى زه وى و تى شى كه هه تا و چى ده بن و تى نویتى ده مه و به یانى كلا و كوره و بولبول و په پوه سلیمانى ناز دارو ده نوک درى ژ ده شكى نى ن. پى ی رى واره كان تا ئه ژنۆ له پا خوا ی قوره سوورى لى نچ رۆ ده چى و به هه زار كوله مه رگى تا

زنده خهون

دوو سه رى از، كا براهه كى ئا واره یان گرتو وه و وه پى ش خۆ یان دا وه بۆ مه ركه زى شارى ده بن. ئه م كا برا ئا واره یه نى وى خۆى له بى ر كرده وه. یه كى ك له سه رى ازه كان كه ته یه كى زه لامى ردى ن ره شه. لاقى هى ند كورتن، له دا وه له م رى شى كى لاق كو ل ده چى. لاقى له چا و لاقى ها و رى كه یه وه هه ر زۆ ر كو لن. سه رى ازه كه ی دى بالا به رزى كى لا وازه و هكو دار رى ك و راست چوه به ئا سما ندا. سه رى ازى یه كه م گه لا و گه ل ده روا، به رده وام ده روا نى ته ده ورو به رى خۆى. نا و به نا و قو لى چا كه ته كه ی ده خاته ده مى و ده ی مژى. یا ده ست ده كى شى به رانى و له به ر خۆ یه وه و ورته و ورت ده كا. تى كرا له پى وای كى خۆ ش با وه رو بى سه رو به ر ده چى. سه رى ازى دو وه م له بنى اده مى كى قورس و سه لار ده چى. به هه ی كه ل و سى ما دا له كه شى شى كى پر دى انه ت و به وى قار ده چى. یا له و سه رى ازه جه نگا وه رانه ده چى كه جا ران له سه ر پارچه ره سم ده كران. سه رى ازى یه كه م نى وى «ئا ندر و پتا كا» یه و دو وه م نى وى «نى كان در سا پوژنى كف» ه.

ئه و پى واهى كه ئه م جو و ته سه رى ازه گرتو یانه و وه پى ش خۆ یان دا وه هه رگى ز له چه كلو به ره لى ان نا چى. و ردى له و ناسكه. كه م نو دو بى توانایه. ره نگو و رو و سى سه له و چه له یه، برۆى بارى ك، نى گای جوانه، هه رچه ند به رواله ت له سى سال زى اتره به ئام تازه سمى لى بۆ ر كرده ته وه. به شه رمه وه رى ده كا، سه رى دا خستو وه و ده سته كانى له قو لى چا كه ته كه ی دا و و ن بوون. یه خه ی چا كه ته كه ی، كه له چا كه ته دى ته تى ان نا چى، هه لدر او ته وه و له گه ل قه را خى كلا وه كه ی دا یه كى ان گرتو وه، ته نى ا كه پوه بچو و كه سوور هه لگه را وه كه ی به ده ره وه یه. ده نگی گرو قسه ی نه رمه، دوا ی هه ر قسه یه ك كو كه كو كى پى ده كه وى. قه ت له وه نا چى با بایه كى ته له كه بازو

ههنگاوئ هه لڊين.

«ئاندر وپتاکا» پياويکي چهقاوه سووه، تا حهز بکهی حهز له قسان دهکا. دهيهوئ هه موو شتتيکي ئەم پياوه وئيل وئاواريه له بنج و بناوان بکاو بزاني چۆن دهشيت پياويکي ماقول ويی وهی وگوي رايهل ناوی خوئ له بير بکا. ده پرسئ:

- تو ئه رته دوکسييت؟

کابراي ئاواره له کورتي دهی بريته وه وده لئ: «به لئ، ئه رته دوکسيم.»

- باشه، تو ته عميد کراوی؟

* ئەدی چۆن، خو تورک نيم. ده چمه کليسا، روژوو ده گرم، ئه وکاتانهی گوشت خواردن قه دهغه بي، ده می بو نابه م.

- باشه، به چ ناوی گازت بکه م؟

که يفي خو ته کاکه گيان!

«پتاکا» شانەکانی هه لڊه ته کيئئ. به سه رسامی يه وه ده کيشئ به رانی خویدا. سه ربازه که ی دی «نيکاندر» وه کو خوئ مات وبي دهنگه. ئەم وه کو «پتاکا» ساويلکه نی يه، زور چاک له وه حالی يه که بوچی کابرايه کی ئه رته دوکسي دهيهوئ ناوی خوئ بشاريتته وه. سيمای جدی و ووشکه. وا ديتته بهرچاو که بيه و بو هه موو که سيک وهه موو شتتيک و ته نانه ت بو ته مه چره که شی بسه لميئئ که پياويکي فره گرینگ و وربايه. پتاکا له سه ری ده روا: «مه گهر هه ر خوا بزاني تو چيت وچ کاره يت! ئايا ديها تيت يا نا، خانه دانی يانا؟؟ يا دوره يت وره گيکت ديها تي و ره گيکت خانه دانه؟ جارئ تو ريکم خسته گوليک وه، حه يوانيکم گرت به ئەندازه ی قامکی خو م، به گويچکه يا ماسی بو، به لام کلکی هه بو، له دلئ خو مدا گوتم دياره ده بي جو ره ماسی يه ک بي. پاشان جوان ديغه تم دا سه يرم کرد پئ ي هه بو، خوا بمگريئ ئه گهر درو بکه م. نه ماسی بو نه مارمیلکه. هه ر خوا بو خوئ ده زاني چ بو! تو ش و ايت، ئاخ ر تيم ناگه يه نی تو له چ تيره و تايغه يه کی، سه ر به چ چينيکی؟!»

کابراي ئاواره ئاهيک هه لڊه کيشئ و ده لئ: «ره گيکم جوو تياره، دايکم کويله بو و له ماله گه وره يه کدا کاره که ری ده کرد. دايکم له و ماله گه وره يه دا په رستار بو، بو خوئ نانی که و تبه وه رو نه وه، ئاره زووی له چ بوايه له به ر ده ستيا بو. منيش جگه ر گو شه ی ئەو بووم، له خوین و گوشتی ئەو بووم، تا ئەو ما بوو منيش له و ماله بووم. خوا هه لئاگريئ نازيان ده دامئ، سه ريان ده خسته سه رم، ليسان ده دام تا بووم

به کورپيکی ته واو وه کو مندالی خوا پيداوان و ماله گه وران له سه ر سي سه م ده نوو ستم. هه موو روژئ خوار دنی چاکم ده خوار د، پانتو لئ له به ر ده کرد و پيلاوی پاژنه نزم له پئ ده کرد. دايکم هه رچی يه کی خوار دبا منيش ده م خوار د، ئەو ماله جل به ر گيان ده دايه دايکم و به منيشيان ده دا. ژيانمان کوئلي خوش بو! ئەو هه موو کيک وشه کر له مانه ی من به مندالی خوار دوو من ئەگه ر ئيستا با ده شيا به پار ه که ی ئە سپيکي چاک چاک بکري. دايکم فيري خو يئدن و نوو سيني کردم. هه ر له مندالی يه وه فيري له خواتر سي کردم، ئە وه نده به ريک و پيکي په روه ر ده ی کردم که تا ئە مرؤ و وشه يه کی دزيو يا قسه يه کی قو ري وه کو قسه ی ديها تيان به زار ما نه ها تو وه. من بابايه کی ئاره ق خو رنيم کاکه گيان! جلی پاک و خاوین له به ر ده کم، له نيو کو مه لدا ريزو حورمه تي خو م ده گرم. ئە گه ر زين دو وه يادی به خي ر و خوا ئا گاداری بي، ئە گه ر مرد وشه خوا ره حمی لئ بکاو روحي به ره و حه وت ته به قه ی ئاسمان، به ره و ئەو شوينه ببا که روحيانه تي چاکانی لئ ده هيئو ري!

کابراي ئاواره سه ری کو ت ده کا، قره زبه که ی وه کو درک ره پ ده وه ستنئ. چاو هه لڊه بري و ده روا نيته ئاسمان، دوو جار ان نيشانه ی خاچ ده کيشئ و به ده نگيکي کشاو ده لئ: «خوايه بيخه يته به هشتنئ، به هه شتي به رين و رازا وه جئ ي بي» قسه کانی پتر له قسه ی پيريزنان ده چئ تا قسه ی پياو! و له سه ری ده روا: «خوايه کينيای که نيزه که ی خو ت له هه رشو يئئ هه يه بياري زي. ئە گه ر ئەو دايکه چاکه م نه بوايه ئيستا من ديها تي يه کی نه فام ده ر ده چووم.

کاکه گيان هه ر پرسياريکته هه يه بيکه، هه موو شتنئ ده زانم، ئايه تي ئينجيلي پيروز، هه موو شته پيروزه کانی خوا، هه موو وي ردو دو عاکان، زور به ی پرسيارو وه لامه ئايي يه کان، گشت ئە مانه ده زانم. من به گو تيره ی ئينجيل ده ژيم. خرا په ده ره ق به که س ناکه م، له شم به پاکی راده گرم. روژوو ده گرم، نانئ حه لال نه بي نا يخو م، هه ندئ که س له زه ت له ئاره ق خوار دنه وه به دمه ستنئ ده بينن، به لام من دوورم له و شتانه، هه ر کاتي بي کار بم له سوچيکا داده نيشم و کتبيي ده خو يئنه وه و به دم خو يئندنه وه فرمي سک ده ريژم، ئە سرين هه لڊه وه ر تيم.»

- باشه ئەوه زانيمان کتیب ده خو يئنی يه وه، ئەدی بو چی ده گری؟

- چونکه ئەوهی له کتیبه که دا نوو سراوه هيئند مه حزنه هه ر مه پرسه. جاری وایه مرؤ ف کتیبی به «ه» کوييکان ده کريئ، به لام هيئنده ده گری هيئنده ده گری که له نا ئومیدی دا...

پتاکا پرسى: «بابت مردووہ.»

- باوہرت بئ نازانم کاکہ گیان. پیاو نابئ بہنا ھق چ گوناھیک وھشیرئ. من نازانم بابم کئ بووہ؟ واتئ دھگم ھرامزادہ بم و ھر خواو دایکم بزائن لہ کئ بم. دایکم لہ ژیانیا ھر لہ گھل پیاوانئ بہ حورمەت و بہقەدر و نئسودارا ھستاوہ و دانئشتووہ. ھەرگیز بہ لای ئوودا نہ چووہ شوو بہ کہرہ دئھاتئ یەکی پئ خواوس و لینگ روت بکا.

پتاکا بە دەم پئکە نئینوہ دەلئ: «بۆیہ بەرز فریوہ و کاکئ ئاغا پاک و پوختہ ھەپەئ ناوہ!»

- وایہ، بەلام دایکم ژئیکئ لہ خوا ترس بوو، بۆیہ ئەگەر من قسەئ و ابکەم گوناحم دگا. بەلام دەبئ ئووش بئیم کہ پئ دەچئ خوئنی ئاغاو ئەشراف زادہ لہ دەمارئ مندا ھبئ. رەنگە سەر و سەکوتم دئھاتیانہ بئ، بەلام لہ راستیا رەگ و رەچە لہ کم بچئتەوہ سەر خانە دانان و ئەشرافان. ھەموو ئەم قسانہ بەدەنگئیکئ بەسۆزو ھئیدئ و ھئیم دەکا. نئوچەوانئ گرژ دەکا، فرەفرئ کہ پوہ بچوو کہ سورەکەئ سەعاتہ رئ یە دەروا. پتاکا بە دەم گوئگرتنوہ چاوی دەبرئتئ و دیسان شانەکانئ ھەلدەتە کئینئ.

پاش ئوہئ چوار کیلو مەترہ رئ دەرۆن، بەسئ قوئئ لہ سەر گردئیک دادەنئشن تا پشووہیک بەدن. پتاکا لہ بن لئوہانہوہ دەلئ: «سەیرہ، سەگ بە سەگئ خوئ ناوئیکئ ھەپە. من ناوم «ئاندرو» یە، ئەم برادەرہ ناوی «نیکاندر» ە. ھەر گورواوئیکئ خوا ناوئیکئ ھەپە و مەحالہ یە کئیک ھەبئ ناوی خوئ لہ بئیر بکا! مەحالہ!»

- جا ناوی من بەخەلکئ چئ؟!

کابراي ئاوارہ ئاخیک ھەلدە کئشئ، دەست دەگرئ بەروومەتەکانئ یەوہ لہ سەری دەروا: «ئاخر بۆ چئ خەلکئ بم ناسن؟ چ قازانجئ دەکەم؟! خو ئەگەر ئازادئش بام و بەکە یفی خو بەم لاو بەو لادا رۆئشتبام وەزە و حالئ لہ ئئستا چاکتر نہ دەبوو. ھاودینەکانم! من سەرم لہ قانون دەردەچئ و کہ مۆکە یەکی لئدەزانم، ئئستا من بابایەکم ئاوارہ، نئوی خوئم بئیر چووہ، جا بەم حالەوہ ئەگەر بئشگئیرئیم، ئەو پەری ھەوالہئ سبیربای رۆژھەلات دەکرئیم و ۳۰-۴۰ جەلدەم بۆ دەردرئتەوہ. بەلام ئەگەر ناوی خوئمیان پئ بئیم ئەوا دیسان ھەمان بەزم و رەزم بەرۆکم دەگرئتەوہ، ھەم حوکم دەدرئیم و ھەم کاری سەختە بەسەردا دەدەن، ئەئ مەعنای چئ، خوئ دەزانم!»

- یانی تو مەحکوم بووئت؟

- بەلئ برا ئازیزەکەم. سەریان تاشیم و چوار سالی خشت پئوہند لہ پئ و کہ لہ بچە لہ دەست.

- باشە لہ سەر چئ؟

- لہ سەر قەتل. کہ مندال بووم، تەمەنم ھەژدە سال بوو، دایکم بە ھەلہ لہ برئ سوؤد، زەرنیخی لہ پەرداخەکەئ ئاغا کرد. چونکہ عەمارەکەیان پئ بوو لہ پاکەتئ ھەمەجوئ ئئیدئ ھەلہ کردن کارئیکئ ئاسایی بوو!

کابراي ئاوارہ ئاخیک ھەلدە کئشئ، سەریک بەم لاو بەولادا بادەداو لہ سەری دەروا: «ئەلھەقئ ژئیکئ لہ خوا ترسئش بوو، بەلام کئ دەزانئ دەرونی مرؤف چئ تئدایہ؟! دەرون جەنگلستانئیکئ تاریکە. لہوہیہ ھەلہئ کردبئ، لہوہیہ بە ئانقەست ئەم کارەئ کردبئ؛ ئاغا خووی دابئتە کارەکەریکئ دی و ئەمئ لہ بەر چاو کەوتبئ و دایکئشم غئیرەتئ زەدەدار بووبئ و ئەم تانە یەئ پئ قبول نہ کرابئ. لہوہشە بەمەبەستئیکئ دی زەرنیخی بۆ لہ پەرداخەکە کردبئ، مەگەر ھەر خوا بۆ خوئ بزائئ! من ئەو دەمە مندال بووم و سەرم لہم کارانہ دەرنەدەچوو. بەلام ئئستا کہ بئیر لئ دەکەمەوہ، بە جوانئ دئتەوہ خەیالم کہ ئاغا دۆستئیکئ دیکەئ گرتبوو و دایکم زۆری خەفەت دەخوارد. مەحکەمەکەمان دوو سال درئزەئ کئشا. دایکم ۲۰ سال حوکم و کاری سەختئ بۆ برابوہ، منئش لہ بەر مندائئ ھوت سال حوکم و کاری سەختەم بۆ برابوہ.

- باشە کہ قاتیلەکە گئرا ئئیدئ تو بۆ حوکم درای؟

- بە تۆمەتئ شەریکە تاوان. ئاخر من پەرداخەکەم بۆ ئاغا برد. ھەمئشە ھەر من پەرداخەکەم بۆ دەبرد. من ئەم قسانہ لای ئئوہ دەکەم، بەلام توخوا با ھەر بەینئ خوئمان بئ و کەس پئ نہزانئ...

پتاکا دەلئ: «خەمت نہ بئ نہ، کەس ئەم پرسیارہ لہ ئئمە ناکاو بە کئرش نہ گئراوئین لہ خوئە باسئ بکەین.. ئئ یانی تو لہ زبندان ھەلا تئوئ؟

- بەلئ. چواردە کەس بووئین، خوا یارو یاوہریان بئ، ئەوان ھەلاتن و منئشیان لہ گەل خودا ھئنا. ئئستا کورەکە گیان من نائئیم تو بئئ، پبویست دەکا ناوی خوئم بەکەس بئیم؟

ئەگەر ناوی خوئم بئیم دووبارہ دەمگئرنەوہ بۆ زبندان و کاری سەخت. بەخوئشت دەمبئنی چ زەلامئیکم؟ بابایەکم نہ خوئش، بئ تاقت و کەم جورم. ھەزم لہ خواردن و

جی و ری ی پاكو خاوینه. حەز دەكەم چرایه کی چكۆله یا مؤمئ هه‌لگیرسیتم و بکه‌ومه ویردرو پارانه‌وه. حەز ناکەم له‌کاتی نوێژ کردندا دەورو به‌رم قه‌ره‌بالغ و پر هه‌راو هه‌نگامه‌بی. حەز ناکەم له‌کاتی کړنوش بردن و چوونه سوچه‌دا سوچه‌گاگه‌م پر له‌تف و به‌لغەم بی. من بۆ رزگاری ی دایکم شه‌و و رۆژی چل جار ان ده‌چمه سوچه‌.

کابرای ئاواره کلاوه‌که‌ی داده‌کنی و هاوار ده‌کا: «ئه‌گەر حەز ده‌کن با هه‌واله‌ی سیبریای رۆژه‌لاتم بکه‌ن، ترسم له‌وئ نی یه‌.»

- چی؟ بۆ سیبریا باشتره‌؟

- «ئه‌مه‌یان مه‌سه‌له‌یه‌کی ئه‌لاحه‌ده‌یه‌. که مرۆف به‌کاری سه‌خت حوکم ده‌دری له قرژالی گیرۆده‌ی تۆر خراتری به‌سه‌ر دئ.

- چی؟ بۆ سیبریا باشتره‌؟

دەورو به‌ری قه‌ره‌بالغە. ده‌له‌کی ده‌دن، خوئی پیدا ده‌کیشن، سوچیکی ده‌ست ناکه‌وئ که هه‌ناسه‌یه‌کی ره‌حه‌تی تیدا بدا. زبندان دۆزه‌خی سه‌ر زه‌مینه، خوا به‌نسیبی که‌سی نه‌کا! مرۆف به‌درنده‌ ده‌زانن و ره‌فتاری درنده‌ی له‌گه‌ل ده‌کن.

ژیانی له‌ ژبانی سه‌گ خراتره‌. خواردنت نا ده‌نی، شوپنی نی یه‌ تاوی بخه‌وی، یاوه‌کو بنیاده‌م نوێژه‌که‌ت بکه‌ی. به‌لام دوورخستنه‌وه جیاوازه، ورده وورده خۆت به‌گه‌ل جماعتییک ده‌خه‌ی. ده‌وله‌ت مه‌جبوره‌ زه‌ویت بداتی، باوه‌ر بکه‌ چۆنی ده‌لیم وایه‌. بیستومه‌ زه‌وی له‌وینده‌ر هه‌رزانه، له‌ به‌فر هه‌رزانه‌تره‌. هه‌رچی یه‌کت بوئ ده‌تده‌نی. پارچه‌ زه‌وییه‌کم ده‌ده‌نی. پارچه‌ یه‌کیشیان لی و ده‌ده‌گرم بۆ باغ و توژیکیش بۆ خانوو. ئه‌وجا وه‌کو هه‌ر که‌سیکی دی بۆ خۆ ده‌که‌ومه‌ کشتوکال و شوو برین. به‌ره‌ به‌ره‌ رانییک پیکه‌وه‌ ده‌نیم، هه‌نگ به‌خیتو ده‌که‌م، بۆ خۆ ده‌بم به‌ خاوه‌نی په‌زو سه‌گ، گوربه‌یه‌کی سیبرییش راده‌گرم و به‌ره‌للای گیانی چرچ و مشکی ده‌که‌م تا نه‌یه‌لئ ماله‌که‌م بخۆن. بۆخۆ خانویه‌ک دروست ده‌که‌م، میحراب رۆده‌نیم و ئه‌گەر خوا یاریی و به‌نسیبی بکا زینیکی لی دینم و ده‌بم به‌خاوه‌نی مال و مندال.

کابرای ئاواره ئیستا له‌به‌ر خۆیه‌وه‌ ده‌دوئ و سه‌یری سه‌ربازه‌کان ناکا. چاوی بریوه‌ته‌ شوپنیکی دوور دوور. هه‌ر چه‌نده‌ خه‌ون و خه‌یاله‌کانی بی سه‌رو به‌رن به‌لام هینده‌ به‌ دل و کول قسان ده‌کا پیاو ناتوانئ باوه‌ری پی نه‌کا!

سیبه‌ری بزه‌یه‌ک نیشته‌ سه‌ر ده‌مه‌چکۆله‌که‌ی. سیمای، چاوی، که‌پووی هه‌ر هه‌موو گه‌شاه‌ی شادییه‌کی دووره‌ ده‌ستن.

سه‌ربازه‌کان گوئ ده‌گرن و به‌نیگای پر به‌زه‌بیه‌وه‌ سه‌یری ده‌که‌ن. ئه‌وانیش قسه‌کانی بۆ ده‌سه‌لمین.

کابرای ئاواره له‌سه‌ری ده‌روا: «به‌هیچ جوئ له‌ سیبریا ناترسم، سیبریا و روسیا وه‌کو یه‌کن. له‌وینده‌رش هه‌مان خوی روسیا ده‌په‌رستن، گوئ رایه‌ل و مل که‌چی فه‌رمانی هه‌مان تزارن.

به‌هه‌مان زمانی مه‌سیحیانی ئه‌رته‌دۆکس ده‌دوین، یانی ئه‌م زمانه‌ی که‌ من له‌گه‌ل ئیوه‌دا قسه‌ی پیده‌که‌م. به‌لام له‌ سیبریا هه‌رزانی یه‌، خه‌لکی پاره‌داترن. هه‌موو شتیکی له‌ روسیا باشتره‌، بۆ نمونه‌ چۆم و روباره‌کانی، چۆم و روباری ئه‌وئ هه‌زار هینده‌ی چۆم و روباره‌کانی ئیمه‌ جوانن. ماسی، ماسی، ماسی! راوه‌ ماسی وینده‌ر هه‌ر باس ناکرئ! براده‌رانی نازیز به‌لای منه‌وه‌ له‌راوه‌ ماسی خۆشتر نه‌بووه‌ و نابیتته‌وه‌. به‌په‌ت و قولاپ، به‌تۆر ماسی ده‌گرم. له‌ کاتی سه‌هۆل به‌نداندا تۆری گه‌وره‌ به‌کار دینم، هه‌لبه‌ته‌ به‌ته‌نی ده‌ره‌قه‌تی تۆری گه‌وره‌ نایه‌م، جا کابرایه‌کی دیهاتی به‌ «۵» کوپیکان به‌کرئ ده‌گرم ئیش و کاری ئه‌وه‌بی که‌ تۆره‌که‌م بۆ هه‌لکیشیتته‌وه‌. که‌ خۆشه‌ خواجه‌! که‌ بۆ خۆ که‌یف ده‌که‌م... به‌لام هه‌ر ماسی یه‌ک و جوئره‌ مامه‌له‌یه‌کی تایبه‌تی ده‌وئ. هه‌ندئ ماسی ده‌بی وورده‌ ماسی بۆ بکرئ به‌ چه‌شه‌. هه‌ندیکی دی ده‌بی کرمی بۆ بکرئ به‌چه‌شه‌، بۆه‌ندیکی دیکه‌ ده‌بی بۆق یان قالۆچه‌ بکرین به‌ چه‌شه‌. ده‌بی هه‌موو ئه‌م فه‌ند و فیلانه‌ بزانی. بۆ نمونه‌ مار ماسی، ماسییه‌کی درژ په‌سه‌نده‌، ته‌نانه‌ت ده‌توانی مارمیله‌که‌شی بۆ بکه‌ی به‌ چه‌شه‌. ماسی یه‌ ده‌م درژیه‌کان حەز له‌ کرمی بۆر ده‌که‌ن، ماسی یه‌ درکاوی یه‌کان حەز له‌ شه‌مشه‌مه‌کویره‌ ده‌که‌ن. له‌دنیا دا چ شتی له‌راوی ماسی قه‌له‌وی نیو ئاوی خوڕ خۆشتر نی یه‌. قالۆچه‌یه‌ک یان شه‌مشه‌مه‌کویره‌یه‌ک ده‌که‌ی به‌سه‌ری قولاپه‌که‌ ته‌وه‌و ده‌یده‌هینه‌ ده‌م ئاوه‌که‌وه‌، په‌ته‌که‌ی بۆ شل ده‌که‌ی تا ۲۰-۳۰ مه‌تریک دوور ده‌که‌ویتته‌وه‌، ئه‌وجا پیره‌ پانتۆلی لی داده‌که‌نی و به‌لینگی روت و نه‌یو ئاوه‌که‌ ده‌که‌وی و ورده‌ ورده‌ دووی چه‌شه‌که‌ ده‌که‌وی، پاشان له‌ پر به‌توندی په‌ته‌که‌ راده‌کیشی و ته‌ماشای ده‌که‌ی ما سییه‌کی گه‌وره‌و قه‌له‌و به‌سه‌ری قولاپه‌که‌ته‌وه‌یه‌. ده‌بی وربا بی له‌ کاتی خۆیدا په‌ته‌که‌ رابکیشی، ده‌نا هه‌م ماسییه‌که‌و هه‌م چه‌شه‌که‌ت له‌ده‌ست ده‌چئ، هه‌ر که‌ په‌ته‌که‌ خوار بوو، پینوسته‌ خیرا رای بکیشی.

نابی تاچه‌ ده‌ققه‌یه‌کیش ماته‌ل بی. وه‌ختی که‌ فیرار بووین و حوکمداره‌کانی دی له‌ پرخه‌ی خه‌ودا بوون، من خه‌وم لینه‌ده‌که‌وت و ده‌که‌وتمه‌ ری تا روباری بدۆزمه‌وه‌.

روباری ئەویندەر گەلێک پان و خورن و کەنارەکانی نشیوییه. راوه ماسی لەوێ
یە کجبار زەحمەتە. سەرانسەری کەنارەکان چرە دارستانە. درەختەکان هێند بەرزن کە
بتهوێ سەیری سەرەوێیان بکە ی کلاوت لە سەر دەکەوێ. درەختی وای تێدایە لێرە بە
١٠ رۆبلی نەدەن.»

کابرای وردیلە مەینەتبار لە ژێر فشاری خەون و خەیاڵی رابوردو زەر ئومیدی
خۆشی تاینەدا شەکت دەبێ و لە قسان دەکەوێ. وەکو یەکیەک رازونیا لە گەل خۆی
بکا تەنیا لێوێکانی دەبزوون. سێبەری بزهیه کی پرشادی دەنیشیتە سەری سیمای
و خیرا ئاوا دەبێ. سەربازەکان چ شتی نالین، سەریان داخستوو و لە فکراڤا
چوون. کپی و خامۆشی پایز، تەمی شیدار لە زەوی هەل دەستێ و وەکو دیوار
لە بەردەم مڕۆف دا قوت دەبیتەو و ئەوتۆزە ئازادی یە کە هەیه تی دەیداتەو
بەرویا، ئاخ کە لەو دەمانەدا خەیاڵی چۆم و روبارانێ گەورەو خور چەند خۆش و ئارام
بەخشە! چۆم و روبارانێ کە کەناری ئاوەدان و پر درەختیان هەبێ! خەیاڵی
ئاسودەیی. خەیاڵ بەشیتوێه کی تاییه تی پیاویک بەرجەستە دەکا کە وەکو خالێک
بەرووی کەناریکی نشیتوێه ئارام و ئاسودە لە بەیانی یە کی زوودا گیرساوێه تەو،
بەیانی یە کی هێند زوو کە هیشتا شوعلە سپیدە لە ئاسو جیا نەبۆتەو. لەم بەرو
لەو بەری روبارە کە دارکاژی بە دەماخ و پر ژیان ریزیان بەستوو و سەریان
هیناوە تەوێه ک و بەچپە یە کدی دەدۆین و بەدڵ دەروانە ئەو پیاوێ ئازاد و سەرفرازە.
دەون و رەگوریشال و تاوێرە بەردی زەلام و بنچکی درکاوی رێ ی دەگرن، بەلام
ئەو پیاوێ چ وەکو بەدەن و چ وەکو وەر بەهێزە و لەهیچ ناترسیت. نە لە دارکارەکان،
نە لە تاوێرە بەردەکان، نە لە تەنیا یی و نە لە دەنگدانەوێ هەنگاوەکانی خۆی. خەیاڵی
سەربازەکان، ژبانیکی ئازادیان لە بەرچاو بەرجەستە دەکا، ئازادی یە کی ئەوتۆ
کە تەنیا ناویان بیستوو.

ئایا ئەوان، وینە ی ئەو شتە خەیاڵییانە بەرجەستە دەکەن کە هەروایان بیستوو؟
یا ئەم تاسەو خەیاڵی ئازادی یە نیکەل بەخوێنیان بوو و لەباو پیرانی کتیی و
دلێریانەو بە میرات بۆیان ماوێه تەو؟ تەنیا خوا دەیزانی!

«نیکاندر» کە تائیس تا قە قسە یە کی نە کردبوو، بیدەنگی یە کە دەشکینێ.
رەنگە لەدلی خۆیدا بەغیلی بە خەون و خەیاڵی کابرای ئاوارەبەری. لەوێه لەدلی
خۆیدا بلێ ئەم خەونە خۆشانە لەگەل ئەم تەمو مژو قورە لیتە یەدا ناگونجین.
بەهەر حال بە پەستی یەوێ دەرائیتە کابرای ئاوارە و دەلی: «برادەر هەموو ئەمانە چاک

و بەجین، تابلیتی جوان و دلگیرن، بەلام تۆ هەرگیز ناگەیتە ئەو شوێنە خۆش و
بەبەرە کە تە. چۆن دەیگەیت؟ تۆ یایە کی بێ تا قە تی، سی کیلۆ مە تر برۆی دەمەری.
تۆ ئەمڕۆ کە تەنیا چوار کیلومە تر هاتووی وات بە سەر هاتوو! دەلی ی بە حەیاتت
ئیسراحتت نە کردوو؟

کابرای ئاوارە نیگایە کی «نیکاندر» دەکا، رەنگ لەرووی نامیتێ و وەکو یەکیک
بەدزیه کەوێ گیرایی شەرمەزارو پەست سەریکی بۆ دەلە قیتێ، دیسان هەموو کړوکپ
دەبنەو. هەرکە سەو سەرگەرمی بیرو بیر کردنەوێ خۆبە تی. سەربازەکان هەول
دەدەن ئەو ماوێ دوورە ی نیوان خویان و ئەو سەرزەمینێ ئازادی یە خەیاڵی یە بیننە
بەرچاوی خۆ. کۆمەلێ وینە ی ئاشکرا تر بەلام ترسناک تر لە شیتکی کابرای ئاوارەدا
دێ و دەچی؛ هۆلی دادگا، زیندان، دوور خراوەو مەحکومان، قفل و دەرگاو زیندان،
پشوو دانی رێگا، سەرمای زستان، نەخۆشی، مەرگی هاوڕییان، هەر هەموو ئەم
وینانە بە ئاشکرا دینە بەرچاوی و بەرجەستە دەبن. چاوەکانی دەکەونە پرتە پرت،
دلۆبە ئارەقە زەنگول زەنگول دەنیشیتە سەر هەنیە ی. بەسەری قۆلی هەنیە ی دەسپێ
و هەناسە یە کی سارد هەل دەکیشێ؛ دەلی ی تازە لە کورە خانە یە کی گەرمی گەرمەو
هاتوێه دەری. هەمدیس هەنیە ی بەسەری قۆلە کە ی دیکە ی دەسپێ و بە ترسەو و ئاوی
بۆ دواو دەداتەو.

پتاکاش قسە ی هاوڕیکە ی تەسدیق دەکا: «راستە، تۆ هەرگیز ناگەیت ئەویندەر.
تۆ ناتوانی رێ بکە ی، تۆ سەیری خۆت بکە، هەر پیتست و ئیسکی! براگیان تۆ هیچ
نە تکوژی ئەم رێ یە دە تکوژی.»

نیکاندر قسە کە ی دەمی هاوڕیکە ی دەقۆزیتەو: «مەعلومە کە دەیکوژی، مە حالە
ئەم رێ یە ی پێ تەواو بکری، یە کسەر دەینێرنە خەستە خانە؛ ئەمە دۆغری یە کە یە تی
و چەندو چون هەل ناگری.

کابرای ئاوارە ی بێ ناو بە ترسەوێ دەروانیتە سیمای هاوڕی دیوسیفە تەکانی.
ئەوجا چاوی دادەخا، بە پەلە دادەنەویتەو و بێ ئەوێ کلاو کە ی لەسەری دابکە نێ.
بەچۆکا دێ. ئازای لەشی دەکەویتە لەرزین، سەری دەسپێ و وەکو کرمیک کە پێ ی
پیدا بئری دەکەویتە هەل پلان؛ نیکاندر هەل دەسپیتە سەر پێیان و هاواری بە سەردا
دەکا: «هەستە، هەستە بابرۆین درەنگە!»

هەرسێ رێبوارە کە دوا ی تۆزیک دەکەونەو و رێ و قور شیلان. کابرای ئاوارە
سەری داخستوو و دەستەکانی لە جاران زیاتر تە پاندونە تە نیو قۆلی چاکە تە کە یەو؛

قه دری ئەو به هره چاکه ی خۆی نازانی و ئەگەر واز له تهمه لی بینی و جلّه وی خۆی بگریته وه بیگومان ده بی به دهنگیژیکی به کجار نیودار و ناسراو .
ئاشناکانی دیکه ی ئولگا چهند نیگارکیشیکیان تیدابوو که ریابوسکی دیمه ن ساز سه رقافلّه یان بوو . ریابوسکی سروشتی بی گیان و گیاندار ی ده کیشا .
پیایوکی قژ زهردی قۆز، تهمه نی ۲۵ سال بوو . له پیشانگایه کی نیگارکیشی دا شۆره تی پهیدا کردبوو و دوا تابلوی خۆی به ۵۰۰ رۆبل فرۆشتبوو .

ریابوسکی دهستکاری سکیچهکانی ئولگای دهکرد، ریتوتی دهکرد و پیشبینی نایندهیه کی پرشنگذاری بو دهکرد . ئاشنایه کی دیکه ی ئولگا کابرایه کی چه لۆژهن بوو که ئەو ئامیره ی دههینایه زمان . به راشکاوی ستایشی ئولگای دهکرد و دهیگوت له نیو ئەو ژنانه دا که ئەم دهیان ناسیت ئولگا له هه موویان له بارتر و کارامه تره بو هاو ئاههنگی له گه ل ئامیره که ی ئەودا . ئەدیبیکیش له پییری ئاشنایانی ئولگا بوو ، ئەم ئەدیبه هه رچهند هیشتا گه نچ بوو ، به لām سه باره ت به کورته چیرۆک و شانۆنامه کانی شۆره ت و نیوی پهیدا کردبوو . کئی ی دی کئی ی دی ؟ ئا ، بیرم که وته وه ؛ فاسیلی فاسیلوئچ . ئەمیان کابرایه کی دیهاتی بوو . وینه سازتیکی به هه ره مه ندو ئاشقی شوتنه واری میترووی و میلی بوو ، ئەم کابرایه ، ئاشقیکی گه وره ی پیشه کۆنه کانی رووس بوو ، هه ر ئەم ئەشقه گه وره یه ببو به هاندهری و شاکاری واقیعی له سه ر کاغه ز، چینی ، و قاپی گلین ره سم دهکرد .

له نیو ئەم کۆمه له ئازاد و ناسک و بهرته که وت پوخله دا ته نیا جه نابی زاوا کابرایه کی گومناو و پشت گوئی خراو بوو . زاوا له نیو ئەم کۆمه له دا چ جییه کی نه بوو . هه رچهنده کابرایه کی بالا به رزی ناوشان پان بوو ، به لām بی خیر و بی مه عنا دههاته بهرچاو .

بیچامه که ی هینده ده لب و ناله بار بوو له تو وایه بو یه کیتیکی دی دوراوه . ردینی ده تگوت ردینی کاسبکارانه . گه ر به اتبا ئەم کابرایه نووسه ر یا نیگارکیش با ئەوا ئەو ده مه ردینی ، ردینی «زولا» ی دینایه وه یادی مرۆف .

نیگارکیشه که به ئولگای گوت که به قژی لول و پرپیچه وه وه به م جلی بوکینی یه وه ریک له دره ختیکی به نازی ئالوبالو ده چتی که له به هارانا شکوفه ی سپی و جوان دهکا . ئولگا دهستی کابرای نیگارکیشی گرت و گوتی : «تو گوئی بگره بزانه ئەم شوکردنه له نکاوه چۆن رووی دا . گوئی بگره ، گوئی بگره . دیموف و بام له یه ک خهسته خانه دا کاربان دهکرد . که بام له خهسته خانه که وت ، دیموف شهو و رۆژ لی ی

زیک زیکه

زه ماوه ندی ئولگا ئیقانوئنا بوو . دۆستان و ئاشنایان هه موو هاتبوونه داوه ته که ی . ئولگا لیکدا لیکدا ئاماژه ی بو شووه که ی دهکرد و به ئاشنا و دۆسته کانی دهگوت : «ئهنگۆ جوان سه رنجی به نهی ، شتیکی نادیار له سیمایدا به دی دهکری» .
پیده چوو بو یه ئەم قسه یه بکا تا نه وه ک داوه تکران له دلّی خۆدا بلّین میترده که ی چ نیبه ، پیایوکی ئاساییه و به هیچ جوژی مایه ی سه رنج نی یه .
شووه که ی «ئه سیپ ئه ستپانوفچ دیموف» پزیشک بوو ، به ناو پله ی راویژکاری هونه ری هه بوو . له دوو نه خو شخاناندا کاری دهکرد .

له یه که میاندا نه خو شانی ده بینی و له دوو ه میاندا کاری نه شته رگه ری دهکرد . له سه عات نۆوه تا نیوه رۆ له خسته خانه ی یه که م کاری دهکرد و نه خو شانی ئاسایی ده بینی و له هه موو به شه کاندای کاری دهکرد ، که کاری ته واو ده بوو سواری قیتار ده بوو ، ده چوو بو نه خو شخانه ی دووهم و له وینده ر سه رگه رمی کاری نه شته رگه ری ده بوو . ده رامه تی سالانه ی که م بوو ، نزیکه ی ۵۰۰ رۆبلیک بوو . ئەمه دیموف بوو !
به لām دۆست و ئاشناکانی ئولگا خه لکانی ئاسایی نه بوون . هه ر یه که یان له هونه ریکا به نیویانگ بوو ، نیو و شۆره تیان هه بوو ، دیارو ناسراو بوون . ئەگه ر هه ندیکیان هیشتا ته واو شۆره تیان ده رنه کردبوو ئەوا ئومیدی زۆریان به ناینده هه بوو .

ئهمیان ته کته ریکی کارامه و هۆشیار و به قه در بوو ، ئەویان پیایوکی زهریف بوو ، ئەوی دی مامۆستای هونه ری خوتبه ویزی بوو و ئولگای فییر کردبوو ، که چۆن به ره مه می ئەده بی له بهر بخوینیتته وه . یه کیتیکی دییان دهنگیژیکی شوخ و شهنگی ئۆرپابوو ، هه میشه داخی هه لده کیشا و گله یی له ئولگا دهکرد که خۆی نانسیت و

دوور نه ده که و ته وه. که پیاویتی دلسوزه! گوی بگره ریاوسکی، توش گویت لی بی جه نابی نووسر، چیرۆکیکی خوشه، وهر نه پیشتره وه، ئەو هه موو دلسوزی یه، ئەو هه موو زهحمه تکیشانه! به خویشم شه وان نه ده خه وتم و تاکو به یانی به دیار بامه وه داده نیشتم له پر. . دلی کورهی بیچاره م برد! ئیدی دیموف دیموف له ئەشقداهه رقی بوو. شته کان به جورتیکی سهیر ریک که وتن.

که باجم مرد، ئیمه لیکدی دانه براین، له گهرهک و بانا یه کدیمان ده دی. جار جاریش دیموف ده هاته دیدهنم، له پر شه ویتک داخواری کردم. . ئەو شه وه تاکو به یانی فرمیسم هه لپشت، به خویشم گرفتاری ئەشقی بووم و ئەوه تا به خوتان ده بینن که شووم پیکردوو هه. ئەری به رای ئیوه شتیکی نااسایی له سیمایدا به دی ناکری؟! شتیکی به هیز؛ وه کو بیتاکی و دلیری شیر؟ جار دیار نی یه، نیوهی رووی له ئیمه یه و روناک یه که ته و او نی یه. به لام که ئاوری دایه وه پروانه نیوچه وانی! ریاوسکی توج ده لیتی؟ دیموف خه ریکه باس تو ده که یین. چوو میترده که ی گاز کرد و گوتی: «دیموف وهره ئیره، له گه ل ریاوسکی دا ئاشنا بن!» دیموف به زهرده خه نه یه کی ساده و به رووی خوشه وه دوقه ی له گه ل نیگار کیشه که دا کرد و گوتی: «خوشحالم له دانشگا ریاوسکی یه کم له گه ل بوو، خزمی توبه؟»

۲

ئولگا ۲۲ سالان بوو و دیموف ۳۱ سال. پاش زه ماوه نده که یان به خوشی پیکه وه ده ژیان. ئولگا ژوری میوانی وه کو پیشانگا لی کردبوو پری کرد له تابلوکانی خوی، تابلوی دوسته کانی. تابلوی چوار چپوه دار، و بی چوار چپوهی لیره وه له وی هه لواسی. ده ورو به ری پیتانوکه و شته کانی دیکه ی نیو ژوو ره که ی به چتر و سیپا، تابلوی رهنگین، خه نجهر، نیوپه یکه ر و وینه رازانده وه. هه ندی تابلوی ساده ی تری بابه تی زهوقی دیته اتیان له ژووری نان خواردن هه لواسی.

ژووریتیکی دیکه ی به پیلانو شه بقیه ی پوش و داس و شن پر کرده وه، ئەم ژوو ره ی به شتیوه یه کی میللی رازانده وه. بو وه ی ژووری نووستنه که ی وه کو ئەشکهوت بنویتی، بن میچ و دیواره کانی به پارچه ی رهش پۆشی، فانوسیکی له سه رووی سیسه مه که وه هه لواسی و له بهر ده رگاشه وه په یکه ریتیکی کوته ک به دهستی دانا، تیکرا رایان وابوو که ئەم جووته گه نجه خانویه کی جوان و ریک و پیکیان هه یه.

ئولگا هه موو رۆژی سه عات یازده له خه و راده بوو، تاوی پیاویتی لیده دا. ئەگه ر دنیا هه تاو با بویه زهیتی یه که ی ده رده پنا و ده که وته نیگار کیشان. سه عات یه کی پاش نیوه رۆ ده چوه نک خه یات. چونکه نه خوی و نه دیموف هه چیان پارهدار نه بوون، هه لده ستا فیلتیکی زیره کانه ی به کار دینا، بو وه ی جلیکی تازه و جوان و مایه ی سه رنج و په سه ندی هه مروان له به ریکا. کونه پارچه ی جوان، پارچه تور، پوله که و دوگمه و مور و مه خمه ل و ئاوریشمی ده برده کن خه یات، خه یاتی ده ست رهنگینیش موجیزه ی لی دروست ده کردن. جل، جل نه بوو به لکو خه ون و خه یالی شاعیرانه بوو.

که ئیشی لای خه یاتی ته و او ده بوو ده چوه کن یه کییک له ئەکته ره کانی دوستی تا ده نگو یاسی شانۆگه رییان بزانی و بلیتی شه وی یه که می شانۆگه ری یه که په یدا بکا، له وینده ر ده رۆیی بو ره سم خانه ی یه کییک له نیگار کیشه کان یا ده چوه سه یری پیشانگایه کی تابلۆ سازی. ئەم هه موو هاتوچوبه یا به وه کو تایی ده هات که یه کییک له نیوداران ده عهت بکا بو ماله وه یا به گفتو گو یه کی ئاسایی و ساده کو تایی ده هات. ئەم خه لکانه ی که ئولگا به نیوداری ده زانین، هه موو ئولگایان به هاوتای خو ده زانی، ده یانگوت گه ر ئولگا فرسه تی گونجاوی له ده ست نه ده دا و خوی خه سار نه ده کرد، زهوق و به هره و هوشیاری له راده یه ک دایه که بتوانی کاریتی گه وره ئەنجام بدا. ئولگا گۆرانی ده گوت، موسیقای لیده دا، نیگار کیشی ده کرد، ده بوو به مؤدیل، وه کو هونه ر دوستییک له شانۆگه ریدا به شداری ده کرد، هه موو کاریتی به چاکی ئەنجام ده دا. بو نمونه ئەگه ر گلۆپ یا بلاجکتوریکی دانا، که خوی رازانده وه، یا بو بنباختیکی بو یه کییک به ستبا، بی چند و چون شاعیرانه و جوان و بی عه یب ده یکرد. به لام هه یچ به هره یه کی نه ده گه ییه به هره ی دیدنه ی و پیشواری خه لکانی نیودار هه ر که یه کییک که می نیوی ده رکرد یا ته نیا نیوی که وتبا سه رزاران ئەوا ئولگا له ماوه ی رۆژیکا ده ی دۆزیه وه و به دیداری شاد ده بوو، دو ستایه تی له گه ل ده گرت، بو ماله وهت ده عهت ده کرد. ئەو کاته ی خوشی بوو که ئاشنایه کی تازه بگری. پیاوانی نیوداری ده په رست، شانازی به ناسینیانه وه ده کرد و به دریتزایی شه و خه وی پتوه ده دین. به هه یچ جور لی دانه ده کهوت و تینویتی نه ده شکا.

تاقمیتیکی کون ده کرد و تاقمیتیکی تازه ی ده گرت، زوو به زوو له گه ل تازه کاندای راده هات و خوی پتوه ده گرتن، زوری نه ده برد ئەوانیشی له بهر چاو ده کهوت و به هه له داوان به دووی تازه تر دا ده گه را.

سه‌عات « ۵ » له ماله‌وه له‌گه‌ل شووه‌که‌یدا نانی ده‌خوارد. گه‌لیک له هۆش و گۆش و ره‌وشت جوانی می‌رده‌که‌ی رازی بوو.

له‌سه‌ر کورسییه‌که‌ی خۆی هه‌لده‌ستا، پری ده‌دایه‌ می‌رده‌که‌ی، سه‌ری له‌باوه‌ش ده‌گرت و ماچ بارانی ده‌کرد! «دیوف تو‌چند پی‌او‌یکی به‌هۆش و شه‌ریفی ته‌نیا یه‌ک عه‌بیت هه‌یه، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه که زه‌وقی هونه‌ریت نی‌یه. موسیقا و نیگارکیشی به‌هیچ نازانی.»

شووه‌که‌ی به‌خۆشه‌ویستی یه‌وه وه‌لامی ده‌دایه‌وه: «من شه‌ره‌زای موسیقا و نیگارکیشی نیم. من هه‌موو ته‌مه‌نم له‌خویندنی زانست و پزیشک‌گه‌ریدا به‌سه‌ر بردوو، کاتی خویندنه‌وه‌ی هونه‌رم نه‌بووه.»

- دیوف ئه‌م ئیعترافه‌خه‌ته‌ره!

- بو‌خه‌ته‌ره؟ خو‌دۆسته‌کانی تو‌ش چ زانیارییه‌کیان له‌مه‌ر زانست و پزیشک‌گه‌ری نی‌یه، که چی تو‌لۆمه‌یان ناکه‌ی، هه‌ر که‌سه‌وه‌ به‌کاری خۆی! من سه‌ر له‌ئۆپراو تابلۆیان ده‌رناکه‌م. به‌لام لام وایه‌که‌:-

خه‌لکانی به‌هه‌رمه‌ند ژبانی خو‌بو‌ئهم جو‌ره‌ش‌تانه‌ ته‌رخان ده‌که‌ن و خه‌لکانیکی ئاقل و هۆشیاریش پاره‌یه‌کی زۆر به‌م ش‌تانه‌ ده‌دن، که‌واته‌ ده‌بی هونه‌ر ش‌تیکی زه‌رووری و پی‌ویست و به‌سوود بی. به‌لام چبکه‌م من تی‌ناگه‌م. دیاره‌ تی‌نه‌گه‌یش‌تان له‌ش‌تیکی مانای ئه‌وه‌نی یه‌که‌ به‌هیچی نه‌زانی.

- ده‌ستی شه‌ریف‌ت بی‌نه‌با بی‌گوشم.

ئولگا پاش فراڤین ده‌چوه‌ نک دۆسته‌کانی. پاشان ده‌چوه‌ شانۆگه‌ری یا ئاهه‌نگی موسیقا و پاش نیوه‌شه‌وه‌ ده‌گه‌رایه‌وه‌ مانی. ئه‌مه‌کارو پی‌شه‌ی هه‌موو رۆژتیکی بوو.

رۆژانی چوارشه‌مه، نۆره‌ ده‌عه‌وتی شی‌بو بوو. وه‌رق بازی قه‌ده‌غه‌بوو. خانه‌خو‌ی و میوانان تی‌کرا باسی هونه‌ریان ده‌کرد. ئه‌کته‌ر پارچه‌یه‌کی له‌به‌ر ته‌مسیل ده‌کرد، ده‌نگ‌بیژ گۆرانی خۆی ده‌چری.

نیگارکیش‌تان تابلۆیان له‌نیو ئه‌لبومه‌ زۆرو زه‌به‌نده‌کانی ئولگا ده‌کیشا. خانه‌خو‌ی به‌خو‌یشی نیگاری ده‌کیشا، ده‌بوو به‌مۆدیل، یارمه‌تی موسیقا‌زانه‌کانی ده‌دا گۆرانی ده‌گوت، له‌پال ئه‌م کاره‌ هونه‌ریانه‌وه، باسی کتیبانی تازه، شانۆگه‌ری و هونه‌ریان ده‌کرد، له‌م میوانداری‌یه‌نه‌دا ژنان ده‌عه‌وت نه‌ده‌کران، چونکه‌ ئولگا- جگه‌له‌خانمانی هونه‌رمه‌ندو خه‌یات- حه‌زی له‌چاره‌ی ژنانی دی نه‌بوو. که‌زه‌نگی ده‌رگا لیده‌درا

خانه‌خو‌ی راده‌په‌ری و به‌شانازی یه‌وه هاواری ده‌کرد: «خۆیه‌تی» و مه‌به‌ستی نیوداریکی تازه بوو که بو‌یه‌که‌مجار ده‌عه‌وتی کردبوو! دیوف به‌شداری ئه‌م کۆرانه‌ی نه‌ده‌کرد. به‌لام ده‌ورو به‌ری سه‌عات یازده‌وه‌ نیو ده‌رگه‌ی ژووری نان خواردن ده‌که‌وته سه‌رپشت، دیوف به‌زده‌ر ده‌خه‌نه‌یه‌کی گه‌رمه‌وه‌ به‌دیار ده‌که‌وت، ده‌ستی پی‌کا ده‌مالین و ده‌یگوت: «براده‌ران فه‌رموون شی‌بو حازره‌».

له‌م کاته‌دا هه‌موو روویان ده‌کرده‌ ژووری نان خواردن و هه‌میشه‌ هه‌مان ش‌ته‌کانی پی‌ش‌تریان له‌به‌رده‌م خو‌دا ده‌بینی: قاپ‌یک سه‌ده‌ف، پارچه‌یه‌ک گۆشتی به‌راز یا گو‌پرده‌که، په‌نیر، خاویار، کارگ، فۆدگا و دوو شه‌ربه‌ ئاو.

ئولگا به‌که‌یفی سازو زه‌وقی کۆکه‌وه‌ ده‌ستی ته‌کان ده‌دا و هاواریده‌کرد: «میوانداری ئازیزم! به‌راستی تو‌شایانی په‌رستنی! کورینه‌ ئیوه‌ پروانه‌ نی‌وچه‌وانی. دیوف روویان تی‌بکه‌. براده‌ران ته‌ماشای بکه‌ن، ده‌موچاوی ده‌لتی ی ده‌موچاوی پلنگه‌. به‌لام هه‌مان دل‌گیری و جوانی ده‌موچاوی ئاسکی هه‌یه، ئازیزه‌که‌م»

میوانه‌کان ژه‌م‌برده‌ ئاساشانیان له‌ نان خواردن قایم ده‌کردو دیقه‌تی دیوفیان ده‌دا، به‌لام هه‌ر زوو فه‌رامۆشیان ده‌کرده‌وه‌و بایان ده‌داوه‌ سه‌ر باسی شانۆگه‌ری، موسیقا و هونه‌ر.

ئهم دوو گه‌نجه‌ ته‌باو گونجاو بوون. ژبانیان زولال و سازگار بوو. به‌لام له‌ سییه‌م هه‌فته‌ی مانگی هه‌نگوبندا په‌له‌ هه‌ور‌یک به‌ئاسمانی ژبانیانداتی په‌ری، دیوف له‌خه‌سته‌خانه‌ که‌وت و قه‌ره‌ جوانه‌که‌ی هاته‌ تراشین. ئولگا به‌دیاری یه‌وه‌ دانیش‌ت، به‌کول‌گریا. وه‌ختی رووی کرده‌ چاک بوونه‌وه‌ یه‌شماغی‌کی سپی له‌سه‌ر به‌ست و وه‌کو عه‌ره‌بی خیه‌وت نشینی لیک‌کردو پۆرتی‌تیکی بو‌کیشا و هه‌ردووکیان خو‌ش‌حال بوون.

دیوف چوه‌وه‌ سه‌ر ده‌وامی خو‌ی. پاش سێ رۆژان به‌د به‌ختی یه‌کی دی رووی تی‌کردن. که‌دانیش‌تنه‌ سه‌ر نیوه‌ رۆژه‌گوتی: «نازه‌بی ده‌چی به‌خت پش‌تی تی‌کردین. ئه‌م‌رۆ ۳-۴ عه‌مه‌لیاتم هه‌بوو، دوو قامکی خو‌م بری، ئاتیستا پی‌م زانیوه‌. ئولگا ترسا، به‌لام پی‌که‌نی. ئه‌مه‌ی به‌ رووداویکی ئاسایی وه‌رگرت و گوتی که‌ زۆر جاری دیکه‌ش ده‌ستی خۆی بریوه‌. ئه‌وجا له‌سه‌ری رۆیی: «که‌ده‌که‌ومه‌ئیش‌کردن ئاگام له‌خۆ نامینی.»

ئولگا خه‌می ئه‌وه‌ی بوو که‌برینه‌کانی په‌نجه‌ی کیم بکه‌ن و لی‌ی پی‌س بکه‌ن،

شهوئی دوعای بۆکرد. به لّام برینه کانی دیموف چاک بوونه وه. ژییانی شادو بهخته وه ریان بی گری دهرۆیی. ئیستایان خۆش بو، به هاریش به پتیه بوو. به هار رۆژ به رۆژ نزیك ده بووه. سه ره تاتکی ی ده کردو مژده ی هه زاران خۆشی و شادی ده دا. مزگی نی شادمانی بی سنوری ده دانئ. سئ مانگه ی به هار له شار وه ده رده که ون و به گه ران و سه یران، خۆبندنه وه له گه ل ئاوازی بولبولان دا ده بیه نه سه ر. له مانگی شه شه وه تا کو پایز سه یران و موتالای هونه ری له که ناری روباری قۆلگا دا نه نجام ده درئ. ئۆلگا وه کوئه ندامی نه نجه مهنی هونه ر مه ندان له م موتالا هونه ریا نه دا به شداری ده کات. ئۆلگا دوو ده ست جلی چیتی گران قیمه تی دایه درون، بۆبه و فلچه وه ئه لبوم قه ره و پتیه کی سه فه ری په یدا کرد. ریا بوسکی هه موو رۆژی ده هات تا بزانی که کاری نیگار کیشی ئۆلگا گه بیه وه کوئ، که ئۆلگا کاره هونه ریکانی خۆی نیشان ده دا، ریا بوسکی ده سه ته کانی ده ته پاندنه گیرفانی، لیوی هه لده قور تاند و ده که وه پرته و بۆله : « ئاوا!... ئه م هه ورانه زه وقیان تیدا نییه و ئه م روناکی یه گونجاو نی یه .

زه مینه که ی پچر پچره تی ده گه ی... که و پتیه که گرمۆله بووه، ده بی ئه سوچه ی تاریکتر بی. به لّام به گشتی خراپ نیه. په سه ندی ده که م.» هه رچه ند قسه کانی ریا بوسکی ئالۆرتز و نامه فهوم تر ده بوو، ئۆلگا باشترتییان ده گه یی.

۳

پاش فراڤینی رۆژی دووه می هه فته ی سییه م، دیموف که می خوار ده مه نی و شیرینی کپی، سواری قیتار بوو که پروا بۆقیلاکه یان. دوو هه فته ی ته وا بوو که ژنه که ی نه دیتبوو، زۆری بیر ده کرد. که دابه زی به پییان وه نیوجه نگه له گه وه که که وت، به ده م ریتگاوه هه ستی به برسیتی وماندویتی کرد، دلخۆشی خۆی به وه ده دایه وه که ئیواری له گه ل ژنه که ی نان ده خواو تیر تیر ده خه وئ. که ده پیروانی یه پریاسکه پره که ی وده ستی به به سه ته خاویارو په نیرو ماسی یه سپی یه کاندای دینا، خۆشی و شادی به سه ردا ده باری.

به رله وه ی بگاته قیلاکه خۆرئاوا ببو، نۆکه ره پیره که گوتی که خانم له مالتی نی یه، به لّام زوو ده گه ریتته وه، هه مان قیلای ناریک و پییک بوو، دیواره کانی نرم، به کاغه زی نووسین دا پوشرابوون، سئ ژووری تیدا بوو. ژوریکیان سیسه میکی تیدا بوو.

ژووری دووه م ئه لبوم و فلچه ی دان، فلچه، کاغه زی پیس وجل و شه پقه ی پییاوانه ی تیدا بوو که به ناریکی لیرو له وئ، له نیو ده رگا و په نجه ره کاندای تور درا بوون. دیموف سئ پییاوی بیگانه ی له ژووری سییه مدا بینی، دوانیان ریشن و ره شتاله بوون و سییه میان که دیار بوو ئه کته ره، زه لامیکی که ته ی ردین تاشرا بوو، کابرای ئه کته ره به ده نگیکی گپرسی: چت گه ره که؟

مۆپه یه کی له دیموف کردو له سه ری رۆیی: «ئۆلگات گه ره که هه نووکه دیتته وه.»
 دیموف به ده م چاوه روانی یه وه رۆنیشت. یه کییک له پییاوه ره شتاله کان به ساردی یه وه نۆری یه دیموف و گوتی چای ده خۆی؟» په رداخه که ی خۆی پر کرد.
 دیموف حه زی ده کرد هه م شتی بخواوه م شتیکیش بخواته وه؛ به لّام ده ترسا ئیشتیه ای بتۆرئ؛ بۆبه چایه که ی نه ویست. پاش تۆرئ ده نگه ی هه نگاوو پیکه نی نیکی ئاشنای هاته گوئ. ده رگا کرایه وه، ئۆلگا به شه پقه یه کی زله وه وه ژوور که وت. زه میله یه کی به ده سه ته وه بوو. ریا بوسکی له دوا ی ئه وه وه به گۆنای ئاله وه، چه ترئ به ده سه تکییه وه و کورسییه کی سه فه ری به ده سه ته که ی دی یه وه، به شادی و پیکه نی نه وه وه ژوور که وت.

ئۆلگا ئیقانوئنا، له خۆشی و شادیا سو ره له نگه راو هاواری کرد: «دیموف» هه ردوو ده ستی خسته سه ر شانی دیموف، سه ری به سینکی یه وه ناوگوتی، «ئه مه تۆی؟ ئه دی بۆ زووتر نه هاتی؟ ئاخه بۆ؟ دیموف گوتی: «نه م په رژا نازی، دایمه سه رم قاله و که له ئیش ده به وه ئیدی فریای قیتار ناکه وم تا بێم.» ئۆلگا گوتی: «زۆر زۆر به خیره اتی. مه گه ر خوا بزانی چه ند م پئ خۆشه! خه ونم پتیه ده دی. دونئ شه و تا به یانی هه ر بیرم لای تۆ بووه. خۆزگه ده تزانی چه ند م خۆش ده ویتی وچه ند له کاتی خۆیدا هاتی! به راستی تۆ رزگار که ی منی. سه به ی زه ماوه نیکی خۆشمان به ده سه ته وه یه...» به پیکه نی نه وه بۆنباخه که ی بۆ شووه که ی ریک خسته وه وه له سه ری رۆیی: «کورپکی ته له گرافچی گه نج که نیوی چیکالایفه و له ویتستگادا کار ده کا ده یه وئ ژن بیئتی، کورپکی چاکه، هه ر له خۆیه وه ده چیتته دلّه وه، کابرایه کی ئیسک سووک و خۆشه و بیسته... زۆری یارمه تی داوین و چه ندین جار له به رده ممانا دانیشته وه بووه به مۆدیل تا پۆرتیتری روسیای کۆنی له سه ر بکیشین. هه موومان خۆشمان ده وئ و قه ولمان داوه تی که به چینه زه ماونده که ی... کورپکی ده ستکورت بیکه س و کارو هه ندئ شه رمنه، گوناحه ئه گه ر نه چینه زه ماونه که ی و له قسه ی خۆ ژێوان بینه وه.. پاش ته واو بوونی مه راسیمی کلّیسا، شاییه که ده ست پتیده کات.

هه موو ده چنه مائی بوو کئی.. تی ده گه ی حه یاتم.. له ویندهر. له لیره واران.. له نیو ناوازی پر خرۆشی بالندان له نیو سهوزه جاری هه تاو له نامیز گرتوو، به خو شمان چه شنی په له ی رنگاو رنگی سهوز و جوان.. شتیکی یه کجار جوان و تازه یه، کوت و مت به شیوه ی نیگار کیشانی ئیمپرسیونیستی فه ره نسایی، به لام دیموف گیان من چ له بهر بکه م؟ جل و بهرگم له گه ل خو دا نه هیناوه. هه ره یچم پی نی یه؛. نه جلن، نه گولن، نه دستکیشن!.. مه گه ره تر تو فریام بکه وی. هاتنی تو له م کاته دا نیشانه ی به ختیاری منه. ئەمەش کلێله کانه حه یاتم! هه ره ئیستا سواری قیتار به و خو ت بگه یه نه مال و جله سور هکانم له نیو که نتۆره که ده ریته و له گه ل خو تا بیه یته. ده زانی کامه ده لیم؟ له یه که م خانه ی که نتۆره که یه، پاشان چه کمه جه ی خانه ی دواوه راکیشه، دوو جانتای تیدایه، هه ندی ئۆبه وشپه و پر ه له سه ر جانتا کانه ئەوانه نا، له ژیر جانتا کاندای گول هه یه، هه موو گوله کان له گه ل خو ت بیته!.. شتاقیانت بی نه چی!.. چونکه نازانم کامیان به کار دینم.. که هیتاتن لیره لییان هه لده بژیرم. جوتی ده ستکیشیشم بو بکه ره».

دیموف گوتی: «زۆر چاکه سبه ی ده چم ده یان هیتنم»

ئولگا گوتی: «سبه ی چی؟» وورد وورد دیموفی به نیگا دابیتژت و له سه ری رۆیی: «سبه ی فریا ناکه وی. چونکه یه که م قیتار سه عات نو در ده چیت و شاییه که سه عات یازده ده ست پیده کات، ئەوشه و برۆ حه یاتم! ئەگه ر زانیت سبه ی ناتوانی بگه ریته وه ئەوا به یه کیکا بینیره. ده ی خیرا که، نه وه ک فریای قیتاره که نه که وی حه یاتم.»

- به چاوان.

- چه ندنم پی ناخۆشه که ده ت نیرمه وه. بلن بو وه کو شیت قه ولم به ته له گرافچی یه که دا که بچه داوه ته که ی؟ و فرمیسک له چاوانی قه تیس ما.

دیموف به په له چایه کی هه ل قوراند. به روو خو شی و ره زامه ندی یه وه به ره و ویتستگا که گه رایه وه. ئەو خوار دنو په نیرو ماسییانه» ی هینابوونی بوون به قسمه تی کابرای ئەکته ر و دوو زه لامه ره شتاله که ی که وه کو ژه مبرده به په له خوار دیان.

٤

شه ویکی هه یقه شه وی کپ و خو شی مانگی شه ش بوو. ئولگا له سه ر که شتی

یه که ی نیو رووباری قۆلگا ویتستا بوو. جاری ده پروانی یه رووباره که و جاری سهیری که نار ه دلگیر و جوانه کانی قۆلگای ده کرد.

ریابوسکی له ته نیشتی ویتستا بوو و دلنیای ده کرد که: «ئەم سیبەرانە سیبەری تارى ئاوەکە نین. بە لکو خەوو خەیاڵن. ئەمرووبارە ئەفسونای یه بریقه داره، ئەم ئاسمانه بی پایانه، ئەم که نار ه چاو به گریانه. هه موو ده لنی ی له تاو بیته ده یی ژیان ده نالیین. هه موو ده رباره ی بوونه وه ریکی بالاترو به هیتتر، ده رباره ی شتیکی سه رمه دی نهر ده وین و به ره و مه رگ گازمان ده کهن. رابووردو چ نی یه، ئاینده ش بی مه عنا یه.

ئەم شەوه پر رازە، ئەم تەنیا شەوه ی تەمەنیش بە زوویی تی دەپه پۆ و ئالکاوی ئەبەدییه ت دەبێ، که واته بوچی بژین؟»

ئولگا گوتی راده دیترا. هه وه لجار گوئی ی بو ریابوسکی گرت و پاشان بو کپو کپی شه و. وای هاته بهر چاو که هه رگیز نامری رنگی وه نه وشه یی قۆلگا، ئەو ره نگه ی که له ژیانیا نه ی دیتبوو، ئاسمان، که نار هکان، سیبهره تاریکه کان و ئەو خو شیییه سهیره ی که دلی پر کردبوو، هه ره موو ئەمانه به گوئیاندا ده چیانده رۆژی له رۆژان ده بی به که له نیگار کیش و شانازی و شوهرت و خو شه ویستی ژیان له هه مو شویتی چاوه رووانین؛ له شوینی دوور، له پشت شه وانی هه یقه شه و، له هه موو دنیا چاوه رووانین وه خستی به تاسه وه چاوی خه یالی بری یه ئاینده ی دوور، ئاپورای خه لک، روناکی و تیشکی گلۆپان، موسیقای غه مگین و هاواری شادی و له زه تی هینایه بهر چاوی خو ی، خو ی له جلیکی سپی دا بینی که هه رچوار ده وری هه ر گۆله و گۆل. خه لکی بی ئختیار به ره و پیری دین. قه ناعه تی ته وای لا په یدا بوو که هه نوو که ش پیاویکی به راستی گه وره، بلیمه ت، هه لبرارده ی خوای له لاوه ویتستا وه. پیاویک که حالی حازر، خاوه نی گه لی کاری جوان و نااساییه و ئەگه ر عه مر باقی بی و ته مه ن مه ودا باو دره ختی به ره ی شکو فه بکاو گۆل بگری ئەوا شوهر تی دنیا ده گری. ئەمه له نیو چه وانی نووسراوه و به راشکاوی له سیمای دا دیاره، ئەو باسی سیبهر، ره نگه ی شه و، هه یقه شه و ده کاو نازانی که به ره ی وی، وه ستایی و ده سه لاتی راز نامیزی ئەو سنووری سروشتی به زانده وه. ئەو بابایه کی قۆزه، ژیان و وه کو ژیان بالنده یه کی نازادی بی په روا وایه له وورده شته کانی ژیان بینگانه و نامۆیه ئولگا به ده م موچر که یه که وه گوتی: «خه ریکه ساردی ده کا.»

ریابوسکی، پالتۆکه ی بو کرده وه، رایکی شایه ژیر پالتۆکه ی وه سوژیکی گریان

- خۆم له تۆدا دهبینم، بهندهی تۆم، بۆچی ئهوشۆ هینده جوان و دلرفین بووی؟ نیگایهکی سهیری کرد، چاوانی ههنده بهسام بوون که ئۆلگا نهیورا سهیری بکا. گهرمی ههناسهی ختوکهی گۆنای ئۆلگای ددها، بهگویی دا چپاند: «خۆشم دهوئ ی، بۆت شیت بووم. ته نیا قسهیهک بکه، تاچه قسهیهکو چیدیم ناوئ، ژیانم ناوئ.. ته نانهت هونه ره کهشم ناوئ»..

به وپهیری غه مگینی یهوه هاواری کرد: «خۆشت بۆیم، خۆشت بویم»
ئۆلگا گوتی: «وازله م قسانه بینه، ئەم قسانه خه تهرن، ئەدی دیموف؟» ئەوجا چاوهکانی نوقاندن.

- دیموف دهکاته کئ؟ من ههقم چی یه بهسه ره ئهوهوه؟ ئۆلگا، جوانی، ئەشقی خۆم، ئەو حاله ی لیم هاتوه... ئەمانه شتن.. دیموف هه رنه بووه و نابئ... ئاخ، من ئەمه نازانم، رابوردووم ناوئ، ته نیا یهک ساتم پئ ببه خشه... یهک دهقیقه.
دلی ئۆلگا به توندی کهوته لیدان، ههولئ دا بیر له شووه که ی بکاته وه. بهلام هه موو رابوردووی خۆی، شوکر دنه که ی، دیموف، ته نانهت میوانداری و شه و کو پش بئ بایهخ، قیزه وه ره، بئ فایده و بئ مه عنا هاتنه بهرچاوی. له راستیشا... دیموف دهیکرده کئ؟

ئهو چ پئوه ندییه کئ به دیموفه وه هه بوو؟ ئایا به راستی دیموف هه بوو یاته نیا خه ون و خه یال بوو؟

چاوی نوقاندن و له فکران راچوو: «ئهم پیاوه ئاساییه به شی خۆی و بگره زیاتریش رای بواردووه.» و: «نه فره تم ده کهن، لۆمه م ده کهن بابیکه ن، من هه موو له زه تیک ده چێژم و بلا پاشان بزم، تۆزم نه مینئ. ئا ده ی چێژم و ئەوجا ده مرم.. ئیمه ده بئ هه موو لایه نیکئ ژیان بجر پینن. خوایه چه ند به ئازارو له عه ینی کاتدا به له زه ته!»

ریابوسکی باسکی له قه دی ئالاند، وه کو تامه زرۆ که وته ماچکردنی دهستی ئۆلگا. ویستی دهستی لابه ری.

ریابوسکی گوتی: «باشه ته گبیر؟ چ بکه م؟ خۆشت دهویم؟ به لئ؟ چ شه ویک، چ شه ویکئ خوا بیه!» ئۆلگا کهوته وورته وورت: «شه و ئه ماشه و!» روانی یه چاوانی فرمی سک تی زاوی ریابوسکی، ئەوجا به هه ر چوار ده ورا هه لئ روانی، باسکی له ملی وه رینا تا خوا هتزی دابوین لئوی مژئ، دهنگیک له وسه ری که شتی یه که وه

دهنگی ههنگاوی سست و خا و له پشتیان ه وه دههات، فه راشیک له باره که وه وده درکه وت، ئۆلگا له که یفان هه م پئ ده که نی و هه م ده گریا. پئ به زاری ها ورای کرد: «ئه های... شه رابمان بۆ بینه».

ریابوسکی، شله ژاو و رهنگ په ریو له سه ره که ره ویته یه ک رۆنیشت و مه منون و منه تبار که وته روانینی ئۆلگا. به لام پاش که میک، چاوی نوقاند، بزیه ک له سه ره لئوی تاساو و گوتی: «ماندووم» و سه ری نا به قه راخی که شتی یه که وه.

رۆژی دووه می مانگی نۆ بوو. دنیا گه رم و با ی نه دههات. هه ره له به یانی زووه وه ته نکه ته میک سه ری رو باری ئۆلگای گرتبو. سه عات نۆی به یانی باران دا بگرده، پئ نه ده چوو وا زوو خۆش بکاته وه.

ریابوسکی به دهم قاهه لئتی یه وه به ئۆلگای گوت که نیگار کیشی قۆرتین هونه ره، هه ره ها گوتی من نیگار کیش نیم و خه لکانیکئ گیل و گه وج وا ده زانن هونه ر مه ند م و به ره یه کم هه یه. ئەوجا دهستی دایه کیردیک و باشترین سکچی خۆی دادری. پاش تاشت خواردن عه ینی کوند مۆنی کردو له به ره په نچه ره که هه لکورما و چاوی بری یه رو باره که، گه بیه ئەو قه ناعه ته ی که ئۆلگا چ نی یه، بئ تام و ئالۆز و سارد و سه ره. هه موو شوینیکئ ئەو ناوه ده تگوت باسی گرژ و مۆنی پایز و نزیک بوونه وه ی ده کا. وا دههاته بهرچاوی که مافوری دلگیری که نار هکان، بریسک وهۆری ئەلماس ئاسای ئاو، ئاسمانی سامال و شین و بیگه رد، هه موو شکۆ و جوانی سه روشتی له ئۆلگا ساندۆ ته وه له قاسه یه کی ناوه بۆ به هار. ئەو قه ل و دالانه ی که به سه ره رو باره که دا ده فرین ده تگوت گه مه ی پئ ده که ن.

ریابوسکی گوتی بۆ دهنگی قه له کان رادپرا، ماندوو و وه ره زو بئ تا قهت سه ری داخست و له فکران راچوو. هه موو کاریکئ ئەم دنیا یه ی به گه وجانه زانی، گله بی له خۆی کرد که نه ده بوو خۆی به م ژنه وه هه لئو سی و ببئ به سه ربار. به کورتی ریابوسکی غه مگین و بئ که یف بوو.

ئۆلگا له سه ره قه ره و پله یه ک که له پشت په رده یه که وه بوو، رۆنیشتبوو، دهستی به قه ژه جوانه که یدا دینا. ماله که ی خۆی دینا وه بهرچاو: ژووری میوان، ژووری

نووستن و پاشان نووسینگهی میتردهکهی. خه یال وورده وورده هه لیگرت و بردی بۆ شانۆگه ری، خه یاتخانه ولای دۆسته کانی. ئاخۆ نووکه دیموف له چ حالیکه یه؟ بییری ئولگا دهکا؟ بییری ئولگا دهکا؟ دیموف ی تازیز به چ سۆزو تا سهو پارانه وه یه کی منالانه وه له نامه کانییا له م ده پارایه وه که بگه رپتته وه بۆ مائی؟ مانگانه ۷۵ رۆبلی بۆ ئولگا ده نارد.

که ئولگا بۆی نووسی سه د رۆبلی له نیگار کیشه کان قهرز کردوو هه کسه ر سه د رۆبله که شی بۆ نارد. چ پیاویکی باشه، چهن د لاواو به خشنده یه! ئولگا ته واو له گه شت وگوزاری هونه ری بیزار ببوو، خودا خودای بوو زووتر له دهستی دپهاتیان، له دهستی رووبار، له دهستی ئەم سه رگه ردانی یه هه لئ و رزگاری بئ. ئەگه ر ربابوسکی قه ولی به ئەندامانی ئەنجومه نی هونه ری نه دابا که تا بیسته می مانگی نۆ ده میهنه وه هه نووکه هه موو ده رۆیشتنه وه. خۆزی قه ولی نه دابا و هه نووکه رۆیشته بانه وه!

ریبابوسکی بیزارو بئ تا قه هت گوتی: «خوایه چ بکه م، تۆ بلئ ی هه تاو ده رنه که وئ به بی هه تاو چ دیمه نیکم بۆ ناکیشری!» ئولگا له پشت په رده که وه وه ده رکه وت و گوتی: «بیرته هادیمه نیکت کیشابوو که هه وری به سه ره وه بوو، ئەوه که ی لای راستی درهخت و لای چه پی مه رومالات بوو؟ ئەو دیمه نه ته واو بکه.»

ریبابوسکی رووی گرژ کرد: «چی؟ ته واوی بکه م، پیت وایه هینده گه وجم که نه زانم چی بکه م!» ئولگا گوتی: «ئوه ونده» ده زانم به رانبه ر به من گۆراوی» و ئاهیکی هه لکیشا. «ئوه ونده ده زانم به رانبه ر به من گۆراوی» و ئاهیکی هه لکیشا.

- به لئ. ئەم قسه یه دروسته.

ئولگا که وته له رزبن، چوو به لای سوپاکه وه وه دهستی به گریان کرد.

- هه ر له گریانمان که م بوو! به سه بیپه ره وه! گریان بۆ من باشه که چی ناشگریم.

ئولگا هاواری کرد: «بۆ تۆ باشه ها! ئەزانم هۆیه که ی ئەوه یه که له من وه ره ز بووی» و به ده م گریانه وه له سه ری رۆیی: «با ریک وراست له مستتی نیم که تۆ شه رمه زاری ئەوه ی که ئاشقی من بووی، ده ته وئ ئەم ئەشقه وه شیری و که س پیتی نه زانی به لام تازه کار له کار ترازاو وه له میژه هه موو ده یزانن.»

ریبابوسکی که وته پارانه وه: «ئولگا تکات لیده که م، من تا قه یه ک شتم له تۆ گه ره که» و هه ردوو گوتی گرت و به رده وام بوو: «ته نییا یه ک شتم له تۆ ده وئ، شه رمه زارم مه که، له دینم ده رمه که، له مه ی پتر چ شتیکی دیم له تۆ ناوی.»

- ده باشه سویندم بۆ بخۆ که هیشتا خۆشت ده ویم.

ریبابوسکی دانه کانی ریچ کردنه وه: «ئا ئەمه پیاو ده کوژی» و له جئ ی خۆی راپه ری: «وام لیده کا برۆم خۆم بخه مه روباره که وه یان شیت بيم و بده مه کیتوان، وازم لئ بیته!»

ئولگا هاواری کرد: «که وه اته وه ره بکوژه، بکوژه، بکوژه». چوو ه پشت په رده که وه، خۆی دا به سه ر قه ره وپله که داو دهستی به گریان کرده وه.

له سه ریانی کوخته که وه دهنگی باران ده هات. ربابوسکی سه ری خسته بووه نیو هه ردوو دهستی و به نیو کوخته که دا ده هات و ده چوو. پاشان وه کو یه کییک لیپرایئ شتییک بسه لمینئ، شه پقه که ی کرده سه ری، تفه نگه که ی هه لگرت و له کوخته که وه ده رکه وت.

که ربابوسکی رۆیی، ئولگا له سه ر قه ره وپله که دانیشته و تاتوانی گریا، بییری له وه کرده وه هه ندئ ژه هر بخوا تا ربابوسکی به سه ر جه نازه ی سارد و سربا بیته وه.

به لام زوو به زوو خه یال فریای که وت: ژوووری میوان و نووسینگهی میترده که ی هینانه وه به رچاو. ههستی کرد هیمن وئارام له پال دیموف دانیشته وه، ئیسراحت و پاکو خاوین له هیچی که م نی یه. ئەو شه وانه ی بیه ره وته وه که گوئ ی له موسیقا ده گرت. ئاره زووی ژیارو شارستان و خه لکانی نیوداری شار بالئ به سه ربا

کیشا. ژنه دپهاتی یه ک وه ژووور که وت و به و په ری بئ تا قه تی یه وه سوپاکه ی بۆ فراقین لینان ئاماده کرد. دوو که ل و ته نی ژووور که ی ته نی بوو، پاشان چهن د نیگار کیشییک به پیلای قوراوییه وه وه ژووور که وتن. باران سه رو گوپلاکی ته ر کردبوون، روانیانه تابلۆ و وینه کان و دلخۆشی خۆیان به م قسه یه دایه وه که رووباری قۆلگا له رۆژانی بارانیشا جوانی ی تایبه تی خۆی هه یه. سه عاته چالمه هه رزان

باییه که هه ر چرکه چرکی بوو. پیتشکه ی سه رما برده له له ده ورو به ری سوپاکه خپ ببونه وه و یزه ویزبان بوو. سیسرکان به بن ته خته کاندای فرکان فرکانیان بوو.

ریبابوسکی ئیواری گه راپه وه. کلاوه که ی توپ دایه سه ر میزه که، رهنگو رووسیسه له، شه که ت و قوراوی خۆی دا به سه ر که روپته یه که داو چاوی نوقاند. چاره ی به یه که داو گوتی: «ماندووم». ویستی چاوی هه لئینئ. ئولگا ئاشت ببۆ وه و چی له دلا نه مابوو، بۆ وه ئەمه بسه لمینئ و خۆشه ویستی خۆی بۆ بنوینئ، هاته به ره وه به ئەسپایی ماچی کردو که وته ده ست هینان به قژه زه ردو لووله که یدا.

ریبابوسکی وه کو یه کییک شتیکی ساردی به رکه وتی، راجله کی، چاوی هه لئیناو

گوتی: «چ ده‌کە‌ی؟ وازم لێ بێنە، تویی خوا دەست بەردارم بە».

بە هەر دووک دەستان ئولگای دایە دوو، سیمای توپەو دلی توژا بوو. ژنە دیتەاتی یە‌کە قاپی شو‌ربای هینا و لە‌بەر دە‌میادینا. قامکە پیسە‌کانی لە شو‌رباکە راچوو بوو، ربابوسکی بە تاسوقە‌وه کە‌وتە خواردنی. ئولگا دلی لە هە‌موو شتێک تێک هە‌ڵدە‌هات، لە ژنە وورگ زلە‌کە، لە قامکە پیسە‌کانی، لە کوختە‌کە کە هە‌و‌ه‌ل‌جار زۆری بە‌لا‌وه‌ د‌ل‌گیر و شاعیرانە بوو. بە‌ساردیە‌وه گوتی:

- ئیمە دە‌بی‌ن بۆ ما‌وه‌یه‌ک لێ‌ک‌دی دوور بکە‌وینە‌وه. دە‌نا هەر ئە‌مه‌ حال‌مان دە‌بی‌ن و لە‌خۆ‌رای شەر‌ به‌ یە‌ک‌دی دە‌فرۆشین و هۆ‌یه‌کە‌ی مان‌دویە‌تی یە. من تە‌وا‌و بی‌ن تاقە‌ت بووم و ئە‌و‌رۆ دە‌رۆم.

- دە‌رۆی؟ بە‌کە‌شتی دە‌رۆی؟

- ئە‌و رۆ‌ پێ‌نج شە‌مه‌یه‌ و سە‌عات نۆ و نیو کە‌شتی یە‌ک دی.

- «جا لە‌وه‌ باشتر دە‌بی‌ن، جێ‌ ی خۆ‌یه‌تی، زۆر چاکە‌ برۆ». ربابوسکی بە‌نە‌رمی ئە‌مه‌ی گوت و دا‌وای خا‌ولی یە‌کی کرد بۆ سفرە‌ سپین و گوتی: «ئێ‌رە بە‌ کە‌ل‌کی تو‌ نایە‌ت، چ کار‌یک نی‌ یە‌ بیکە‌ی. کورم دە‌وێ‌ بتوانی دلی تو‌ را‌ب‌گرێ، دا‌وی بیستی مانگی نۆ‌ یە‌ک‌دی دە‌بین».

ئولگا بە‌خۆ‌شی یە‌وه‌ جله‌کانی خسته‌ جانتاکە‌ یە‌وه‌، گۆ‌ناکانی لە‌ شادیا سور هە‌ل‌گە‌ران، لە دلی خۆ‌با دە‌ی‌گوت: «تۆ ب‌ل‌یی ئە‌و ساتە‌ بی‌ن؟ تۆ ب‌ل‌یی بە‌م زو‌وانە‌ بگە‌مه‌وه‌ ژووری می‌وان، بی‌ن خە‌م لێ‌ ی دانیشم و نی‌گار‌کی‌شی بکە‌م، لە‌سەر سیسە‌می‌کی رێک و پێ‌ک و ما‌قول‌ بخە‌وم و دانیشمە‌ سەر سفرە‌ی پاکو خا‌وین و تی‌رو پر بخۆ‌م؟» کە‌می‌ک دلی فینک بۆ‌وه‌، رقه‌کە‌ی نی‌شته‌وه‌، رووی کرده‌ ربابوسکی و گوتی:

«ربابوشا، بۆ‌یه‌ و فل‌چە‌کان بۆ‌ تو‌ به‌‌جێ‌ دێ‌لم، ئا‌گادار بە‌ تە‌مبە‌لی نە‌ت‌گرێ، هە‌موویان لە‌گە‌ل‌ خۆ‌ت بێ‌نە‌وه‌. کە‌من رۆ‌یشتم خە‌م دات نە‌گرێ و دە‌سته‌ و ئە‌ژ‌نۆ دانیشی، ئیش بکە‌، باشە‌ رو‌حە‌کە‌م!»

ربابوسکی، سە‌عات دە‌ خوا‌حافی‌زی لێ‌کردو لە‌بەر دە‌ر‌گای کوختە‌کە‌ دا ماچی کرد، ئولگا بە‌خۆ‌ی دە‌یزانی بۆ‌یه‌ لە‌ویندەر ماچی کرد، چونکە‌ نە‌یدە‌ویست لە‌کانارە‌کە‌ داو لە‌بەر چا‌وی خە‌ل‌کی ماچی بکا.

کە‌شتی‌یه‌کە‌ گە‌ییە‌ جێ‌ ئولگا سوار بوو و کە‌وتە‌ ری. پاش دوو رۆژ و تاق‌یت‌یک گە‌ییە‌وه‌ ما‌لی بە‌ هە‌مان کلا‌و و شان‌یلی بارانی یە‌وه‌ خۆ‌ی بە‌ژووری می‌واندا کرد،

ئە‌وجا خۆ‌ی گیان‌ده‌ ژووری نان خواردن.

لە‌ خۆ‌شیان هانکە‌ هانکی پیکە‌وتیبوو. دیموف بە‌تۆ‌ی کراس‌یت‌یک و ئێ‌له‌‌کی‌کی دوگمە‌ دانە‌خرا‌وه‌وه‌ لە‌ پشت می‌زە‌کە‌ دانیشتبوو و کێ‌رد‌یت‌یک تیش دە‌کرد. کە‌ل‌ه‌‌شیر‌یت‌یک سوره‌وه‌‌کرا‌وی لە‌بەر دە‌ما بوو. ئولگا بر‌باری دا‌بوو هە‌قیقه‌ت لە‌ می‌ردە‌کە‌ی بشار‌یت‌ه‌وه‌‌پێ‌ی و ا‌بوو دە‌ره‌قه‌تی ئە‌م کارە‌ دی و هۆ‌ش و توانای شار‌دنه‌وه‌ی هە‌یه‌.

بە‌لام هەر کە‌ بزە‌ی شیرین و چا‌وانی پر‌شن‌گ‌دار و پر‌ شاد‌مانی دیموفی بینی هە‌ستی‌کرد کە‌ هە‌ل‌خە‌ل‌ه‌‌تاندنی ئە‌م بابە‌ته‌ پیا‌وه‌ ئە‌سته‌مه‌، ئە‌و پە‌ری نزمی یە‌ و ئە‌م کارە‌ ها‌وتای مرۆ‌ف کوژی، دزی و تا‌وانە‌، لە‌ پر‌ لی‌برا سەر لە‌بە‌ری حە‌قیقه‌ته‌کە‌ بۆ می‌ردە‌کە‌ی بگێ‌رت‌ه‌وه‌. وە‌ختی می‌ردە‌کە‌ی لە‌ هە‌می‌زی گرت و ماچی کرد، ئولگا بە‌ چۆ‌کا هات، دە‌موچا‌وی لە‌ نی‌و هە‌ردوو لە‌ پی دە‌ستیا شار‌دە‌وه‌.

دیموف بە‌ نە‌رمی گوتی: «نازی ئە‌وه‌ چیتە‌؟ مان‌دو بووی؟!»

ئولگا دە‌موچا‌وی لە‌ شەر‌ما سور هە‌ل‌گە‌را‌وی هە‌ل‌بری و وە‌کو تا‌وان‌باران چا‌وی پر‌ پارانه‌وه‌ی بر‌پیه‌ دو‌ر چا‌وی می‌ردە‌کە‌ی، بە‌لام ترس و شەر‌م ری‌یان نە‌دا حە‌قیقه‌ته‌کە‌ بگێ‌رت‌ه‌وه‌. گوتی: «هی‌چم نی‌ یە‌، تە‌نیا...» دیموف قولی گرت، لە‌سەر کورسی‌یه‌کی کە‌نار می‌زە‌کە‌ دا‌ینشان و گوتی: «لێ‌رە‌ دانیشە‌، ئۆ‌خە‌ی کە‌ پێ‌ک گە‌یی‌نه‌وه‌! نانە‌کە‌ت بخۆ، دیارە‌ رو‌حە‌کە‌م بر‌سیت‌ی».

ئولگا بە‌ تاسە‌یه‌کی تا‌یبه‌تی‌ه‌وه‌ هە‌وا‌ی ما‌ل‌ه‌کە‌ی خۆ‌ی هە‌ل‌مژی و دە‌ستی بە‌نان خواردن کرد. دیموف بە‌ حە‌ز‌یت‌یک هە‌ل‌چوو‌وه‌ سە‌یری دە‌کردو بە‌و پە‌ری شاد‌یه‌وه‌ بۆ‌ی دە‌گر‌زایه‌وه‌.

٦

دیموف لە‌ نا‌وه‌ندی زستان‌دا بۆ‌ یە‌کە‌م‌جار دلی لە‌ ژنە‌کە‌ی پیس کرد. ره‌فتاری گۆ‌را، پێ‌ن دە‌چوو بە‌ ئازارو سو‌ی و وێ‌ژدان‌ه‌وه‌ بت‌لی‌ته‌وه‌. وە‌کو جاران راسته‌وخۆ نە‌یدە‌روانی یە‌ چاره‌ی ژنە‌کە‌ی. کە‌ژنە‌کە‌ی دە‌هات‌ه‌وه‌ وە‌کو جاران بە‌بزە‌ی گە‌رم و ناسک پێ‌شوا‌زی نە‌دە‌کرد. بۆ‌ وه‌ی هەر خۆ‌ی و ژنە‌کە‌ی دوو بە‌دوو نە‌کە‌ونه‌ ما‌ل‌ه‌وه‌ بە‌زۆ‌ری «کوست‌لوف»‌ی ها‌و‌کاری بۆ‌ نی‌وه‌ رۆ‌ژه‌ لە‌گە‌ل‌ خۆ‌دا دە‌هینایه‌وه‌. کورست‌لوف پیا‌وی‌کی قز‌کورت و دە‌موچا‌و تێ‌ک قو‌پا‌و بوو. لە‌ حوزووری ئولگا دا هە‌ستی بە‌گێ‌ژی و بی‌ر بلا‌وی دە‌کرد.

ئەم ھەستەش بەو دەدا دەردەكەوت كە ئولگای دەبیینی لایەکی سمیلتی بەدەمدا دەردو و دەكەوتە جوینی. لیكددا لیكددا دوگمە ی چاکەتەکی دەکردەو دەو دای دەخست.

ھەردوو دکتۆر بەدەم نیو ھەو ھەو قسانیان دەکرد. دەیانگوت ئەگەر حیجابی حاجز بەشیتوہیەکی نااسایی بەرزیتەو ھەو ئەو دڵ ھەندی جار بی قاعیدە لیدەدا: دەیانگوت لەم رۆژانەدا نەخۆشی ئەعساب زۆر بوو، ھەروەھا باسی دو ئیکتشافی دیموف یان دەکرد کە لەکاتی عەمەلیاتیکا پە ی پێ بردوو، ئەم عەمەلیاتە، عەمەلیاتی شیرپەنجە ی گەدەبوو کە پزیشکانی دی بەھەلە بەنەخۆشی «کەم خۆینی کوشندە» دەست نیشانیان کردبوو. دیار بوو ئەم جووتە دکتۆرە بۆیە سەبارەت بە پزیشکگەری قسانیان دەکرد تا ئولگا بێدەنگ بی و فوشە نەکا. پاش فراڤین «کورستلوف» دەچوو بەلای پیانۆکەو و دیموف ناخیتی ھەلەدەکیتشا و دەیگوت: «ناخ، برای نازیز شتیتیکی غەمگینم بۆ لێ بدە». کورستلوف شانەکانی ھەلەدەتەکاند، دەستەکانی بلاو دەکردنەو ھەو چەند ناھەنگیکی لیدەداو بە دەنگی نزم گۆرانی دەچری «تەنیا شوتیتیکمان نیشان بدە کە جوتیاری روسی تیا شاد بی و بۆ بەختی خۆی نەنالینی» و دیموف ناھیتی دی ھەلەدەکیتشا، سەری دەخستە نیو ھەردوک دەستی و لەفکران رادەچوو. ئولگا دەمی بوو دەستی لە خۆی بەردابوو. ھەموو بەیانی یەک بەپەستی و بیتزاری یەو لەخەو رادەبوو، ھیندە ی بیر لەو دەکردەو کە ربابوسکی چیدی خۆشی ناوی و گۆراو تا بەھیلاک دەچوو. پاشان ھەر خۆی دلخۆشی خۆی دەدایەو کە باشتر؛ خۆشی بوی یا نەوی و ھەکو یەکەو ھەموو شتیک بەنیسبەت ئەمەو تەواو بوو... بەلام ھەرکە قاوہکە ی دەخواردەو دەیسان لەفکران رادەچوو، قەناعەتی بەخۆ دەکرد کە ربابوسکی ئەمی لە میژدەکە ی کردوو و ئیستا.

لە ھەردوو دینان بوو و ھی کەسیان نییە. ئەوجا قسە ی یەکتیک لە دۆستەکانی بیر دەکەوتەو کە گوایە ربابوسکی سەرقالە و خەریکە تابلۆبەکی جوان بۆ پیشانگایەک نامادە دەکا. ئەم تابلۆبە تیکەلە یەکە لە دیمەن و مەرۆف و حەیان. لەسەر شتیوازی «پلیونوف» دروست کراو و بینەر شەیدا دەکا. کە دەگەییە ئیرە کەیفی بەو دەھات کە ربابوسکی ئیلھامی ئەم تابلۆبە ی لەو ھەو وەرگرتوو و کاری گەری ئەو نەبوایە ئەم تابلۆبە ی بۆ ئەنجام نەدەدرا. ئە ی ئافەربین بۆ کاریگەری ئەو. کەواتە ربابوسکی بە شیتوہیەکی گشتی باشتر بوو ئەگەر ئەو، ئەم کاریگەرییە ی

نەبوایە ئەو ربابوسکی بە تەواوی حیسابی رۆیی بوو. ئەو ی بیر کەوتەو کە ناخ جار ربابوسکی ھاتبوو دیدەنی، چاکەتیتیکی جوانی لەبەر کردبوو، بۆنباخی تازە ی بەستبوو، لە ئولگای پرسی بوو: «ئەری قۆزم؟» بەراستیش ربابوسکی بەجلی پۆشتەو پەرداخ، بەچاوی شین و بەقژی لوول درێژەو قۆز بوو، یا رەنگە ھەر لەبەر چاوی ئەو قۆز بووی، ئەو رۆژە بەگەرمی و روخۆشی یەو چاکوچۆنی لەگەل ئولگا کردبوو. ئولگا دوای ئەم ھەموو لیکدانەو و حیسابکردنە، جلی لەبەر دەکرد بەکول وکەسەرتیکی زۆرەو دەچوو بۆ رەسمخانەکی ربابوسکی.

ربابوسکی بەکەیف بوو. دلی بەتابلۆکە ی خۆش بوو. ھیوا ی گەورە ی لە دڵ بوو. وەکوو گیلە پیاوان رەفتاری دەکرد و بەسوعبەت و شوخی یەو وەلامی پرسیارە جدییەکانی ئولگای دەدایەو. ئولگا بەغیلی پێ دەبرد. چاوی بەرایی نەدەدا تەماشای تابلۆ کەبکا. بۆ وە ی گلەو کازاندە ی نە ی تەسەر ۵ دەقیقیە یەک بەدیار تابلۆکەو و ئیستا و ھەناسە یەکی ھەلکیتشاو و لەبن لیوانەو گوتی: «تۆ جارن بەمجۆرە کارت نەدەکرد. ھەر ئەمەش بنیادەم دلتەنگ دەکا».

ئەو سالا ربابوسکی دەپارایەو کە خۆشی بوی. کەوازی لێ نە یەنێ کە بەزەیی بەوگورارو بەدبەختەدا بیتەو! دەستی ماچ دەکرد، بەسەریا دەگریا، ناچاری دەکرد سوتندی بۆ بخوا کە ھیشتا خۆشی دەوی.

شانازی بەو ھەو دەکرد کە ئەگەر وی نەبوایە ربابوسکی لەری دەردەچوو و بەتەواوی تیا دەچوو. بەو جۆرە ھەم لە زوقی ربابوسکی دەداو ھەم خۆی سووکو سەلیم دەکرد. ئەوجا لەویندەرەو دەچوو کە خەیات یا دەچوو نە یەکتیک لە دۆستە ئەکتەرەکانی تابلیتی شانۆگەری یەک پەیدا بکا.

جارتیک ربابوسکی لە مال نەبوو، کاغەزیتکی بۆ نووسیبوو سوتندی خواردبوو کە ئەگەر خیرا نە یگاتی، زەر دەخوا. ئەویش بەترسەو ھات و نیوەرۆش لە مالی ئولگا مایەو. بی ئەو ی چ حیسابیتک بۆ میژدەکە ی بکا بەو پەری راشکاوی یەو قسە ی لەگەل کرد. ئولگایش بەھەمان راشکاوی وەلامی دایەو. نەبی یەکدی ھەلیان دەکردو نەبی شەربیش دادەنیشان. بەو پەری بی شەرمی یەو قسانیان دەکرد.

تەنانەت کورستلوفی فەقیرۆکەش ھەستی بەم رووھەلمالراوی و بی شەرمی یەیان دەکرد. ربابوسکی پاش نیو ھەو رۆژەو بەپەلە خوا حافیزی کردو رۆیی. ئولگا لێی پرسی: «کیتو دەچی؟» لەرارەو کەدا و ئیستا و بەنەفرەتەو سەراپای

به نیگا دایژت.

ریابوسکی. چاره‌ی دا به‌یه‌کا و نیوی ژنیکی ئاشنای برد، دیار بوو ده‌یویست
ئولگا تازار بډاو له‌زته‌تی له‌م تازاردانه ده‌بینی. ئولگا چوو ژووری نووستنه‌که‌ی
خو‌ی، خو‌یدا به‌سهر سیسه‌مه‌که‌یدا. له‌رقا، له‌شهرمه‌زاریا، له‌به‌غیلی و خو‌به‌سووک
زانیا قه‌پی به‌پشتیبه‌کدا ده‌کرد، به‌ده‌نگی به‌رز که‌وته‌ گریان، دیموف کورستلوفی
به‌جی هیشت و چوو به‌لای ئولگاوه، گیتو ویتو و خه‌مبار، به‌ئه‌سپای گوتی:
- نازئ ده‌نک هه‌ل مه‌بره، گریان به‌چی ده‌چی؟ ئیمه‌ نابئ ده‌نگمان ده‌رچی...
نابئ خه‌لکی به‌م ریسواییه‌مان بزائن، به‌خوت ده‌زانی ئه‌وی چوو ده‌چی و
ناگه‌ریته‌وه.

ئولگا هه‌رچی ده‌کرد نه‌یه‌ده‌توانی به‌سه‌رخو‌یدا زال بی و ئه‌و به‌غیلی یه
بشاریته‌وه که‌له‌ ناخیا گینگلی ده‌دا. له‌فکران راجوو، وای بو‌ده‌چوو که‌ ئه‌وه‌ی چوو
ده‌گه‌ریته‌وه. هه‌ستا، ده‌موچاوی شت. سو‌راوو سپیاوی کرد. به‌په‌له‌ به‌ره‌و لای
یه‌کی‌ک له‌ ده‌سته خوشکه‌کانی وه‌رئ که‌وت. که‌ ریابوسکی له‌لای ئه‌و نه‌بینی،
به‌هه‌له‌داوان چوو بو‌لای یه‌کی‌کی دی. که‌له‌ویش نه‌بوو، چوو بو‌لای سییه‌م.

له‌سه‌ره‌تادا شه‌رمی له‌م دیدنه‌ی یه‌ کوتو پرانه‌ی خو‌ی ده‌کرد. به‌لام هیتنده‌ی پی
نه‌چوو که‌ شه‌رمی شکا، تاقیتی که‌ به‌دیدنه‌ی ده‌سته خوشکانی برده‌ سه‌رو ئاکامیش
ریابوسکی نه‌بینی و هه‌موو ده‌سته خوشکه‌کانیشی هه‌ستیان به‌وه‌ کرد که‌ ئه‌م
ماسته‌ موویه‌کی تیدایه.

لای ریابوسکی گازانده‌ی له‌میرده‌که‌ی ده‌کردو ده‌یگوت:

- ئه‌م پیاوه به‌سه‌بر چاوپو‌شی ده‌مکوژی. هیچ نامکوژی بیده‌نگی و چاوپو‌شی
ئه‌م پیاوه نه‌بی.

ئه‌م قسانه‌ی هیتند به‌ئاوتاو ده‌گوت، هیتنده‌ به‌زاری خو‌ش بون ته‌نانه‌ت لای
نیگار کیشه‌کانی دیکه‌ش ده‌یگوت و ده‌یوته‌وه: «هیچ نامکوژی سه‌برو چاوپو‌شی ئه‌م
پیاوه نه‌بی.» به‌گشتی چ گۆرائیک به‌سه‌ر ئه‌توارو ره‌فتاری دا نه‌هاتبوو. شه‌و کو‌ری
چوارشه‌موان وه‌کو جارن گه‌رم بوو.

ئه‌کتەر ته‌مسیلی ده‌کرد. نیگارکیش سکچی خو‌ی ده‌کرد. چه‌لوه‌ژن، ئامیری
خو‌ی ده‌ژهند. ده‌نگبیتو گۆزانی ده‌چری. وه‌کو جاری جارن سه‌عات یازده‌و نیوی شه‌و
ده‌رکه‌ی ژووری نان خو‌اردن ده‌کرایه‌وه، دیموف له‌به‌ر ده‌رکه‌وه‌و بزه‌ له‌سه‌ر لیتو ده‌یگوت
: «براده‌ران فه‌رموون شیوحازره.»

ئولگا وه‌کو جارن هه‌لوه‌دای پیاوانی نیوداریوو. جونیتی که‌ به‌رده‌داو جونیتی
تازه‌ی ده‌گرت. وه‌کو جارن دره‌نگ ده‌هاته‌وه‌ بۆمال. به‌لام دیموف وه‌کو جارن
نه‌ده‌نووست. له‌نووسینگه‌کی خو‌یدا رۆده‌نیشته‌ وکاری ده‌کرد. سه‌عات سی ده‌چوو
نیو جیگه‌وه و سه‌عات هه‌شت له‌خه‌و راده‌بوو.

جاریک ئولگا له‌به‌رده‌م ئاوتنه‌که‌ ویتستابوو، خو‌ی ده‌گۆری تابچی بو
شانوگه‌ریبه‌ک. دیموف به‌جلی ره‌سمی و بۆنباغی سپیبه‌وه‌ خو‌ی به‌ژووری نووستنا
کرد. سییه‌ری بزه‌یه‌کی بیتگه‌ردو شیرین که‌وته‌ سه‌ر لیتوی، به‌تاسه‌یه‌کی تایبه‌تی یه‌وه
روانی یه‌ ژنه‌که‌ی. ده‌موچاوی پیده‌که‌نی. دانیشته‌؛ به‌ده‌م شیلانی لاقی یه‌وه‌ گوتی:
«ئائیتنا له‌موناقه‌شه‌ی نامه‌که‌م بوومه‌وه.»

ئولگا گوتی: - چی؟ نامه‌؟!

دیموف پیکه‌نی: «به‌لئ.» له‌ژنه‌که‌ی هاته‌ پیتشی تا ده‌موچاوی له‌ ئاوتنه‌که‌دا
بدیتنی.

ژنه‌که‌ی هه‌و به‌و ده‌قه‌وه‌ که‌ پشتی له‌و بوو، به‌رده‌وام بوو له‌سه‌ر ریک‌خستنی
قژی. دیموف دووباره‌ی کرده‌وه: «به‌لئ ده‌زانی چی یه‌؟ به‌ته‌مام کارنامه‌ی
پزیشکگه‌ری تایبه‌تی له‌ نه‌خو‌شی گشتی دا وه‌برگرم، ئه‌مه‌ش بو‌خو‌ی شته‌.»
به‌سیمایا دیاربوو که‌ئه‌گه‌ر ئولگا به‌شداری سه‌رکه‌وتن و شادیبه‌که‌ی کردبا ئه‌وا
ده‌یبه‌خشی و چاوی له‌هه‌موو شتی ده‌پو‌شی. به‌لام «پزیشکگه‌ری تایبه‌تی»
و «نه‌خو‌شی گشتی» به‌لای ئولگاوه بی مه‌عنا بوو،

ئه‌مه‌ جگه‌له‌وه‌ی ده‌ترسا که‌ فریانه‌که‌وی و شانوگه‌ریبه‌که‌ی له‌ده‌ست بچی، بۆیه
هیچی نه‌گوت. دیموف چهند ساتی به‌بیده‌نگی دانیشته‌، بزه‌یه‌کی سارد نشته
سه‌رلیتوی و له‌ژووره‌که‌ وه‌ده‌رکه‌وت.

ئه‌و رۆژه، رۆژیکی شووم بوو.

دیموف سه‌ری دیتشا، نه‌قاوه‌لتی خو‌اردو نه‌چو‌ویش بو‌خسته‌خانه، له‌سه‌ر قه‌نه‌فه‌ی
ژووره‌که‌ی خو‌ی که‌وت. ئولگا، سه‌عات یه‌ک چوو بو‌لای ریابوسکی تائه‌و «دیمه‌نه
سروشتی یه‌ی» که‌کیشا بووی نیشان باو گله‌بیشی لی بکا که‌بو‌دوینتی نه‌هاتوه‌ بو
مالیان؟ ئولگا به‌خو‌ی دیمه‌نه‌که‌ «ی» به‌لاوه‌ چ نه‌بوو، هه‌ربو‌ ئه‌وه‌ی دروست کردبوو تا

به و بیانوه وه بجیتته دیدنه ریابوسکی.

به بیدهنگی خوی به ماله که ریابوسکی دا کرد. گه بیه راره وه که، له ودهمه دا که خه ریک بو پیلاره لاستیکه کانی داده که ند. گویی له دهنگی پی و خسه خشی جلی ژنیک بو که به په له خوی کرد به رسم خانه که «مرسم» ریابوسکی دا. خوی به رسم خانه که دا کرد، چمکی ته نوره بیه کی قاوه بی بهرچاو که وت، ته نوره له به ره که خوی له پشت تابلویه کی گوره دا وه شیرد. ئەم تابلویه له سهر س پی پاهک دانرابوو و په رده بیه کی ره شی پیدا درابوو. ئولگا گومانی له وه نه ما که ژنیک له ویندهر خوی شارده وه، چونکه ئولگاش زور جار خوی له ویندهر ده شارده وه: ریابوسکی گیتز و سه رگه ران هه رده وه دهستی به ره و ئولگا دریتز کرد، وه کویه کیتک ئەم هاتنه ناوه خته ی پی سه بر بی، به توژی بزه بیه کی بو کرد و گوتی: به خیر هاتی سهرچاوانم، خیره؟»

ئولگا شهرمه زارو توپه، فرمیسک له چاوی قه تیسی ما. به و بایه مردبا نه ک له به رده ژنیک بیگانه دا قسه بکا، جا چ ژنیکیش!؟

ژنیک که ره قیب و خنیمی ئەوه، کلای کرد و ته سهری، له پشت تابلویه که خوی وه شیردوو بیگومان هه به زولیتی پیده که نی. به دهنگی کی نزم، شهرمه زارو ترسنوکانه گوتی: «وینه کهم هیناوه» به لیتوه له رزی له سهری رو بی: «دیمه نی سروشتی بی گیانه.»

- چی؟ چی؟ دیمه؟. وینه که له دهست وهرگرت، ته ماشایه کی کردو ئامیر ئاسا به ره و ژوو ریکی دی وهریکه وت، ئولگاش به ناچاری شوینی که وت.

به دهنگی به رز گوتی: «سروشتی بی گیان» وه کو یه کیتک بو قافییه بگه ری توژی داماو له سهری رو بی: «له سهر وه زنی ئاسمان... سه ربان... نه رده وان...»

له رسم خانه که وه دهنگی هه ناوای به په له و خسه خشی ته نوره هات، ژنه که بو ورو بی. به ئولگا بویه پهبه زاری هاواری کردبا به ربویه ته سه رو گوتی لای ریابوسکی.

به لام فرمیسک بهرچاوی گرتوو، هینده شهرمه زار بو هه ره ئەوه بو نه ده توایه وه. ههستی کرد ئیدی ئولگای نیگارکیش نی یه به لکو زیک زیکه یه که.

ریابوسکی دهنگی له تیری یه وه ده هات، گوتی: «ماندوو» و چاوی بری یه ئولگا و سه ربکی له قاند. وه کو ئەوه ی بیه وئ خه و الوبی خوی بره وینیتته وه بایه کی بالی خویدا و له سهری رو بی: «جوانه، به لام سکیچه وه نه ت توانیوه گه شه ی پی بده ی... پاریش هه روا بو، مانگیکی دیکه ش هه روا ده مینیتته وه. نازانم چون تاقه ت لئ ی ناچی؟ من له جئ ی تو بام وازم له نیگار کیشی دینا و خودم ده دایه

موسیقیا یا شتیکی دیکه. تو نا نابی به نیگارکیش، تو موسیقیا زانی. ئای که ماندوو. باینیرم چایمان بو بیتن. باشه؟

له ژوره که ده رکه وت. ئولگا گویی لی بو که داوای جای ده کرد. ئولگا بو ئەوه ی چیتر ماته له نبی وهرکی خودا حافیزیش له کولی خوی بکاته وه بو وه ی له سه لای گریانئ نه دا، به په له خوی گه یانده راره وه که، خیرا پیلاره لاستیکه کانی له پی کردو بو ده رچوو. که گه بیه ده ری هه ناسه یه کی ساردی هه لکیشا. ههستی کرد بو هه تا هه تابه له شه ری ریابوسکی و نیگارکیشی رزکاربووه و ئیدی هه مووشتی ته واو بو، له ویتوه چوو بو لای خه یات. ئەوجا خوی کرد به موغازه یه کدا که نامیری موسیقیا هه بو. به دریتزایی ئەم ماوه یه بیری له وه ده کرده وه که چون ئەم داخه به ریابوسکی بریتزی و کاغزه یکی ساردو توپه ی بو بنوسیت. کاغزه یی که بیسه لمینتی ئەو - ئولگا - بنیاده میکی کم نی یه.

بیری له وه کرده وه که ئەم به هارو هاوینه له گه ل دیموف دا ده چیتته دورگه ی قرم وکه ولی رابوردوو له خوی داده مالی وژیانیتی نوی دهست پیده کا.

وه کو هه میسه درهنگه شه وانئ گه ییوه مال. هه ره به و جلانه وه له ژووری میتوان رو نیشته و خوی بو نووسین ناماده کرد. ریابوسکی پی گوتوو: نیگارکیش نییه. ئەمه ی له دل درنه ده چوو، ده یویست به هه ر جو رتیوه توله ی خوی بکاته وه بو بنوسیت ریابوسکی به خوی هیچ نی یه. سالی تاقه تابلویه ک ده کیشی، ئەویش کاویژ کردنه وه ی هه مان بابه تی ساردو سپه، و برای ئەو هه موو خو ماندوو کردنه ش ناتوانیکاریکی هونه ری نایاب ئەنجام بدا. ده یویست بو بنوسیت له و کارانه شدا که تا ئیستا کردونی قه رزارباری ئولکایه، ده یویست بو بنوسیت که ئەگه ره له یه ک له مه وه - ئولگا - رووی دابی ئەوا خه تای ئەو ژنه به رللاو بی سه روبه رانه بووه که له پشتی تابلوکانیا خو ده شارنه وه. دیموف، له ژوره که ی خو به وه بی ئەوه ی ده رگا بکاته وه کازی کرد: «نازی!»

- چی یه؟
- نازی مه یه ژوره وه، وهره بهر ده رگا، ئەئاوا. پیری له خهسته خانه تووشی

مله خره بووم و هه نووکه... حاله خه راپه، خیرا بنیره به دووی کورستلوف دا. ئولگا، میرده که ی وئاشنا پیاهوکانی خوی به نیوی شو ره تیانه وه گاز ده کرد. حه زی له شو ره تی «ئه سیپ» نه ده کرد، چونکه «ئه سیپ» ه که ی گوگول وئو ووشه قورسانه ی بیرده که وتته وه که کردبوونی به قافییه ی به لام ئەمجاره بیان هاواری کرد:

—ئەسىپ وانەلئى ي!

بنيړه به شويتيا، نه خوښم». ئولگالە پشت دەرکەوه گوتى لى بووکه ديموف رويى له سەر قەرەويله کهى راکشاو به دهنکه گره کهى گوتى: «بنيړه!»

ئولگا زور ترسا، بيړى کردهوه: «دەبى چۆن تووش بوو بى؟ که خه تەر!»

بى وهى چ مه به ستىکى هه بى، مؤمىکى هه لگرت وچووه ژورده کهى خوى، تيا مابوو چ بکا. خوى له ئاوينه که دا بينى. که ديقه تيدا؛ رهنكى زهردو سيمای ژاکاو، قولى چاکه ته کهى دلې، په رى زهردى به يه خه يا کردبوو، ته نوره دراو، که خوى به و جوړه بينى له خوى ترسا، له پر دلې به ديموف سوتا، خه مىکى زورى بو ئە شقى بى پايانى، بو خيتر له خو نه ديوى، بو سيسه مه تهنيا کهى که ماوه يه ک بو ديموف له سەرى نه دهنووست، خوارد. بزه ناسک و راستگوکانى بير که و ته وه. به کول گريا و نامه يه کى پر پارانه وهى بو کورستلوف نووسى. سه عات دووى به يانى بوو.

ئولگا، وهختى سه عات هه شتى به يانى ي روى دو ايبى، خه والئو په شيو، وه کو تاوانباران له ژوروى نووستن وه دەرکەوت، له راپه وه که دا تووشى پياويکى ردين ره شى بيگانە و نه ناس بوو که به سيمایا دياربوو دکتوره. بونى دهرمان دهات. کورستلوف له پشت دەرگای نووسينگه کهى ديموف ويستا بوو، به ده ستى راستى سمىلى چه پى باده دا. نيکايه کى نه فرەت ئامىزى ئولگای کردو گوتى: «بوره، ناتوانم ريگات بدم که بچى به زورده وه. له وه يه توش تووشى مله خه بى و ئە مه جگه له وهى چوونه که ت بيسوده، چونکه ديموف هوش وهه ستى نى يه.»

ئولگا له بن ليتوانه وه گوتى: «يانى به راستى مله خه ي گرتوه؟»

کورستلوف بى وهى گوى به پرسىاره کهى ئولگا بدا، گوتى: «هه موو کارىکى گه و جانه باجى خوى هه يه. ده زانى چۆن بووه؟ روى سى شمه به سونده يه ک کىمى گه روى کورپىکى هه لمژبوه، وه کو شيت مى پيوه ناوه، ئاخىر بو؟!»

ئولگا پرسى: خه تەر؟ زور؟ — به لى، ده لىن زور خه تەر وه پيوسته بنيړين به دووى «شهرک» دا. پيوسته..

هه وه لجا ر پياويکى ورديله قز سورى قز دريژ وکه پو دريژ که به دهمو دوى دا له جووله که ده چوو وه ژور کهوت. پاشان پياويکى شپړپوى بالا به زوى کو ماوهى وه ک

خاخامى گه وره، وه ژور کهوت. پاش هه مووان پياويکى سوره ي گه نجى که تهى عه ينه ک له چاو هاته ژورده وه، هه موو ئەم دکتوران هه تيون يارمه تى هاوپيشه نه خو شه که يان بدن ويه سەرى بکه نه وه، کورستلوف که دريغى نه کردبوو، ده بو بروا پشويه ک بدا، که چى نه روى وله ويندەر مايه وه، ويل وسەرگه ردان هه وان ه وهى نه بوو، له چ شويتى ئوقره ي نه ده گرت. کاره که ره که سەرى قال بوو، پى يه کى له موبه که بوو که چا بو دکتوره کان داکاو پى يه کى له دهرمانخانه بوو، که سى نه بوو ده ستى به ژورده كاندا بينى ورتيکيان بخا. هه موو شتىک مات و غه مگين بوو.

ئولگا له ژورده کهى خوى روينشتبوو، له فکران رچوو بوو، پى ي و ابوو چونکه فيل و خيانه تى له ديموف کردووه، خوا به م جوړه تولى ليکرتو ته وه. ئەو پياوه ئارام و هيمنه، ئەو پياوه ي که له وه سف کردن نايه، گه چ گله ييه ناکا، ئەو پياوه فيداکارى ده لى له دل سوژى و دلپاکى و چاکى خويدا پوکا وه ته وه و لاواز بووه ئيستا له سەر قه نه فه يه ک که و تووه و نازار ده چيژى و ته نانه ت ناله يه ک ناکا. چونکه ئە گه ر به دهم بى هوشى و تاوه، گله ييک؛ گازانده يه ک بکا، ئەوا دکتوره کان هه ست به وه ده کهن که تهنيا مله خه ر بکوژى ئەو نى يه، ئەوجا له کورستلوف ده پرسن و ئەو ويش هه موو ووردو درشتىک ده زانى و... بيړى کرده وه که بى ه و له خورايى نى يه که له کورستلوف ده پرسن و ئەو ويش هه موو ووردو درشتىک ده زانى و... بيړى کرده وه که بى ه و له خورايى نى به کورستلوف به رقه وه ده روائتته ژنى هاوپيکى وه کو ئە وهى ژنى هاوپيکى به گونا کارى ر و تاوانبارى ئەسلى بزانتى و مله خه کهى تهنيا به يارمه تى دهر و شهر بکه تاوانى ئەو بزانتى، ئيدى بيړى ئەو هه يشه شه وهى نيو روبارى قولگای نه کرد، بيړى به لاي په يانى ئاشقانه و ماچى به ر دەرکەى کوخته که دا نه چوو. هه ر ئە وهى له بيړ بوو که به هوى هه وه سبازى و خو په رستى خو به وه هينده له و تاوه که ئاوى هه موو دنيا پاکى نه کاته وه. که ئە شقى شيتانه ي خوى دهر باره ي ربابوسكى هينايه وه به رچاو گوتى: «ئاخ که کلاوم کرده سەرى. نه فرەتى خوا له ربابوسكى.»

سه عات چوار له گه ل کورستلوف دا نانى خوارد. کورستلوف چاره ي دابوو به يه کدا و جگه له توى شهرابى سوور چيدى نه خوارد. ئولگاش چى وای نه خوارد. له دلې خو ييدا له خوا پارايه وه و شهرتى کرد ئە گه ر ئە مجاره ديموف چاک بيته وه، خو شى بوى وژنيکى به وه فاو ئە مه ک بى له گه لى. پاش توى خوى له بيړ کرد. روانى يه کورستلوف و له فکران رچوو! «چەند ناخوشه بينادم وه کو ئەم کورستلوفه دلرەق و

خه له فاو و ساده و گومناو بڼ، تا ئەم راده به غه شيم بڼ و ناگای له پیتوه ندييه
کومه لایه تی یه کان نه بڼ». وای ههست ده کرد خوا بویه ئەم نه هاهمه تی یه به سهردا
هیناوه چونکه میرده که ی پشت گوئی خستوه. کول و که سهر بالی به سهر گیتشا،
ههستی کرد ته لاری ژيانی ویران بووه و هیزی نی یه ناوه دانی بکاته وه.

ئولگا، پاش فراقین خۆی به ژووری میوانا کرد، کورستلوف له سهر که ره ویته یه ک
خه وتبوو، سهری خستبووه سهر پشتیبه ک و به دهنگی به رز دهی پر خاند.

دکتوره کان یه ک یه ک ده هاتن، شتاقیان ناوری له شپریوی ژووره کان نه ده دایه وه.
پیاویکی بیتگانه له ژووری میوان خه وتبوو پر خو هۆری بوو. تابلوی قه د دیواره کان،
رازانه وهی سهیرو سه مه ره ی ژووره که، قزئی شتیواو جل و بهرگی له ئوتو نه دراوی
کاره که ره که شتاقیان سه رنجی که سیان رانه ده کیتشا، که س به که س نه بوو.

یه کیتک له دکتوره کان پیتکه نی، به لام پیتکه نینه که ی هینده به شه رمه وه بوو به حال
ده بیسرا.

ئولگا که جاری دووهم هاته ژووره وه، کورستلوف هه ستابوو، هه ستایه سهر پڼ،
جگه ره یه کی داگیراندو به ئە سپایی گوئی: «مله خره ی گرتوه. هه ردوو کونه که پوی
پر بووه له کیم... دلئی سسته .. وه زعی خراپه».

ئولگا گوئی: «واچاکه بنیرین به دووی شه رک دا».

- شه ره کیش هاتوه، ئە ویش ده لئی نه خوشی یه که سیرایه تی کردوه و خه ربکه که
پوی ده گری. تازه شه رک چی بو ده کری؟ شه ره کیش هیچی ده سه لات نی یه، ته نیا
ناوه که ی هه یه. جیاوازی من و ئە و هه ره ئە ویه ئە و شه ره که و من کورستلوف!...

زهمه ن تیکه ل به نه برانه وه ده بوو. ئولگا هه ره به جله کانی یه وه خۆی دا به سهر
قه رویتله که یداو خه ون و خه یال بردی یه وه. هه سستی ده کرد دپویکی ئاسنین بهر
دهرکه ی لی گرتوون، هه ره که ئە م دپوه لابیچی ئیدی هه موو شتیکی وه کو جارانی لی
دیتسه وه. به لام که به خۆیدا هاته وه، بۆی ده رکه وت که چ دپویک له نارادا نی یه
ته نیا دیموف نه خوشه.

بیری کرده وه: «سروشتی بڼ گیان» و دیسان ناگای له خو برا: «ئاسمان..
سه ربان... نه رده وان، ئە دی شه رک؟ له هرزی خۆیدا شه ره کی له سهر وه زنی
گورگ، وورگ، گۆلک ریک خست. پاشان بیری کرده وه: «نایا هه نووکه دۆسته کانم له
کوین، ناگایان له م خه مه گه وره یه ی من هه یه؟ خوای گه وره فریامان بکه وه،
رزگارمان بکه! شه رک، گورگ...»

دیسان دپوی ئاسنین. زهمه ن تیکه ل به نه برانه وه ده بوو، سه عاتی راره وه که چه ند
جاریکی لپی دا. ناوه ناوه زهنگی ده رگا لیده درا.

دکتوران ده هاتن... کاره که ریک وه ژوور که وت، سینیه ک و په رداخیکی خالی
به ده سته وه بوو گوئی:

- خانم سیسه مه که ریک بخه م؟

چونکه چ وه لامیکی نه درایه وه، له ژووره که وه ده رکه وت.

دیسان سه عاته که لپی دایه وه، دیسان خه ون و خه یال تیکه ل به بارانی سهر
روباری قۆلگا بوونه وه.

دیسان یه کیتک وه ژوور که وت، ئە مجاره یان له بیتگانه ده چوو. ئولگا هه ستایه
سه رپڼ و کورستلوفی ناسی یه وه. پرسی سه عات چه نده؟

- نزیکه ی سی یه.

- باشه چی بوو؟

- چی بوو! هاتووم که پیت بلیم له حالی مه رگ دایه.

به دهم گریان و هه نسک هه لدانه وه له سوچیکه قه رویتله که ی ئولگا دا روینیش و
به قۆلی چاکه ته که ی فرمیسه که کانی سړی. ئولگا له سهره تادا چه په سا، پاشان گیتبوو
وله جیتی خۆی لوول بوو.

کورستلوف به ده نگیتکی ناسک دوو باره ی کرده وه به دهم گریانه وه گوئی:
«ده مرئ، خه ربکه ده مرئ، خۆی فیدا کرد! مالی ویرانم بو ئە و زیانه ی له دنیای
زانست ده که وئ!» ئە و جا به کۆل و که سه ره وه له سه ری روئی: «ئە م پیاوه له هه ر
هه موومان گه وره تر بوو، پیاویکی بڼ هاوتا بوو. یه کپارچه به هره بوو! چه ندی
هانده این!» کورستلوف کۆله مستی گوشی: «خوایه، خوای گه وره تا دنیا دنیا یه
زانایه کی وا هه لئناکه ویتسه وه. ئوسکا دیموف، ئوسکا دیموف ئاخر توچت کردبوو؟ خوای
گه وره؟ به نائومییدی یه وه له سه ری روئی: «جا ره وش پاک، دلئسوژ، مرۆف دۆست!
ئیسنان نه بوو پارچه زپریکی خالیسه بوو! چ خزمه تیکه ی به دنیای زانست کرد؟ چون
له پیتناوی زانست خۆی دانا!

شه و رۆژ سه رگه رمی کارکردن بوو. جا بڼ ته ماح، هیچی بو خۆی نه ده ویست،
ئە م زانا لاه، ئە م پرۆفیسۆری ناینده یه ئیسراحه تی له خۆی حه رام کردبوو، ته نانه ت
شه وانیش هه ره خه ربکی وه رگبیران بوو تا پاره ی ئە م... ئە م شته قۆرانه، ئە م پارچه
گۆنانه دابین بکا». کورستلوف به گومانه وه چاوی بری یه ئولگا، به هه ردوو ده ست

پری دایه چه رچه فه که و پارچه پارچه ی کرد، ده تگوت چه رچه فه که تاوانباره نه ک
ئولگا.

... دیموف هرگیز خه می خۆی نه بوو... «که سیش خه می ئه وی نه بوو تازه دوا ی
چی؟ به چی ده چی؟» ده نگیتی بهرز له ژووری نان خوارده وه هات: «پیاوی بوو له
نیو سه د پیاوا هه لت بژاردبا». ئولگا ژیانی خۆی و دیموفی هینا یه وه بهرچاو،
ههستی کرد که به راستی میترده که ی پیاویکی هه لئژارده بوو، له هه ر هه موو
دۆسته کانی ئه م پیاوتر و گه وره تر بوو. ئه وه ی بیر که وته وه که بابی چ رایه کی
ده رباره ی دیموف هه بوو. هاو پیشه کانی دیموف چۆن ستایشیان ده کرد. چ شۆره ت و
نیوبانگیان بۆ ناینده ی دیموف پیشبینی کردوه. دیواره کان، بن میچه کان،
گلۆپه کان، مافوره کان تیکرا مۆره یان لیده کرد و لیویان لی هه لده قورتاند، وه کو
ئه وه ی پیتی بلین: «هه موو خه تای تۆ بوو، تۆ به ئانقه ست به ره لالت کرد تا به م
ده رده بچی! تا دیق بکاو خۆی بفه وتین!» به دهم هاوارده وه له ژووره که وه ده رکه وت.
به ژووری نان خواردا تنی په ری، درپی به خه لکه که داو خۆی به ژووری میترده که یا کرد.
دیموف ساردو سپر بی جولّه له سه ر قه نه فه که که وتبوو، چه رچه فیکی پین دا درابوو،
ته نیا سه رو چاوی به ده رده وه بوو. ده مو چاوی لاواز، رهنگی زه رد. دیموفه که ی جاران
نه بوو، ته نیا برۆ ره شه کانی و زه رده خه نه ناسکه که ی وه کو خۆیان مابوون. ئولگا
دهستی خسته سه ر سینگی، ئه و جا سه ر نیوچه وانی و پاشان سه ر دهستی.

هیشتا سینه ی گه رم بوو، به لام ته ویتلی و دهستی رچی بوون.
چاوه نیمچه وازه کانی له ئولگا نه بوو، به لکو ریک له چه رچه فه که بوو ئولگا پر
به زاری هاواری کرد: - دیموف! دیموف!

پر به دلّ حه زی ده کرد تنی ی بگه یه نن که ئه وه ی چوو، چوو هه مووی هه له بوو،
که هیشتا فرسه ت ماوه وه هه موو شتی له ده ست نه چوو، که ده شیت ژیان بگه رپته وه
و پر بیی له خۆشی و جوانی، که له مرۆ به دواوه میترده که ی ده په رستیت خۆی وه قفی
ریزگتنی ئه وه ده کا.. هاواری کرد: «دیموف!» و شانی راته کاندو نه یده وه بیست قه ناعه ت
بکا که ئیدی دیموف هرگیز بیدار نابیتته وه: «دیموف! دیموف!» کورستلوف له ژووری
میوانا به کاره که ره که ی ده گوت: پرسپاری نا به چی مه که، خیرا هه ره نک پاسه وانی
کلپسا و ئه دره سی ژنه کانی لی وه ربگره، ئه وان به خۆیان ده یشۆن و ئاماده ی ده که ن و
هه رچی یه ک پیوست بی چی به چی ی ده که ن».

سوور بۆیه کرابوو، له دووره له سه رباخانه ی شاره کان ده چوو. په نجه ره روناکه کانی مائی جه نه رال فترابک له دووره وه گازی ده کردن.

ئه فسه رپکی گهنج هاواری کرد: «کورینه به ختمانباره! پروانن سه گه به بۆنه که مان چون پیشکه وتوه. پین ده چۆ بۆنی شتیکی کرد بی.»

ئه فسه ره گهنجه که مه به سستی ملازم لبتکف بوو. لبتکف ئه فسه رپکی بالا به رزی مل ئه ستور بوو، به جوژی خوی تاس و لوس دابوو وردینی تراشی بوو. کیچ له سه ر رووی هه لده خلیسکا، هه رچه ند ته مه نی ۲۵ سال بوو، به لام له نیو هاواریکانیا به می باز ناسرابوو، می باز پکی واکه له دووره بۆنی ژن بکا وه ره به بۆن بزانی ژن له و شوینه هه یه یانه. که گوئی له پلاری هاواریکی بوو ئاوریکی دایه وه گوئی: «راست ده کا، پره له ژن. دلّم وا ده لّی.»

کابرایه کی شه ست ساله ی جوان به جلی مه ده نی یه وه هاته پیشوازییان. ئه و پیاوه فترابک بوو. به ده م ته وقه کردن و خیره اتنه وه پین ی راگه یانندن؛ که هه رچه نده به دیداریان خو شحاله. به لام داوای لیبور دنیان لیده کا چونکه جتی مانه وه ی شه وی ئه وانی نی یه، وه هر دوو خوشکه که ی و منداله کانیان و براکه ی و چه ند دراوسییه کیش ئه وشه و میوانن و ژووری چۆلیان به ده سه ته وه نی یه. هه رچه ند به گه رمی ته وقه ی له گه ل کردن و عوزری بۆ هینانه وه به روویانه وه پیکه نی به لام ئاشکرا بوو که به ئه ندازه ی نیوه ی کۆننه که ی پار به دیداریان خو شحال نییه و ته نیا بۆ ناوو له بهر ئه ته کیستی کۆمه لایه تی ده عوه تی کردوون! ئه فسه ره کان به قالد رمه کاندای سه رکه وتن. قالد رمه کان به قالی و مافوری نه رم پۆشرا بوون، به ده م سه رکه وتنه وه گوییان بۆ ده مو دووی خانه خو پیه که یان شل کردبوو و ئه وه یان بۆ ده رکه وت که هاته نه که یان مایه ی ناره حه تی و سه رباریکی نابه جین، له دلّی خو یاندا ده یانگوت باشه که سییک دوو خوشک و هه موو خوشکه زاکانی و برایه کی و کۆمه لّی دراوسی ی بۆ ده عوه تیکی خیزانی ده عوه ت کرد بی چون که یفی به ۱۹ ئه فسه ری بیگانه دی که له ژنیانی دا نه دیدیتوون؟

ژنیکی بالا به رزی به ته مه ن، خو ش هه یکه ل و ده موچاو درێژکوله ی برۆره ش له بهر ده رگای ژووری میوانه وه خیره اتنی کردن، له رووی نه زانه که ته وه به هه بیه تیکی تاییه تی یه وه بزه یه کی ناسکی به روویانادا. ئه ویش دوو باره ی کرده وه که به دیداریان خو شحاله و ته نیا خه جاله تی ئه وه یه که جیگای مانه وه ی شه ویان نی یه، به لام هه رکه رووی وه رگیترا، زه رده خه نه پر نه زاکه ت و به شکۆکه ی سه رلیوانی هه لّفری.

به ئاشکرا دیاروو که له سه رده می خو ی دا گه لیک ئه فسه ری دیتوون و ئه م ئه فسه رانه ی ئیستیای به لاهه غه رب و سه یر نین و بۆیه ی ده عوه ت کردوون که پله و پایه ی خو ی وای خواسته وه. ده، ژن و پیاو له ژووریکی گه وه ری نان خو اردن دا له ده وری میزیک رو نیشتبوون و چایان ده خو ارده وه. له پشتی ئه وانه وه چه ند پیاویکی گهنج له نیوچه ره دوکه لّی جگه ره دا به پیته ویتستابوون و ئاماده ی خزه مت بوون. یه کیک له و پیاوانه لاوازیکی سمیل سووربوو که به ده نگی به رزو به زمانیکی پس به ئینگلیزی قسانی ده کرد. ئه فسه ره کان له ده رکه یه کی وازه وه ژووریکی روناکیان بینی که به کاغه زی شینی ئاسمانی پۆشرا بوو. چه نه رال به زمانیکی شیرین و ریزیکی تاییه تی یه وه گوئی: «برایان، له بهر ئه وه ی ژماره تان زۆره و نا کرّی یه ک یه ک ته عاروفتان پین بکرّی. تکا ده که م خو تان یه کدی بناسین.»

میوانه کان، هه ندیکیان به که ش و فشه وه، هه ندیکیان به ده م زه رده خه نه ی ده سترکه وه وه هه موو ناشیانه سه ربان دانه وانوو پاشان له ده وری میزه که وه هه رکه سه و له جیتی خو ی رو نیشته.

له هه موویان ناشینتر نه قیب «ریابو فچ» بوو، که کابرایه کی بالا کول و شانوشه پیلک داته کیو بوو. عه ینه کی له چاو کردبوو، ردینی هیشته وه. وه ختی هاواری ئه فسه ره کانی به سیمای جدی و به ده م زه رده خه نه ی ده سترکه وه دانه ونیه وه سیمای ئه م جه نابی نه قیبه. به عه ینه ک و ردینه که یه وه وا ده ره اته به رچاو که هاوار بکات: «من له نیو هیزه که دا له هه موویانکه م رووترو شه رمنوک ترم، له هه موویان بی قه در ترم.» پاش ئه وه ی له جیتی خو ی رو نیشیت تاما وه یه کی زۆر نه یتوانی سه رنجی بخته سه ر شتیکی تاییه تی. سیمای خه لکه که، جل و به رگ، بوتله کۆنیاک و په رداخ، ئه و پیاوانه ی که هه لاویان لی هه لده ستا، نه خش و نیگاری گه چینی تاقه کان، هه ر هه موو ئه مانه هه سستیکی ترسناکیان له لای وروژاند. پر به دلّ حه زی ده کرد سه ری بخته نیو هه ردوو ده سستی، عه ینی خو تبه ویتزیک بی ئه زمون هه موو شتیکی له به رده م خو یدا ده بینی، به لام چ شتیکی بۆ دیاری نه ده کرا.

ریابو فچ. به ره به ره به سه ر شه رمنۆکی خو یدا زال بوو وتوانی ده ورو به ره که ی دیاری بکاو بکه ویته هه لروانین. چونکه به خو ی کابرایه کی شه رمن و گوشه گیر بوو، به ره له هه موو شه سترکه ی له سه ر جو رته تی له راده به ری دۆسته تازه کان گیر سایه وه. فترابک. ژنه که ی، دوو ژنی دیکه ی به ته مه ن، کیژیکی شینپۆش، پیاوه سمیل سووره که، وای ده هاته به رچاو که «فترابک» گه نجه. هه موو بی باک و بی چ

شهرمیتیک له نیو ئه فسه ره کاندایا روژنیشتیبوون، وه کو ئه وهی پیتشتر مه شقیان کردبئ زوو به زوو له گه ل ئه فسه ره کاندایا که وتنه قسه و یاس و میوانه کانیاان سه رگرم کرد. کیژه شینیپوشه که پاش گفتوگوئی که زور ئه وهی سه لماند که ئه فسه ری توچی له ئه فسه ری سواره و پیاده چاکتره، فزراک و ژنه به ته مه نه کانیش قسه که ی ئه ویان سه لماند. باسه که ته و او بی سه رو به ریبوو، ریابو فچ گوئی ی بو کیژه شینیپوشه که رادیرا بو، ئه و کیژه هیتد به ئا و تا و قسه ی ده کرد به تو بویه هه رگوئی ی لی بگری. به لام مه خابن باسی شتی وای ده کرد که ریابو فچ نه حه زی لیده کردو نه سه ری لی دهرده کرد، ههستی ده کرد که بزهی ده ست کرد له وخت و له نا وخت دا ده که ویتته سه رسیمای و ئا و ده بی.

هه رچه ند خانه واده ی فزراک به باسی عه مه لیاتی سو پایی میوانه کانیاان سه ر گهرم ده کرد، به لام چاویان له هه موو په رداخ و ده میتکیش بوو تا بزنان هه موو میوانه کان چایان خوار دۆ ته وه یانا، خه می ئه وه یان بوو نه با دا چایه کان تال بن: «قوربان بو پسکیت نافه رمووی؟ حه ز له کونیاک ده که ی؟» ریابو فچ تا پتر گوئی ی ده گرت و ته ماشای ده کرد زیاتر دل به ندی خانه واده ی به ته ریبتی فزراک ده بوو.

میوانه کان چایان خوار ده وه، هه ستان و چونه ژووری میوان، غه ریزه ی لبتیکف درۆی نه کرد بوو. ژووری چی! پر بوو له ژنی گه نج و ناسک و کیژی جوان و نه شمیل، هیتشتا ده قه ییک تی نه په ری بوو که ملازمه به بو نه که خوی گه یانده ته نیشته کیژیکی جوانی قژ زه ردی ره شپوش. دانه وی یه وه و به شپوه یه که ی زور تاییه تی دهستی خسته سه رشانی. بیگومان بی تامترین قسانی ده کرد. چونکه کیژه قژ زه رده که زور به ساردی گوتی: به راست! ئه م ووشه یه ی هیتد به ساردی گوت که ده بویه سه گه به بو نه که ته و او دل نیابئ به هه له چوو و له هه موو هه وری باران نی یه.

موسیقا دهستی پیکرد. هه رکه ئه هه نگی موسیقای سه مایه کی خه مناک له په نجه ره وازه که وه چوو ده ری، ته و او میوانه کان وایان هه ست کرد که له ده ری را به هاره و، باوه شی بو شه وی جوانی مانگی پینج گرتۆ ته وه. دنیا پر بوو له بوئی گه لای دره ختان و گولاله و هه وشه. موسیقاکه و به هار هه ردوو بی نه اندازه دلگیر بوون. ریابو فچ که مهستی ئه هه نکه که و کونیاک بوو. به زه رده خه نه وه روانی یه په نجه ره که، ئه و جاسه رنجی له سه رسه مای ریک و پیکتی ژنه کان گیر سایه وه، بوئی ده رکه وت که بوئی گولاله و هه وشه و دره ختان له ده ری رانایه ت و به لکو له ده مو چا و و جل و به رگی ژنه کان دی.

سه ما دهستی پیکرد. فزراک دو و تا و له گه ل کیژیکی زور لا وازدا به ده وری ژووره که دا سو پایه وه. لبتیکف چوو کن کیژه شینیپوشه که و تا و یک له گه لی ره قسی. ریابو فچ له بهر ده رگا و له پال دیواره گله کاندایا ویتستا بوو و به کاوه خو دیقه تی هه موویانی ده دا. عاجباتی له جور ئه تی پیاهه کان ده ما که چون به به رچاوی ئه و خه لکه وه ده ست له قه دی ژنیکی بیگانه ده ئالین و سور ده دن. زوری هه ولدا خوی له حال و باریکی وادا بیئیتته بهر چاوی خوی، به لام بیه وده بوو.

سه رده مانئ به غیلی به جور ئه ت و رو داری ها وریکانی ده هات و زوری خه فته له شه رمی خوی و شان وشه پیلکه دا که و تو وه که ی ده خوارد، زوری له بهر گران بوو که که س حیسابی بو نه ده کرد، خه فته تی له وه ده خوارد که ناشرین وردین ها تو وه. به لام به تیپه ر بوونی روژگار له گه ل ئه م وه زع و حاله ی خویدا راهات.

به لام ئیتستا که روانی یه ئه م به زمی سه ما و سو رو چه قه نه یه چ به غیلی یه کی نه هات. به لانه کی هه ستیکی خه مگین دایکرت.

که یه که م تاوی سه ما ته و او بوو، فزراک هات و ئه و دوو ئه فسه ره ی که سه مایان نه ده کرد، له گه ل خویدا بردنی بو یاری بیلیارد. به سی قوئی له ژووره که وه ده رکه وتن. ریابو فچ بی کارو به ته نی ویتستا بوو، ههستی کرد که ده بی به شداری شتیک بکا، بویه له گه ل ئه و اندا روئی. ژووری نان خوارد نیان به جی هیتشت، به راره ویکی باریک دا ره ت بوون، گه یینه ژووریکی دی، سی پیتشخزمه ت ی خه و الی به رزه پی راپه رین. ئه و ژووره شیان به جی هیتشت و خو بان کرد به ژووریکی بچووک دا که ژووری بیلیارده که بوو.

فزراک و دوو ئه فسه ره که ده ستیان به یاری خو کرد. ریابو فچ که ته نیا یاری وه ره قی ده زانی له نزیکی میتزه که ویتستا بوو و به ساردیه وه سه یری ده کردن. یاری که ره کان دو گمه ی چاکه ته کانیاان کرد بووه، دار به ده ست ئه م لا و ئه ولایان ده کرد. به ده م سو عبه ت و گالته وه زاراهه ی هونه ری یارییه که یان به کار دینا.

که س ئاگای له ریابو فچ نه ما بوو. مه گه ر جار جار یه کیک له یاری که ره کانی به رکه وتبا و پی ی گوتبا: «بوره». ته و او بی تا قه ت بوو، یاری یه که ی به جی هیتشت و لپه را بگه رپته وه بو ژووری میوان، له ژووری یاری وه ده رکه وت. هیتشتا ته و او دوور نه که وت بووه ههستی کرد ری یه که ی لی تیک چوو. باش بوو ئه و ژووره ی بیرما بوو که سی پیتشخزمه ته که ی لی دانیشتبوون. پینج- شه ش ژووری بری، ههستی کرد ری یه که ی گوم کردوو. به په له گه راپه وه و به دهستی چه پا پیچی

کرده‌وه، خوئی له ژوورپکی تاریک دابینی یه‌وه که پیشتر نه‌ی دیتبوو. هه‌لوه‌سته‌یه‌کی کرد. به له‌په‌کوئی دهستی گه‌یاند هه‌که‌م ده‌رگا و کردی یه‌وه؛ تاریکستانی بوو بۆ خوئی. روناکی یه‌ک له‌درزی ده‌رگایه‌کی به‌رده‌می یه‌وه ده‌یدا له‌ژووره‌وه. ئەم ژووره‌ش عه‌ینی ژووری میوان په‌نجه‌ره‌کانی کرابوونه‌وه و بۆنی گه‌لای دره‌خت و گولاله‌ سوره و وه‌نوشه‌ی لیده‌هات.

ریابوچیچ نه‌یده‌زانی چ بکا، بۆیه‌ بیده‌نگ بوو. بیده‌نگی بۆ چه‌ند ساتی بالی به‌سه‌ر هه‌موو شتیکی دا کیشا. پاشان ده‌نگی پی‌ی یه‌کیکی هاته‌ گوئی که به‌په‌له ده‌هات، نه‌خیر خسه‌خشی جلیش هاته‌ گوئی، ئەوجا ده‌نگی ژنیکی که هانکه‌ هانکی پی‌ی که‌وتبوو. هاته‌ گوئی! «ئاخری یه‌که‌ی!...» له‌پر دوو بازووی له‌ بۆنا هه‌لکشوای نه‌رم وشل که بی‌ چه‌ند و چون بازووی ژن بوون له‌ گه‌رده‌نی ئالان. گوئی‌یه‌کی گه‌رم له‌گه‌ل روومه‌تیا جووت بوو و ماچیکی ده‌نگدار له‌سه‌ر لیوی نه‌خش بوو. هیشتا ماچه‌که به‌ته‌واوی له‌ژووره‌که‌دا ده‌نگی نه‌دبووه که ژنه‌ نه‌ناسه‌که به‌په‌له‌ کشایه‌وه وه‌له‌هات. ریابوچیچ وای زانی قیزی لی‌ی هاته‌وه بۆیه‌ هه‌له‌هات. ریابوچیچ خه‌ریک بوو هاوار بکا، به‌په‌له‌ به‌ره‌وه ئەو روناکی یه‌ی که له‌درزی ده‌رگا‌که‌وه دیار بوو، تاوی دا.

که‌ گه‌یشته‌وه ژووری میوان هیشتا دل‌ی هه‌ر ترپه‌ ترپی بوو، ده‌سته‌کانی به‌ئاشکرا ده‌له‌رزین، ناچار خستنی یه‌ پشت سه‌ری وتیکی ئالاندن. هیند شه‌رمه‌زار بوو، پی‌ی و ابوو هه‌موو میوانه‌کان پی‌یان زانیوه که هه‌نووه‌که ژنیکی باوه‌شی پیدا کردووه و ماچی کردووه. له‌ سوچیکا دانیشت و به‌ترس و له‌رزوه‌وه روانی یه‌ ده‌وربه‌ری خوئی، که دیتی میوان و خانه‌ خوئی هه‌موو سه‌رگه‌رمی سه‌ما و قسه‌ن، ترسه‌که‌ی ره‌ویه‌وه خوئی دایه‌ ده‌م هه‌ست و خه‌یالیکه‌وه که یه‌که‌مجار بوو له‌ هه‌موو ژبانی دا به‌و جوژه‌ بالی به‌سه‌ردا کیشابوو. به‌سه‌ره‌اتیکی بی‌ وینه‌ رووی دابوو. گه‌ردنی، که تازه له‌ ژیر دوو قوئی گوشتنی نه‌رم وشلی له‌بۆنا هه‌لکشاو هاتبووه ده‌ر ده‌تگوت به‌ روژ چه‌ور کرابوو. نزیکی سمیلی چه‌پی؛ شوینی ماچه‌که، فینک و خوئش بوو، وه‌کو ئەوه‌ی چه‌ند دل‌ویه‌ ئاوی پونگه‌یان پیدا‌کردبی‌ و ابوو. سه‌راپا غه‌رقی هه‌ستیکی ئاسایی ببوو، ئەم هه‌سته‌ نا ئاساییه‌ سات به‌سات و ده‌م به‌ده‌م گه‌شه‌ی ده‌کرد و گه‌شه‌ی ده‌کرد... پر به‌دل‌ حه‌زی ده‌کرد هه‌ستی و وه‌کو ئەو خه‌لکه‌ بره‌قسی، تا ده‌توانی به‌نیو باخه‌که دا‌غاریدا، له‌قاقای پی‌که‌نین بدا، هه‌ر بی‌ری نه‌مابوو که شان و شه‌پیلکی داته‌کیوه، له‌ هه‌زه‌که‌یاند که‌س حیسایی بۆ نا‌کا،

ردیانی هه‌یه و هه‌میشه‌ هه‌ستی به‌که‌می کردووه. ئەم هه‌موو هه‌ست و خه‌یاله‌ خو‌شانه‌ به‌ره‌که‌تی گه‌رم و گوپی لیوی ژنیکی بوو که ماچی کردبوو، که ژنه‌که‌ی فزایک به‌ته‌نیشتی دا ره‌ت بوو، ئەم هیندیه‌ مه‌منونی و منه‌تباری یه‌وه به‌رووی دا گرژایه‌وه که ژنه‌ ناچار ئاورپکی لی‌ی دایه‌وه و نیگایه‌کی پرسیار نامیزی کرد. ئەمیش به‌ په‌له‌ عه‌ینه‌که‌ی ریک خسته‌وه‌وه گوتی: «خوا تیکی نه‌دا خانویه‌کی خوشتان هه‌یه!» ژنه‌که‌ی فزایک به‌روو خوئی و زه‌رده‌خه‌نه‌وه وه‌لامی دایه‌وه که خانووی بابیتی، ئەوجا لی‌ی پرسی که ئایا ئەو دایک و بابی ماون؟ چه‌نده‌ له‌سوپا دا خزمه‌ت ده‌کا؟ ئەدی بۆ ئەوه‌نده لاوازه؟ پاش ئەوه‌ی وه‌لامه‌کانی ئەوی گوئی لی‌ی بوو لی‌ی دارویی. هه‌رچه‌ند قسه‌یان ته‌واو ببوو به‌لام ریابوچیچ خیرا خیرا بزهی بۆ ده‌کردو بی‌ری له‌وه ده‌کرده‌وه که ئاشنا تازه‌کانی چه‌ند باش و میوان په‌روه‌رن. که شیوه‌هات، ریابوچیچ هه‌رچی یه‌کیان له‌به‌رده‌می دانا وه‌کو مه‌کینه‌ خواری و خواری یه‌وه، گوئی له‌ چ قسه‌یه‌که نه‌بوو. هه‌موو هۆش و گوئی لای ئەو به‌سه‌ره‌اته ئاشقانه‌یه بوو.

به‌سه‌ر هاته‌که‌ چون رووی دابوو؟ دیار بوو که یه‌کیکی له‌کیژه‌کان -به‌لیتکدانه‌وه‌ی ریابوچیچ- ژوانی له‌گه‌ل خو‌شه‌ویسته‌که‌ی هه‌بووه و به‌هه‌له‌ ریابوچیچی ماچ کردووه. به‌بی‌ری کێ دا هاتوووه ریابوچیچ ری‌ی هه‌له‌بکا و له‌و ژووره‌ تاریکه‌دا بگه‌رسیتته‌وه! که‌واته تا ئیره‌ چ نه‌یتی یه‌ک له‌کاره‌که‌دا نی‌ی و ته‌واو رو‌شنه‌. ریابوچیچ له‌خوئی ده‌پرسی: ده‌بی‌ کامه‌ کیژیان بووبی؟ به‌چاوی کپاره‌وه که‌وته روانینی ده‌موچاوی ژنه‌کان. بی‌گومان گه‌نج بوه. چونکه‌ پی‌ریژنان ئەم جوژه‌ ره‌فتاران‌ه‌یان نی‌ی. کاره‌که‌ره‌که‌ش نه‌بووه؛ چونکه‌ بۆن و به‌رامه‌ی عه‌تر و خسه‌خشی جل و به‌رگ و ده‌نگه‌ ناسکه‌که له‌ هی کاره‌که‌ران نه‌ده‌چوو.

هه‌وه‌لجار روانییه‌ کیژه‌ شپنپۆشه‌که، زۆری به‌ دل‌ بوو. شان و بازووی سفت و سپی و جوان، ده‌موچاوی ساف و زیته‌له‌، ده‌نگی ناسک و زولال‌ بوو. ریابوچیچ خوژی ده‌خواست که خوئی بووبی.

به‌لام که بزیه‌کی ده‌ستکردی بۆ کرد، چرچ و لۆچ که‌وته که‌پوه درپژه‌که‌ی، وه‌کو پی‌ریژن هاته‌ به‌رچاوی. ریابوچیچ خیرا رووی له‌و وه‌رگه‌تر و چاوی پری یه‌ کیژه‌ قژ زه‌رده‌ ره‌شپۆشه‌که. کیژه‌ قژ زه‌رده‌که‌ بچوو‌کتر و ناسکتر و ساده‌تر و له‌به‌ردلان‌ تر بوو.

قژی لوول و جوان؛ هیند به‌نازو عیشوه‌وه پی‌که‌که‌ی بۆ لیوی ده‌برد پی‌اوی مه‌ست

و خومار ده‌کرد. ربابوڅیچ خواخوای بوو که نه‌میان بوو بی. به‌لام که به‌جوانی دیکه‌تی دا سه‌یری کرد ده‌موچاوی سافه. چاوی بری یه کیژده‌که‌ی ته‌نیشتی نه‌و، له‌فکران راجوو: «سه‌یره. نه‌گهر شان و بازووی کیژده‌ شینپوشه‌که و قژی زه‌ردو لولوی ره‌شپوشه‌که و چاوانی کیژده‌که‌ی ته‌نیشتی لسیبتکف و...»

به‌خه‌یال هم‌موو نه‌و جوانیانه‌ی لیکداو مونتاژتیکی ته‌واوی کرد و کیژدی دلخوازی خوژی دروستکرد، نه‌و کیژدی که ماچی کربوو. به‌لام نه‌م کیژده‌ ته‌نیا له‌خه‌یالی ربابوڅیچ دا بوونی هه‌بوو.

شیو ته‌واو بوو. میوانه‌کان هه‌موو رازی و مه‌ست مالئاواییان کرد. خاوه‌ن مال و ژنه‌که‌ی به‌جووته داوای لیبورنیا له‌ میوانه‌کانیان کرد که جیگایان نی یه تا شه‌وئ گلیان بده‌نه‌وه.

جه‌نه‌رال گوتی: «زور به‌خیرها تن، گه‌لی گه‌لی خوشحال بووم». نه‌مجاره‌یان پیتده‌چوو به‌ راستی بی، چونکه خواحافیزی کردن و به‌ریتکردنی میوانانی نه‌ناس له‌خیرها تن و پیشوازی کردنیان ئاسانتره.

جه‌نه‌رال گوتی: «به‌راستی خوشحال ده‌بم له‌گه‌رانه‌وه‌شتاندا گه‌وره‌مان بکه‌ن. مالی خوتانه، شهرم مه‌که‌ن. له‌کوئیه ته‌شرف ده‌بن؟ له‌گرده‌که‌وه، یا له‌خواره‌وه؟ نا، نا له‌خواره‌وه برۆن، به‌نیو باخه‌که‌دا ته‌شرف به‌رن نزیکتره.»

نه‌فسه‌ره‌کان به‌گوئی نه‌ویان کرد. باخه‌که له‌چاو نه‌و ماله‌قه‌ره‌بالغ و چراخانه‌دا، تاریک بوو. تا به‌ر ده‌روازه‌ی باخه‌که که‌س وورته‌ی لیوه نه‌هات. کپی و نارامی و سامی شه‌و نه‌م پیماوه ناسک و نیوه مه‌ستانه‌ی خستبووه دنیای بیر و خه‌یالی قول‌ه‌وه.

هه‌ر هه‌موویان هه‌مان پرسپاری ربابوڅیچیان له‌خو‌ده‌کرد: «نایا روژئی دئی منیش وه‌کو فنرابک خانوویه‌کی گه‌وره و خیزانم بی؟ باخم هه‌بی؟ میوانداری خه‌لکی بکه‌م؟ چش با نه‌م میواندارییه له‌دلیشه‌وه ده‌رنه‌چئ، پیشوازی خه‌لکی بکه‌م، رازی و مه‌ست و تیر و پر به‌ریتیان بکه‌م؟»

هه‌رکه له‌باخه‌که رت بوون، هه‌موو ده‌میان کرایه‌وه‌وه که‌وتنه قسان، له‌پرو بی چ هۆیه‌ک له‌قاقای پیکه‌نیا نیان دا. ری یه‌که‌یان ده‌چوو هه‌سهر چۆمه‌که، که‌ناری چوومه‌که ده‌ونه جاریکی چروپر بوو، هه‌مووی چال چۆل و که‌ند بوو. شو‌ره‌بی وسوره چناری که‌ناره‌که به‌خیرایی له‌به‌ر چاوی نه‌فسه‌ره‌کان به‌جی ده‌مان. ته‌نیا ریگاکه‌ی به‌رده‌میان به‌ته‌واوی دیار بوو. نه‌وبه‌ری تاریکستانی بوو چاو چاوی نه‌ده‌بینی! ناوه

ناوه‌ ناوی چۆمه‌که وینه‌ی نه‌ستیره رووناکو پرشنگداره‌کانی ده‌نوانده‌وه‌وه نه‌مه‌ تاقه‌نیشانه‌ی خو‌ری ناوی چۆمه‌که بوو. له‌وبه‌ری چۆمه‌که‌وه مه‌لیکی خه‌والو بو تاقه‌ جاریک نالاندی و له‌جی‌ی خو‌ی کربوو. له‌که‌ناری ریبازه‌کاندا و له‌نیولق و پوی ده‌وه‌نیکه‌وه بولبولیک بی ناگا له‌و ئاپورایه به‌ده‌نگی به‌رز ده‌یخویند. نه‌فسه‌ره‌کان کوئونه‌وه‌وه که‌وتنه راوه‌شانندی ده‌ونه‌که. به‌لام بولبوله‌که خو‌ی شیلو نه‌کردو له‌سه‌ر خویندنی خو‌ی به‌رده‌وام بوو. هه‌موو که‌وتنه ستایشی بولبوله‌که: پیری خوشخوان، دنیای داوته به‌رکلکان، خوژگه‌م به‌خو‌ی.

گه‌یشتنه سه‌ر جاده‌که‌ی مه‌یدانی کلتیسا. هه‌موو ماندوو بیوون. له‌سه‌ر په‌له‌گیایه‌ک دانیشتن و که‌وتنه جگه‌ره‌کیشان. روناکی یه‌کی ئامال سوور له‌دوور دیار بوو. نه‌فسه‌ره‌کان له‌به‌ر نه‌وه‌ی چ قسه‌یه‌ک نه‌بوو بیکه‌ن که‌وتنه باسی نه‌م روناکی یه؛ نایا روناکی ئاگریکی هه‌لایساوه یا روناکی گلویی مالیکه، یا هی شتیکی دی یه؟! ربابوڅیچ سه‌ری هه‌لبری، روانی یه روناکی یه‌که، هه‌ستی کرد به‌و پی‌ده‌که‌نی و چاوی لی دا ده‌گری، وه‌ک بلئی له‌که‌ین و به‌ینی ماچه‌که ئاگادار بی.

گه‌یشتنه‌وه جی‌ی خو‌یان. ربابوڅیچ به‌په‌له جله‌کانی دا‌که‌ندو له‌سه‌ر ته‌خته‌که‌ی خو‌ی پال که‌وت. ربابوڅیچ هاوژووری لبیتکف و مولازمیتیکی دیکه بوو به‌ناوی «مرز لیاکف» که‌ پیماویکی وردیله‌ی پیتده‌نگ و سه‌لار بوو. نه‌م مولازمه‌ پیماویکی زور خوینده‌وار بوو، بو‌هه‌ر شوینی چو‌یا کتیبی «په‌یامبه‌ری نه‌ورویا» یه‌گه‌ل خو‌دا ده‌بردو هه‌میشه موتالای ده‌کرد. لبیتکف به‌توی کراسیک به‌نیوژووره‌که‌دا ده‌هات و ده‌چوو. خو‌لامه‌که‌ی نارد که‌ بیرهی بو‌بینی.

مرزلیاکف له‌سه‌ریش راکشا، گری مۆمه‌که‌ی چاک کرد، کتیبی «په‌یامبه‌ری نه‌ورویا» ی به‌ده‌سته‌وه‌گرت و که‌وته موتالاکردنی. ربابوڅیچ له‌دلی خو‌یدا گوتی: ده‌بی ئیستا له‌کوئی بی؟ چاوی بری یه‌ بن میچه‌ دووکه‌لاوی یه‌که. هه‌ستی ده‌کرد جی‌ ماچه‌که هیشتا هه‌ر فینکه و ته‌زوویه‌کی خوشی پیتدا دئی، دیمه‌نی کیژده‌کان یه‌ک یه‌ک وه‌کو شریت به‌می‌شک و خه‌یالییا رت ده‌بوون. شان و بازووی کیژده‌ شینپوشه‌که، قژی لول و چین له‌سه‌ر چینی کیژده‌ شپوشه‌که، چاوانی گه‌ش و خوماری کیژده‌که‌ی دی، که‌مه‌ری باریکی نه‌وانی دی، به‌رمورو ته‌وقه و قردیله‌ی کیژده‌کانی دیکه تیکرا چاوشارکییان له‌گه‌ل ده‌کرد. هه‌ولی ده‌دا هه‌ر هه‌موو نه‌م دیمه‌نانه له‌هزر و بیریا وینه‌ بگری و به‌ئامان و زه‌مان ده‌ست به‌رداریان نه‌بی.

به‌لام بیته‌وده، دیمه‌نه‌کان بو‌تاوی ده‌ده‌وشانه‌وه، چاوپرکییان له‌گه‌ل ده‌کردو

پاشان ئاوا دەبوون. که ئەم دیمەنانه له تاریکی یەکه‌دا وون دەبوون، گوتی بۆ دەنگی
هەنگاوی گورج و سرکی ژنیکی هەلەدەخست، گوتی بۆ خەشەخشی ژێر کراسی ژنانە و
دەنگدانەوی ماچە که شل دەکرد.

خۆشی و لەزەنیکی بێهۆدە سەرپای داگرت. لەم خەیاڵە خۆش و بە لەزەتەدا بوو
که خولامەکه‌ی لبتیکف بە دەستی بەتال گەرایه‌وه‌و رایگەیاندا که بیرە دەست
ناکه‌وئ. لبتیکف بە نیگەرانی یه‌وه‌ که‌وته‌ هاتووچۆ بە ژووره‌که‌دا. لەپیشا چووه
نزیکی ربابوچیچ، پاشان له‌ تەنیشت مرزلیاکف و یستا و گوتی: «هەتیویکی
گەوجه. که‌ریپاوی وا له‌ کوئ بیرە یێن پەیدا ده‌کری. خوتی»!

مرزلیاکف بێ ئەوه‌ی چاوه‌ له‌سەر کتیبی «په‌یامبه‌ری ئەوروپا» هەلبێرئ گوتی
«بەم شەوه‌ له‌ کوئ بیرە لێره‌ پەیدا ده‌بێ.» لبتیکف هاواری کرد: «تۆش باوه‌رت
کرد، له‌سەری مانگیش بم. له‌ماوه‌ی ۵ ده‌قیقه‌دا هەم بیره‌و هەم ژنیش پەیدا ده‌کم.
له‌بنی عێزیشا بێ پەیدای ده‌کم. گه‌وادبم ئەگەر پەیدای نه‌که‌م!»

بەبێدەنگی خۆی گۆری، جگه‌ره‌یه‌کی داگیراندو وه‌ده‌رکه‌وت. له‌راره‌وه‌که‌دا
هەلۆه‌سته‌یه‌کی کردو له‌بن لێوانه‌وه‌ که‌وته‌ وورته‌ وورت: «رابک! گرابک! لاک!..
بەتەنی نارۆم، هەر دێو که‌ولم ده‌کا. ربابوچیچ وه‌ره‌ با پیاسه‌یه‌ک بکه‌ین. چی؟»
چونکه‌ چ وه‌لامیتک نه‌درایه‌وه‌، گه‌رایه‌وه‌. به‌ئەسپایی جله‌کانی داکنه‌ندو راکشا.
مرزلیاکف هەناسه‌یه‌کی هەلکیشا، کتیبه‌که‌ی داخست و مۆمه‌که‌ی کوژانده‌وه‌.

لبتیکف دووکه‌لی جگه‌ره‌که‌ی کرد به‌نیو تاریکی یه‌که‌دا و له‌بەر خۆبه‌وه‌ گوتی:
ته‌گبیر!؟

ربابوچیچ خۆی له‌ژێر چه‌رچه‌فه‌که‌یدا گرمۆله‌ کرد، هه‌ولێ ده‌دا به‌خه‌یاڵ هه‌موو
دیمه‌نه‌کان لێک بداو و پینه‌یه‌کی جوان جوانیان لێ دروست بکا، به‌لام خه‌ون و
خه‌یاڵه‌کان سرک و سل بوون و بۆی رام نه‌ده‌بوون هەر زوو خه‌وی لێکه‌وت. چونکه
قه‌ت نازی به‌خۆوه‌ نه‌دیتبوو زۆر شادو خۆشحال بوو به‌وه‌ی ژنیکی ئاوری لێ
داوه‌ته‌وه‌و نازی کیشاوه‌، ئەم بیرو خه‌یاڵانه‌ له‌ خه‌ویشا هەر دەست به‌رداری نه‌بوون.

که‌ له‌ خه‌و رابوو، نه‌ چه‌وره‌به‌که‌ی قه‌د ملی و نه‌فیتنکایی جێ رامووسانه‌که‌ نه‌ما
بوون. به‌لام له‌زه‌ت وه‌کو دوینی شو به‌هه‌موو ده‌ماره‌کانیا ده‌گه‌را. جامی په‌نجه‌ره‌که
له‌بەر تیشکی هه‌تاوه‌که‌دا ده‌بریسکایه‌وه‌، گوتی بۆ ده‌نگه‌ ده‌نگی ده‌ری هه‌لخست.
یه‌کیک له‌ ژێر په‌نجه‌ره‌که‌دا و به‌ده‌نگی به‌رز هه‌ژده‌ر هه‌ژده‌ر قسه‌ی ده‌کرد؛ ده‌نگی
«لبدتسکی» فه‌رمانده‌ی هێزی توپخانه‌ بوو که تازه له‌ ربه‌وه‌ هاتبوو. نه‌رپه‌یه‌کی کرد و

گوتی:

- چ دی؟

- دوینی له‌ کاتی ئال کردنی ئەسپه‌کاندا، سمی ئەسپه‌که‌ی «گولویچیک» کون
بوو. به‌یتالەکه‌ ده‌ستوری دا که له‌گه‌چ و سرکه‌ بگیری. هه‌روه‌ها قوربان دوینی شو
«ئارقیف» ی میکانیک سه‌رخۆش بوو و جه‌نابی سه‌روان ده‌ستوری دا که بیخه‌نه
سه‌ر پێشی عاره‌بانە‌ی توپه‌که‌ تا بێته‌وه‌ سه‌رخۆی.

سه‌رله‌قه‌که‌ له‌سه‌ر قسه‌که‌ی رۆیی: «کاریف بیرو چووه‌ سنگی خێوه‌ته‌کان و په‌تی
راکیشانی توپه‌کان بێنێ. ئەفسه‌ره‌کانیش شه‌وی له‌مالی جه‌نه‌رال فنه‌رابک میوان
بوون.» لیدتسکی به‌خۆو رڤینه‌ سووره‌که‌یه‌وه‌ له‌بەر په‌نجه‌ره‌که‌دا قوت بۆوه‌، چاوه
نزیک بینه‌کانی برپه‌ نیوژووره‌که‌. جماعت هیتشتا سست و خه‌والو له‌ نیو
جیگاکانیاندا بوون. چاک و خۆشی له‌گه‌ل کردن و پرسی: «ئایا هه‌موو شتیکی
دروسته، خۆچ که‌موکۆری یه‌کتان نی یه‌؟»

لبتیکف گوتی: «پشتی ئەسپه‌که‌م روشاوه‌؛ نیره‌ نوئ یه‌که‌ گرتوبه‌تی.» فه‌رمانده
هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌لکیشا، تۆزی داماوگوتی: «به‌ته‌مام بچمه‌ لای «ئەلکساند
رایگوزفنا» و ببینم، خواحافیز. شه‌وی له‌ریگادا پیتان ده‌گه‌مه‌وه‌.»

پاش چاره‌که‌ سه‌عاتیک هێزه‌که‌ که‌وته‌ ری. وه‌ختی گه‌یشتنه‌ ئاستی عه‌ماره‌کانی
فنه‌رابک، ربابوچ ئاوریکی دایه‌وه‌ و روانی یه‌ مالی فنه‌رابک، په‌رده‌ی په‌نجه‌ره‌کان دا
درابوونه‌وه‌، دیاربوو هه‌موویان خه‌وتوون. ئەویش، ئەویش که‌پیش چهند سه‌عاتی
ئەمی ماچ کردبوو، هه‌نوکه‌ له‌غورا بی خه‌ودایه‌. هه‌ولێ دا به‌خه‌وتووی بیهێنیتته
به‌رچاوی خۆی. په‌نجه‌ره‌ی ژووره‌که‌ی ئەوی هینایه‌ به‌رچاوی خۆی که‌لق و پۆی سه‌وز
له‌ په‌نجه‌ره‌ وازه‌که‌وه‌ سه‌ریان بردۆته‌ ژووری. فیتنکی و خۆشی هه‌وای سپیده‌، بۆنی
سووره‌چنار، وه‌نه‌وشه‌و گولێ سوور، سیسه‌م، کورسی، ئەو جله‌ جوانانه‌ی دوینی
شو، جۆتێ پاپوچی بچکۆله‌، سه‌عاتی که‌له‌سه‌ر میزیک چرکه‌ چرکی
ده‌کرد، هه‌ره‌موو ئەمانه‌ له‌بەر چاویا به‌ر جه‌سته‌بوون، به‌لام سیمای، بزه‌ ته‌رو
ناسک و پر مه‌حه‌به‌ته‌که‌ی؛ واته‌ئوه‌ی که‌گرینک بوو، وه‌کو چۆن جیوه‌ له‌ده‌ستی
بنیاده‌مدا ناوه‌ستی، له‌خه‌یاڵی ئەودا به‌ند نه‌ده‌بوو پاش ئەوه‌ی نیوقوناغه‌ری
رۆیشتن، ئاوریکی دی دایه‌وه‌. کلپسازهرد باوه‌که‌، ماله‌که‌، باخه‌که‌و چۆمه‌که
یه‌کپارچه‌ غه‌رقی روناکی بوو ئاسمانی ساف و شین، ره‌خی یه‌کپارچه‌ سه‌وزی
چۆمه‌که‌ که‌تیشکی زبونی رۆژی گرتبووه‌ باوه‌ش، له‌راده‌به‌ده‌ر جوان بوو. ربابوچ

دوانیگای کردن و وهکو لهشتیکی به کجار نازیزو خو شه ویست دابرابی هستی به خه میکی گوره کرد.

ریابو فچ بست به بستی ریگاکه شاره زابوو، ئەم بهرو ئەوبه ری ریگاکه گیلگه گی گه می پر له مرور بوو. قه ل و دال به سه رکیلگه کاندای ده فرین و دهنیشتنه وه. به رده می ته پوتوزو پشتی زه لام بوو، پشته وهی ته پوتوزو ده موچاوی زه لام بوو. چوار سه ریازی شمشیر دار له به رده م هیزه که وه ده ریشتن؛ ئەوانه پیشقه ره ول و پاسه وانی هیزه که بوون. له دوا ی ئەوانه وه ده سته ی که ره ناو موسیقا بوو. پیشقه ره ولان و ده سته ی جو ق و موسیقا وه کو ده سته ی به ری کردنی جه نازه که وتبوونه پیشه وه و گوپیان به ری ک و پیکی ریزه که نه ده دا. ریابو فچ « ۵ » تویی له به رده م خو به وه ده بینی. بو بابایه کی نه شاره ز، ئەم کو ره وه سه خت و دوورو درێژهی هیزی تو یخانه شتیکی سه یه، بابایه کی نه شاره ز قه ت له وه تی ناگا که بو دهبی تاقه تو پیک ئەم هه موو پاسه وانه ی له گه ل بی! یا ئەم هه موو ئەسپه ی بو چی یه؟ به لام بو یه کیکی وه کو ریابو فچ که سه ری له و کارانه دا سپی کردبوو بوو به کاریکی رو تینی و به هیج جو ری مایه ی سه رنج نه بوو. ئەو ده می سال بوو ده یزانی که بو چی دهبی سه رلقیتیکی شه بیورچی قوت و قیت به سواری ئەسپ له پشت ئەفسه ری هه ر تو یخانه یه که وه پروا، ده یزانی بو به م سه رلقه ده لئین «ناردال»، ده یزانی بو چی ئەفسه ران ورینوتینان له دوا ی ئەوه وه ده رو ن،

ریابو فچ ده یزانی که بو چی ئەسپه نزیکه کان پیان ده گوتری ئەسپی سواری و ئەسپه دووره کان پیان ده گوتری ئەسپی یه ده ک. هه لبه ته ئەم زانیاریانه بو بابایه کی نابه له دو نه شاره ز و ئاسایی مایه ی سه رنجن. سه ربازیکی به سه ر ئەسپیکه وه بوو هیشتا ته پوتوزی دو تینی پیوه بوو به له کی پیچیکی له لاقی راستی شه ته ک دابوو که ته واو بی فایده و بی مه عنا ده هاته به رچاو. به لام ریابو فچ که سه وودی ئەم پوزه وانه یه ی به چاکی ده زانی به لایه وه بی فایده و بی مه عنا نه بوو. عه ره بانچی یه کان خو به خو قامچی یه کانیان راده وه شان و شریخه یان لی هه لده ستان دن و هه ندی جاریش هاواریان ده کرد. تو په کان له خو وه سه رنجیان راده کیشتا. توره که ی مشه ماو جاوی پرکاوو جو له پیشی عه ره بانه ی تو په کان بارکرا بوون. مه قلی و کاسه و گوژه و قوری به تو په کانه وه هه لو اسرابوو. تیکرا تو په کمان له حه یواناتی بی نازار ده چون که له بهر هوی کی نادیار له لایه ن زه لامو ئەسپه کانه وه ده پاریزرا و شه ش تو یچی به ته نیشت تو په که وه ده ریشتن و بازوویان با ده دا. له دوا ی هه ر تو پیکه وه ش

فه رمانده و ئەفسه ران و سه رلق ده ریشتن. تو په کانی دیکش به هه مان ده ستور ده هاتن. تو په کانی دوا وه ناشیرین بوون وشتا قیان سام و تامی تو پی یه که میان نه بوو. چونکه هه رلقیتیکی تو یخانه چوار تو پی هه بوو، وتیکرای هیزه که شه ش لقی تو یخانه ی هه بوو بو یه هیزه که مه ودای نیوفه رسه خیکی گرتبو وه. له کو تایی هیزه که وه عه ره بانیه ک هی دی هی دی ده هات. ئەسپیتیکی مه جهری له ژیر دابوو. یه کیکی له فه رمانده کانی هیزی تو یخانه ئەم ئەسپه ی له تورکیا وه هینابوو. ئەسپه که سه ری نه ی کردبوو؛ و ده تگوت بیر ده کاته وه.

ریابو فچ خه یالای ده چوه پیشی. جاری ده یروانی یه به رده می و شان و ملی تو زاوی ئەوانه ی پیشه وه و جار جاری ئاوری ده دایه وه ده یزانی یه چاره ی ئەوانه ی دوا وه، هیشتا هه ر له نه شه ی ئەو ری که وته ی دوینی شه وا بوو ده ناوا نه با ئیستا وه نه وزی ده دا. ئیستا غه رقی خه یالی خو ش و تازه بوو، ئەو روژه که هیزه که که وتبووه ری قه ناعه تی ته واوی به خو ی کردبوو که مه سه له ی ماچه که ته نیا ری که وت بووه هیچی دی، به خو ی ده یزانی که ئەم ماچه چ بایه خیتی واقعی نی یه و ئەگه ر به جدی بیگری و به قولی بیری لی بکاته وه ئەوا خو ی ده خه له تینی. که چی زوو به زوو ئەقل و هوشی باربان کردو ته سلیمی خه یالات وزنده خه ون بوو.

به خه یال خو ی له ژووری نان خو اردنی فنرابک داده بینی یه وه که سه رگه رمی قسه وباسه له گه ل جوانی که جوانی و ناسکی کیژه شینپوشه که وه کیژه قز زه رده که وه کیژیکی بیگانه ی دی دا ده بینی یه وه، نازی ده کیشتا، به سه رشان و ملی دا داده نه و یه وه. ئەو جاخه یالی شه ر و جیابوونه وه ی به سه ردا ده هات. ئەو جا دیدارو پیک گه یشتنه وه. هه ر جار لی که ده گه یشتنه سه رگردیک ئەم فه رمانه له گو ی هه موواندا ذهنگی ده دایه وه: « له سه ر خو پرو ن» ریابو فچ ش هه مان فه رمانی دووباره ده کرده وه: « له سه ر خو پرو ن». وهه ر جاری که فه رمانه که ی دووباره ده کرده وه ترسی لی ده نشت که نه بادا ته لیسمی ئەفسونه که بشکی و دنیا ی خه یالی لی بشیوی.

ئەم ته لیسمه تا نزیک نیوه رو نه شکا و بالی به سه ر هزوو بییدا کیشتا، نیوه رو له سه ری هیزه که وه به ده نگی به رز جاری فه رمانیک درا: « ئەفسه ره کان وریابن! پروانته راست!» جه نه رالی به رپرسی هیزه که به گالیسکه یه کی دوو ئەسپی ی سپی یه وه وه ده رکه وت، چه ند ئەفسه ربیک که ریابو فچ ش یه کیکی بوو له وانه غاریان دا. جه نه رال گو تی: « کارو بارتان له چ دایه؟» ئەو جا چا وه سو ره کانی تروکاندن وله سه ری

رۆیی:

«خۆکەس نەخۆش نی یه؟!» جەنەرالی وردیلە ی لاواز پاش ئەو هی وهلام درایه وه، که مێ تیفکری و رووی کرده ئەفسەرێک و گۆتی: «ئەو بۆ ئەسپ سواری تۆپی سیپهەم زەنگالە که ی داکە ندوو وه به تۆپه که وه ی هه لئاسیوه؟ خوێری سزای بده؟!» پاشان رووی کرده ربابوچ و گوتیی: زینی ئەسپه کانی لقه که ی توش له شل و شیواو ده چی. چەند شتیکی تری له و بابه ته ی گوت و ئەو جا رووی کرده لبتیکف و به پیکه نینه وه گوتی: «ملازم لبتیک ئەو بۆ وا چاره ت داوه به یه ک دا، بیری خاتوو «لوپووخوف» ده که ی ها؟ کورپنه وا دیاره بیری خاتوو لوپووخوف ده کا.»

خاتوو «لوپووخوف» ژنیکی بالا به رزی قه له و بوو، ته مه نی نزیکه ی په نجا ده بوو. چونکه جەنەرالی به خۆی چه زی له ژنی قه له و ده کردو هینده گوێ ی به ته مه ن نه ده دا، وای ده زانی ژیر ده سته کانیسی هه مان زه وقیان هه یه. ئەفسه ره کان به ریزه وه پیکه نین. جەنەرالی زۆری که یف به وه هات که قسه به کی خۆشی بۆ ئەفسه ره کانی کردوو. ده ستیکی دا به پشتی گالیسکه چی یه که داو سه لا ویتی کردو گالیسکه که رته بوو.

گالیسکه که ی جەنەرالی ته پوتوو زو که ده لوولی له دوای خۆبه وه هه ستاند. ربابوچ به ده م ته ماشا کردنی گه رده لووله که وه له فکران را چو: «تومه ز ئەو هی لای من خه یاله، له لای خه لکی ئاساییه و زۆر که س پێ ی گه یشتون. ئەم ریکه وته، هه موو رۆژیکی خوا روو ده دا و هه ر هه موویان ماچیان جهر باندوو وه. بۆئومونه ئەم جەنەراله پیره له گه نجی دا به قه د تووکی سه ری من ئاشقینی کردوو و ئیستاش ژن و مندالی هه ن. نه قیب - فاشتر - ش ژنی هه یه و ژنه که شی خۆشی ده وێ، خۆ چاره شی دوو فلسی قه لب نایه نی. .. سلمانوف پیاویتی توره و ترویه و هه رله مه غولیان ده چی که چی به ئاشقینی ژنی خواستوو!... یانی ئەم شادی یه هه ر بۆ خه لکی ره وایه؟ من پێ ی ناگه م؟! نا، نامنیش درهنگ یا زور هه ر پێ ی ده گه م». دلخۆشی خۆی به وه دایه وه که ئەویش وه کو خه لکی یه و له هیچ که سیک که متر نی یه، ئەمجاره یان به جورته ته وه جله وی بۆ خه یال شل کردو، ئەو و خۆی هینایه به رچاو که له وه پیری خۆشی و شادی دابوون.

ده مه و خۆرتاوا هیزه که گه یشته چی ولایدا. ئەفسه ره کان هه موو شه که ت و ماندوو له خپه ته تی خۆدا لی ی که وتن. به لام ربابوچ، مرزلیاکف و لبتیکف سه ندو قیتی پریان کرد به میزو شیوه که یان له سه ر خوارد. مرزلیاکف به ده م نان خواردنه وه

کتیبه که ش ی ده خوینده وه، لبتیکف هه ژده ر هه ژده ر قسه ی ده کردو بیره ی له په رداخه که ی خۆی ده کرد. ربابوچ که گیژ و کاسی زنده خه وی به رده وای رۆژ بوو، به بیته نگی نانی ده خوارد. پاش پیکی سیپه م مه ست بوو، گیانی سست بوو، شه رمی شکاو که وته گیپرانه وه ی به سه ر هاته که ی خۆی: «کورپنه من له مالی فزراک تووشی شتیکی سه یر بووم» ده یوست واخۆی بنوینی که ئەم شتانه ی به لاوه ئاساییه و گالته ی پێ دێ: «ویستم له ژووری بیلبارده که بیمه ده ر که چی له ریگادا...» به ئاووتا و هه موو وردو درشتیکی ماچه میژوو پیه که ی گیپرایه وه. به و بوایه گیپرانه وه ی ئەم داستانه خۆشه هه ر ته وای نه بوایه و تا به یانی دریزه ی بکیشایه.

وه ختی ربابوچ له گیرانه وه ی به سه رهاته که ی بووه وه، لبتیکف که به خۆی پیاویتی درۆزن بوو و باوه ری به قسه ی چ که سیک نه ده کرد، له رووی نه باوه ری یه وه پیکه نی. مرزلیاکف برۆکانی ویک هینایه وه و به ده م موتالا کردنه وه و به بی موالاتی یه وه گوتی: «خوا ده زانی کێ بووه؟ ووتت خۆی پیتا هه لئاسی و هاواریشی نه کرد؟ یاده بی ئەقلی سووک بوو بی یا شیت بو وه؟! ربابوچ گوتی: «قسه ی تۆبه رهنگه شیت بووی.»

لبتیکف گوتی: «ئەو مه نیش جاره ک شتیکی، وام لی هه لکه وت. ده چووم بۆ «کوئو» سواری قیتار بووم و بلیتی نره دووم بری بوو. فارگۆنه که پر پر بوو، خه م نه ده هات. هه ستام رۆبلیکم دایه پاسه وانی قیتاره که، جانتا که ی هه لگرتم و برد می یه فارگونیتی نره یه ک. له وێ راکشام و په تۆکه م به خۆم دا، زۆر تاریک بوو. له پر هه ستم کرد یه کیک ده سته سه رشانم، نه خیر هه ناسه ی به ر ده موچاوم که وت. ده ستم دریز کرد، به ر ئانیشکی که وت. چاوم هه لبری چ ببینم! ژنی بوو چاوانی ره ش وه کو زوخال، لیوی سوور عه ینی یاقوتی ئەسل، هه ناسه ی بۆنی ئەشقی لیده هات مه مکی قوت و توند...»

مرزلیاکف به هیمنی قسه که ی پێ بری! «ده فشه فش! سه باره ت به مه مکه کانی هه رچی یه بلتی رهنگه باوه رت پێ بکری، به لام که زۆر تاریک بوو، چۆن لیوه سووره کانی بی؟» لبتیکف بۆ ئەو هی درۆکه ی خۆی پینه بکا پیکه نی. ربابوچ زانی گالته ی پێ ده کا، بۆیه ناره حه ت و دلته نگ هه ستاو چوو له سه ر ته خته که ی خۆی راکشاو سویندی خوارد که ئیدی هه گیز باوه ر به که س نه کا. ژنیانی ئوردوگا که یان به شیوه یکی ئاسایی ده رۆیی، رۆژان چون یه ک تی ده په رین.

ریابوفچ ئاشقانه بییری ده کرده وه.

به یانیانی زوو که خولامه که یی تاوی ساردی بۆ دیناوه ئه وه ده موچاوی پیی دهشت له پیر ئه وه ی به بییرا ده هات که: «ژیانی گۆراوه وه ئه وه دنیا چۆل و هۆله ی جارانی یه.»

شه وان که هاو پیکانی باسی ئاشقیینی و ژانیان ده کرد، ئه وه له نیو کورسی یه که ی ده خزی، و ده تگوت سه ربازیک پییره و باسی ئه وه جهنگانه ده گپیتته وه که به شداری تیدا کردون. هه ندی جار ئه فسه ره کان، ملازم لیبیتکف ی میبازیان ده دایه پیش خوو ده چوون بۆ میبازی. ریابوفچ به ناچار یه گه لیان ده که وت، به لام ویزدانی ناره حه ت بوو، ره فتارو ئه تواری ساردو سربوو، له دلی خویدا پوزشی بو «ئه و» یانی ده نکه خه یالی یه که ی دیناوه. ئه وه شه وان ه ی که خه وه ی ده زراو مییشکی پر ده بو له بییره وری مندالی، باوکی و دایکی وه هه موشتیکی دیکه ی دلگیری بیر ده که وت وه. ئاکام به وه ده شکایه وه که یادیکی میستچکی، ئه سپه جوانه که، فترابک، ژنه که ی که ده تگوت شای جوانانه، ژووره تاریکه که، روناکی یه که ی دزری ده رگای گۆربن بکاته وه و بییره وری یه خوشه کانی پی برازینیتته وه.

له ۵/۳۱ دا ریابوفچ له گه ل دوو مه فره زده ا گه رایه وه، ریابوفچ وه که و چۆن دوورخراوه یه ک بۆ وولانی خو ی بگه ریتته وه له خوشیان له پیستی خو ی نه ده هیوری و بهر ده وام زنده خه ونی ده بیینی، تامه زرۆی دیداری ئه سپه که، کلپساکه، فترابک، تامه زرۆی ژووره تاریکه که بوو. تامه زرۆی ئه وه دهنگه نه مره بوو که له گۆی ی هه موو ئاشقاندان دهنگ ده داته وه و ئاشقانی دابراو له یارفر بو ده دا. ئه وه دهنگه نه مره له گۆتیدا دهنگی ده دایه وه و دلنیای ده کرد که: «جاره کی دیکه ده ی بینیتته وه.» به لام گۆمان به هیلاکی دابوو. چۆن ده ی بینیتته وه؟ چی پی بلتی؟ ئاخۆ ماچه که ی بییرماوه؟! ئه دی ئه گه ر بۆنه گبه تی هه رگیز نه ی بینیتته وه؟ هه رخۆی دلخۆشی خو ی ده دایه وه که» جاریکی دی خو ی به ژووره تاریکه که دا ده کاته وه و هه رنه بی یادیکی گه رم و گۆری شه وی گۆربن ده کاته وه.»

ده مه وئیواره، عه ماره سپی یه کان و کلپساکه له دووره وه به دیار که وتن. دلی ریابوفچ که وته په له په ل. ئه فسه ره که ی ته نیشتی قسه ی ده کرد. به لام ئه م گۆی ی لی نه بوو. ئاگای له دنیا نه ما بوو. به تاسه وئه لهایه کی سه ییره وه چاوی بریبه ئه وچۆمه ی که له دووره وه دیاربوو وله دیاری مه حبویه دا ده برسکایه وه. روانی یه سه ربانه سه وزه کان، روانی یه ئه و کۆترخانانه ی که کۆتری جوان جوان به سه رباندا ده فرین

وهه تاوی ده مه وئیواره تیشکی زپینی دابوو له بالیان.

ریابوفچ رووی ئه سپه که ی کرده کلپساکه، دیسان دهنگه گره که ی ئه فسه ری دارایی له گویچه که یدا گیرسایه وه. به ته ما بوو له ئان و ساتدا سواری له پشت په رژیینه کانه وه ده رکه وی و ده عه تی چایان بکا. به لام ئه فسه ری نیو براوقسه که ی خو ی ته واو کرد، ئه فسه ره کانی دی به په له روویان کرده گونده که و چ هه والیک له ئه سپ سواری گۆربنه وه نه بوو.

ریابوفچ به وه دلی خو ی ده دایه که: «ئه گه ر فترابک پی بزانی که گه رایینه ته وه ده نیتری به شوتنماندا» هیئد له م مه زنده یه ی خو ی دلنیا بوو که وه ختی خو ی به کوخته که دا کرد پی ی سه یر بوو هاو پیکانی مؤمیان هه لایساندوه و ده ستور به خۆلامه کانیان ده دن سه ماوهر پی بکه ن!

ئاره زویه کی پرسوی ناره حه تی کرد بوو، له سه ر ته خته که ی پالکه وت. پاش تۆزیک هه ستا تا بزانی سواره که ده رکه وت یانه؟ چ سواری دیار نه بوو، دیسان پال که وته وه. هه مدیس هه ستایه وه. ئه مجاره دیان به رگه ی نیگه رانی نه گرت و که وته کوچه و کۆلانان و رووی کرده مه یدان کلپساکه. مه یدانه که تاریک و چۆل و هۆل بوو. سی سه رباز هیدی و ئارام له سه رگرده که وه ستا بوون، که ئه ویان بیینی ره ق راوه ستان و سه لامیان بۆ کرد. سه لامه که ی سه ندنه وه به ریگی خویدا نشیتو بووه وه.

په له هه وری ئه رخه وان ی به ئاسمانی پشت چۆمه که وه دیاربوو. مانگ وورده وورده به رز بووه وه له نیو ئه و په له هه وره ئه رخه وان یانه وه به دیار که وت. دوو ژنه دیهاتی به ده م قسه کردنه وه به نیو بیستانیک که وتبوون و گه لا که له رمیان ده کرده وه. ماله کانیان که وتبووه پشته وه له تاریکی یه کدا مت بیوون. که ناری چومه که هه ره که خو ی وابوو، هیشتا هه رسه وزبوو، بنجک و ده وه نه کان وه که خو یان بوون. به لام ئه مجاره دیان چریکه ی بولبول نه ده هات و بۆنی دره ختی چنارو گیای تازه که م بیوو.

ریابوفچ گه بییه ئاستی مالی فترابک، چاوی نابه کونی ده روازه ی باخه که وه و ده نیگیایه کی کرد. هه موو شتییک هه ربیده نگ و تاریک بوو. لیره وله وی کۆتره داریک به ئاسته م سپی ده چووه وه. باخه که کش و مات بوو. ریابوفچ گۆی هه لخست، چاوی بری یه ژوره وه؛ نزیکه ی چاره که سه عاتیک به وه ده قه وه مایه وه، پاشان بی ئه وه ی دهنگی بژ نه وی یاروناک ی یه ک بدینی، شه که ت و خه مبار گه رایه وه.

مرکاندهوه؛ بهدهم گلهیی کردنهوه له بهختی خوئی، خوئی دا بهسهر تهختهکهیداو وهکو
یهکیک بیهوئی تۆله بستینی، خوئی لهدهعهوتهکهکهپر کردو گوئی نهداینی.

گه‌یشته قه‌راغ چۆمه‌که، گهرماوه‌که‌ی جه‌نه‌رال له‌به‌رده‌می دا بوو، خاوی سپی و
توکن درابوون به‌سهر ته‌یانی پرده‌که‌دا، له‌پرده‌که‌وه سه‌رکه‌وت و تاویک ویستا.
ده‌ستیکی له‌خاوی یه‌کان دا! ته‌رو سارد بوون. له‌سه‌ری را روانی یه‌چۆمه‌که،
چۆمه‌که به‌خیریایی داده‌کشا. هاره و هازه‌ی ئاوه‌که له‌غه‌لبه‌غه‌لبیتی نامه‌فهوم
ده‌چوو؛ وه‌ک ئه‌وه‌ی جنیوی و به‌پایه‌ی گهرماوه‌که بدری! به‌ده‌ستی چه‌پاو
له‌سوچی‌که‌وه تریفه‌ی سورباوی هه‌یف له‌نیو ئاوه‌که عه‌کس ببوووه. شه‌پۆلی
چۆمه‌که، جاری ئه‌م روناکی یه‌سورباوه‌ی له‌ئامیز ده‌گرت، جاری وه‌کو شمشیر
دووله‌تی ده‌کردو جاری ووردو خاپوری ده‌کردو چه‌شنی ئاوما‌که‌وه نه‌مامی بچووک
رای ده‌مالی.

ریابوفچ چاوی بری یه‌شه‌پۆله‌خیراکان و گوتی: «چه‌ند بیته‌وده‌یه! ئه‌ری وه‌للا
بیته‌وده‌یه! خواجه! هه‌موو شتیکی پوچ و بی‌مه‌عناو بیته‌وده‌یه!»

وه‌ختی هیوای له‌دلدا نه‌ما، ناچار له‌ئه‌سپی خه‌یال دابه‌زی. میژووی ماچه‌که، بی
قه‌راری خوئی، گری ئه‌شقه‌که‌ی. ئاره‌زووه ئالۆزه‌کانی، سه‌رله‌به‌رکه‌وته‌به‌ر روناکی
یه‌کی ئاشکرا، ده‌ستی له‌هاتنی سواره‌که‌وه دیتنی ژنه‌که شه‌ورد... ئه‌وژنه‌ی
که‌به‌ری‌که‌وت ئه‌می له‌بری یه‌کیکی دی ماچ کردبوو.

ئاوی چۆمه‌که به‌ته‌نیشتیا ده‌رۆیی، که‌س نه‌یده‌زانی بوکوئی ده‌روا. مانگی پینج
بوو وکه‌چی ئاوه‌که‌هه‌ر خیرا داده‌کشا، ئیدی چۆمه‌وه عه‌ودالی روباره، روباره
ئاشقی ده‌ریایه، ده‌ریایه و ئالکاوای ته‌م و مژو شه‌پۆلی زه‌لامه‌که له‌وه‌یه ئه‌م ئاوه
هه‌مان ئاوی گۆربن بوو بی‌که‌ئیستا به‌مجۆره به‌به‌رچاوی ریابوفچه‌وه ده‌رۆیی. به‌لام
بو؟ مه‌به‌ستی چ بوو؟ سه‌رله‌به‌ری دنیاو ژیان له‌به‌رچاوی ریابوفچ تاریک بوو
وبیته‌وده‌ی نواند.

چاوی له‌چۆمه‌که گواسته‌وه و روانی یه‌ئاسمان. ئه‌وه‌ی بی‌ری خوئی هینایه‌وه که
چۆن قه‌ده‌ر بو‌تاقه‌جاریک به‌سه‌ری کرده‌وه و ژنیکی نه‌ناسی ره‌خساند که‌ماچی
بکا. چ خه‌ون و خه‌یالی شاعیرانه‌ی هه‌بوون وه‌کو فیلم بو‌خوئی لیدایه‌وه وه‌سه‌یری
کرد سه‌رله‌به‌ری ته‌مه‌ن و ژیانی پوچ و بیته‌وده‌ی بی‌مه‌عنابووه.
که‌گه‌یشته‌وه کوخته‌که‌ی خویان، هاو‌پیکانی له‌وتینده‌ر نه‌بوون.

خولامه‌که‌ی پی‌ی راگه‌یاند که: «هه‌موو چوونه بو‌مالی جه‌نه‌رال فزراک،
جه‌نه‌رال سواریکی به‌دووادا ناردبوون و ده‌عه‌وتی کردبوون.» گه‌شکه‌یه‌کی کورت
خایه‌نی که‌وته‌نیو دل و ده‌رون. به‌لام ریابوفچ ئه‌م گه‌شکه‌یه‌ی سه‌رکوت کردو دای

دەپرسی و وورده پرسىارى دىكەشى لىدەكردن. پاشكا بە ۋەلامەكەى داىكىا بۆى دەركەوت كەناوى «پاڧل گالاكتيونف» ە، ەمەرى ەەوت سالانە، لە جەژنى ئىستەرەو ە تا ئىستا نەخۆشە.

نەخۆشەكان ناوئوس كران، ەەر يەكەو چاوەروانى نۆرەى خۆى بوو. دكتۆرەكە بە بەركۆشەى سىپى يەو ە و خاولى يەك بەسەر شانى يەو ە لە ھۆلى چاوەروانى يەو ە تى پەرى. كە گەبىيە ئاستى كورپە يەك لاقەكە دەستىكى دا بەسەر شانى داو گوتى: «ەجەب وولاغىكى، توخوا تۆ وولاغ نىت؟ من پىم گوتىت دوو شەمە ۋەرەو ە كە چى جومە ھاتوبەو ە. من لە تۆپتر خەمە. ئەگەر ئاگات لە خۆت نەبى لاقەت لە دەست دەدەى، ھا!» كورپە يەك لاقەكە گرژ بوو، ۋەكو گەدايان كەوتە پارانەو ە: «ئىشان نىگولاڧىچ...مەعز بۆ خوا...»

دكتۆرەكە بەسەر زەنشتەو ە گوتى: «ئىشان نىكولاڧىچى چى! پىم گوتىت دوو شەمە. دەبى بەقسەم بكەى. بەلام فايدەى نى يە تۆ وولاغىت قسە ناچى بەگوتىت دا.»

دەدارى نەخۆشان دەستى پىكرد. دكتۆر لەژوورى خۆى رونىشت و كەوتە گازكردنى نەخۆشەكان، لە ژوورى دكتۆرەو ە دەنگى گرىانى مندالان، ئاھو نالەى نەخۆشان، گلە و گازندەى تورەى دكتۆر دەھاتە گوتى: «ھاوار مەكە، خۆ ناتكۆرژم، ئارام دانىشە!» ئاخىرى نۆرەى پاشكا ھات. دكتۆر گازى كرد: «پاڧل گالاكتيونف». داىكى پاشكا ھەولجار گىژ بوو، بەلام خىرا ھاتەو ە سەرخۆ، دەستى پاشكاي گرت و بردى بۆ ژوورى دكتۆر. دكتۆر لە پشت مېزىك دانىشتبوو، راستەيەكى بەدەستەو ە بوو و خۆ بە خۆ دەيكىشا بەكتىبىكى ئەستوردا.

دكتۆر بى ئەو ەى سەرى ھەلپى و سەبرىان بكا گوتى: «چى يەتى؟» داىكى پاشكا گوتى: «ئانىشكى كورپەكەم لوى لىھاتو ە» بەجۆرى دەموچاوى گرژ بوو ۋەكو ئەو ەى بەخۆى ئازارى لوى كورپەكەى بچىژى.

دكتۆر گوتى: «جلەكانى داكەنە.» پاشكا بە ھانكە ھانكە مل پىچەكەى كردهو ە. كەپوى بەسەرى قۆلى سىرى و دوگمەى پالتۆكەى ترازاند. دكتۆرەكە بە تورەبىيەو ە گوتى: «خاتوون خۆ نەھاتوبىتە مېوانى؟ بۆ پەلە ناكەى، خۆ ھەر تۆ چاوەروان نىت؟»

پاشكا بەپەلە چاكەتەكەى داكەند و فۆپى داىە سەر عاردهكەو بەيارمەتى داىكى كراسەكەشى داكەند. دكتۆر بەساردى يەو ە كەوتە سەبىر كردنى، ئەو ەو ە كىشای بە

ھەلاتن

سەربھوردىكى بى كۆتايى بوو. پاشكاو داىكى لە باراندا تەرى بون، چەندىن قۇناغ بەپىيان ھاتبون. دەشت و پەرىزبان برى بوو. ئەو ەو ە گەبى بوونە سەر جادە جەنگەلى يە كان. جادەكان يەكپارچە گەلای رژاوى درەخت بوو. تاكو سىپىدە ھەر بەپىيان ھاتبون. پاش ئەو ھەموو رىكردنە دوو دانە سەعاتى خشت لە بەر دەرگای عبادەدا ۋەستابون و چاوەنۆر بوون دەرگايان لى قەبى. ھەلبەتە ژىر كۆرنيشى دەرگاكە لەدەرى گەرمتر ووشكتر بوو. بەلام وا دياربوو بايە لاسارەكە ئەوئيشى پى رەوا نەدەبىن و پرۆشە بارانى لەگەل خۆدا دىنا. ھەر كە ژىر كۆرنيشەكە پى بوو لەنەخۆش و دەردە داران. پاشكاخۆى بەنىو ئاپوراكە دا كردو دەموچاوى كرد بەژىر چمكىكى فەرەكەى دا كەبۆنوى ماسى خويكراوى لىدەھات، خەبىردى يەو ە.

ئەنجام دەرگە كرايەو ە، پاشكاو داىكى خۆيان لە ھۆلى چاوەروانى دا بىنى يەو ە، ديسان چاوەروانى... نەخۆشان لەسەر تەخت و كەرەوئىتەكانى نىو ھۆلەكە رۆنىشتن. كەس جولەى نەدەكرد. كەس زارى ھەلنە دەھىنا. پاشكا ئەبلەق و واق و پىماو چاوى برى يە ئاپوراكە. ھەر چەندە زۆر شتى سەيرو پىكەنەن ھىنەرى بەر چاو كەوت، بەلام لىوى لەبەر يەك ھەلنەھىنان. تەنىيا جارىك نەبى كە كورپىك بەتاقە لاقىكەو ەو بەھەلقون ھەلقون ۋەرور كەوت، پاشكا ژەنى يە قەپرغەى داىكى يەو ە و سەرى ۋەبن فەرەكەى خست و بەپىكەنەنەو ە گوتى: «داىكە تەمەشا، حاجى لەق لەق»

– كرى بە رۆلە.

لە پشت پەنجەرەيەكى بچوكەو ە، سەرو سەكوتى خەوالۆى پزىشكىيارەكە ۋە ديار كەوت و گوتى: «ۋەرن ناو ەكانتان بنووسم.»

نەخۆشەكان تىكراو لە ھەموويان ديارتر كورپە يەك لاقەكە بەرەو پەنجەرەكە ھىرشىيان ھىنا. پزىشكىيارەكە ناو و شۆرەت و ناوى گوند و نەخۆشى ھەر يەككىيانى

وورگی داو گوتی: «کاکه پاشکا گه ورهش بووی!» ئهوجا گوتی: «ئادهی ئانیشکت». پاشکاکه چاوی بهجامیکی خویتاوی کهوت ترسی لی نیشته! چاوی بری یه بهرکوشهی دکتوره کهو دهستی بهگریان کرد. دکتور به گالتوهه گوتی: ئای لهوه، شهرم ناکهی، پروانه پروانه تو وهختی ژن هینانته و کهچی دهگریته، عهیب ناکهی له خوت!»

پاشکا دهیویست بهسهر گریانه کهیدا زال بی. چاوی بری یه دایکی.

سیمای دهیگوت: «دایکه که چووینهوه لای کهس نه لی ی له خهسته خانه گریاوم.»

دکتور ته ماشای ئانیشکی پاشکای کرد. یهک- دوو جار نووشتانی یهوه ئاهیکی هه لکیشا؛ لیوی هه لقورتانندو دووباره دهستی به ئانیشکی پاشکا دا هینا. گوتی: «خانم خاس ههقی بهرد بارانت بکه، بو زووتر نه هیناوه؟ بازووی منداله کهت فهوتاه، تو ته ماشاکه کهره، نابینی جومگه کهی فهوتاه.» دایکی پاشکا گوتی: «تو باشتر دهزانی باوکه گیان.»

- باوکه گیان! بازووی منداله کهی فهوتاندوهوه له باوکه گیان باوکه گیانی خوی ناکهوی! ئهوه ئه گهر به ئاستهم سه ری که پوی ئاوسا با ههر له ویتوه تاثیر به عار دههاتی. به لایم له بهر ئه وهی بازووی به ده ره وه نی یه داش برزی، کرمی بی گوتی نادهی. ئیوه هه مووتان وه کو یه کن!»

جگه ره یه کی داگیراند، به دهم دوکه لی جگه ره که وه شه ری به دایکی پاشکا ده فرۆشت. له بن لیوانه وه وورته وورتیکی کرد، ئهوجا سه ری هه لبری و له فکران راچوو. پاشکا به رووت و قووتی له بهر ده میا ویستا بو، گوئی ی بو وورته وورته که راده دیرا و چاوتیکی له دوو که لی جگه ره که بو. که جگه ره که ی ته وا بو ئهوجا به کاوه خۆ که وته قسان: «گوئی بگره خانم، چه ورکردن و ده رمان بیفایده یه، ده بی لیره بیخه وینی.»

- تو چۆنت پی چاکه با وایی.

- ده بی عه مه لیات بکری... «تۆش پاشکا ده بی لیره بیینی یه وه!»

ئهمه ی گوت و دهستیکی پر سۆزی به شانی پاشکا دا داو له سه ری رۆیی: «دایکت ده نی رینه وه تو لای من ده مینی یه وه. ئیره ناخۆش نی یه، من لیره دارو دره ختیشم هه ن، هه رکه توژی چاکتر بووی پیکه وه ده چینه را وه کیشکه. ئهوجا ریتوت نیشان ده دهم، باشه؟ ده مینی یه وه؟ دایکیشت سه بی دیتته وه بو لات.»

پاشکا نیگایه کی پرس ئامیزی دایکی کرد. دایکی گوتی: «ده بی وه مینی رۆله.»

دکتور به روو خۆشییه وه گوتی: «ئا، ئا ده مینیته وه، ئاقله، جا رتیویه کی زیندوو زیندوو نیشان ده دهم. پیکه وه ده چینه جومعه بازار و شه کرله مه ی بو ده کرم. ماریا دنیستونا، بیبه سه ری.»

دکتور به زمانی شیرین پاشکای رام کرد. پاشکا هه رگیز نه چوو بووه جومعه بازار، رتیوی زیندوو نی بیینی بوو، زۆری دل پیوه بوو که جومعه بازار و رتیوی زیندوو بدینی. به لایم دلێکی هه ر لای دایکی بوو، چۆن ته گیری ئه مه بکا؟ له دلی خۆیدا ته گیریکی باشی بو ئه مه ش کرد، لیپرا تکا له دکتور بکا که بیلی دایکیشی له گه لیا بیینیته وه. به لایم بهر له وهی زار بکاته وه، په رستاره که رای رفانده سه ری. حه په ساوو ئه بله ق که وته هه لروانیین. قالد رمه کان، دیواری راره وی ژوره کان، ده رگا و په نجه ره کان هه موو به بو یه کی زه ردی جوان بو یه کرا بوون. له هه موو لایه که وه بوئی داو ده رمان ده هات، ده تگوت بوئی که ره یه که و زۆر ماوه ته وه. فه رش و مافور له هه موو شو پینی را خرابوو، بۆری سپی و بریقه داری ئاو به قه د هه موو دیوار بکه وه بوو. به لایم پاشکا له هه موو ئه مانه پتر دلی به جیگه که ی ده کرایه وه. لیفیه کی توکنی که وه ی به سه ره وه بوو. که دیقه تی پشتی و سه رین و لیفیه کانی دا، گه بیبه ئه و قه ناعه ته ی که دکتور مائیکی چاک و پۆشته ی هه یه.

ژوو رتیکی چکۆله بوو، سی ته ختی تیدابوو، ته ختی یه که م چۆل بوو، دوو هم هی پاشکا بوو، ته ختی سییه م پی ره می ردیکی له سه ر رۆنیشتنبوو. چاوه کانی ته لخ و لیل، لیکندا لیکندا ده کوکی و تفه که ی رۆ ده کرده کاسه یه که وه. پاشکا له سه ر ته خته که ی خۆیه وه دوو ته ختی نیو ژوو ره که ی به رانه ریشی لیوه دیار بوو.

پی ره می ردیکی لاوازی رهنگوو روو سیسه له و چرچه له که کیسه یه ک سه هۆلی له سه ر سه ر دانرابو له سه ر یه کیکیان راکشاپوو. ته ختی دوو هه میش دیهاتی یه کی سه ر پیچراوی به سه ره وه بوو چۆنت دیقه ت ده دا هه ر له پی رپیشن ده چوو.

پاشکا هه ر که گه بیبه سه ر ته خته که ی خۆی، په رستاره که به جی ی هیشته و خیرا به ده ستی جلّه وه گه رایه وه و گوتی: «ئهمه هی تو یه هه سته له به ریان بکه.»

پاشکا جلّه کۆنه کانی داکنه، جلّه تازه کانی له بهر کرد، ئهوجا رۆبه که وه که ی به سه ر یانا له بهر کرد. به شادی یه وه روانی یه خۆی، چهند حه زی ده کرد به م جلّه تازانه وه به کوچه و کۆلانی گونده که ی خۆباند بسورپیتته وه. جلّه وی بو خه یال شل

کرد، دایکی هینایه بهرچای خۆی که ئه می ناردوو به باخه که ی که ناری چۆمه که تاگه لا که لهرم بۆ به رازه که یان بینه، کورپو کچی گونده که یان ده وریان داوه به به غیلی یه وه لئی ی راماون و ئه بله ق ئه بله ق ده روانه رۆبه که ی.

په رستاره که که جاری دووه م گه راپه وه دووقاپ و دوو مراک و دوو پارچه نانی له گه ل خۆ هینابوو. یه کیتکیانی دا به پیره میرده که وه ئه وی دیکه یانی دایه پاشکاو گۆتی: «بخۆ». پاشکا له قاپه که وورد بووه، سهیری کرد پر له گۆشتاوی چه ور، وگرتکه گۆشتیکیشی له بن دایه، دیسان له دللی خویدا گوتی که ژیانی ئه م دکتوره خۆش و ئاسووده یه. وه کو به رواله ت توپه دیاره نابین و ابین، چونکه ئه م نازو نیعمه ته و توپه بیان نه گوتوه! گۆشتاوه که ی به تاسوقه وه خوارد، هه موو جارپیکیش مراکه که ی به له زه ته وه ده لسته وه. که هه موو گۆشتاوه که ی خواردو ته نیا گرتکه گۆشته که ی له بهر دم داما، له بن را نیگایه کی پیره میره که ی کردو پر به دل به غیلی پین برد، ئه یکی هه لکیتشا. که وه ته سه رگۆشته که، هه وللی دا تا ده توانی دره نگرتر بیخوا و ته وای بکا. به للام بیتفایده بوو، گۆشته که ی پاکودا. ئه و جا نۆره ی نانه که بوو. نانی بپینخۆر خۆش نی یه. چاری نه بوو و ئه ویشی خوارد. هه رکه لئی بووه په رستاره که به دوو قاپی دیکه وه گه راپه وه لایان. ئه مجاره گۆشتی گویره که ی سووره وه که راوو په تاته یان تیدابوو. په رستاره که رووی کرده پاشکا: «کوا نانه که ت؟ پاشکاچ وه لامیکی نه دایه وه، گۆپه کانی پرکردن له هه واپوپ ده ری په راند. په رستاره که به خه مباری یه وه گوتی: «ئویشته خوارد؟ ئه دی ئه م گۆشته به چی یه وه ده خۆی؟» رۆی و پارچه نانیکه دیکه ی بۆ هینا.

پاشکا له ژبیانیا گۆشتی گویره که ی سووره وه که راوی نه خواردبوو. زۆری لا خۆش و به له زه ت بوو. له ماوه ی چهند ده قه یه ک دا گۆشته که ی خواردوو نانه که ی هیشته وه. پیره میرده که که له نان خواردن بووه وه، نانه زیاده که ی له چاوی میتزه که یدا قایم کرد. پت: پاشکاش لیبیرا چاوله و بکا. به للام پاش تۆزیک بیرکردنه وه نانه که شی خوارد!

پاش فرائین هه ستا و که وه ته گه ران. له ژووره که ی به رانه ردا، جگه له و ته خته ی له ژوورپرا دیتبونی. چوارپیاوی دیکه بیینی. ته نیا یه کیتکیان سه رنجی راکیشا، ئه م یه که یان کابرایه کی دپهای بالا به رزبوو. هینده باریک و بنیس بوو پیستی به سه ر ئیسکی یه وه هیشک ببوو، ده تگوت له قه بر ده رهینراوه ته وه. ده موچاوی توکن و گرژ بوو. له سه ر ته خته که ی رۆنیشتبوو و سه ره له قی ی بوو، بازووه کانی وه کو به ندۆلی

سه عات به م لاو به و لادا دینا و ده برد. پاشکا نه ی توانی چاوی لئی وه گۆتیی. هه وه لجار وای زانی هه ر بۆگالته و سه رگه رمی خه لکه که وا ده کا. به للام که ته و او زهینی دایین بۆی ده رکه وه ت که ئه م ره فتاره ی کاردانه وه ی ئازاریکی دژوارو سه خته. زۆری دل پین سووتا. ئه و جا خۆی کرد به ژووری سییه مدا، دوو پیاوی سوزفلی تیدا بوو. ده موچاویان هیند سوور بوو ده تگوت به گلله سوور ته راو کراون. بچ جوله له سه ر ته خته کانیان رۆنیشتبووون.

سیمای سهیر و سه مه ره یان له خوا وه ندی بت په رستان ده چوو. پاشکا له په رستاره که ی پرسی: «ئهری پوری ئه مانه بۆ وان؟»
- ئه وه ئاوله یان ده ردا وه رۆله.

پاشکا گه راپه وه ژوورکه ی خۆی. له سه رته خته که ی دانیشته، چاوه ری بوو دکتور بچ و پیکه وه بجنه راوه کیتشکان یا جومعه بازار. به للام دکتور نه هات. پزیشکیاره که تۆزئ له بهر ده رگای ئه و به ره وه ویتستا، به سه رئه ونه خۆشه دا که کیسه سه هۆله که ی خرابوو ه سه ر سه ر دانه و یه وه بانگی کرد... میخیلوف!» میخیلوف ئاگای له دنیا نه بوو، وورته ی لیه نه هات. پزیشکیاره که ده ستیکه ی هه لته کاند و رۆیی.

پاشکا هه ر به ده قی خۆیه وه چاوی بری بووه دراوسیکه ی، به ته مای هاتنی دکتور بوو. پیره میرده که ی دراوسیی لیکدا لیکدا ده کۆکی و تف و به لغه مه که ی رۆ ده کرده کاسه که ی ته نیشتی. خیزه خیزی سینگی له دوره وه ده بیسترا. که له کۆ که کۆک ده که وه ت و هه ناسه ی هه لده کیتشا شتیک له سینگی دا ده نگی ده هات، پاشکا زۆری پین سهیر بوو، خۆی پین نه گیرا و پرسی: «باپیره ئه وه چی یه له سینگتا فیکه لیده دا؟» کابرای پیره میتر ولامی نه دایه، پاشکا که میک بیده نگ بوو و ئه و جا پرسى : باپیره رتیوی له کوی هه یه؟»

- رتیوی چی؟

- رتیوی زیندوو.

- له کوی هه یه؟ له چه م ویتشاندا هه یه.

کات تی ده په ری و دکتور دیار نه بوو. په رستاره که چای بۆ پاشکا هینا. پزیشکیاره که گه راپه وه، ویستی میخیلوف بیدار بکاته وه. گلپه کان هه لیبوون، دکتور هه رده رنه که وه ت. ئیدی دره نگ ببوو، زه حمه ت بوو فریای راوه کیتشکان یا جومعه بازار بکه ون. پاشکا له سه ر ته خته که ی راکشا و له فکران راچوو. خه یال هه لیکرت. ئه وشه کرله مه یه ی هاته بهرچا و که دکتور قه ولی دابو بۆی بکری... ره نگ

و دهنگی دایکی هاته وه بهرچاو. کوخه تاریک و نوته که که ی خویانی بیرکه و ته وه، بیرى شه ره مندالی «یگورفنا» ی کرد. له پر ماندوو و بی تاقهت خه م دایگرت، به وه دلخوشی خوی ددهاوه که سبه ی دایکی دیته وه بۆلای به دهم ئەو خه یالانه وه خه وی لیکه وت.

له دهنگه دهنگ و غه لبه غه لب خه بهری بۆوه. چهنه پیاویک له راره وه که دا بوون و هه رورته وورتیان بوو. شه و بوو. له بهر رۆشنایی گلوپه کاندای سۆ تارمایی به دیار ته خته که ی میخایلوف ه وه دیار بوون. یه کیتکیان پرسى: «به دۆشه که که وه هه لیگربن یا هه روا؟»

-هه روا، هه روا، له ویندهر جیتی دۆشه ک نی یه. که له وه ختیکی خراپا مرد، خوا عافوی بکا. ئەوجا یه کیتک له هه ر دووشانی ویه کیتکی دی له هه ر دوولاقی نه وین و هه لیان گرت. ده لئکی بیجامه که ی شۆر بیۆوه ته که ته کی بوو. زه لامی سییه م که له پیریژ نه دیته اتیانده چوو دانه وی یه وه، به سۆ قۆلی و به دهم پۆ گیر بوونیان له ده لنگی بیجامه که ی میخایلوف ه وه رایانرفاندو له ژووهرکه وه دهرکه وتن.

خیزه خیزی سینکی کابرای پیره سه عاته ری یه ده رۆی. پاشکا که گوئی ی لی بوو خه ربک بوو زراوی بتوقی. له جی ی خوی راپه ری، به ترسه وه روانی یه په نجه ره تاریکه کان، به نیگه رانی یه وه له ته خته که ی هاته خواری پر به زاری هاواری کرد: دایکه! بی وه ی چاوه رۆی و هلام بی خوی کرد به ژووهرکه ی نه وه به را. رونای گلوپه کان درى به تاریکی شه و دابوو. نه خوشه کان هه موومات و خه مبار له شوینی خۆ کز دانیشتبوون. هه موو سه رو قژ شیواو ده تگوت جن و په ربین. هه موو گه وره وه زه به لاج ده هاته بهرچاو. زۆر

له ولاتر کابرایه کی دیته اتی له سوچینکی تاریک دا رۆنیشتبوو و بازوه کانی وه کو به ندۆلی سه عات دیناو دهره د. پاشکا دهرکه که ی به وازی جی هیشته. له ژووهری ئاوه له داره کائوه خوی گه یانده راره وه که و له وپوه خوی به ژووهریکی بی کۆتایی دا کرد. هیند تاریک و نوته ک بوو، هیند ترسناکبوو، له تۆ وایه پره له خپوو دپوو درنج. ئەوجا خوی وه ژووهریکی ژاندا کرد و له ویندهر وه دیسان بۆ راره وه که، به قالدرمه کاندای به ره وه نه مۆمى خواره وه داگه را. کاتیکی به خۆزانی ها له ژووهری چاوه روانی. وه کو کپوی که وته گه ران به دووی دهرگادا. کیلۆنی دهرگایه ک دهنگی لیوه هات، کزه بایه کی سارد هورپۆمی هینایه ژووهری. پاشکا سه ره سمیکی داو دهرپه ری یه نیو هه وشه. ته نیا هه لاتنی له بیروبوو. هه رچه نده نابه له د بوو به لام بی ی

وابوو چ چاریکی نی یه غه بیره زه هه لاتن، ته نیا هه لاتن ده ی گه یه نیته وه نگ دایکی. مانگ له به ینی په له هه وره کانه وه سه ره تاتکیتی بوو.

پاشکا هه ر لاقیتیکی کرد به دوو. تاویکی باش به ده وری په رژینیکدا غاری دا، ئەوجا هه له وه سته یه کی کرد، پاشان به ره وه نه خوشخانه که گه راپه وه، تاویک به ده وری ئەویش دا غاریدا. له پر به دوو دلی یه وه ویستا، هه رکه چاوی به خاچه سپی یه کانی گۆرستانه که که وت، پر به زاری هاواری کرد: دایکه! دیسان گه راپه وه. په نجه ره یه کی روونای لی به دیارکه وت.

له وتاریکی یه بی سنوره دا، ئەم په له رونای یه سوور باوه سامناک ده هاته بهرچاو. به لام پاشکا که له ترسا ته واو په شوکا بوو و نه یده زانی کپوه بچتی. به ئاسوده بیسه وه رووی کرده ئەم په له رونای یه. قالدرمه یه کی چهنه پله یی و دهرگایه ک له پال په نجه ره که هه بوو، ئیعلانیک به دهرگاکه وه چه سپی رابوو. پاشکا به پله کاندای سه رکه وت، له په نجه ره که وه ته ماشایه کی کرد، شادی یه کی کوت و پر نازای گیانی داگرت؛ دکتۆره روو خوشه که له ژووهری دانیشتبوو و کتیبیتیکی به ده سته وه بوو. پاشکا له خوشیا پیتکه نی، ویستی هاوار بکا، به لام هیتزیتیکی نادیار بینی گرت، لاقی سست بوو، سه ری سوړاو له سه ر پله کان که وت.

کاتی به هۆش هاته وه ده وروبه ری ته واو روناک بوو. ئەو دکتۆره ی که قه ولی دابوو پیتی بیبا بۆ جومعه بازارو راوه کیشکان و ریوی زیندووی نیشانبدا ده می نابوو به گوئی یه وه و ده یگوت: «پاشکاتۆ وولاغی، هه ر به راستنی وولاغی، پیویسته قه ساس بکری ی...»

عاردی ددها که دهنگی ددهایه وه. ههردوو سه‌گه‌کشی سه‌ریان داده‌خست و دووی ده‌که‌وتن. سه‌گه‌گه‌وره‌که‌ی ناوی «کاشتانکا» و ئه‌وی دی ناوی «فایون» بو، چونکه درٚژکۆله‌یه‌کی ره‌شی ره‌ش بو. له‌ ماسی ده‌چوو. فایون، سه‌گی‌ک بو یه‌جگار ده‌چوو ده‌له‌وه‌و زۆر به‌ ئه‌ده‌ب بو. هه‌ینده به‌ میه‌ره‌بانی ده‌پروانییه‌ بیگانان وه‌کو ئه‌وه‌ی خاوه‌نی خۆی بن، به‌لام به‌قای پینه‌ده‌کرا، چونکه هه‌رچه‌نده به‌رواله‌ت گوٚپرایه‌ل و به‌ ئه‌ده‌ب بو، به‌لام موخه‌نه‌ت و له‌بنه‌وه‌ پرو نه‌ین گیر بو. هه‌ر لیتی غافل بوایه‌ی په‌لاماری ده‌دایت و قه‌پالیتیکی پر به‌زاری له‌رانت ددها. یان هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ت ده‌زانی خۆی به‌ کولانه‌یه‌کدا ده‌کردو مامری جوتیاریتیکی ده‌دزی.

پتر له‌ جاریک خه‌ریک بو لاقی بشکیتن و دووجاران مندالان دارکاریان کرد. هه‌ر هه‌فته‌ی به‌لایه‌کی وه‌های به‌سه‌ردا ده‌هات ده‌گه‌بیه‌هالی مه‌رگ، که‌چی له‌پر وه‌ک نه‌بای دی بی و نه‌باران چاک ده‌بووه‌وه‌و سه‌رله‌نوی تیه‌ه‌لده‌چوووه‌وه‌.

بیگومان نه‌و باوه‌ گه‌وره‌ی فانکا له‌به‌ر ده‌رگا وه‌ستاوه‌و ده‌روانیته‌ په‌نجه‌ره‌ نامال سوورو روناکه‌کانی کلٚتسای گوند، چه‌کمه‌ درٚژه‌کانی له‌پتی هه‌لکیشاون و له‌گه‌ل خه‌لکانی نیو حه‌وشه‌که‌دا خه‌ریکی شوخی و سوعبه‌تانه. گوٚپاله‌که‌ی به‌که‌مه‌ ربا کردوه‌و له‌سه‌رما ده‌سته‌کانی خستونه‌ته‌ بن باخه‌لی، وه‌کو پیره‌میردان وشکه‌کۆکه‌ ده‌کات. نوکوچ له‌ کاره‌که‌ره‌کان ده‌گری یان سه‌ر ده‌کاته‌ سه‌ری ئاشچییه‌کان. قوتوی برنوتیه‌که‌ی ده‌رده‌ینتی. له‌به‌رده‌م ژنه‌کاندا رایده‌گری و ده‌لی: «برنوتیت ناوی؟» ژنه‌کانیش توٚزقالتیکی لی هه‌لده‌گرن و له‌پر ده‌پژمن. ئیدی پیرمیرد له‌به‌ر پیکه‌نین ده‌بوریته‌وه‌ه. هاوار ده‌کات: «کار له‌ موخی بنیاده‌م ده‌کات!» برنوتی ده‌داته‌ سه‌گه‌کانیش تا بوئی بکه‌ن. کاشتانکا ده‌که‌وٚتته‌ پژمه‌. که‌پوی ده‌خوریتنی و ره‌نجاو و دلشکاو دوور ده‌که‌وٚتته‌وه‌.

فایون. ی ناره‌سه‌ن دیته‌ پیتشی، به‌لام بوئی ناکات و ده‌که‌وٚتته‌ کلکه‌سوتنی. که‌شوه‌وا خوٚشه‌. ته‌نانه‌ت کزه‌بایه‌کیشی نایه‌ت. دنیا ساف و سه‌هۆل به‌ندانه‌. تاریکه‌شه‌وه‌، به‌لام سه‌راپای گوند به‌رگی سپی پۆشیه‌وه‌. سه‌ربانان یه‌که‌پارچه‌ به‌فره‌ لووله‌ دوکه‌ل له‌ دوکه‌لکیشی مالانه‌وه‌ به‌گژ ئاسماندا ده‌چن. دره‌ختانی به‌فرگرتوو وه‌کو زیو دینه‌به‌رچاو. جریه‌وه‌ چاوشارکیستی ستیران، ئاسمانیان کردۆته‌ چراخان، ریتی کاکیشان هه‌یند ساف و بیگه‌رده‌، هه‌ینده به‌ بریق و باقه‌ ده‌لٚتی بوٚ پیشوازی پشووی جه‌ژن، تارای زیوی به‌سه‌ردا دراوه‌. فانکا ئاهیتیکی هه‌لکیشا، په‌ره‌موچه‌که‌ی له‌ مه‌ره‌که‌به‌که‌ هه‌لکیشا و که‌وته‌وه‌ نووسین:

فانکا

«فانکا ژوکوف» کوریتیکی نو سالان بو. سی مانگ بو، بوو بوو به‌ شاگردی «ئالیاخین»ی خه‌فاف. شه‌وی به‌ر له‌ دایکبونی مه‌سیح خه‌و نه‌چوو چاوانی. چاوه‌روانی کرد تا وه‌ستا وه‌ستا ژن و شاگرده‌کانی دی چوون بوٚ کلٚتسا، شووشه‌یه‌ک مه‌ره‌که‌بی بچووک و په‌ره‌موچیتیکی ته‌پوتۆزای له‌نیو سه‌ندوقه‌که‌ی وه‌ستا ده‌ره‌ینا، ئه‌وجا کاغه‌زیتیکی چرچ و لوچی له‌به‌رده‌م خۆی داناو ده‌ستی به‌نامه‌نووسین کرد.

به‌ر له‌وه‌ی که‌ یه‌که‌مین کاغه‌زی خۆی بنووسیت، دزه‌ نیگایه‌کی ده‌رگا و په‌نجه‌ره‌ی ژووره‌که‌ی کرد. چه‌ند جاریک روانیه‌ وینه‌ی تاریکی مریه‌می پیرۆز که‌ ئه‌م لاو ئه‌ولای به‌ قالبی پیتلاو و پوت ته‌نرا بو، و ئاهیتیکی که‌سه‌رداری هه‌لکیشا. پارچه‌ کاغه‌زه‌که‌ی له‌سه‌ر که‌ره‌وٚتته‌یه‌ک داناوو. خوٚشی به‌رانبه‌ری له‌سه‌ر چۆکان دانیشتبوو، ده‌ستی به‌ نووسین کرد.

«ئازیزه‌که‌م، بابه‌ گه‌وره‌ کونستانتین ماکاریچ، و ئه‌م نامه‌یه‌تان ده‌نیرمه‌ خزمه‌ت. هیوادارم جه‌ژنتان به‌خوٚشی و شادی بگۆزه‌ری و هه‌موو خٚپرو فه‌ریتیکی خواتان بوٚ ده‌خووزم. منی بی بابه‌ و دایک ته‌نیا توٚشک ده‌به‌م...» فانکا، روانیه‌ په‌نجه‌ره‌که‌، په‌نجه‌ره‌که‌ رووناک بو، و روٚشایی موٚمه‌که‌ی له‌خوٚیدا عه‌کس کردبووه‌وه‌. بابه‌ گه‌وره‌ «کونستانتین، کاریچ»ی له‌به‌رچاوی خوٚیدا به‌رجه‌سته‌ کرد. ئه‌و پیره‌میرده‌ هه‌موو شه‌وٚیک له‌ ده‌ورو به‌ری «شیفاره‌ف» دایٚشکی ده‌گرت، پیاویتیکی وردیله‌و ناسک بو، هه‌رچه‌نده‌ ته‌مه‌نی «٦٥» سال بو، به‌لام هه‌شتا وریاو دلته‌رو گورجوگۆل بو. هه‌میشه‌ پیده‌که‌نی، چاوه‌کانی ریپۆقاوی و ئاوسا بوون. هه‌موو روٚژی له‌ موٚمه‌که‌دا لای نوکه‌رو خولامه‌کان ده‌نووست. یان له‌گه‌ل ئاشچییه‌کاندا سه‌رگه‌رمی قسان ده‌بوو. شه‌وان فه‌روه‌ پان و پۆره‌که‌ی له‌به‌ر هه‌لده‌کیشا و به‌ده‌وری شوینی ئیشکه‌که‌یدا ده‌سواریه‌وه‌. گوٚپاله‌که‌ی به‌ جوٚری له‌

«دوئ شەو، وەستام مارهەنجی کردم. هەموو قەبرغەو پەراسومی کوتایەو، قژی راکیشام. بردمییه نیو حەوشەو بەقایشیکی چەرم بەریووە ویزەم، ئەمە چیبیە وەختی بێشکەیی مندالە جیقنەکەیم رادەژەند، بۆ نەگبەتی خەوم لیکەوت. هەر لەم هەفتەیه‌دا وەستاژن پیتی گوتم ماسی پاک بکەم، منیش لە کلکییەو دەستم پێکرد. ژنەیی تاین، ماسییەکەیی هەلگرت و کیشای بەدەم و قەپۆزما، بکوته کویت دیشیت! شاگردەکان جینیوم دەدەن. دەمنیترن بۆ دوکانی ئارەق فرۆشان تا قۆدکایان بۆ بکرم. ناچارم دەکەن لە ئارووەکانی وەستایان بۆ بدزم، ئەویش لێم دەدا. شیوو فراقتن. مان نییە.

قاوەلتیش دەبێ بەنانی وشک بکەین. ئەگەر نیوهرۆیه‌ک گۆشتا و هەبێ ئەوا شیومان نانی وشک دەبێ. عەسرەچای و وردەشتی دی ئەو تاییەتە بەووەستا وەستاژن و بەتەنێ دەبخۆن. لە راپەر و اندا دەنووم، خۆ ئەگەر مندالەکەیان بگری ئەوا نابێ بخەوم، دەبێ بەردەوام بێشکەکەیی رابژەنم. باوەگەورەیی ئازیزم مەعز بۆ رەزای خوا لەم دوکانەم دەپیتنەو بمبەووە مال. لەوێ پتر هەلناکەم. خاکی بەرپیت ماچ دەکەم و هەمیشە دوغای خیرت بۆ دەکەم. نوپژت لەبری دەکەم. لێرەم رزگار بکە دەنا دەم...

لچی فانکا شۆریوونەو. بەدەستی مەرەکەباوییه‌و چاوەکانی هەلگۆفت و کەوتە گریان و هەنسک هەلدان: «...توتنەکەت بۆ پوخته دەکەم. دوغای خیرت بۆدەکەم. ئەگەر پیم خوار دانا، ئەوا وەکو بزەپۆشی خۆمان بەرکوته‌کم بده. ئەگەر پیت وایە چ کارێکم چنگ ناکەوئ ئەوا خۆم دەچمە کن کویتخا و بەسەر پیتاوەکانیدا دەکەوم، بەلکو لەجیاتنی «قادی» بمکات بە بەرخەوان. باوەگەورەیی ئازیزم! لەوێ پتر لێرە هەلناکەم. دەمکوژیت. ویستم بۆ گوند بگەریمەو، بەلام پیتاوم نەبوو. زۆریش لە سەهۆلبەندان دەترسام. کە گەورەبووم ئاگام لیت دەبیت. خزمەت دەکەم. دەتخەمە سەر سەرم و کەس زاتی ئەو ناکات خراب سەیرت بکات. کە مردی دوغای خیرت بۆ دەکەم تا خوا لیت خۆش ببیت. وەکو چۆن دوغای خیر بۆ «پلاگیفیا»ی دایکم دەکەم...»

«بەلام ئەگەر باسی شاری مۆسکۆت دەوئ، ئەوا شاریکی گەلەک گەورەو بەربلاو. هەر هەمووی کۆشک و سەرای ئاغانەیه. پڕە لە ئەسپ، بەلام پەزی لێ نییە. سەگ و کسۆکانی ئێرە فەقیرو بێ وەین مندالان لەکاتی جەژندا لەدەوری یەکدی خرنابنەو چ کەسیکیش گۆزانی و لاوژە نابێژێ. رۆژیک لەموغازەیه‌کدا

قولاپ و تۆری ماسی گرتنم بەرچاوکەوت. یەک دنیا بوو. هەمووی بۆ فرۆشتن بوو. شتیکی گەلیک چاک و نایاب بوو. جۆرە قولاپێک بوو ماسی گەورەشی پێدەگیرا. هەندێ موغازە هەن، تەفەنگ دەفرۆشن، عەینی تەفەنگەکەیی ئاغا، بەلام پیم وایە زۆر گران بێ. لەوێهە بایی سەد رۆبیل بێ. لە قەسابخانەکاندا هەموو جۆرە گۆشتیک هەیه، گۆشتی: کەلەباب، مامر، کەو، کەرویشک، بەلام ئەمەیان لەکۆی هیناوه؟! کاکی قەساب بەکەس نالێ. باوەگەورەیی ئازیزم، کە ئاگاکانت درەختی جەژنیان هەلگیرساند گۆزیتکی سەزوو تەرۆپر بخەلاووە لە قوتووە سەوزەکەیی خۆمدا تاقەتی بکە. لە خانە چکۆلە «ئولگائینگاتیفا»ی وەرگریو بۆ ئانکام دەوئ...»

فانکا تەزویەکی ساردی پێدا هات، ئاهێکی هەلکیشا و دووبارە روانییە پەنجەرەکە، ئەو رۆژانەیی بێرکەوتەو کە هەر جارێک باوەگەورەیی بچوایە بۆ دارستان تا درەختی کاژی جەژن بەینیتەو، ئەویشی لەگەڵ خۆیدا دەبرد. چ رۆژگارێکی خۆش بوو! شەختەو زوقم خرمە خرم لە ژێر پیتاندا دەشکا. باوەگەورە لەسەرماندا هەلەلەرزێ و دانه‌چۆقەیی پێدەکەوت. فانکاش هەمان رەفتاری ئەوی دەکرد. بەر لەوێ درەختی جەژن هەلکەن، باوەگەورە سەبیلێکی تێدەکرد، تۆزی برنوتی دەردینا و بۆنی پتووە دەکرد و فانکای بەستەزمانی قەلەندەری لەسەرما لەرزبوی دەستخەرۆ دەکرد. درەختانی کاژی یەکیارچە بەفرو زوقم و چلورە بوون، بێدەنگ و بێ جۆلە وەستا بوون و چاوەنۆر بوون بزانی کامیان لەپیشدا بەلادا دی و دەکەوئ. لەپڕ کەرویشکیک لە سوچیکەو دەردەپەری و بەسەر بەفرا دەکەوتە غاردان. باوەگەورە هاواری دەکرد: «بیگرە، بیگرە، ئەهای شەیتانی کلک بڕا!». کە درەختەکە دەکەوت، باوەگەورە بەرەو مائی ئاغا بکیشی دەکرد. لەوێندەر رۆدەنیشتن و دەیان رازاندەو. خاتو ئولگای بچکۆلە کە زۆری فانکا خۆش دەویست، لە هەموویان پتر زەحمەتی بەو درەختەو دەکیشا. کە پلاگیوفا-ی دایکی فانکا مابوو و کارەکەری مائی خاتو ئولگا بوو، ئولگا تا دەیتوانی شەکرلەمەیی دەتەپانده‌ دەمی فانکاوه، چونکە بیکار بوو دەرسی پیتی دەگوتەو. فانکا دەیتوانی بخوینێ و بنوسیت و تا سەد بژمیرێ تەنانەت فیری «سەمای چوار قۆلی»شی کرد. کە دایکی مرد، لە موبەقەکەیدا جیتیەکیان دایە فانکا و باپیری. لەوێهە ناردیان بۆ مۆسکۆ بۆلای ئەلیاخن»ی پیتا و فرۆش. فانکا لەسەرنامەکەیی رۆیی! «...باوەگەورەیی ئازیزم، زوو وەرە زوو! تکات لێدەکەم لێرە دەربازم بکە. بەزەبییت بەمنداڵێکی هەتیوی بێ

داک و بابدای بیتهوه. لیره لیم ددهن. ههمیشه برسیم، هیئنده دلیم تنگه هر مه پرسه، کاروپیشهه بوتته گریان».

«پیری دیسان وهستام قالبیکی پینه دۆزی کیتشا به سه رما، بورامه وه، باش بوو پاشان به هوش هاتمه وه، ژیانم گه لیک سهخت و تاله، سهگ به حالی من نه بی. سلاو له ئه لیونا بکه. سلاو له یه که له چاو و عه ره بانچییه که بکه. نه یه لی که س دهست له میلۆدی یه که م بدات. من چاوه پروانتم. نه وهی خۆت ئیشان ژوکف. باوه گه وهی ئازبزم هر ده بی بیی.»

قانعکا کاغه زه که ی چوارقه د کردو خستییه ئه وه زه رفه وه که شه وی پیشوو به کوپیکیک کپی بووی. که من له فکران راجوو. په ره موچه که ی له شوشه مه ره که به که هه لکیتشاو ئه درسه که ی نووسی: «گوند، به خزمه تی باوه گه وره م» سه ری خوراند، دووباره تیفکری و نووسی:

«کونستاننتین ماکاریچ بگات.»

خۆشحال بوو به وهی که کهس نه هاتبوو به سه راو کاغه ز نووسینه که ی لی تیک نه چوو بوو. کلاوه که ی له سه رکرد. پالتۆکه ی له بهر نه کرد. به تۆی کراسیک غاری دایه ده ری. مریشک فرۆشه که که دوینی لی پی پرسی بوو، پیی گوتبوو که ده بی نامه بخریته پۆسته وه «ئیدی له وینده ره وه نامه به عه ره بانه ی سی ئه سپی ده گاته ئه وه سه ری دنیا. پۆسته چییانی مه ست، عه ره بانه و گالیسکان داژۆن و زه نگۆله ی ملی ئه سپه کانیان ده نگ ده داته وه.»

قانعکا رووی کرده یه که مین سه ندوقی پۆسته، نامه به نرخه که ی تیخست. پاش یه ک کاتژمیر، دلخۆش و شاد خه وی لیکه وت. له خه ویا سوپایه کی بینی که باوه گه وره ی له پالیدا دانیشته بوو لاقه رووته کانی لی هه لبریبوون و گه رمی ده کردنه وه.. کاغه زه که ی بو ئاشچییه کان ده خوتنده وه. قایون-ش به ده وری سوپاکه دا ده گه راو کلکه له قیتی ده کرد.

ههستیکی ناخۆشی له لای بیدار کردهوه، یه کسه ر ئهو ئۆرگ لیدهر، ژنانی روت، چه قه نه لیدهر و ئهو وینه رهنگا و رهنگانهی که له سه ر پارچه نه خشینرابوون، بیرکه و ته وه، که له مائی میمکی به به رزیبه وه و له سه روی ر فه کان هه لواسرابوون. هه رچه نده هه موو جیگه ی دانیشتنه که هی خۆی بوو، به لام و هکو ئه وه بوو جیگا که ی ته نگ بی و نه توانی ده ست و لاقان راکیشیت. ده می ووشک و تال بوو. سه ری قورس بوو، بی ری ئالۆزی ئاواره و سه رگه ردان بوو. بی ری په شیوی له سه ر چ شتیکی دیاریکرا و نه ده گیرسایه وه. دنیا له به رچاوی تاریک ده بو، تارمایی کورسی و خه لکانی سه یر سه یری ده هاته به رچاو. ژاوه ژاوو غه لبه غه لب و ده نگه ده نگی تیکه ل و پیکه ل له میشکی دا ده زرنگایه وه.

ده نگی پیچکه و تایه ی عه ربه بانان، ده نگی پیکادانی ده رگا، ده نگی زه نگی دوور، ده نگی شاورو پۆلیسی ریگاوبان، ده نگی پیتی هاتوو چۆکه رانی زۆرو زه وه ند گوئیان ده زرنگانده وه. کات به خیرایی ده بوری. وای ده هاته به رچاو که قیتاره که هه ر ساناساتی له ویستگایه ک دا ده وه ستی و پیاویک سه رده که وی و ده پرسیت: -

پۆسته که حازره؟ و یه کیتک و هلام ده داته وه: - حازره! وای ده هاته به رچاو که پیاوی به رپرسی پله ی گه رمای فارگۆنه کان زوو زوو و هژوور ده که وی و ته ماشای «گه رماپیتو» که ده کات. هه ر وه ها وای هه ست ده کرد قیتاره کانی دی هه رگیز ناوه ستن و یه ک یه ک قیتاره که ی ئه م به جی دیلن. قیتاره که ی ئه میس شه قه شه ق ریله کان ده پیچیته وه، ده نگ، شووتی قیتار، پیاوه فنلاندی یه که، دوو که لی سه بیل، هه ر هه موو ئه مانه له به رچاوی بوو بوون به تارمایی جوړاو جوړ و به دووم و وه کو مۆته که چوکیان به سه ر سینگی دا دادابوو. به ده م ئازارو ژانه سه ره وه سه ری هه لبری و روانی یه ئه و گلۆپه ی که کۆمه لیک سیبه رو تاریکی ترسناک گه مارۆیان دابوو. تینوی بوو، به لام زمانی ووشک بوو، به هیچ جوړی له ده میا نه ده گه را، ته نانه تاقه تی ئه وه شی نه بوو و هلامی پرسیاره کانی کابرای فنلاندی بداته وه، هه ولی دا رابکشی و بخه وی، به لام نه یه توانی. کابرای فنلاندی چه ندین جار خه وی لیکه وت بیدار بوه وه. سه بیله که ی پیکرده وه، به هه مان (ئه ها!) له گه ل ئه ودا ده ستی به قسان کرده وه و دیسان خه وته وه. کلیموف، هیشتا نه یه توانی بوو شویتنیک بدۆزیته وه و لاقه کانی درێژ بکات. به رده وام تارمایی ترسناک ده هاتنه به رچاوی و شیوه یان ده گۆرا. که گه یینه (سپیرۆف) له فارگۆنه که وه ده رکه وت تا توژی ئاوبخواته وه، کۆمه لیک بینی که له ده وری میژیک کۆبوو بوونه وه به په له نانیان

گرانه تی

کلیموف ی ئه فسه ری لاه له فارگۆنیکی دوکه لاه وی قیتاریکی پۆسته به ردا دانیشتبوو. قیتاره که له پترزیورگه وه بۆ موسکۆ ده چوو.

پیره میتردیك به رانه ری دانیشتبوو، سه رو سیمای له ده ریاوان ده چوو. ردینی هینده له بنرا تراشی بوو، ده موچاوی ئاوسابوو. به روا له ت له مل ئه ستورو پارده کانی خه لکی سوید یان فنلنده ده چوو به درێژایی ئه و ماوه یه هه ر سه بیلی ده کیشاو له سه ر یه ک باب ته تی تایبه تی ده پرسیا.

- ئه ها! تو ئه فسه ری؟ براه کی منیش ئه فسه ره، به لام ئه و له هیزی ده ریا بییه، ده ریاوانه. ده ریاوانه و له (کرونشتات) کارده کات، بۆچی ده چیت بۆ مۆسکۆ؟

- به ماموری ده چم.

- ژنت هه یه؟

- نه، له گه ل خوشکه که م و میمکم دا ده ژیم.

- براه کی منیش ئه فسه ره، به لام ئه و ژن و مندالی هه یه. ئه ها!

کابرای فنلاندی هه ندی جار له خوړا سه رسام ده بوو، وه ختی وشه ی ئه های به کار دیتا، به خو په سندی و لاساریبه وه پیده که نی و به رده وام مژی له سه بیله که ی ده دا، کلیموف بی تاقه ت بوو، به هیچ جوړی حه زی نه ده کرد قسانی له گه ل بکات، پر به دل رقی لیتی بوو. چه ندی حه ز ده کرد ئه و سه بیله نه حله تی یه ی له ده ست راپسکیتنی و توپی بداته ژیر کورسی یه که! چه ندی حه ز ده کرد ئه م کابرا فنلاندییه توپ بدریته فارگۆنیکی دیبه وه له م چه نه باز بییه رزگار بی. له به ر خوړه تیفکری: «ئه م فنلاندییا نه یان تو بلتی ئه م یونانیانه چه ند خه لکانیکی میمل سیفه ت و ترسناکن! چه ند ته مه ل و موفته خوړو ئیسک قورسن! دایه بارن به سه ر خه لکییه وه. ئاخه ر فایده یان چیه» که بی ری له فنلاندی و یونانیان کرده وه دلی تیک هه له هات. هه ولی دا له گه ل فه رهنساوی و ئیتالییه کاند به راوردیان بکات، به لام ئه م بیره ش

دهخوارد. له فکران را چوو: «چون نانیاں پی دهخوری!» ههولتی دا بونی گوشتی سوره و کراوی به سهردا نهیات، روی له و دیهاتیانه وه رگپرا که خیرا خیرا نانیاں دهخوارد، ژنیکی جوان له گه لئ هفسه رتیکی کلاو سورد قسانی دهکرد، به دهم قسه کردن و زرده خه نه وه ددانه سپی و جوانه کانی به دیار ده که وتن. زرده خه نه که ی، ددانه کانی و خودی ژنه که شی هه مان ههستی قیزه وه ری گوشته سوره و کراوه که ی له لای کلیموف بیدار کرده وه.

تی نه ده گه بی چون نه وه هفسه ره کلاو سوره ده توانی له پال نه وه ژنه دا دانیشی و پروانیتته ده موچاوی ناسک و پر خه نده ی. هه رکه تیزی ئاوی خوارده وه گه پراهه وه شوپنه که ی خوی. کابرای فنلاندی دانیش و سه بیله که ی پیکرد. دهنگیکی ناخوش له سه بیله که یه وه ده هات؛ دهنگیک ریک وه کو فلچه فلچی قوند ره یه کی لاستیکی کون کون که به نیو قورو چلپاوا پیوه ی پرویت. به سهر سامییه وه پرسى: «نه ها، ئیره چ ویتستگایه که؟». کلیموف وه لامی دایه وه: «نازنام» راکشاو ده می خوی گرت تا تام و بونی تالی دو که لئ به زارو گه رودا نه چیت.

- کهنگی ده گه یه تور؟

- نازنام، ببوره، من، من ناتوانم قسان بکه م، حالم باش نیه. سه رمام بووه. کابرای فنلاندی سه بیله که ی به چوارچپوه ی په نجه ره که ته کاندو دیسان که وه ته وه چه نه بازی ده رباری براکه ی. کلیموف چیدی گوئی نه دایین. به دهم بازاره وه که وه ته بیری جینگای نه رم و شل و پاک و خاوپین و بوتلی ئاوی ته زی و (کوتی) ی خوشکی که چاک ده بزانی چون به ته نگیه وه دی و خزمه تی ده کات و ده روو ژووری پیده کات. ته نانه ت وه ختی که (پاقل) ی خولامی بیرکه وه ته وه که چون پیلاره قورس و ته ننگه کانی له پی داده که نی و ئاوی بو ناماده ده کات و له سهر میتزه که دای دهنی، له دنیای خه یال دا بوو، وای ده هاته به رچاو نه م هیچی له سهر نیه ته نیا نه وه نه بی بچیتته ناو جینگا که وه وه هله به ته ئاوه که شی بو خوی بخواته وه، نه وسا بیگومان نه م موته که ترسناکانه ی له کول ده بیته وه وه خه ویتی خوشی لیده که ویت. دهنگیکی دوورو نامه فهومی به رگوی که وت:- پوسته حازره؟ دهنگیکی به رزو گر له په نجه ره که ی ته نیشتیانه وه وه لامی دایه وه:- حازره! دووه م یان سیپه م ویتستگای پاش سپیروف بوو. کات به خیرایی ده بوری، له تو وایه به چوار ناله ده روات. به لام دهنگی زهنگ و شووت و بریک کردنی هه ر نه ده پراهه وه. کلیموف به نائومی دییه وه ده موچاوی له گوژشه یه کی پشتیبه که ی توند کرد. سه ری خسته نیو هه ردوو دهستی و دیسان که وه

خه یالی خوشکه که ی و پاقلی خولامی، به لام هه م خوشکه که ی و هه م خولامه که ی له گه لئ تارمایی دیکه دا تیکه ل بوون. له به رچاوی سوران و وون بوون. هه ناسه ی که له پشتیه که ی ده داو ده گه پراهه وه. هیتنده گه رم بوو هه ر نه وه نه بوو ده موچاوی بسوتینن. لاقه کانی ده یه شان. ده تگوت بایه کی سارد له په نجه ره که وه دی و له پشتی ده دا. هه رچه ند زور که سیره و نه خوش بوو، به لام نه ده بیوست و نه ده ی توانی نه وه حاله ی بگوژی.

نازای گیانی سست و خاو بوه وه و ئاگای له خو نه ما. کاتی له پر سه ری هه لپری و ته مه شای کرد، بینی فارگوته که به ته واوی روناک بوه ته وه. خه لکی خه ریک بوون پالتوکانیاں له بهر هه لده کیشا و که وتبوونه جموچول. قیتاره که ویتستا. حه ماله کان به خویان و به رکوشی سپییه وه و به نمره ی بهر به رۆکیانه وه، به ده وری ریبواره کاندو ده هاتن و جانتاکانیاں له دست ده قوستنه وه.

کلیموف، خو به خو پالتو قورسه که ی دا به شانیا و له قیتاره که دابه زی، باوه ری نه ده کرد که نه مه خویه تی و خه ریکه ری ده کات، وای ده هاته به رچاو که پیاویتی دیکه یه، پیاویتی بیگانه یه، هه روه ها وای هه ست ده کرد که گه رمی نیو قیتاره که، تینویتی، تارمایی و شه بهنگی نه گریسی جوړا و جوړ که به دریتزایی شه و خه ویان لئ حه رام کردبوو، هیتستا ده ست به رداری نه بوون! بی تختیار له جانتا که ی نه وی و عه ره بانه یه کی به کری گرت.

عه ره بانچیه که داوای رۆبلیک و ۲۵ کوپیکی کرد تا بیگه یه نیتته گه ره کی (پاورسکا)، به لام نه وه چ مامه له یه کی له گه لئ نه کرد.

کویرانه خوی به نیو عه ره بانه که دا کردو لپی دانیشت. هیتستا توانای نه وه ی مابوو هه ست به که می و زوری پاره که بکات و بزانی چ کلاویتی له سه رنراوه، به لام پاره ی مه به ست نه بوو؛ خوا خوی بوو بگاته وه مالتی. که گه بییه وه مالتی، میمکی و خوشکه که ی (کیژتیکی هه ژده سالان بوو). به پیرییه وه هاتن. خوشکه که ی ده فته رو قه له میکی به ده سته وه بوو. سلای لی کرد و چاک و خوش و ده ستوموچی له گه لئ کرد. کلیموف بیری که وه ته وه که خوشکه که ی خوی بو تاقیرکدنه وه ی بوونه ماموستای ناماده بی، ناماده ده کات. کلیموف گوئی به نه حوالپرسی و پرسیاره کانی نه دان. له گه رما هانکه هانکی پی که وتبوو. به نیو ژوره کاندو که وه ری، گه بییه ژوره که ی خوی و خوی به سهر جینگا که یدا دا. کابرای فنلاندی، نه فسه ره کلاو سوره که، ژنه ددان سپیه که و بونی گوشته سوره وه کراوه که و نه و سببه رانه ی گه ماروی

گلۆپه که یان دابوو، میتشکیان پر کردبوو.

ئاگای له خو پرابوو، غه لیه غه لب و دهنگه دهنگی ترسناکی ده و روبه ره که ی بو جیا ده کرایه وه. وهختی به هوش هاته وه، خو ی له نیو جیگا که یدا بینی. جله کانیان داکه ندبوو. سه رنجی له سه ر بوتلیکی ئاوو پاقلی خو لام گیرسایه وه، به لام ئەمانه ش چ ئاسوده بیه کیان پی نه ده به خشی، ده ست و لاقی ده تگوت هار دراوان.

زمانی به مه لاشویه وه نووسابوو، هیشتا دهنگی مژلیدانی سه بیله که ی کابرای فنلاندی له میتشکی دا دهنرنگایه وه. دکتوریکی ردین ره شی مل ئەستور له پشت سه ری پاقله وه به دیار بیه وه وه ستابوو و وورته ورتی ده کرد: «ئافه رین کو ری خو م، ئافه رین، چاک بو». دکتوره که پیی ده گوت «کو ری خو م»، هه ر ده یگوت و ده یگوته وه: «به لئی، به لئی! چاک بووه، ئاومید مه بن!»

دکتوره که خیراو خو مانه قسانی ده کرد. ده موچاوی گوشتن و دهنگه دوستانه که ی که به کلیموفی ده گوت کو ری خو م، کلیموفی ده هری کرد. له پر نالاندی «بو پیم ده لئی کو ری خو م؟ یانی چی ئەوه نده خو مانه ده وویی؟ هه ی دو اتان بریتیه وه» خو ی له دهنگی خو ی ترسا. دهنگی هینده ووشک و لاوازبوو که به خویشی نه یناسییه وه. دکتوره که نه سه خللت بوو، و نه ره نجاش، له سه ری رو یی: «ئافه رین، به لئی! به لئی! نابی توره بی.»

له مالیشه وه، کات به هه مان خیرایی نیو قیتاره که ده رو یی و ده تگوت چوار ناله ده کات له شکر ی رو ژ به ره به ره پاشه کسه ی ده کرد و له شکر ی شه و به کا وه خو ده هاته پی شئ. پی ده چوو دکتوره که له جیی خو ی نه جو لئ و هه ر ساناساتی ده مپو ئی به لئ، به لئیی به گو ئچکه یدا ده کرد. زنجیره یه ک تارمایی و شه به نگی له بن نه هاتوو، له ژوو ره که دا ریزبان به ستبوو: پاقل، کابرای فنلاندی، مولازم یار شوفج، نه قیب ما کزیموف، ئەفسه ره کلا و سوره که، ژنه ددان سپی به که و دکتور، هه ر هه موو ئەمانه سه رگه رمی قسان بوون، ئەمریان ده کرد، ده ستیان هه لده ته کاند، سه بیلان ده کیشاو شتیان ده جوو، کلیموف رو ژتیک له به ر رو شنایی رو ژ، که شیشی ناوچه که ی بینی. بابی روحانی جه نابی که شیش، کتیبی پیروزی به ده سه ته وه بوو. له نزبکی جیگا که ی کلیموف وه ستابوو و له به ر خو وه ورته ورتی ده کرد.

سیمای حاله تیکی وه های ده نواند که کلیموف هه رگیز ئەو حاله ته ی نه دی بوو، کلیموف ئەوه ی بیرکه وته وه که بابی روحانی هه میشه به ئەفسه رانی کاتولیک مه زه بان ی ده گوت پۆلاندی: ویستی به هیئیتیه پیکه نین، گوتی: «بابه! ده زانی

یارسوفچی پۆلاندی سه ری خو ی هه لگرتوو وه روی کردو ته لیپه وارا!» به لام بابی روحانی که پیاو تیکی رو خوش و ده م به پیکه نین بوو، پی نه که نی، بگره سیمای گوړاو خه میتکی سهیری لی نیشته. خاچه که ی له کلیموف برده پی شه وه.

شه وان دوو سیبهر، یه ک له دووی یه ک، به ئەسپایی ده خزینه ژوره وه، ئەم دوو سیبهره خوشکه که ی و میمکه که ی بوون، سیبهری خوشکه که ی چوکی داده داو دو عای ده کردو ده پاراپیه وه، سه ری دادنه واندو سیبهره بوو چه ماوه که ی ده که وته سه ر دیواری ژوو ره که. به هه رحال هه ردوو سیبهره که هه ر ده پارانه وه. به درئیایی ئەم ماوه یه بو نی گوشتی سوره وه کراو سه بیللی کابرای فنلاندی له که پوی نه برا، به لام له پر بو نیکی ئاشکرای بخوردی پیرو ز به ده م و که پوی دا چوو. خه ریک بوو برشیتیه وه، هاواری کرد: «بخورده! لاییه ن لیپه!» که س وه لامی نه دایه وه. ته نیا دهنگی ئاوازی که شیشانی ده ژنه وت که به ئەسپایی سه رو دیکیان ده گوته وه، له پر وای هه سترکد یه کتیک به غاردان به قالد رمه کاند ا سه ر ده که وئ.

کلیموف، که هاته وه سه رخو ی، سهیری کرد ژوره که ی چو ل و هو لئه، هه تاوی به یانی له پشت په رده ی په نجه ره که وه داوییه له ناو ژوره که، تیشکیکی باریک و تیژ چه شنی شم شیر له ناو بوتلیک ئاودا ده له رزی. گو یی به دهنگی پیچکه ی عه ره بانان زربنگایه وه. به مه دا زانی که به فری کوچه و کو لانه کان، تاو وه ته وه. به دیقته روانییه تیشکی هه تاو، که لوپه ل و شتومه کی نیو ژوره که وه ده رگا که. یه که مین ئاره زووی ئەمه بوو که له قاقای پیکه نین بدات، قولپی قاقایه کی به رز سینگ و سکی خسته نه سه مایه کی شیرین و به له زه ت، ئازای له شی پر بوو له خو شی و شادییه کی بی سنور. ئەم خو شی و شادی یه عه ینی ئەو خو شی و شادییه بوو که مرؤف یه که مجار ده که ویتته سه رپی و دنیا له به رده م خو یدا ده بینی. کلیموف، پر به دل ئاره زووی دیداری خه لکی و جموجو ل و قسه کردنی کرد. به ده نی سست و بی جو له بوو، به لام ده یتوانی ده سه ته کانی بجو لئین، به لام خو ی به مه ی نه ده زانی. چونکه بی ری له لای شتی دیکه بوو. هه ناسه دان و پیکه نینه که ی خو ی له گیان خو ش بوو. به دیتنی بوتله ئاوه که، بن میچه که، تیشکی هه تاوو په رده ی په نجه ره که شادبوو.

دنیا ته نانه ت له و گو شه ته نگی ژوره که شیا جوان و دلخو شکه ر ده هاته به رچاوی. وهختی دکتوره که هات، کلیموف بی ری له وه ده کرده وه که ده رمانه کانی چه ند به که لک بوون، خو ی چه ند دل سو زو میه ره بان بووه وه هه موو ده و روبه ره که ی دل سو زانه به خه مییه وه بوون. دکتوره که گوتی: «چاکه! چاکه! ئافه رین، خوا زو ر شوکر

که چاک بوویه وه!»، کلیموف به دهم گوی شل کردنه وه به کول پیکه نی. کابرای فنلانندی بیرکه و ته وه.

ژنه ددان چهرمه که ی وه بیرهاته وه. قیتاره که ی بیرکه و ته وه وه حزی ده کرد جگه ره بکیتشیت، گوتی: «دکتور پیتیان بلتی چاو خواردم بو بیتن». دکتور قاییل نه بو، پاقل ئه مره که ی به جی نه هیتناو نه چوو نانی بو بیتن، کلیموف ئه مه ی زور له بهرگران بو، و دکو مندالی و رکن که و ته هات و هاوار،

دکتوره که به دهم پیکه نینه وه که و ته لاسایی کردنه وه ی: «به به! دایکه، مه مه ده خوم». کلیموف دهستی به پیکه نین کرده وه، که دکتوره که رویی، خه و یکی چاکی لیکه وت و پاشان به هه مان ههستی پر شادییه وه رابوو. میمکی له پالی دا دانیشتبوو. زور خوشحال بو، پرسی: «میمکه گیان ئه وه چیم بو؟»

- گرانه تی

- به راست! به لام ئیستا چاک بوومه ته وه، به ته واوی چاک بوومه ته وه، ئه دی (کوتی) له کوتیه؟

- له مال نیه، پیم وایه تاقیکردنه وه ی داوه و پاشان چوو به لای یه کیک. پیریتزن که ئه و قسه یه ی کرد، دوو لو نوشتایه وه، دهستی بو گوره و بیه کان برد، لیسوی که و تنه ته ته له. روی وهرگیتر او له پر دایکورکاند. خه م و که سه ری دللی، ئاموزگارییه کانی دکتوری بیربرده وه به دهم گریانه وه گوتی: «ئوو، کوتی، کوتی، فریشته که مان رویی!..» گوره و بیه کانی داکه ندو له هه مان شوپن دا نوشتایه وه. کلاوه که ی به ربوه وه. کلیموف، چاوی برییه قره بوزه که ی ئه و، هیچی بو مه علوم نه بو، دللی که و ته وه سه وه سه و پرسی: «میمکه گیان کوتی له کوتیه!؟»

پیریتزن که هه موو شتیک و ته نانه ت کلیموف-شی له بهر خه می خوی بیرچوو بوو گوتی: «کوتی، له توه گرانه تای گرت و مرد... پیرتی به خاکمان سپارد...»

ئهم هه واله ناخوش و کوتوپره کلیموفی هینایه وه سه رخو. هه رچه نده هه والیکتی دلته زین و ناخوش بو، به لام هه ر نه ی توانی ئه و شادییه ی بالی به سه ر کلیموفی تازه چاکه وه بوو! کیشابوو، بره وینیتته وه. تیرگریا. پاشان پیکه نی و ئه و جا که و ته گله یی ئه وه ی که بو شتیک نادهنی بیخوا.

پاش هه فته یه ک، جلیکی ده لپی له بهرکراو به یارمه تی پاقل ورده ورده که و ته ری کردن. خوی گه یانده بهر په نجه ره که و روانییه ئاسمانی ساف و بیگه ردی به هار. له دوره وه گویی له ته قه ته قی شره قیتاریک بوو. خه م دللی گرت، فرمیسک له چاوی

قه تیس ما. ته ویتلی به توندی نا به په نجه ره که وه و له بن لیوانه وه گوتی «چه ند دللم ته نگه، خوابه چه ند غه مبارم!» خوشی و شادی کشانه وه و خه م و بی تاقه تی هه واری هه لداو له کانگای دلوه ههستی به له ده ست دانی خوشکه که ی کرد.

* میمک / خوشکی دایک پور / خوشکی باب.

چۆمپىك بەقەراخ ئەم نشىۋى يەدا دادەكشاۋ لەدورەو دەبرىسقا يەو. بالئەدى دەنووك درىژى زۆنگاۋان بە جوگە جوگى غەمگىن بەسەر چۆمەكەدا دەفرىن. تىكراى ئەم دىمەنە رىبوارىيان گاز دەكرد كە بى دانىشىت و جامە يەك بەھۆنىتەو، بەلام باخ و بىستانانى مېو كە تىكراى بەدېراۋى جوان رىكخرايو و نىزىكەى ۸۰۰ ھەزار مەتر دوو جاي گرتبۇو، ھەستىكى تەواو جياواز تىر دەپروژاند. ھەمىشە روناك و رەنەقدار بوون و ھەستى شادى و خۆشيان لەدلى مرؤفدا بىدار دەكردەو. گول و گىاي جؤراو جؤرو ھەمەرەنگ، لەسپى سادەو بەيگرە تا رەشى رەش، ئەو ھەموو شكۆفە ناسك و نازدارانە، ئىدى بەھەشتىك بوو كە كاورىن لە ھەموو ژيانى دا ئەو تەرەجە جوانى يەى نەدېتبوو.

بەھار، لە ھەولەى بوو. گىياو گولەى كەم وىنە لەژىر شووشەى گولخانەكاندا خۆيان مەلاس دابوو، بەلام ھەر بەستىن و دىراۋىكت گرتبايە ھىندەى گول و شكۆفە لى روابو ھىچ بارەگايەكى پاشايەتى لە رازاۋەيى و بۆن خۆشىدا بەتۈزى پىيدا نەدەگەيى. ئەم كۆمەلەيە بەيانىانى زوو لە ھەموو كاتىك جوانتر بوون. يانى ئەو دەمانەى كە ئاورنگ وەكو ئەلماس و مروارى بەسەر پەرى گول و پەلكى گىادا دەدرەوشايەو.

كاورىن، كە مندال بوو، جوانى ئەم باخە كارىكى ئەفسانەيى لىدەكرد. كەچى «پسوتسكى» ھەر بۆ تانە بەم جوانى يەى دەگوت «زوزىل»، بەلام لە راستىدا ھونەر و سەنەت چ پەرجوبەكى دروستكرد بوو! چ كارىكى گەورەى لە كىتابانەو راگويزا بوو و چۆن بەسەر سروسشتا زال ببوو، دەستەمۆى كىردبوو! مەيدانى پر لە درەختى مېو، دارەرمى يەكى بالا بەرزى قوچەكى، دار بەرووى بازەيى، زەبەفۆن، دارسىو، خانوو، تامى چلچرا. مېژووى سالى ۱۸۶۲ كە بە دارى ئالوئالو نووسرابوو، واتا ئەو سالى دەنواند كە پسوتسكى بۆ يەكەمجار دەستى دابوو بىستانكارى زانستانە. ھەر ھەموو ئەمانە جوان و شىرن و دلرفىن بوو. درەختانى رازاۋە لىق و پۆپ پەرچىرا، بەقەدى ساف و راستەو وەكو قەدى درەختى خورما رىك و راست چوو بوون بەئاسماندا، بەلام كە بە وردى زەينەت دەدايى و سەپرت دەكرد درەختى مېو يان توو دەردەچوون، بەلام ئەو ھەم گىيانى دەخستەبەر ئەم باغەو نەواى شادى نامىزى پى دەبەخشى، ھاتووچۆى بەردەوام و ھەول و كۆششى بى ووچانى باغەوانەكانى پسوتسكى بوو. لەبەيانى زوۋە تا درەنگە شەوان لەم درەختەو بۆ ئەم درەخت، لەم شەتەو بۆ ئەو نەمام، لەم دىراۋى پرگولەو بۆ ئەو

رەبەنى رەشىۋاش

«ئاندرى قسىليوچ» كاورىن، مامۇستاي زانستگە بوو، زىاد لە پىوست خۆى ماندوو و ئەسبابى ھىلاك كىردبوو، بەلام ھىچ ھەولەى نەدا كە بەباشى خۆى تىمار بىكات. بەرىكەوت پاش ئەو ھى قاپىك شەرابى خواردەو لەگەل جەنابى دكتورى دۆستى دا ھەندى دەردە دلى كىردو دۆستەكەشى، جەنابى دكتور نامۆزگارى كىرد كە بەھارو ھاوېن لە زۆزان بگوزەرىن. رىك لەو كاتانەدا كاغەزىكى دورو درىژى لە «تانىا پسوتسكى» يەو پى گەيى كە داۋەتى كىردبوو بچى بۆ گوندەكەى ئەوان و ماۋەيەك لە «بوريسوكا» لەگەل ئەو و بابى دا وەمىن. كاورىن لىبرا بچى، بەلام بەر لەو ھى بچى بۆ ئەو ۋىندەر «مانگى نىسان بوو» سەرىكى «كاورىنكا» ي زىدى خۆى داو سى ھەفتەى لە وىندەر گوزەراندىن. كە دنيا خۆش بوو، ئەو جەرووى كىردە گوندەكەى مالى «پسوتسكى» باخەوانى نىودارى روس. «پسوتسكى» گەورەى كىردبوو، و بەنىسەت كاورىن-ھەو لە جىبى باب بوو. مەوداى نىوان «كاورىنكا» و «بوريسوكا» كە مالى پسوتسكى لەو ۋىندەر بوو نىزىكەى ھەفتا مىل بوو، سوارى عەرەبانەو بەھارو رىگا، مژدەى خۆشپىەكى راستەقىنەيان بەكاورىن دەدا.

دىۋەخانى پسوتسكى لە بوريسوكادا گەورەبوو. ھەيوانىك لەبەردەم ئاپارتمانەكەدا كە بەشىرە گەچىنە رازا بوۋەو، بەلام ئەم پەيكەرە گەچىنە ھەندىكىان روشابوون و پارچەيان لى بەربو بوۋەو. خۆلامىك بەجل و بەرگى مەيتەرەو لەبەر دەرگا وىستا بوو. باغىكى كۆنى تارىك، لەسەر شىۋەى باخى ئىنگلىزان و بەدرىژى فەرسەخىك، لەبەر مالى ھەو تا قەراخ چومىك داكشابوو، و لەو ۋىندەرەو دەچۆيەو سەر نشىۋىكى پر گول و گولزار. ئەم نشىۋىيە بەرىز داركاژى لى روابو كە رەگەكانىان بەدەرەو بوون و ھەر لەچنگى تىك ئالو دەچوون. چۆلە

گولزار، زهلام دهگه‌ران و وه‌کو میروله به‌مه‌کینه‌ی دهستی و بیل و ئاو پرژینه‌وه ئەم به‌رو ئەو به‌ریان ده‌کرد.

کاورین، سه‌عات نۆی شه‌و گه‌ییه‌ گوندی «بوریسوکا». وه‌ختی گه‌ییه‌ ئەویندر، سه‌یری کرد تانیو بابی بی تاقتن. هه‌وای سافی شه‌وو ئەستیرانی به‌جریه‌، ترسی زوقوم که‌وتنی سپیده‌ی ده‌خسته‌ دلّه‌وه، «ئیشان کارلیقچ)ی سه‌ر باخه‌وانیش چوو بووه‌ شاری و که‌سیکی ده‌ستپاک و خه‌مخۆرو جی متمانه‌یان شک نه‌ده‌برد که‌ باخه‌که‌ی پی بسپیرن. قسه‌و باسی سه‌ر نان خواردنی ئیواره‌یان هه‌رباسی زوقوم و زوقوم که‌وتن بوو، ئاقیبه‌ت لیبران که‌تانیو ئەو شه‌وه‌ نه‌خه‌وئ و سه‌عات یه‌کی شه‌و سه‌رئیکی باخه‌که‌ بدات و دلّیا بی له‌وه‌ی که‌ هه‌موو شتیکی وه‌کو خۆبه‌تی یان نا. «یگور سمیوونوئییچ)ش سه‌عات سی یان زووتر له‌خه‌و رابی و بی بو باخه‌که‌.

کاورین، به‌دیرئایی شه‌وه‌که‌ له‌گه‌ل تانیادا دانیشته‌ و سه‌عات یه‌کیش له‌ گه‌لیا هات بو باخه‌که‌. بو سه‌وه‌کی توند ده‌هات. له‌ ره‌زه‌کانه‌وه‌ که‌ ناویان نابوو «تیجاره‌تخانه» و سالی هه‌زاران رۆبل ده‌رامه‌تیا هه‌بوو، دووکه‌ئیکی چرو خه‌ست سه‌ر زه‌وییه‌که‌ی گرتبوو، ئەم دوکه‌له‌ ده‌بوايه‌ گه‌یاه‌گه‌لاو گه‌له‌کان به‌ جوړئیک داپۆشیت که‌ نه‌یه‌لئ زوقوم بیانه‌ستیت. دره‌خته‌کان وه‌کو به‌ردی شه‌تره‌نج به‌ریز و ئیستابوون، وه‌کو ریزه‌ سه‌ربازان ریک و پیک بوون. ئەم به‌ریز وه‌ستان و هاوبالاییه‌ی دره‌خته‌کان، باغه‌که‌یان تا راده‌یه‌ک ناخۆش ده‌نواند. کاورین و تانیو سه‌ری سه‌راپای باخه‌که‌یان دا. چوونه‌ سه‌ر ئەو ئاگره‌ی که‌ له‌په‌ین و کاوپوش به‌ر ببوو. به‌ریکه‌وت تووشی یه‌کیک له‌و کریکارانه‌ ده‌بوون که‌ وه‌کو سیبه‌ر به‌نیو چه‌ره‌ دوکه‌له‌که‌دا له‌هاتوچۆدا بوون، ته‌نیا دره‌ختانی ئالوبالوو قۆخ و چه‌ند دار سیوئیک غه‌رقی شکۆفه‌ بوون، ئیدی ته‌واوی باخه‌که‌ غه‌رقی دووکه‌ل بوو. که‌ گه‌یینه‌ دێراوه‌ تازه‌کان ئەوجا کاورین توانی هه‌ناسه‌یه‌کی ره‌حه‌ت بدات. شانەکانی هه‌لته‌کاندو گوتی: «بیرمه‌، به‌منداالی به‌ دووکه‌ل ده‌پژمیم، به‌لام تانیستا نه‌مزانیوه‌ که‌ چۆن دووکه‌ل گه‌لایان له‌به‌ستن ده‌پارئیزی».

تانیو وه‌لامی دایه‌وه‌: که‌ دنیا هه‌ور نه‌بی، دووکه‌ل جیگه‌ی هه‌وران ده‌گرته‌وه‌.

– هه‌ور بۆچی باشه‌؟

– ئەگه‌ر دنیا هه‌ورو هه‌لابی، زوقوم ناکه‌وئ و دره‌خته‌کان نایه‌ست.

– به‌ راسته‌؟

کاورین، ئەمه‌ی گوت و پیکه‌نی. ده‌ستی تانیای گرت. ده‌موو چاوی پان و پۆرو

رچیوی تانیو، برۆ چرو په‌یوه‌ست وره‌شه‌کانی، یه‌خه‌ی سفت و ره‌قی چاکه‌ته‌که‌ی که‌ نه‌یده‌ هیشت به‌ ئاسانی ملی بجوئینی، جله‌کانی که‌ له‌شه‌ونم دا هه‌لکشا بوون و به‌ ژن و بالایی ریکوئیکی سه‌رنجیان راکیشا. له‌دلی خۆیدا گوتی: «ماشه‌لا چه‌ند گه‌وره‌ بووه‌». ئەوجا به‌ تانیای گوت: « ۵ سال له‌مه‌و پیش که‌من لیته‌ بووم، تو منال منال بوویت، لاواز بوویت، لاقه‌کانت درێژو هیشتا خرو پر نه‌بوو بوی، شوئرتیکی کورت له‌ پی بوو... بزانه‌ به‌م ۵ ساله‌ چه‌ند گوپاوی!»

تانیو ئه‌هتیکه‌ هه‌لکیشا: به‌لئ پیج سال! له‌م پیج ساله‌دا زۆر شت روی داوه‌. به‌خۆشیه‌وه‌ روانییه‌ ده‌موچاوی کاورین و گوتی: ئاندرئ راستم پی بلئ، ئایا هه‌ست ده‌که‌ی که‌ ئیدی له‌ ئیمه‌ داپراویت و چ په‌یوه‌ندیه‌کت پیمانیه‌وه‌ نه‌ماوه‌؟ به‌لام بو ئەم پرسیاره‌ ده‌که‌م؟ تو پیاوئیکی کاروباری تایه‌تی خۆت هه‌یه‌... تو... ئەگه‌ر توژی نامۆبی بکه‌یت و ئیمه‌ به‌بیگانه‌ بزانی کاریکی ئاساییه‌، به‌لام ئەگه‌ر وابی یان وانه‌ بی ئاندریوشا، تکات لیده‌که‌م که‌ تو ئیمه‌ به‌بیگانه‌ نه‌زانیت و وه‌کو خزم و که‌سوکاری خۆمان حسیب بکه‌ی، ئیمه‌ هه‌قی خۆمانه‌ ئەم داوايه‌ت لی بکه‌ین».

– هه‌رواشه‌ تانیو!

– به‌ شه‌ره‌فت؟

– به‌ شه‌ره‌فم.

– پیت سه‌یره‌ که‌ ئەم هه‌موو وینه‌یه‌ی تو مان هه‌یه‌، به‌لام بیگومان به‌خۆت ده‌زانی که‌ بام چه‌ندی خۆش ده‌وئ. هه‌ر به‌په‌رستان ده‌تپه‌رست. تو پیاوئیکی زانایت، پیاوئیکی ئاسایی نیت. تو پایه‌یه‌کی پرشنگدارت بو خۆت به‌ده‌ست هیناوه‌و بابه‌ پیتی وایه‌ سه‌رکه‌وتنی تو ده‌گه‌رته‌وه‌ بو ئەوه‌ی که‌ به‌خۆی په‌روه‌ده‌ی کردوویت. من نامه‌وئ ئەو خه‌یاله‌ی لیتیک بده‌م و دلّی بشکینم، چ قه‌یدی یه‌ با وا بیربکاته‌وه‌! به‌یانی دا، ره‌نگی ئاسمان روون بووه‌وه‌. ته‌نکه‌ هه‌وران ره‌وینه‌وه‌. بولبولان که‌وتنه‌ خوئندن. ده‌نگی کلاوکوره‌ له‌ کیلگه‌و مه‌زاره‌کانه‌وه‌ به‌رز بووه‌وه‌.

تانیو گوتی: ئیدی کاتی خه‌وه‌. ساردیشه‌. ده‌ستی کاورینی گرت و گوتی: ئاندریوشا، زۆر مه‌منونتم که‌ له‌گه‌لم هاتی. بیزار بووین ئەوه‌نده‌ له‌گه‌ل ئاشنایانی تاقت به‌ردا هه‌لسوکه‌وت بکه‌ین. ژماره‌شمان که‌مه‌. هه‌موو ژبانمان هاتۆته‌ سه‌رباخ و باخ و باخ و هیچی دی. هه‌موو قسه‌و باسیکمان هاتۆته‌ سه‌ر کۆته‌ره‌و چلان، سیوی موتوره‌و سیوی شیرین، چوزه‌ره‌دان و چرۆکردن، قه‌لم کردن و موتوره‌کردن. هه‌موو ژبانمان بووه‌ به‌ باخه‌که‌. ته‌نانه‌ت که‌ ده‌خه‌ویشین هه‌ر خه‌ون به‌سیوو هه‌رمیوه‌

دهیبین. هه‌لبه‌ته هه‌موو ئه‌مانه پر سوودو باشن، به‌لام هه‌ندی جار به‌دهستی خۆم نیه و چه‌ز ده‌که‌م گۆرانی‌یک له ژیا‌ندا بکه‌م. له‌یادمه‌ جارن که تۆ ده‌هاتی به‌ دیده‌نیمان و پشوو‌ی هاوینت له‌کن ئیمه‌ ده‌گوزهراند، وه‌کو ئه‌وه‌بوو ماله‌که‌مان خۆشتر و روناکتر بئی. وه‌کو ئه‌وه‌بوو به‌کیتک روپۆشی سه‌ر شته‌کانی ماله‌که‌مان لابه‌ری. من ئه‌و کاتانه‌ منداڵ بووم، به‌لام تۆ ده‌گه‌یشتم...

تانیا هه‌ژده‌ر هه‌ژده‌ر به‌گه‌رمی قسه‌ی ده‌کرد. کاورین له‌پر ئه‌مه‌ی هات به‌ خه‌یاڵ دا که له‌وه‌یه‌ ئه‌م پشوو‌ی هاوینه‌ دلی بچیتته‌ سه‌ر ئه‌م زه‌عیفه‌ وردیله‌و ناسکه‌ زۆر بلتییه‌. له‌وانه‌یه‌ به‌ته‌واوی ئاشق و شه‌یدای بئی. بۆ وه‌زع و حاللی ئه‌وان چ شتی‌یک له‌م کاره‌ ئاسایی ترو له‌ گوین تر بوو؟ ئه‌م بیره‌ی پۆ خۆش بوو. ئه‌م بیره‌ مژولی کردو هه‌رکه‌ دانه‌وی یه‌وه‌و روانییه‌ ده‌موچاوی پر میه‌رو ره‌نجاوی تانیا، له‌بن لیوانه‌وه‌ ئه‌م دپه‌ی پوشکینی گوته‌وه‌:

«ئونی ژین، من ئه‌وه‌ ناشارمه‌وه‌ که بۆ تانیا دپوانه‌م».

کاتی گه‌یینه‌وه‌ مانی، یگورسیمیونوچیچ له‌خه‌و رابوو. کاورین، خه‌وی نه‌ده‌هات. له‌گه‌ڵ پیره‌مێردا سه‌رگه‌رمی قسان بوو و، له‌گه‌ڵی دا گه‌رایه‌وه‌ بۆ نیو باخه‌که‌، یگورسیمیونوچیچ، پیاویکی بالا‌به‌رزی چوارشانه‌ی قه‌له‌و بوو. هه‌رچه‌نده‌ دووچاری ته‌نگه‌نه‌فه‌سی ببوو، به‌لام ئه‌وجاش هینده‌ گورجو گۆل بوو، زه‌حمه‌ت بوو له‌ریگه‌وباندا پێیدا بگه‌ی. سیما‌ی په‌له‌کردنی به‌رده‌وامی ده‌نواند، واده‌هاته‌ به‌رچا‌و که هه‌میشه‌ وابیر ده‌کاته‌وه‌ که ئه‌گه‌ر تۆزێ ماته‌ل بئی و دره‌نگ بگاته‌ سه‌رکاره‌که‌ی ئیدی هه‌موو شتیکی وێران ده‌بئی و ئاداری به‌سه‌ر پادارییه‌وه‌ نامینی.

- بزانه‌م ده‌زانی نه‌ینی ئه‌مه‌ چیه‌؟ هه‌له‌سته‌یه‌کی کرد تا هه‌ناسه‌یه‌ک تازه‌ بکاته‌وه‌و ئه‌وجا له‌سه‌ری رۆیی:

- وه‌کو ده‌یبینی زه‌وییه‌که‌ به‌ستوبه‌تی، به‌لام ئه‌گه‌ر گه‌رمایه‌وه‌که‌ بخه‌یتته‌ سه‌ردار عاساکه‌ت، یانی مه‌ترو نیویک له‌ سه‌روی ئه‌رزه‌که‌وه‌، سه‌یر ده‌که‌ی ته‌واو گه‌رمه‌. ئه‌مه‌ بۆ وایه‌؟

کاورین به‌ پیکه‌نینه‌وه‌ گوتی: راستت ده‌وی نایانم.

- نه‌!... تۆ ناتوانی هه‌موو شتیکی هه‌ر بزانی. گه‌وره‌ترین که‌له‌ش ناتوانی هه‌موو شتیکی هه‌ر بزانی... ئایا هیشتا هه‌ر سه‌رگه‌رمی فه‌لسه‌فه‌یت؟

- به‌لێ، به‌زۆری خه‌ریکی موتالا‌کردنی فه‌لسه‌فه‌وه‌ ده‌روناسیم.

- بئی تا‌قه‌تت ناکات؟

- به‌پێچه‌وانه‌وه‌، بئی فه‌لسه‌فه‌ هه‌لناکه‌م.

یگورسیموچیچ، سمیله‌ قیته‌کانی ریک خست و گوتی:

- ماشه‌للا، ماشه‌للا! زۆرم دل به‌ کاروباره‌کانت خۆشه‌، به‌راستی پیم خۆشه‌.

له‌پر گوتی هه‌لخست. ترسیک نیشته‌ سه‌رسیما‌ی. هه‌ر پیتی‌ه‌کی کرد به‌ دووان و به‌غار به‌شه‌قامی نیو باغه‌که‌دا بۆی ده‌رچوو. له‌پر له‌نیو چری دره‌خته‌کان و چه‌ره‌ دوکه‌لدا وون بوو.

ده‌نگیکی نائومی‌دانه‌ له‌ گوتی کاورین دا زربنگایه‌وه‌: - کئی ئه‌م ئه‌سپه‌ی به‌درخته‌که‌وه‌ به‌ستوته‌وه‌، چ ناکه‌س به‌چه‌یه‌ک، چ ده‌ست بریک زاتی ئه‌وه‌ی کردووه‌، ئه‌م ئه‌سپه‌ تۆپیوه‌ به‌م دار سیته‌وه‌ به‌ستیتته‌وه‌. هاوار به‌مالم، وێران بوو! وێران بوو! باخه‌که‌م وێران بوو. هاوار به‌مالم، چیکه‌م خوايه‌!

که‌ گه‌رایه‌وه‌ لای کاورین، زۆر په‌ریشان و په‌ست دیاربوو. ده‌سته‌کانی ده‌دا به‌یه‌ک داو ده‌یگوت: پیاو نازانی له‌گه‌ڵ ئه‌م خه‌لکه‌ نه‌حله‌تیه‌دا چ بلتی؟ چییان له‌گه‌ڵ ده‌که‌ی؟ ئه‌ستپکا، دووی شه‌و عه‌ره‌بانه‌یه‌ په‌ینی هیتاوه‌ بۆ ئیره‌و ئه‌سپه‌که‌ی به‌ داره‌که‌وه‌ به‌ستووته‌وه‌. که‌ر پیاوه‌، هینده‌ ره‌شمه‌ی ئه‌سپه‌که‌ی توند به‌ستوه‌ که‌ له‌سی شوینه‌وه‌ توپکلی داره‌که‌ بریندار بووه‌. پیاو نازانی چ له‌گه‌ڵ ئه‌م خه‌لکه‌دا بکات؟ که‌ قسه‌ی له‌گه‌ڵ ده‌که‌ی چاوی حیز ده‌کات و خۆیت لیده‌کات به‌ که‌ره‌ی شه‌ربه‌ت، پتوبسته‌ هه‌لیواسی.

که‌ ته‌واو هیدی بووه‌وه‌، کاورین-ی له‌ ئامیز گرت و رومه‌تی ماچکردو گوتی: ماشه‌للا، ماشه‌للا، به‌راستی به‌هاتنت خۆشحالم، هیند خۆشحالم ناتوانم به‌زمان بۆتی ده‌رپر، زۆر زۆر مه‌منونتم! ئه‌و جا به‌هه‌مان خیرایی جارانه‌وه‌ که‌وته‌وه‌ ری. له‌گه‌ڵ کۆنه‌ شاگرده‌که‌یدا هه‌موو باخه‌که‌ گه‌ران، نارنجستانه‌که‌وه‌ هه‌موو شوینه‌کانی دی، سه‌ریکی دوو کوره‌ هه‌نگه‌که‌شیان دا که‌خۆی گوته‌نی «په‌رجوی ئه‌م سه‌ده‌یه‌» بوو.

به‌ده‌م پیاسه‌کردنه‌وه‌ رۆژیان لی هه‌لات و تیشکی رۆژ باخه‌که‌ی روناک کرده‌وه‌. دنیا گه‌رم بوو. کاورین که‌وته‌ بیرکردنه‌وه‌ له‌ ئاینده‌ی پرشنگداری خۆی. بی‌ری له‌وه‌ کرده‌وه‌ که‌ تازه‌ سه‌ره‌تای مانگی پێنجه‌وه‌ هیشتا هاوینیکی دورودرێژو خۆش به‌ده‌سته‌وه‌یه‌. له‌پر هه‌ستیکی خۆشیی وه‌کو ئه‌و هه‌ستانه‌ی که‌ به‌مندا‌لی له‌م باخه‌دا تووشی ده‌بوون، ئازای گیانی داگرت. ئه‌ویش کابرای پیره‌میری له‌ ئامیز گرت و به‌ئه‌سپایی ماچیکرد. بیره‌وه‌ری رابردوو بالی به‌سه‌ر هه‌ردووکیاندا کیشا. دوو

به دوو گه پانه وه بۆ مالتی و چاو قه یماغ و پسکیستیان خوارد. ئەم ورده شتانهش بیره وهری رۆژانی مندالیان وه بیری کاورین هینایه وه. خووشی و شادی ئیستا تیکه ل به بیره وهری رابردو بو و ههستیکی شادمانی قولیان له دلای دا جۆش دا.

چاوهروانی کرد تا تانیا بیدار بو وه وه قاوهی له گه ل تهویشدا خوارد. ئەنجام چوو بۆ نیتو باخه که وه ماوه یه که له ویندهر پیاسه ی کرد. ئەنجام چوو بۆ ژوره که ی خوئی و که وته کارکردن. به وردی کتیبی ده خوینده وه یادداشتی تو مار ده کرد. جار جارێ چاوی له سه ر کتیبه که ی هه لده پری و له په نجه ره که وه ده پیروانییه میزه که ی که هیشتا ئاونگیان به سه ره وه بوو. ههستی کرد هه موو ده ماره کانی له شی له خووشی و شادیدا ده له رزن و سه ما ده که ن.

٢

کاورین، له گوندیش دا هه مان ژیا نی پر مه شغه له تی شاری درێژه پیدایا. می شک و نه عسابی ماندوو تر کرد. له جار ان پتر ده ی خوینده وه. ده ی نووسی و خوئی فیبری زمانی ئیتالی ش ده کرد. کاتی که بۆ پیاسه ش ده چوو ده ری هۆش و گووشی هه ر لای کاره که ی و گه پانه وه بوو. هینده که م ده خه وت که خانه خوئییه کانی پیتیان سه یریوو چۆن هه لده کات. ئە گه ر به ری تکه وت، رۆژیک نیو سه عاتی ک خه وت بایه ئە وا به درێژایی شه وه که خه وی ده زرا، به لām له گه ل ئە م هه موو بێ خه وی یه شه دا هه ر چالا ک و پر کارو به که یف و به ده ماغ بوو.

زۆری قسه ده کرد، زۆری ده خوارده وه. جگه ره ی زۆر ده کیشا. به زۆری و رۆژانه کچۆلانی گونده کانی ئە وه وره به ره ده هاتن بۆ بو ری سو کاو له گه ل تانیا دا داده نیشتن و گۆرانیا ن ده گوت. جار جاریش کورپکی گه نج، که دراو سی تیا ن بوو، ده هات. که مانچه ژه نیکی کارامه و لی هاتوو بوو. کاوریف گوئی له سازو ئاوازی وان ده گرت. به لām ماندوو ده بوو. بێ ئیختیار چاوه کانی ده هاتنه وه یه که و ملی به سه رشانی دا شو ر ده بوه وه.

کاورین، عه سرائیک پاش چا خوار د نه وه له بهر هه یوانه که دانیش تو بوو کتیبکی ده خوینده وه، تانیا له ژوری میوان و له گه ل یه کی تیک له دوسته کانی و دوو گۆرانی بیژدا که یه کیکیان دهنگی به رزو ئە وی دی که یان دهنگی نزم بوو، به یارمه تی که مانچه ژه نه که پرۆقه ی گۆرانی یه کیان ده کرد. کاورین گوئی بۆ وشه کان راده دێرا.

هه رچه ند وشه کان روسی بوون، به لām له مانا کانیان تی نه ده گه یی، ئەنجام کتیبه که ی له لایه که وه دانا و به وردی گوئی هه ل خست. ئەم جار هیا ن تی گه یی. گۆرانی یه که بریتی بوو له وه ی که «کیژیک به خه یال، له نیوه شه ودا دهنگی کی نهینی ئامی ز له نیتو باخه که ده ژنه وی. ئەم دهنگه هینده ناسک و دلگیره که کچه خوئی ناچار ده کات که شکوو پیروزی و گونجانی ئە وه دهنگانه که بۆ ئیمه ی خه لقه نده ی فانی نایه ته ده رک کردنی، دیار بکات. کچه پاش ئە وه ی رازی دهنگه کان هه ل دینن و دیار بیا ن ده کات، ده ست به جی ده مرئ و روحی ده فری بۆ ئاسمان». پیتلوی چاوانی کاورین قورس بوون. هه ستایه سه ری. به بێ تاقه تی به ژوری میواندا تی په ری و خوئی کرد به به ردالانه که دا و له ویندهر که وته هاتوچۆ. که کۆری مۆسیقا ته وا بوو، دهستی تانیا ی گرت و له گه ل خویدا بر دییه بهر هه یوانه که وه پتی گوت: له به یانی زوه وه فی کرو خه یال مژولی ئە فسانه یه کی سه یره. ناتوانم خۆم له شه ری ئە وه ئە فسانه یه رزگار بکه م. نازانم له کوی خویندومه ته وه. یان له کێ و له کۆیم بیستوه؟ به لām چیرۆکی کی دلگیره سه رنج راکیشه. هه رچه ند زۆریش ها و ئاهه نگ نیه. ده بی له هه وه له وه ئە وه ت پێ بلیم که زۆریش ساده و روون نییه. هه زار سال له مه وه بهر ره به نیتی کی ره شپۆش له بیابانی سو ریا یان عه ره بستان سه رگه ردان بوو... چه ندین قوناغ له و لای ئە و بیابانانه وه، ماسیگران ره به نیکی ره شپۆشی دی ده بینن که به ئە سپایی به سه ره ده ریا وه سه ما ده کات. ره به نی دوو ه تارمایی ره به نی یه که م بوو. ئیستا تو هه موو یاسایه کی ده رووناسی له می شکی خۆت ده ربکه و، چونکه له م ئە فسانه کۆنه دا به هیچ جو ری ره چاونه کرا وه. گوئی بگره. له تاپۆ ی یه که مه وه، تاپۆ به کی دی که وته وه. له دوو مه وه سییه م که وته وه... هتد. چونکه وینه و سیبه ره، و اتا تارمایی ره به نه ئە سلای یه که، زیندوو نه مر هه ر جار ه ی له شو ئینی تیک دا ده ره ده که وت. جارێ ئە م تارماییه له ئە فریقیا، جارێ له ئە سپانیا و، پاشان له هندستاندا و جارێکی ش له قوتبی با کوردا بینرا. ئاقیبه ت له سنوری زه مین ده رچوو. به لām ئە م ده رچونه هه رگی ز نه یکرده کاریک که ئە م تاپۆ به چیدی ده رنه که وی. له وه یه ئە م تاپۆ به ئیستا له هه ساره ی مه ریخ، یان له وه یه له کۆ هه ساره کانی باشوردا که له شتیه ی خاچ دایه، بی نری. ئیستا خالی بنه رته ی و سه ره کی ئە م ئە فسانه یه له م پیتشینی یه دایه که «رێک پاش هه زار سال دوا ی ئە و میژوو ه ی که ره به نه که له بیاباندا ویتل بوو، تاپۆ که دیته وه سه ر زه وی و خوئی نیشانی تیره ی به شه ر ده دا». و هه نوکه پێ ده چی که ئە م هه زار ساله ته وا بوو بێ... به پتی ئە م ئە فسانه یه بێ ده بی ئە مرۆ یان سه به ی

چاوه پروانی ره به نی ره شپۆش بین» .

تانیا، ئەم ئەفسانە یە بە دل نە بو، گوتی: ئەفسانە یە کی سەیره .

کاورین پێکە نی و گوتی: لە مە سەیر تر ئەو یە کە مەن بیرم نیە چۆن ئەم ئەفسانە یە مە لە مێشکدا چە سپیو . ئایا لە شوێنێک دا خۆیندومە تەو؟ ئایا لە کە سێکەم بیستوو؟ یان دە شیت هاتبیتە خەنوم؟ بیرم نیە نازانم، بە لām ئەم ئەفسانە یە تیکە ل بە هەستم بوو لە بە یانی یەو تە ئیوارە بیر لە هیچ ناکە مەو، ئەمە نە بی» .

تانیا، گە پرایەو بە لۆلای میوانە کانی، کاورین، لە مال و دەدرکەوت بی تاقەت و غەرقی بیرو خەیا لان بە کە نار تە لانی گۆلە کاندایا کەوتە پیا سە کردن . هەتاو بە تەواوی ئاوا بیوو . بۆنیکی یە کجار خۆش لە گۆلە تازە ئاودراو کەنەو دە هات . لە مالەو، مۆسیقا سەر لە نوێ جۆش و خرۆشی بە دەنگی گۆرانی بێژەکان دەدا . کاورین، بە دەم بێر کردنەو و گە پرا ن بۆ سەر چاوهی ئەفسانە کە، بەرە بەرە هەموو باخە کە ی بری و پاشان بی وە ی بە خۆی بزانی و مە بەستی بیت بە کە ناری چۆمە کە دا نشیو بوو وە .

بە نیو رەگ و ریشالی و دەدرکەوتوو دەرەختە کاندایا گە پراو کاتیکی بە خۆ زانی گە ییە رەخ ئاوە کە . مە لی زۆنگاوە کان سلە مینەو و دوو سۆنە نارەحت بوون . لق و پۆپی چرو تاریکی دار کاژەکان لە بەر تیشکی ئاسۆدا هیشتا بریقە یان دەدا یەو . بە لām ئاوی چۆمە کە تاری بیوو . کاورین، لە چۆمە کە پەری یەو . مە زرایە کی گەورە ی مرۆری تازە رواو لە بەر دەمی دا بوو . شوینە واری ژیان لەو دەور بەر دەدا بە دی نە دە کرا . پێدە چوو ئەم رێیە بچیتە وە سەر سەر زە مینێکی راز ئامیزی ئەوتۆ کە هەر گیز پیتی ئادە میزادی پێ نە کەوتی . بچیتە وە سەر خۆر نشینێک کە تازە خۆر چوبیتە زەردەو هیشتا دوا تیشکە کانی بە نازو شکۆو لە ویندەر بدرە و شیتە وەو بێر سکی نەو .

کاورین، ملی ئەو رێگایە ی گرت و لە فیکران راچوو: چ سەر زە مینێکی فراوانە! چەند کپ و ئارام و نازادە! دە لیتی هەموو جیهان لە کون و قوژنی ئەم سەر زە مینە فراوانە دا پەنهان بوو و لە حە شارگە ی خۆبەو دەروانی تە من و چاوه پروانی منە تا بچم و سەر لە نوێ بیدۆزمەو!

شنە یە کی خۆش مە زرا مرۆرە کە ی خستە کەرۆشکە . شنە ی فینک و خۆشی ئیوارێ، سەری کۆتی کاورینی فینک کردەو . تۆزیک تێپەری و شنە باکە هەمدیس هە لیکردەو . ئەمجارە یان توند تر بوو . مرۆرو گیایە کان سەریان هاتە وە یە ک و لە پشت ئەوانەو خەشی چە ئاسایی پەلکی دار کاژەکان هاتە گۆی . کاورین

بە سەرسامی ویتا . لە لای ئاسۆو لۆلە یە کی تاریکی گەردە لول ئاسایان شە پۆل ئاسا بە دیار کەوت . ئەم لۆلە تاریکە ئاسمان و زەوی لیک دەدا . قەوارە ی ئەم لۆلە یە دیار نە بوو ، بە لām هەر لە یە کە م تە ماشا کردنەو دیاریوو کە لە جیتی خۆی نە وە ستا وە . بە لکو زۆرخیرا بەرەو کاورین دیت . ئەم تاریکییە تا نزیک تر دەبوو وە بچوکتەر دەبوو وە . کاورین بە پەلە خۆی لادا و ریی بۆ ئەم تاریکییە کردەو . رەبە نیکی سەراپا رە شپۆش، قژ ماش و برنج، ئەپرۆ رەش، دەستە کانی لە شتوێ خاچ دا خستبوونە سەرسینگی، لەو یو تێپەری . پێیە خاوسە کانی لە سەر زەوی بوون . بیست شەقاویک لە کاورین دوور کەوتەو و ئو جا گە پرایەو و تە مە شای ئەوی کرد . سەری لە قاندو بزە یە کی پەر مەر و بیباکانە ی بەروویدا دا . دەموچاوی لاوازو بی رەنگ بوو . کاتی کە لە کاورین رەتسو هەمدیس گەورە تر بوو وە . لە چۆمە کە پەری یەو . بە بیدەنگی خۆی هە لدا یە سەر رەخی چۆمە کەو بە نیو دار کاژەکاندا رەتبوو و ، دوو کە ل ئاسا لە چاو وون بوو .

کاورین، بە شلە ژاوی یەو گوتی: بینیت، خۆ بە چاوی خۆت بینیت کە ئەفسانە کە راستە و درۆی تیدا نیە . بی ئەو ی هەول بەدات سەر لە نە یینی ئەم تا پۆ سەیره دەربکات، خۆش حال و رازی بوو لەو ی کە نە ک هەر تە نیایا لە نزیکەو بە تەواوی جەلە رەشە کانی بینی، بە لکو سیما و دەموچاوی رەبە نە کە ی بە تەواوی بینی . شلە ژاو لە هەمان کاتدا خۆش حال گە پرایەو بۆ مالتی . میوانە کان، هیدی هیدی لە باخە کە دا پیا سە یان دە کرد . کۆری مۆسیقا، لە مالەو هیشتا هەر بەر دەوام بوو . کەواتە هەر خۆی رەبە نە رە شپۆشە کە ی دیتو، پەر بە دل حەزی دە کرد چیرۆکی بینی رەبە نە رە شپۆشە کە بگێریتە وە . بە لām ترسا کە لە دلێ خۆیاندا گالتە ی پێ بکەن و بلین چاوی ریشکە و پێشکە ی کردو وە . بۆیە لیترا ئەم نە یینی لای خۆی بیارێزیت و بۆ کە سی نە در کینی . قاقا پێکە نی . هە لیکردە گۆرانی . کەوتە سە ماو سوڤدان . خۆی لە جار ان بە کە یف تر و شاد تر بینی . میوانە کان و تانیا شادی و ئیلهامیکی تایبە تیان لە سیمایدا بە دیکرد .

۳

کە شیو تەواو بوو و ، میوانە کان رویشتن، کاورین هاتە ژورە کە ی خۆی و لە سەر قەنە فە یە ک پالکەوت . دە یویست بیر لە رەبە نە کە بکاتە وە ، بە لām دوا ی تۆزیک تانیا

که مانچه لیدانه؟ من دلنیا که تانیا هرگیز شوی پیناکات، به لآم دیسان هر خوشیم به چاره پیدا نایهت. ئیدی برای تازیز منیش بو خۆم به شه ریکم و له فیکری خۆم حالی ده بوم.

یگورسیمونو فیچ ههستا، به نیگه رانی یه وه که وته هاتوو چۆ به ژوو ره که دا دیار بوو شتیکی پی بوو، به لآم نهیده توانی بیدر کیتی.

دهسته کانی ته پاندنه گیر فانی یه وه گوئی: من بابایه کم ههز به پیچ و په نا ناکه م و ههز چیه کم له دلدا بی به راشکاو دیلیم، به کورت و کرمانجی تو تاقه پیاویکی نه گهز تانیا بخوازی لیت ناترسم. تو پیاویکی هوشیارو به ویزدانی و، ههز گیز رازی نابی رهنجی ژبانی من به فیرو بیجی. ئەمه جگه له وهی من تو م وه کو کوری خۆم خۆش دهوی و شانازیت پیوه ده کم. بۆیه نه گهز خوا بکات، توو تانیا بۆ یه ک بن، زۆر خۆش حال ده بوم.

کاورین، بزه یه کی بو کرد، یگورسیمونو فیچ ده رگاکه ی کرده وه ده دیو بیست بر و... به لآم له پر له نیو ده رگاکه دا هه لوهسته یه کی کردو گوئی: نه گهز کور پیکتان بی، ئەوا وه کو پسر پوریکاری کاروباری کشتوکال پهره ده دی ده کم... له سه ری روئی: -... به لآم هه مو ئەمانه خه یالی خواه! شه و باش!

کاورین، پاش رویشتنی ئەو، به ئیسراحت لیتی راکشاو که وته خویندنه وهی گوتاره کانی خانه خوئی یه که ی. یه که م گوتار به ناو نیشانی «کشتوکالی سه ده کانی ناوه راست» بوو. دوو م گوتار به ناو نیشانی «کورت هه لآمیکی ریزدار ز. ده رباره ی ره مه عمل هینانی خاکی باخیکی تازه». گوتاری سییه م به ناو نیشانی «چه ند سه رنجیک له مه ر موتور به کردن» و گوتاره کانی دیکه ش ناو نیشانی له و باب ه تانه یان هه بوو. به لآم چه شنه شپه زه بیه کی گیانی بالی به سه ر هه موو گوتاره کان دا کیشابوو، ته نانه ت ئەو گوتاره ش که به ناو نیشانی «دار سیوی ولاتی روسیا» بوو، هه ر له و شپه زه گیانی به ده رنه بوو. یگورسیمونو فیچ ووتاره کانی به م رسته لاتینی یه ده ست پیده کرد «گوئی له قسه ی موخالیفانیش بگه ر» و به م رسته یه کوتایی پی دینا «که سی که سه ئەلفیکی به سه». له نیوان ئەم رسته نه دا که به زمانی لاتینی ده نیو سین، یه ک دنیا قسه ی ره ق و ناشیرین به دی ده کرا که راسته و خو دژی «جه هاله ت و نه زانی پسر پورانی کشتوکالی که له پشت کورسی ئەکا دیما وه ده یان پورانی سه سروشت» نوو سرا بوون. به تاییه تی دژی ناغای «گاشه» بوو که «شۆره تی خۆی له سه ر بناغه ی کفر کردن و به ره لابی رو نابوو» کاورین، ئەنجام تووشی هه ندی باب ه تی بی سه رو به رو

ده رپینی پر داخ و که سه ری بی ره حمانه ی نوو سه ری گوتاره کان بوو، نوو سه ر داخی له وه ده خوارد که جه لده لیدانی ئەو دیهاتیا نه ی میوه ده دزن یان ده رخت ده شکینه وه به پیی یاسا قه ده غه کراوه. له فکران را چوو «کاره که ی کاریکی چاکه. کاریکی ماقول و ریکوییکه. به لآم پیاو له م ده قانه دا جگه له دل ره قی و شه رفروشتن چ شتیکی دی به دی ناکات. پی م وایه له هه موو شوینیک هه روایه. له هه موو کارو پیته یه ک دا خاوه ن نه زه ران خه لکانیکی تو ره و له راده به ده ر دل ناسکن و ده بن به قوربانی هه ست و دل ناسکی خۆبان، پی م وایه ده بی هه ر واش بی».

بیری له تانیا کرده وه. ئەو تانیا یه ی که له راده به ده ر دل به ندی گوتاره کانی بابی بوو، ئەوجا بیری له یگورسیمونو فیچ کرده وه. تانیا کیژیکی وردیله، ره نگ کال، چاپوک و گورج و گول، ئیسکه کانی سینگی به ده ره وه بوون. چاوه ره شه درشته کانی وه کو ئەوه ی تاقیبی شتیکی بکن، به رده وام ده گپرا. هه موو ئەمانه سه رنجی کاورین یان راکیشا. ئەوجا یگورسیمونو فیچ-ی به لاقه کورته کانی یه وه هینایه به رچاوی خۆی. دیسان گه راپه وه سه رتانیانیا. تانیا زۆر ههزی له گف تو گوو مونا قه شه ده کردو هه میشه و به شپه یه کی زۆر تاییه تی قسه کانی ده کرد «توره، پی م وایه له راده به ده ر توره بی».

دیسان که وته وه خویندنه وه، به لآم هه یچ تی نه گه یی و کتیبه کانی تو ردا. هه ستیکی خۆش دایگرت، هه ستی سه ما کرن و گو بگرتن له موسیقا. هه ستیک که هه زاران بیری له میشکی دا و پروژان. ئەوه ی به بیردا هات که نه گه ر ئەم ره به نه سه یرو نااساییه ته نیا ئەم دیتیبیتی و که سی دی نه ی دی بی ئەوا ئەم نه خو شه و نه خو شیکی وه هایه که تا پوو شه به نگانای دینه به رچاو. ئەم بیره که میک ترساندی.

له سه ر قه نه فه که دانیشت و سه ری خسته نیو هه ردوو ده ستی. هه ولی دا زال بی به سه ر ئەو نه خو شیی هه دا که بالی به سه ریدا کیشابوو. پاش توژیکی هاتوو چۆ به ژوره که دا، گه راپه وه سه رکاره که ی خۆی، به لآم باب ه تی کتیبه که تینویتی و ئاره زووی نه ده شکاند. ئەو عه ودالی شتیکی نادیارو سه رسور هینه رو مه زن بوو. ده مه و به یان خۆی گۆری و به نه به دلی یه وه چوو نه نیو جیگاکه ی. هه ستی ده کرد پیوستی به ئیسراحت ته. ئاخری که گوئی له ده نگی یگورسیمونو فیچ بوو که ده چوو بو نیو باخه که، له زه نگی داو پیتش خزه ته که ی گاز کرد که شه رابی بو بیتی، چه ند پیکیکی هه لداو که میک مه نگ بوو و خه وی لی که وت.

یگورسیمونوفیچ و تانیا به زۆری شهریان بوو و قسه‌ی ناشیرینیان به یه کدی ده‌گوت. ئەو رۆژەش به یانییه‌که‌ی شهریان بیوو و تانیا دەستی به‌گریان کردبوو و چووبوو ژوره‌که‌ی خۆی و نه‌بۆ فراقین و نه‌بۆ چای خواردن نه‌هاتبوو خوارئ.

یگورسیمونوفیچ هه‌وه‌ل‌جار به‌ره‌زامه‌ندییه‌وه‌که‌وتبووه هاتووچۆ به ژووهره‌که‌دا. وه‌کو بیه‌وئ بۆ هه‌موو که‌سیکی بسه‌لمبنتی که‌عه‌داله‌ت و زه‌بت و ره‌بت به‌لای ئەوه‌وه به‌رزترین بناغه‌وه‌ده‌ستوری ژیانه، به‌لام نه‌یتوانی له‌سه‌ر ئەم وه‌زع و حاله‌ پڕواو به‌رده‌وام بئ هه‌رزوو دلئی ته‌نگ بوو و له‌ئه‌سپی غرور دابه‌زی. له‌که‌لی شه‌یتان هاته‌ خوارئ. سه‌رگه‌ردان و ویل به‌باخه‌که‌دا ده‌سورایه‌وه‌وه‌هه‌ر په‌کو پۆی بوو: ناخ خوایه!. نیوه‌رۆ هه‌چی پینه‌خورا، به‌ئه‌سپایی له‌ ده‌رگای داخراوی ژوره‌که‌ی تانیای داو به‌شه‌رمه‌زاری یه‌وه‌گازی کرد: تانیا! تانیا!.

له‌پشت ده‌رگاکه‌وه‌ده‌نگیکی کزو گریانای هاته‌ گوئ: وازم لئ بینه.. تکایه‌ وازم لئ بینه.

زویروونی باب و کیژ له‌هه‌موو ماله‌که‌دا ره‌نگی دابوووه‌وه‌ ته‌نانه‌ت کاری کردبووه‌ باخه‌وان و کریکارانی باخه‌کش. کاورین، وه‌کو جارێ سه‌رگه‌رمی کاره‌کانی خۆی بوو، به‌لام ئەنجام نه‌ویش ماندوو و ناره‌حه‌ت بوو. لیبرا بکه‌ویته‌ به‌پینانه‌وه‌وه‌ ئەم هه‌وری زیزبوونه‌ به‌ر له‌ شیو پڕه‌وینیتیه‌وه‌. له‌ ده‌رگای ژوره‌که‌ی تانیای دا. روخسه‌تی لئ وه‌رگرت و وه‌ژورکه‌وت، به‌شوخییه‌وه‌ گوئی:

- وه‌ره، وه‌ره. شه‌رم ناکه‌یت!.. به‌سه‌رسامی روانییه‌ ده‌موچاوی فرمیسکاوی و تۆراوی تانیاو گوئی: یانی شه‌ره‌که‌تان ئەوه‌نده‌ جدییه‌؟ جوانه، جوانه.

تانیا گوئی: ئەگه‌ر ده‌ترانی چی پیتکردوم! ئەمه‌ی گوت و فرمیسک وه‌کو بارانی بوهار له‌چاوه‌ درشته‌کانییه‌وه‌دا بارین. ده‌سته‌کانی دان به‌یه‌که‌دا له‌سه‌ری رۆیی: هه‌ر کوشتمی، باوه‌ر بکه‌ چ قسه‌یه‌کی غه‌له‌تم نه‌کردوووه... ته‌نیا ئەوه‌نده‌م گوتوووه‌ که‌ پیتویست ناکات ئەم هه‌موو کریکاره‌ رابگرین... ئەگه‌ر... بکری به‌رۆژانه‌ کریکاران بگرین باشتره... تۆ نازانی ئەو کریکارانه‌ یه‌که‌ هه‌فته‌یه‌ چ کاریکیان نه‌کردوووه. من، من ته‌نیا ئەوه‌نده‌م گوت، که‌چی لیم راپه‌ری... هه‌زارو یه‌ک جنییوی سه‌ربه‌کولکه‌ی دامی.. جا جنییوی ناشیرین.. له‌پیناوی هه‌چیش».

کاورین، قژی تانیای ریک خسته‌وه‌وه‌ گوئی: گوئی مه‌ده‌یی، به‌شی خۆت شه‌رت

کردوووه‌ فرمیسکیشت رشتوووه. به‌سه‌ئیدی، خۆه‌تا هه‌تایه‌ هه‌ر ناتۆریی.. پڕوا بکه‌ بابت زۆری خۆش ده‌ویتی.

تانیا به‌ده‌م هه‌نسک هه‌لدانه‌وه‌ له‌سه‌ری رۆیی: ژیان لئ تال کردوم قسه‌ی خۆشی جوینه. عه‌رزقه‌ قسه‌یه‌کی خۆشی لئ بژنه‌وم. به‌جوئ سه‌یرم ده‌کات وه‌کو ئەوه‌ی له‌م ماله‌دا بیگانه‌م. که‌یفی خۆبه‌تی با وابکات. هه‌لبه‌ته‌ بیانوویه‌کی هه‌یه. من سبه‌ی ئەم ماله‌ به‌جئ دیتلم و ده‌رۆم کاریک بۆ خۆم ده‌دۆزمه‌وه، ده‌م به‌ ته‌له‌گرافچی. قه‌یدی نیه‌ با به‌دلئ خۆی بکات.

- وه‌ره‌گیانه‌ وه‌ره، مه‌گری تانیا. گریان به‌چی ده‌چی؟ ئیوه‌ هه‌ردووکتان تۆره‌وه‌ دل ناسکن و خه‌تای هه‌ردووکتانه، وه‌ره‌ با ئاشتتان بکه‌مه‌وه.

کاورین، نه‌رم و له‌سه‌رخۆ قسه‌ی ده‌کردو تانیا کولئ گریان نه‌ده‌نشته‌وه‌. شاننه‌کانی کوور ده‌کرده‌وه‌وه‌ ده‌ستی ده‌دان به‌یه‌که‌دا، له‌تۆ وایه‌ نه‌گبه‌تی یه‌کی گه‌وره‌ به‌رۆکی گرتوووه. کاورین له‌وه‌ دلگه‌یربوو که‌ ئەم هه‌موو بشیوینی و خه‌م و خه‌فه‌ته‌ له‌سه‌ر شتیکی هه‌چ بوو. چ روداویکی هه‌چ و بئ بایه‌خ ئەم به‌سته‌زمانه‌ی به‌دريژایی رۆژیکیان خۆی گوته‌نی به‌دريژایی هه‌موو ته‌مه‌نی وا کلۆل و داماو کردبوو! له‌وه‌ ده‌مه‌دا که‌ دلخۆشی تانیای ده‌دایه‌وه‌ ئەوه‌ی به‌بیردا هات که‌ له‌م دنیا به‌دا جگه‌ له‌م باب و کیژه‌ چ که‌سیک نیه‌ که‌ ئەوی وه‌کو خزم و که‌سی نزیک خۆش بوئ. ئەگه‌ر ئەمان نه‌بوايه‌ن ئەو هه‌ر له‌منداڵیه‌وه‌ بئ باب و دایک، ویل و سه‌رگه‌ردان ده‌بوو و، له‌هه‌موو ژیان لئ دا عه‌زته‌ی سوژیکي دلسوژانه‌ ده‌بوو و، هه‌رگیز تامی خۆشه‌ویستی نه‌ده‌چه‌شت. ئەو خۆشه‌ویستییه‌ی که‌ ته‌نیا له‌ که‌سوکاری دلسوژ چاوه‌روان ده‌کری. کاورین هه‌سته‌ی کرد که‌ ئەه‌سابی ماندووی وه‌کو موگناتیس به‌ره‌وه‌ ئەم کیژه‌ چاوه‌ به‌ فرمیسکه‌ ده‌کشئ، هه‌روه‌ها هه‌سیکرد هه‌رگیز ناتوانئ ژنیکی قوت و قه‌له‌وی گۆنا نالی خۆش بوئ. به‌لام ئەم تانیا ره‌نگ کال و لاوازو که‌مجورمه‌ ته‌واو دلئ بردوووه. که‌ده‌پروانی یه‌ شان و مل و قژی تانیا، له‌ناخ دا گه‌شکه‌ی ده‌کرد. ده‌سته‌کانی تانیای گوشي و فرمیسکه‌کانی بۆ سپر... ناخری تانیا ژیر بووه. به‌لام هه‌یشه‌تا گله‌یی له‌بابی و له‌ژیان ناره‌حه‌تی خۆی ده‌کردو له‌ کاروین ده‌پارایه‌وه‌ که‌ له‌م وه‌زع و حاله‌ رزگاری بکات. ئەوجا تانیا به‌ره‌به‌ره‌ گه‌شایه‌وه‌وه‌ بزه‌ که‌وته‌ سه‌رلیوانی و که‌وته‌ گله‌یی له‌به‌ختی خۆی که‌خوا بۆ چی به‌مجۆره‌ دروستی کردوووه‌ بۆ هه‌ینده‌ دلئ ناسکه. پاشان له‌ قاقای پیکه‌نینی داو گوئی من شیتم و به‌غار له‌ ژوره‌که‌ وه‌ده‌رکه‌وت. کاورین، دواي تۆزیک چوو بۆ باخه‌که‌. سه‌یری کردیگورسیمونوفیچ و تانیا وه‌کو

ئەوئەى ھېچ رووى نەدائىي، شان بەشانى يەكدى بە شەقامى نىو باخەكەدا پىياسە دەكەن و نانپان دەخوارد. ھەردووکیان زۆریان برسى بوو.

كاورین، زۆر خۆشحال بوو بەوئەى كەتوانى بووى يگورسىمبونوفىچ و تانپا ئاشت بكا تەو، بەدەم ئەو خۆشپەو و چوو بۆ باخەكە. لەسەر تەختىك دانىشت و چوو زىرى. لەپر گوتى لە دەنگى تەقە تەقى عەرەبانەيەك و پىكەنپىنى ژنىك بوو، دياربوو ديسان ميانە. دەنگى كەمانچە بەرزبەو. دەنگى نامەفھومى ژنىك گەيشتە گوتى. ئەم دەنگانە رەبەنە رەشپۆشەكەيان وەبىر كاورین خستەو. لەكوئى، لە چ ولا تىك، لەسەر كام ھەستارە ئەم بونەوەرەى، ھاتۆتە بەرچاو.

بەزەحمەت ئەم ئەفسانەيەى وەبىر خۆى ھىنا بوو وەو خەرىك بوو ئەو تا پۆرەشەى كە لە مەزارەكەدا دىتەبوى لە خەيالى خۆيدا بەرجەستە بكات. لەپر لەپشت داركاژەكانى بەرانبەرىيەو پىاويكى دەستە بالا، بەبى خشپەو بى ئەوئەى بچوكتىر سرتەى لىو بى وەدەر كەوت. قزى بۆز بوو بوو. كلاوى لەسەر نەبوو. دەموچاوى ھىندە بى رەنگ بوو، ھەر لەدەموچاوى مردوان دەچوو. يەك دنيا خالى رەشى ناشىرىن بەروويەو بوو. كاىرەى غەرىب يان كاىرەى سوالكەر بە ئەدەب و نەزاكە تەو سەرى دانەواندو بەپىدەنگى ھاتە پىشەو و لەسەر تەختەكەى كاورین دانىشت. كاورین، رەبەنە رەشپۆشەكەى ناسىيەو. تاويكى باش لىكى رامن، كاورین بەسەرسامى و رەبەنەكە بەخۆشەويستى يەو، وەكو جارى يەكەم، بەلام چەشنە رەندى و بى موبالائىيەك بەسىمايەو دياربوو. كاورین گوتى:

- تۆ بوونەوەرەىكى خەيالىت، بۆچى ھاتوبىيە ئىرەو بۆچى لە شوئىنىكدا دانىشتووى، ئەم كارەى تۆ لەو كۆنە ئەفسانەيە ناچىت».

رەبەنەكە بەھىمنى وەلامى داىەو: فەرق ناكات.

رووى كەردە كاورین: - ئەفسانە، بونەوەرەى خەيالى، من، ھەر ھەموو ئەمانە زادەى خەيالى وروژاوى تۆن. من شەبەنگم.

كاورین گوتى: يانى دەتەوئى بلىي كە چ بوونىكت لەدەرەى خەيالدا نىە؟

- چۆنت ئارەزوو لىيە وى بىر لى بکەو. من لە خەيالى تۆدا ھەم. چونكە خەيالى تۆ بەشپىكە لە تەبىعەت، كەواتە من دەبى لە تەبىعەتیش دا ھەبم. ئەمەى

گوت و سوکە بزەيەك كەوتە سەر لىوئەى.

كاورین گوتى: ھوشيارو بەدەماغ ديارى. پىم وايە لەدنياى واقىع دا پىتر لە ھەزار سال تەمەنت رانىو. من نەم دەزانى خەيالم تواناى ئەفراندنى دياردەيەكى وای ھەيە. بۆ واسەيرم دەكەى؟ خۆشت دەوئەم؟

- بەلى، چونكە تۆ لەو خەلكە كەمانەى كە بەراستى دەكرى نىو ھەلپژاردەى خوات لى بنرى. تۆ خزمەتى حەقىقەتى نەم دەكەى، بىرو بىر كەردنەوئەى تۆ، مەبەست و ئارەزووى تۆ، بەھەرە زانىيارى تۆ، ھەموو ژيانى تۆ مۆرى خوايى لىدراو. بە ئاشكرا مۆرى خوايى پىتو ديارە. ھەموو شتىكى تۆ لە قەبىلى ئەقل و جوانى كراو، واتا بۆ جىھانى ئەبەدى و پايدار تەرخانكراو.

- باسى «حەقىقەتى نەم» ت كەرد، ئايا تىرەى بەشەرە، بەشەرى فانى دەگاتە حەقىقەتى نەم؟

رەبەنەكە گوتى: ژيانى نەم ھەيە.

- تۆ پىت وايە بەشەر بونەوەرەىكى نەم؟

- ھەلبەتە، ئايندەيەكى جوان و بەشكو چاوەروانى ئىوئەى. چاوەنۆرى تىرەى بەشەرە. تا جىھان، پىاوانى وەكو تۆى زۆر ھەبى، زووتر دەگاتە ئەم ئايندەيە. بەبى تۆ و نمونەى وەكو تۆ كە بەھوشيارى و وريايىەو دەژىن، كە سەربەرزو ئازان، كە خاوەنى سەرەتای بەرزو جوانن، بەشەرىيەت چ مەعنايەكى نىەو بە پى دەستوورى تەبىعى دەبى دەستەو ئەژنۆ دانىشن و چاوپرەوانى كۆتايى مپژووى خۆ بکەن، بەلام تۆو نمونەى وەك تۆ، بە درىژايى ھەزاران سال تىرەى بەشەر دەگەيەننە حەقىقەتى نەم. خزمەت كەردن و ئەركى بەرزو پىروژى ئىو ئەمەيە. ھەرچى بەرەكەت و فەرىك كەخوا وەعدى بە بەندەكانى داو لەبوونى تۆدا بەرجەستەبوو.

كاورین پرسى: ئامانجى تەمەنى جاويدان چىە؟

- ئامانجى تەمەنى نەم وەكو ھەموو ژيان خۆشپىيە. خۆشى راستەقىنەش لەزانست داىە، ژيانى نەم سەرچاوەى لەبن نەھاتووى زانست بۆ تىرەى بەشەر دەرەخسىنى. ھەر لەبەر ئەمەشە گوتوبەتى: «مالى بابى من پرە لەقەسرو كۆشكان...»

كاورین، بەخۆشپەو دەستەكانى دان بەيەك داو گوتى: دەزانى زۆرم كەيف بە قسەكانت دىت؟!

- سوپاس.

- به لّام با ئه وهشت پی بلییم که تو برۆیت ئیدی له بونت ده که ومه گومانه وه و گومان ده مکوژی. تو تا پۆ شه به نگی، زینده خه ون و خه یالی، دیتنی تو نیشانه ی ئه وه یه که من نه خو شم و له حالیکه ئاساییدا نیم.

- جا چ قه ییدییه بانه خو ش بی؟! نابج ئه مه ساردت بکاته وه. تو نه خو شیت چونکه زیاده له پیویست کار ده که ییت. چونکه سه لامه تی خو ت کردۆته قوربانی ئامانجیک و رۆژه ک دئی که نه ک ههر سه لامه تیت به لکو ژبان و ژینت له م پینا وه دا فیدا بکه ییت. له وه ی پتر چت ده وی؟ ئه مه هه مان ئه و شته یه که هه موو ته بیعه تیکه هه لئێژارده و عال به تاسه یه وهن.

- به لّام ئه گهر نه خو ش بم چ متمانه یه کم به خو ده بی؟

- به چ مه علوم هه موو ئه و بلیمه تانه ی که بوونه مایه ی متمانه ی هه موو جیهان، سوو دیان له خه ون و خه یال نه بینیوه. ئیستا به تو دلێن که بیلمه تی زۆر له شیتیه وه نزیکه. بلیمه تی و شیتیه ی زۆر لیکدی دوور نین. با وه ر بکه خه لکانی ساغ، خه لکانیکه ئاسایین، ران و په زن، ترسان له نه خو شی ئه عساب، له پیروون و په ککه وتن ته نیا ئه و که سانه ئازار ده دات که ئامانجی ژبانیان له حاله ی حازر دایه نه ک له ئاینده داو ئه مانه ش هه مان ران و په زن، خه لکانی ئاسایین.

- به لّام گوته ی «ئه قلّی ساغله م له به ده نی ساغله م دایه» ئامانجی رۆمیانی کۆن بووه.

- مه رج نیه ههر چیه ک ئه وان گوته یان دروست بی. خورپه وه هه لچون، تاسه و ئه لها، به رزه فری، حال و جه زبه، هه موو ئه م خه سی تانه ی که شاعیران، په یامبه ران و شه هیدانی ریکه ی ئامانجی به رز، له خه لکانی ئاسایی جیا ده کاته وه، له گه ل ژبانی ئاژه لّی دا ناگو نجی، و اتا له گه ل سه لامه تی به دهن و ساغی به دهن دا ناگو نجی. جاریکه دیکه ش پیت ده لّیمه وه ئه گهر ده ته وی ساغ و ئاسایی بیت ئه وابه به به یه کیک له ره شه خه لکه که، به به به یه کیک له په زه که.

کا ورین گوته ی: سه یه، هه رچی به ک به خه یالی مندا هاتوه و چه ندین جار بیرم لیکردۆته وه تو گوته ی. وه کو ئه وه ی تو هه میشه ناگات له من بووی و گویت له بیرو خه یاله نه یته ی به کانم بووی، به لّام به سه باسی من مه که، تو مه به ستت له هه قیقه تی نه مر چیه؟

چۆنی لیک ده ده یته وه؟

ره به نه که وه لامی نه دایه وه. کا ورین ته مه شایه کی کرد، به لّام نه یه توانی ده موچاوی

به جوانی بیینی. سیمای دیار نه مابوو. سه رو دهستی دیار نه مان، ره به نه ره شپۆشه که به ته واوی دیاری نه ماو له چا و وون بوو.

کا ورین، به پیکه نینه وه گوته ی: حه یفی له چا و وون بوو.

به که یف خو شی و چالاکییه وه بو مال گه رایه وه. قسه ی ره به نه ره شپۆشه که روح و گیانی له راده به دهر شاد کردبوو، بوونه هه لئێژارده، خزمه تکردنی هه قیقه تی نه مر. دانانی له ریزی ئه وانیه که هه زاران سال ژبانی مرۆف پیش ده خه ن، دانانی له ریزی ئه وانیه که مرۆف له گرفتاری و گوناحی هه زاران سال رزگار ده که ن، ئه وانیه هه موو شتیکه خو له ریبی ئامانجیک دا داده نین، گه نجییان، توانا و سه لامه تیان ده به خشن و له پیناوی شادی کۆمه لدا ده مرن، چ ئامانجیکه پیروزه. چ پله و پایه یه کی مه زن و به رزه. وه خته ی به ژبانی رابردووی خویدا چۆیه وه، ژبانی بی رتوش و بی غه ل و غه ش و پرکارو کۆششی خو یه تینا یه وه به رچا و، وه خته ی ئه وه ی فیتری بیوو و، خه لکانی دیکه ی فیتر کرد بوو به یاده یه تینا یه وه، گه ییه ئه م ئه نجامه ی که قسه کانی کا برای ره به ن موباله غه یان تیدانیه.

تانیا که به دووی دا ده گه را، له پارکه که وه وه دهر که وت و به ره و لای ئه م هات. جلّیکه تازه ی له به ر کرد بوو. ئه و جله نه بوو که کا ورین ئاخر جار له به ریدا دیتبوی. هاواری کرد: ئه وه لیته ی؟ خو هه موومان به دووی تو دا ده گه راین... وی ئه وه چیه؟ به سه رسامی ئه و پرسیاره ی کردو چاوی برییه سیمای پرشنگداری و چاوانی فرمیستک تی زاوی و گوته ی: ئاندریوشا، چیت به سه ر هاتوه زۆر گو راوی؟! کا ورین دهستی خسته سه رشانی تانیا و گوته ی: من زۆر شادم، له شادیش زیاتر، به ختیارم. تانیا، تانیای ئازیز، تو بی ئه ندازه ئازیزو خو شه ویستی. تانیا زۆر خو شحالم.

به گه رمی هه ردوو دهستی تانیای ماچکردو له سه ری رۆبی:

- ئیستاک، له وه پری هه وای خو دا بووم. له لوتکه ی شادی دا بووم. له ژباندا ئه وه نده شاد نه بووم، به لّام ناتوانم هه موویت بو بگێرمه وه. چونکه به شتیم ده زانی. با وه ر به قسه کانم ناکه ییت. بابیینه سه ر باسی تو. تانیا من تو م خو ش ده وی و ده میکه خو شم ده وی، نزیک بوونه وه دیتنی تو بووه به شیک له ئه رکه کانی ژبانم نازانم که بگه ریمه وه چۆن به بی تو هه لیکه م.

تانیا به پیکه نینه وه گوته ی: به و خه ستییه ش نا. دوا ی دوو رۆژ له بیرت ده چمه وه. ئیمه خه لکانی بچوکین و تو پیاو یکی گه وره ی. کا ورین گوته ی: بی سو عبه ت،

به ته مام له گه ل خوتم بهرم تانیا، باشه؟ له گه لم دبی؟ تو دهبی به هی من!
 تانیا هاواری کرد: چی؟ ویستی پی بکه نن، به لام پیکه نین چوه قاتی و
 نه که و ته سهر لیوانی. له جیبی پیکه نین رومه تی سور هه لگه را، هه ناسه ی سوار بو
 و، به په له به ره و باخه که رویی. دهسته کانی هه لگه لقتن و به نه باوهری یه وه گوتی:
 باوهر ناکه م. هه رگیز له م باوهره دا نه بووم... هه رگیز...

به لام کاورین به په له به دووی دا چوه به هه مان سیمای نورانی و پرشنگذارو حال
 لیها تنه وه له سهری رویی: من عه ودالی ئه شقیکم هه موو بوونم فه تح بکات. ته نیا
 تو، ته نیا تانیا ئه م ئه شقه به من ده به خشی. من زور به ختیارم، که به ختیارم!
 تانیا، ته سلیم بوو... کوور بووه، تیک چوو، له تو وایه به ئه ندازه ی ده سال
 پیرتر بوو، به لام له بهرچاوی کاورین یه کجار جوان بوو. به ده نگی به رز گوتی: چه ند
 جوانه!

٦

یگورسیمونو فیچ، که زانی کاورین نه ک هه ر ئاشقی تانیا بووه، به لکو لیپراوه
 بشی خوازی، ته واو شپرزه بوو. چوه سوچی که وه هه ولتی دا شپرزهی خوی
 وه شیری. دهسته کانی ده له رزین، گهر دنی وه کو ئه وه ی بای کرد بی شین هه لگه را بوو.
 ده ستوری دا که ئه سپه کان بین و عه ره بانه که یان لی بیه ستن. سوار بوو و رویی.
 تانیا که بینی چون ئه سپه کان بهر قامچیان ده داو کلاوه که ی تا سهر گوتی داگرتوه،
 ئیدی له وه زع و حالی تیگه یی. خوی به ژوره که ی خویدا کرد. ده رگاکه ی له سهر خوی
 داخست و به درتیژی ئه و روژه گریا. له نارنجستانه که دا، هه موو قوڅ و هه لوره کان
 به ته واوی پی گه یی بوون. ده بوایه زور به وریایی لی بکریته وه وه له سه ندوقان بخرین
 و بنیردرین بو موسکو. چونکه دنیا زور گهرم ببوو. ده بوا هه موو دره خته کان ئاو
 بدن. ئه م کاره وه ختی زوری ده ویست. ئه مه جگه له وه ی دره خته کان کرمان هه لیتنا
 بوو. هه رچه ند کاورین زوری قیتر له کرمه کان ده کرده وه، به لام چارنه بوو، کریکاره کان
 و ته نانه ت یگورسیمونو فیچ و تانیاش به بهرچاوی ئه وه وه به ده ست کرمه کانیا ن
 ده فلیقاندوه.

خه لکی لیکندا لیکندا ده یان کرده سهریان و میوه یان بو وه رزی پایز راده سپارد.
 ئیدی وه لامدانه وه رازیکردنی ئه و خه لکه ش ببوو به سهرباری کاره کانی دی.

گهرمه ی کارکرن بوو. کهس نه یده په رژا سهری خوی بخورینی. له م گهرمه ی
 کارکردنه دا، کاری مه زراکانیش دهستی پیکرد. نیوه ی کریکارانی باخه که،
 باخه که یان به جی هیشت.

یگورسیمونو فیچ که تا وه سووت ببوو، قسه ی له گه ل به کردن نه ده هات. هه همیشه
 توره بوو. پیته کی له مه زرا بوو، پیته کی له باخه که بوو، به رده واو خوته و بو له ی
 بوو: گیانم ده رچوو. به هیلاک چووم کاروا پروات روژی دیت خو م بکوژم.

سهرباری ئه م هه موو کاره، به زم و ره زمی جیازی کرینی تانیاش له ولاره بوهستی
 که بنه ماله ی پسوتسکی زور به خه مییه وه بوون. له لایه ک جل برین بوو، له لایه ک
 خه یاتانی توره و ترۆ. ئیدی کهس به کهس نه بوو. میوانیش له ولاره بوهستی. خه لکی
 ماله که مه جبور بوون پیشوازی میوانان بکه ن. شیرینی و شهره تیان بو دابنه ن و جی
 و ری بو مانه وه ی شه ویان دابین بکه ن.

به لام و پیرای ئه و هه موو قهره بالخی و سهرقالیییه، کاره کان به خوشی و شادی
 راده په رتیران و کهس ئاگای له ماندوو بوون نه بوو. تانیا، ههستی ده کرد که ئه شق و
 به خته وه ری له پر له دللی دا شکوفه ی کردوه. هه رچه ند له چوارده سالیییه وه ده یزانی
 که یان بو کاورین ده بی یان بو گل، به لام له گه ل ئه وه شدا هه ر نیگه ران و دوو دل بوو.
 هه ندی جار به جوژی مهستی شادی و خوشی ده بوو که پیی و ابوو ده بی له که یفان
 بفری و خوی بگه یه نیته ئامیزی هه وران و نوژان دابهستی. به لام که بییری له وه
 ده کرده وه ده بی مانگی هه شت به بووکی پروات و بابی و ئه م ماله به جی بیلی، ئه م
 ماله ی که هه موو ته مه نی خوی تیدا گوزه راندوه، ترسیکی نامه فهومی لی
 ده نیشت. خوا ده زانی چه ندین جار ئه م بیهری به سهردا ده هات که ئه م له پیاو یکی
 مه زنی وه کو کاورین بچو کتره و شایسته ی ئه و نیه. که ئه م خه یاله ی به سهردا ده هات
 به په له خوی به ژوره که ی خویدا ده کرد، ده رگاکه ی له سهرخوی داده خست و چه ندین
 سه عات به کو ل ده گریا. له نیو میوانه کاند تانیا کاورین-ی له بهرچا قوژو جوان
 بوو. ههستی ده کرد هه موو ژنه کان به غیلی پی ده بن. له م ساتانه دا دللی پر ده بوو له
 غرور و شادی و وه کو ئه وه بوو هه موو جیهانی بو خوی داگیر کرد بی. خو ئه گه ر
 کاورین، زاتی کرد باو له گه ل ژنیکندا پیکه نیبا، ئه و تانیا له حه ژمه تاندا ده له رزی و
 به په له ده چوه ژووره که ی خوی و دیسان دهستی به گریان ده کرد! ئه م هه ستانه بالیان
 به سهریا کیشابوو. وه کو مه کینه کاری ده کردو یارمه تی بابی ده دا، به لام له هه مان
 کاتدا ئاگای نه له کرم، نه له کاره که ران، نه له کریکاران و نه تی په ر بوونی وه خت

باری دهرونی یگورسیمونوچیچ-ش وه کو تانیا بوو. نه ویش له به یانی یه وه تا شه و کاری ده کرد. له باخه که دا هم به رو نه و بهری بوو. توره دبوو جیتیوی ددها، به لام له گه له ته وه شدا خه ون و خه یالیکی ته فسوناوی بالی به سه ریا کیشابوو، هه ستت ده کرد قالبیتیکی توندو توله دوو که سی گوتوته خو. یه کیکیان یگورسیمونوچیچ-ی واقیعی بوو که له گه له باخه وانیکا قسه ی ده کرد، که گوپی له قسه کانی ئیشان کارلوفیچ ده گرت له مهر بی زهبت و ره بتی باخه که، دین دهبوو و قژی خو ی دهرنی یه وه. نه وی دیکه یگورسیمونوچیچ-ی ناواقیعی بوو. پیره میتریکی نیمچه مه ست بوو. قسه ی زور گرینگی دهری. خو ی له قسان هه لده قورتاند. یه خه ی باخه وانه که ی ده گرت، رای دده ته کاندو ده یگوت:

- تو هه رچییه ک ده لئی، بیلئی، به لام به بیترنگ بهری هه تاو ناگیرئی. دایکی یه کییک بوو له ژنه هه ره نه جیب و زیره که کان. دهموچاوی هیتده پاک و نورانی بوو له تووایه فریشته یه. نیگار کیشی ده کرد. شیعی ده گوت پینج زمانی دهرانی و گورانی ده گوت... به سته زمانه، خوا عافوی بکات، تووشی سیل بوو و مرد.

هم یگورسیمونوچیچ-ه ناواقیعیه ناهیتیکی هه لده کیشاو له سه ری دهری... که له مالی مندا بوو، روژ به روژ هه لئی دده او گه وره دهبوو. هه مان دهموچاوی نورانی فریشته ئاسای دایکی هه بوو. ته ماشا کردنه که ی، هه لسه که وت و ره فتاری، قسه نه رم و خوشه کانی هه مووی له دایکی ده چوو. جا زیره کییه که ی بو نالیئی! به به لاش پله ی ماموستایی و هرنه گرتوو، به لام هیتستا له کوپیه تی ئیشان کارلوفیچ، تو ده سالی دی بیبینه بزانه ده بی به چی! له گه له ئیستا یدا هه ر به راورد ناکرئی! که ده گه ییه ئیره، هه لوه سته یه کی ده کردو دهبوو به یگورسیمونوچیچی واقیعی. قژی خو ی دهرنی یه وه، ده ی نه راند: که رانباو گوانه ی باوه حیزینه! به ستوبه تی، ویران بوو. ویران بوو! باخه که ویران بوو، باخه کهم فه وتا.

کاورین، به هه مان شوقی نه شقی هه وله وه کاری ده کردو هه راو هه نگامه و به زم و ره زمه که ی دهور به ری کاریان تینه ده کردو ساردیان نه ده کرده وه. نه شق تاقه هانده رو پشتیوانی بوو. پاش هه ر ژوانیک له گه له تانیا دا به خوشی و شادی ده گه راپیه وه ژوره که ی و دهستی به کار ده کرده وه. به هه مان نه شقه وه که تانیای ماچکرد بوو و، سویندی نه شقی بو خواردبوو، کتیب و ده ستنوسه کانی له نامیز ده گرتن و مژولیان دهبوو. قسه کانی ره به نه ره شوپشه که دهر باره ی: هه قیقه تی نه مر، ناینده ی پرشنگدارو

شکو داری مرؤ قایه تی، دهر باره ی نه و که به نده ی هه لبرارده یه - ناسکی و جوانییه کی تاییه تی و نا ئاسایی به کاره کانی ده به خشی هه فته ی جاریک یان دوو جار ره به نه ره شوپشه که ی له پارکه که دا یان له مال هه وه ده بیینی و چه ندین سه عات قسه ی له گه له ده کرد. به لام هم دیارده یه نیگه رانی نه ده کرد، به لکو به پیچه وانه وه شادو خوشحالی ده کرد، چونکه ئیستا کی ته واو قه ناعه تی کردبوو که هم جو ره تارماییانه ته نیا دینه دیده نی خه لکانی هه لبرارده و هه لکه وتوی نه وتو که خو یان به فیدای ئامانج و ناواته کانیان ده که ن.

جه ژن و ئاهه نگی ماره برین به ساده یی و ئاسانی ته واوبوو، به لام جه ژنی زه ماوه نده که به دلی سازکرا. یه کییک بوو له و جه ژن و ئاهه نگه بی مه عنایانه ی که دوو روژو دوو شه وان دریره ی کیشا. سی هه زار روژل ته نیا مه سرده فی خواردن و خواردنه وه بوو، به لام له بهر قه ره بالغی و غه لبه غه لب و به زم و ره زمی موسیقا و هه روا هه نگامه ی چیشت لیتان و هاتوو چوژی نوکه ران و ژنانی عه با به سه رو هه راو هو ریا و سه غله تی و ته نگی جیگا، چ که سیک ئاگای له شه رابی گرانبه های عه سران نه بوو که له موسکو ژوه هیترا بوو.

شه ویکی دریره ی زستان، کاورین له سه ر ته ختیک راکشابوو، چیره کیکی به زمانی فه رنه سی ده خوینده وه، تانیای به له نگاز که به ژنیانی شارستانی رانه هاتبوو، هه موو شه ویکی تووشی ژانه سه ر دهبوو. ژمیتربوو نووستبوو و به دهم خه وه و ورتینه ی ده کرد.

سه عاته چالمه که سی جارن لی دا. کاورین، مومه که ی ته مراندو ویستی بنوی. ماوه یه ک چاوی نوقاندو هه ر به ته مای خه و بوو، به لام گه رمی ژوره که و ورتینه ی تانیا، نه یان ده هیتشت خه وی لی بکه وی. سه عاتی ژوره که و ورتینه ی تانیا، نه یان ده هیتشت خه وی لی بکه وی. سه عات چوارونیو مومه که ی هه لایسانده وه. ره به نه ره شوپشه که له ته نیشتی یه وه له قه راخ ته خته که دانیشتبوو. ره به نه که سلاری لیکردو پاش ده میتک بیده نگی پرسی: ئیستا بیرت له چی ده کرده وه؟

کاورین گوتی: بیرم له شو ره ت ده کرده وه ئیستا خه ریکی خویندنه وه ی چیره کیکی فه رنه سی بووم. قاره مانی چیره که که پیاویتی که نه چه و گه لیک کاری گه وجانه

دهکات و ئاقیبهت به داخ و سوئی شوره ته وه دهمری. ئەم کەلکەلەو ئارەزوه به لای منەوه چ مەعنایه کی نیه.

- چونکه تۆ پیاویکی ئاقلی و شۆرته به گالتهی مندالان نازانی تاكو سه رنجت رابكیشی و بکهویه خولیا یه وه. تۆ گوئی به شۆرته نادهی.

- وایه

- شۆرته به لای تۆوه شتیکی خوش نیه. ئاخو پیاو چ خوشی و لهزه تیک له وه دهبینی که بزانی دوای مردنی ناوی له سه ر گۆره کهی هه لده که ندری؟ له کاتییک دا مەعلومه که رۆژگار درهنگ یان زوو ئەو ناوه هه موو نووسینه کانی دی دهسپێته وه. به لای، خوشه ختانه ناوی خۆت ئاسا زۆر زۆره و هزرو بیری به شه ریش کورته ناتوانی یادی هه موو ناوه کان بکاته وه.

کاورین گوئی: هه لبه ته وایه. ئەمە جگه له وهی که سو دی یادکردنه وه چیه؟ به لام با بیینه سه ر باسیکی دی. بۆ نمونه باسی خوشی. خوشی چیه؟

که سه عات پێنج لێی دا، کاورین له سه ر ته خته کهی خۆی دانیشتبوو، پیتی به مافوره کهی ژیر پێیدا دهخشاندا. سه ری بردبووه بناگوێی ره به نه ره شپۆشه که وه دهیگوت: له زه مانی کۆندا پیاویک هه بووه که خوشی و شادی هه راسانی کردوه. خوشی و شادی ئەو کابرایه له راده به ده ر بووه. جا بۆ ئەوهی غه زه بی خواوه ندان له خۆی دوور بخاته وه، ئەنگوستیله یه کی جوانی ده بی که زۆری له دل شیرین ده بیته، ده یکات به قوربانی بۆ خواوه ندان. ئەم چیرۆکه ت بیستوهه؟ منیش ئیستاکی وه کو «پولی کرات»* م لێ به سه ر هاتوه له که یف و خوشیاندا له پیستی خۆم ناهێورم. له به یانی زه وه تا شه وی خوشی ده جه رپینم. خوشی بالی به سه ر هه موو هه ست و ئاره زویه کی دیکه م دا کیشاوه. مەعنا ی خەم و رەنج و ماندوو یه تی نازانم. راست و دۆغری گومانم لێ نیشته وه.

ره به نه که به سه رسامی پرسی: بۆ؟ چی تۆ پیت وایه خوشی و له زه ت هه ستیکی میتافیزیکیه؟ پیت وایه ئەم ههسته رەنگدانە وه یه کی ئاسایی شته کان نیه؟ تا

* پولی کرات: میری «ساموس» بوو. له سالێ ۵۲۲ پ. ز چل دانه سال به پیری شادی و خوشیبه وه ژبا. ئەم ژبانی پر له شادیبه به جوژی خستبوویه دوو دلی و گومانه وه که ناجار بۆ به لاوه گیري ئەنگوستیله کهی که زۆر ناشیرین بوو، فری دایه ده ریاوه، به لام ئەم قوربانیبه قه بول نه بوو. ماسیبه ک که قووتی دا بوو، هاتبووه که ناری ده ریاو ئەنگوستیله کهی گه راند بووه وه بۆ خواوه نه کهی و ئەنجام ئەم پیاوه به دهستی یه کیک له سه ر دارانی داربوش له سیداره درا.

مرۆف له باری فیکری و ئەخلاقێ یه وه پتر پێش بکه وی ئازادتر ده بی و پتر له ژیان رازی ده بی سوکرات، دیوجین، مارک ئورول هه موویان شادییان ده ناسی و له غه م بی ناگابوون و گوته ی یه کیک له یاهه رانی مه سیحه: تا ده توانی شاده، شادی و خوشی بکه. کاورین به شوخیبه وه پیکه نی و گوئی: ئەو ساکه له پر خواوه ندان رقیان هه لده ستی و زه وقی من ئەمه په سند ناکات که خواوه ندان به ن به دزی خوشی و شادی و مرۆف ناچار بکه ن له خه ما به لرزی و له برسان به ری.

تانیا، خه به ری بووه، به ترس و سه رسامیبه وه روانی یه شه که ی. شه که ی قسه ی ده کرد. رووی ده کرده کورسیبه که. له خۆرا پێده که نی. چاوه کانی ده بریسکانه وه و پیکه نینه که ی ده نگیکێ سه یری هه بوو. تانیا، دهستی شه که ی گرت که به ره ولای ره به نه که درپژی کرد بوو، گوئی: ئاندریوشا، له گه ل کێ قسه ده که یته، ئاندریوشا ئەوه کییه؟ کاورین وه لامی دایه وه: چی کییه؟ ره به نه که یه. ئەوه تا له وی دانیشته وه. ئاماژە ی بۆ لای ره به نه ره شپۆشه که کرد.

- کهس له وی نیه، ئاندریوشا تۆ نه خوشیت.

تانیا باوه شی به میترده که یدا کردو هیند به توندی گو شی به خۆبه وه له تۆ وایه ده یه وی له تا پۆکه ی- ی پیاریزی. دهستی خسته سه ر چاوی میترده که ی. نازای گیانی هاتبووه له رزین و هۆن هۆن ده گریا: تۆ نه خوشیت بمبوره نازیزه که م! ماوه یه که ههستم ده کرد میشتکت به ره و تیکچوون ده چیت... تۆ نه خوشیت... تووشی نه خوشی ده رونی بویت... ئاندریوشا.

کاورین- یش که وته له رزین. جاریکی دی روانیبه کورسیبه که، ئیستا کورسیبه که به تال بوو، ههستی کرد باسک و لاقی بی تاقهت و سساق. دهستی کرد به خوگۆرین. هیشتا هه ر ده لرزی. به زمانی تیک ئالاوه وه ده یگوت: تانیا... چی نیه نه هه ست. ده که م که میک وه زعم ناته واوه. ئیدی کاتی ئەوه هاتوه مشورپکی خۆم بخۆم و بزانی چ نه خوشیبه که.

تانیا که هه ولی ده دا جله وی گریانه که ی بگری، گوئی: من ماوه یه که ههستم به مه کردوه و بابیشم ههستی پیکردوه. تۆ به شپوه یه کی سه یر قسه له گه ل خۆت ده که یته. له خۆرا پێده که نی و شه وانیش ناخه وی. خوایه، خوا ی گه وره فریامان بکه وه.

به ده م کولی گریانه وه له سه ری رۆیی: به لام مه ترسه، ئاندریوشا توخوا مه ترسه. تانیاش خۆی گۆری... کاورین به ته ماشا کردنه که ی تانیادا بۆی ده رکه وت که

حالی زور خراپه و گفتوگو کردنی له گه ل ره به نه ره شپۆشه که دا نیشانه ی ئه وه یه که شیت بووه.

ههردووکیان خۆبه خۆ خۆیان گۆری و چونه بهر دالانه که. یه که مجار تانیو پاشان کاورین چوو. یگورسیممیو قیچ به خۆ و رۆبه که یه وه له ویندەر و یستابوو. یگورسیممیو قیچ له گه ل ئه واندا ده ژیاو له گریانی تانیا به خه بهر هاتیبو تانیا ده یگوت: مه ترسه ئاندریوشا. ئه مه ی ده گوت و خۆیشی وه کو نۆبه تای لی هاتیبی له ترساندا هه لده له رزی. له سه ری رۆیی: مه ترسه بابه... ئه م ئاریشه یه ش ته واو ده بی.

کاورین وه ها په شوکا بوو نه یده توانی قسان بکات، به لام هه ولئ ده داشته که به هه ند هه لنه گری. رووی کرده خه زوری و ویستی بلئ: پیروزیاییم لی بکه ن. پیم وایه ئه قلنه که م له دست داوه. به لام لیوه کانی به ئاسته م جولان و بزیه کی تالیان که وته سه ر.

سه عات نۆ جله کانیان گۆری. پالتۆکه یان له بهر کرد. چه رچه فیکیان پیدا داو به عه ره بانه بۆ لای دکتۆریان بردو ده ستیان به زنجیره یه ک مالیجه کرد.

هاوین بوو، دیسان کاورین له سه رده ستوری دکتۆر بۆ گوند گه راپه وه. وه زعی ته واو باش ببوو ئیدی ره به نه ره شپۆشه که ی نه ده بی. ته نیا ئه وه نده ی ما بوو به ته واوی ره نگ و روو هه لیتنی و له باری به دهنی یه وه ببوژیتته وه. له مالی خه زوری ده ژیا. شیرری زور ده خواروو رۆژی ته نیا دوو سه عات کاری ده کرد، ده می بۆ مه شروب نه ده بردو جگه ره ی ته رک کردبوو.

شهوی نۆزده ی مانگی هه وت، شه ویک بهر له جه ژنی «الیاه» کۆری نوژیو زیکرو دو عای ئیواره له ماله وه سازدرا. هه رکه که شیش بخورده کانی هه لایساندو دالانه که بۆن و بهرامه ی کلپسای گرته خۆ، کاورین تاچه تی چوو وه رۆیی بۆ نیو باخه که بی ئه وه ی ئاور له وه هه موو شکۆفه ناسک و جوانانه ی ده ورو به ری بداته وه ده ستی کرد به پیاسه. تۆزیک له سه ر ته ختیک دانیشته و ئه وجا هه ستا و به ره و باخه کۆنه که نشیوبه وه. به که نار ه نشیوه که دا هات و له قه راخ چۆمه که به ئارامی ویستا و نیگای پر پرسیری بری یه چۆمه که. دارکاژه زه لامه کان به ره گ و ریشالی تیک ئالاه وه،

ئه و دارکاژانه ی که پار ئه ویان به وه هه موو چالاککی و شادی و به زه وقی یه وه دیتبووه وه کو مندالی ساوا به رویا ده گرژانه وه، ئیستا هه موو بی جولّه و بی خشپه راوه ستا بوون و زه ق زه ق سه یریان ده کرد. پیده چوو نه یناسنه وه. به راستیش له چاو یاردا زور گۆرابوو. به و قژه کورته یه وه، به هه نگاهی خاوو سستی یه وه. به ده موچاوی گۆراوی یه وه به و بی تاچه تی و بی رهنگی یه وه له که م شوتندا ده ناسرایه وه.

له چۆمه که په ری یه وه، ئه و مه زرایه ی پار کرابوو به چاودار، ئیستا ببوو به خه رمانجاری جو. به ربز خه رمانی جو قوتکرا بووه. هه تاو ئاوا ببوو. ئاسوی سوریاو پیده چوو تۆف و بۆرانی پی بی. هه موو شتیک ئارام بوو. کاورین چاوی برییه ئه و شوتنه ی که پار هه که ره به نه ره شپۆشه که ی تیدا بینی بوو. تا زه رده ی خۆر به ته واوی له ئاسماندا وون نه بوو، چاوی له و شوتنه نه گواسته وه. په ست و هیلاک و ماندوو بۆ مال گه راپه وه. یگورسیممیو قیچ و تانیا له سه ر قالدرمه ی بهر هه یوانه که دانیشتبوون چایان ده خوارده وه. پیکه وه قسه یان ده کرد. به لام که کاورین-یان بینی قسه که یان بری. کاورین به سیمایاندا زانی که باسی ئه ویان ده کرد. تانیا، به شه وه که ی گوت: وه ره شیره که ت بخۆ، ئیستا وه ختیتی.

کاورین له سه ر دوا پله ی قالدرمه که دانیشته و گوتی: نا، هیشته وه ختی نیه، تۆ بخۆ من شیر ناخۆم.

تانیاو بابی ته مه شای یه کترین کردو ئه وجا وه کو یه کتیک خه تایه کی کردبی گوتی: ده زانی شیر بۆ تۆ زور باشه! کاورین پیکه نی و: به لئ، هه ر زۆریش باشه! بامژده شت بده می که له رۆژی هه یی یه وه تانیستا یه ک کیلو زیادم کردوو.

ئه وجا سه ری خسته نیو ده ستی و به که سه ره وه گوتی: ناخر بۆ؟... بۆ برده مه لای دکتۆر؟ ئیستراحت کرن، بیکاری، حه مامی گه رم، پاریز، چاودیری کردنی هه ر هه نگاوتیکم، ئه م کارانه ئاقیبه ت شیتیم ئه که ن. ئیدی بی تاچه ت بووم. من شیت و ناشقی گه وره بی بووم، هه ر به هۆی ئه م «گه وره بی» یه وه بوو که چالاک، به که یف و ده ماخ، شادو خۆش حال بووم... من بابایه ک بووم دیارو بهرچاوی، له خه لکانی ئاسایی نه ده چووم... ئیستا بووم به بونه وه ریکی وشک و ساردوسر، وه کو هه ر به نی ئاده میکی ئاسایی ئه م دنیا یه، ئیستا بووم به کابرایه کی بی تام و بازاری و من له گه ل ئه م جوژه ژیا نه دا هه لناکه م... ئه ه چ زۆلمیکتان لیکردم که برده متانه لای دکتۆر! راسته من دوو چاری مۆته که ببووم، تاپۆ شه به نگم

دەببىنى، بەلام ئەمە چ زىيانىكى بەكەس دەگە ياند؟ ئىبە بلېن چ زەرەرىكى بەكەس دەگە ياند؟!

يگورسىمىوڧىچ، ئاھىكى ھەلگىشا: مەگەر ھەرخوا لە مەبەستت تى بگات؟ تەنانەت گوى گرتنىش لە تو كارىكى گەوجانەيە.

- پىتويست ناكات گوى بگري!

كاورين، زورى پى ناخوش بوو كە يگورسىمىوڧىچ لەوتىندەر بوو، زور بەساردى و وشكى و بى ئەدەبىيەو ھەلامى خەزورى دەدايەو ھەرقەو ھەسەرى دەكرد. يگورسىمىوڧىچ، نەيدەتوانى دان بەھەلەى خويدا بنى. وپوكاس لىكدا لىكدا دەكۆكى. تانيا، بى ئەو ھۆى ئەم گۆرانە كوتوپرەى بابى و كاورين بزانتى، پالى دا بەبابى يەو ھەترسەو ھەروانى يە چاوەكانى لای مەعلوم بوو كە پەيوەندى ئەوان و شوەكەى رۆژ بە رۆژ بەرەو خراتر دەچوو. بابى تەواو پىربوو. شوەكەشى دللى ناسك و دەم دەمى و تورە ببوو، كورم دەويست لەگەلەيا ھەلگات. تانيا مات و خەمگىن نەپىدەكەنى، نەگۆرانى دەگوت، نە خواردن و خەويشى ماوو. ھەمىشە لىو بەبارو بى تاقت و دلگىراو بوو ھىندە خەم و خەفتەى دەخوارد كەپاش نىوھارون وەكو جەنازە بى ھەست و خوست لىي دەكەوت. كە كۆرى دوعاخوانى لەمالەو ھەرپا دەكرا، دەببىنى كە بابى دەگري، ئىستا كە لەبەر ھەيوانەكەدا دانىشتبوو ھەوللى دا ئەم خەيالانە لەخۆى بتارىتى.

كاورين گوتى: بگە بودا و محەمەد و شەكسپىر خەلگەنى بەختەو ھەبوونە. نەخزم و كەسوكارە دلئسۆزەكانىيان و نە دكتۆرەكانىيان ھەوللى چارەسەر كوردنى ئىلھام و سروس و خورپەيانىيان نەداو. پزىشكان و كەسوكارى دلئسۆز ھەوللى ئەو دەدەن كە تىرەى بەشەر بەرەو گەوجى و بىھۆشى بەرن. رۆژى دى كە گەوجى شوئىنى بلىمەتى بگرتىنەو ھەرواڧايەتى لەنىو بچى. ئەگەر ئىو يەك تۆز ئەقلىتان ھەبوایە، تاقتە تۆزقالتىك مىشكتان ھەبوایە، من زور زور مەمنون دەبووم.

لېرەدا بەخەم و ئارازو ھەقسەكانى تەواو كرد. ھەستى بەئازارىكى زۆر كرد، بۆ ئەو ھۆى لە ھەرزەوتىرى پىارتىزى، ھەستاو چو ھەزورەو شەويكى كپ و خاموش بوو، ھالائى دەم با نەيدەبەرد. لە پەنجەرەكەو ھەبۆنى توتن دەھات. ترفەى مانگ داوبى لەناو ژورەكەو زەويەكەو پىانۆكەى رووناك كرد بوو. كاورين، خۆشەكانى پار ھاوینى بىرکەوتەو. كە ئەوساش وەكو ھەنوگە دنيا پر ببوو لەبۆنى گىاوو ترفەى مانگ لە پەنجەرەكانەو ھەزورەو ژورەو... بۆ ئەو ھۆى ئەو ھەزەو ھەلەى پار

لەخويدا بىدار بگاتەو، چو ھەزورەكەى خۆى، جگەرەيەكى يەكجار تىژو كەسكونى پىكردو بەخزمەتكارەكەى گوت كە شەرابى بۆ بىنى، بەلام جگەرەكە لە دەمىدا تال و ناخوش بوو. شەرابەكەشى ئەو نەشئەو خەيالەى پارى نەدايى. ئاخىر شت تەر كردن مەعنای چىە؟! بە جگەرەكە و دوو فر شەراب سەرى كەوتەسوران و ناچار بوو ھەب بخوات پىش ئەو ھۆى بچىتە ناو جىگاگەيەو، تانيا پىي گوت: ئاندرىوشا، بابم تۆى خۆش دەو و زورى خاترت دەو، بەلام لەسەر شتى ھىچ و پوچ تىكى دەدەيت و دەتۆرى. بابم ئەمەى پى ناخوشە، تۆ دىقتەى دەموچاوى بدە رۆژبەرۆژو سەعات بە سەعات پىرتەر دەبى. ئاندرىوشا تكات لىدەكەم، بىكە بەخاترى مەسح، تو گۆرى بابت، لەبەر خاترى من، لەگەل بائىدا ئاشت بەرەو.

- ناتوانم.

- بۆ؟ ئاخىر تىم بگەيەنە بۆ؟

تانيا، ھەموو گىانى كەوتە لەرزىن.

- چونكە ھەزم لەچارەى نىو تەواو.

كاورين، ئەمەى بەبى موبالائىيەو گوت و شانەكانى ھەلتەكاند و لەسەرى رۆبى: چاكتر واىە قسەى لى نەكەين و ھەرچى يەك بى بابى تۆبە.

- ئاخىر من تى ناگەم ئەمە بۆ.

تانيا، دەستەكانى بۆ نىوچەوانى برد. نىوچەوانى گوشى و چاوى برپە خالىك و گوتى: لەم مالەدا شتىكى سامناك، شتىكى نامەعقول رووى داو. ئاندرىوشا تۆ گۆراوى و ئاندرىوشاكەى جارن نىت. تۆ كە كىرايەكى زىرەك و ھەلئىژاردەى، زوو لەسەر شتى بى بايەخ دەرەنجىيى و دلئ دەشكى ھەندى جار لەسەر شتى ئەو ھەندە ھىچ و پوچ تورە دەبى كە ئەگەر لە كاتىكى دىدا بى بەخۆبىشت باو ھەر ناكەيت. نا تورە مەبە.. تورە مەبە.

دەستەكانى كاورين-ى ماچكردو لە سەرى رۆبى: تۆ پىاويكى ھوشيارو باش و شەرىفى. غەدر لەبابم ناكەيت.. بابم ئەو ھەندە باشە كە...

- نەخىر باش نىە، روالەت بازىيە، بەلام خۆى باش دەنوئى. ئەم پىرانەى كە لە نمايشنامەى سەتيردا بەشدارى دەكەن، ئەم خەلگەنەى كە وەكو باقت، ئەم خەلگەنەى تىرن و دەزانن چۆن چارەيان دەگۆرن و زوو دەمولچىيان دەدەن بەيەك دا، كەسانىكى تايبەتىن كە ماوئەيكەى زور پىتايانەو مژول بووم. لە ئەفسانەدا، لەنمايشى سەتيرداو تەنانەت لەئىيانى واقىعەش دا سەرنجىيان راكىشام، بەلام ئىستا لىيان بىزارم.

ئهوانه خه لکانیکی تا بلتی خو په رستن. هه موو روالهت بازو نهوسن و ورگ په روه رن.

تانیا، له سهر ته خته که دانیشته و پشتی دا به پشتی به که وه و گوتی:

- ئەم قسانه بنیادم ده کوژی. به دهنگی دا دیار بوو که زۆر ماندوووه به توژی قسان دهکات. گوتی: له زستانی پاره وه تا کو ئیستا دهقه یه که ئیسراحه تم نه بووه. چی بکه م خودایه...

- به لئ، هه لبه ته بنده خه تابارم و بابی به ریتز له مندالی ساوا بئ گوناختره! ده موچاوی له بهرچاوی تانیا ناشیرین و بئ تام بوو. تانیا ههستی کرد که ده موچاوی تیکچوووه. له و ساوه که قژی تاشی بوو ده موچاوی گۆرا بوو. تانیا پر به دل حزی ده کرد جینیبارانی بکات، به للام باش بوو جله وی خۆی گرت و به دهم خه م و په ژاره و ترسه وه ژوری نوستنه که ی به جئ هیشته.

۹

کاورین. کورسییه کی ماموستایی به ده دست هینا. ده بوو له ۲ ديسمبرا یه که م موحازره بلتیته وه. ههر بو ئەم مه بهسته راگه یاندنیک به راره وه کانی زانستگه دا هه لئوسرا بوو، به للام له رۆژی دووی مانگ دا کاورین، بروسکه یه کی بو به رپرسیانی زانستگه نارو داوای لیبورنی کرد که له بهر نه خویشی ناتوانی موحازره کان بلتیته وه.

خوینی هه لده هینا. که تفی ده کرد. تفه که ی ههر خوین بوو. له ماوه ی مانگیک دا دوو جار ان خوینی هه لئنا. ههستی ده کرد به ره به ره لاوازو بئ تاقت ده بئ و زۆر جاریش ده بورایه وه له و نه خویشیه نه ده ترسا، چونکه ده یزانی دایکی مه رحومیشی هه مان نه خویشی بووه و زیاد له ۱۰ سال به م نه خویشیه وه ژیاوه. پزیشکانیش ده یانگوت وه زعی خه تر نیه. ته نیا نامۆژگاری ئه وه یان ده کرد که هه لته چئ و توپه نه بئ و که م قسان بکات و تاده توانی هیمن و له سه رخو بئ.

مانگی یه ک-یش له بهر هه مان نه خویشی موحازره که ی دواخت و مانگی دوو، ئیدی درهنگ بوو بو موحازره که. بویه موحازره که ی خرایه سالی ئاینده.

ئیسنا له گه ل تانیا دا نه ده ژیا. له گه ل ژنیکی دیکه زۆر له خویشی گه وره تر ده ژیا. ئەم ژنه وه کو مندال سه ره رشتی ده کردو ئاگاداری ده کرد. کاورین ته واو هیمن و ئارام

بیوو، ته واو هاتبووه سهر ریگه. وهختی ئەم ژنه «قارقارانیکو لایوئنا» پيشنیازی کرد که بیات بو قرم، کاورین قاییل بوو، هه رچه بنده خویشی ده یزانی که گۆرینی ئاوو هه واش دادی نادات و چاک نابیتته وه.

درهنگه شه ویک گه یشتنه سباستپول و له وئ لایاندا ئیسراحه تی بکه ن و سبه ی به ره و یالئا پرۆن قارقارانیکولا یوئنا چای خوارووو چوو بخه وئ، به للام کاورین نه خه وت، سه عاتیک بهر له وه ی له مال بینه ده ری و بچن بو ویتستگه ی قییتار، نامه یه کی له تانیا وه پئ گه یی بوو، و ئەم نامه یه ی نه خویندبووه وه. ئەم کاغه زه ته واو نارپه حه ت و نیگه رانی کردبوو. زۆر چاکی ده زانی که خواستنی تانیا کارتیکی هه ل به بووه و ئه و چاتر که لیکی جیا بوونه وه، به للام بیرکه وتنه وه ی ئەم ژنه، ئەم ژنه ی که له م ئاخرو ئوخربه دابوو بوو به مۆمیا یه کی زیندوی پر جموجول، ئەم ژنه ی که ته نیا چاوه درشت و زبته له کانی به زیندویتی مابوون، یادکردنه وه ی ئەم ژنه داخ و به زه یی له دلای دا ده ورۆژاندو رقی له خویشی ده بووه، ئەدره سی سهر زه رفه که دوا دوو سالی ژنیانی له گه ل تانیا دا، بیره ی تانیا وه. ئەو دوو سالی که هه میشه به بئ ویزدانی و سته م تاوانباریان ده کردو ئه ویش توئله ی ته نیایی خویشی و بیزاری و وه رزی خویشی له ژیان، له که سانیک ده کرده وه که چ گوناختکیان له م رووه وه نه بوو. زۆر به بئ ئینسافی توئله ی لی ده سندن. بیری که وته وه که چون جاریک ده ستنوسه که ی پارچه پارچه کردبوو و هه موو ئه و گوتارانیه که دوا ی نه خویشیه که ی نوسی بوونی دری بوونی. بیری که وته وه که ورتکه کاغه زه کانی له په نجه ره که وه توپه دابوونه ده ری و پارچه کاغه زه کان به دهم باکه وه که وتبوونه سه ماو له سهر درهخت و گوله کان گیر سابوونه وه، له هه رلا په ریه کدا راو بوچوونی بئ سه رو به رو سه یرو سه مه ره ی تومار کردبوو، له هه موو نووسینه کانی دا ره نجی بیهوده و شه ی دایی له پیناوی «گه وره بی» دا به دی کرد، ههر هه موو ئەم شتانه گه یان دیانه ئه و قه ناعه ته ی که ئه وه ی ئه و نووسیویه تی گه رچی خه تاو هه لله کانی خویشی بووه نووسینه کانی ره نگدانه وه ی شه خسیه ته نه خویشه که ی بوه، به للام کاتی که دوا نووسینی خویشی دری و له په نجه ره که وه توپه ی دا، ههستی به نارپه حه تی و نیگه رانی کرد، له داخاچوو ه گیان ژنه که ی و بئ ویزدانانه که وته دواندنی. خوایه چون ژنیانی ئەم ژنه ی شینواندبوو! بیری که وته وه که چون جاریک بو ئه وه ی دلای تانیا به ناهق بشکینی، پپی گوتبوو که بابی تانیا له زه ماوه ندی ئه واندا ده وریتی نا ئاسایی گپراوه و ته نانه ت بابی له و پاراوه ته وه که کیژه که ی بخوازی. یگورسیمپونوفچ که به ریکه وت ئەم قسه یه ی

بیستبووه و خوئی به ژورا کردبوو. هیند سه رسام بوو بوو که نه یوانی بوو تاچه قسه یهک بکات. تنیا نه و ندهی پی کرابوو که به توندی پی به عاردی دا دابوو و هاواریکی نه و توئی کردبوو له تو وایه زمانیان له بنه ووه بری بوو. تانیا چه په ساوو داماو روانی بویه بابی و به دهنگیکی دلته زین گریا بوو و بی جول له سهر عاردی که و تبوو.

دهست خه تی سهر زرفه که همموه هم بیره و دریا نهی له هزرو بیرو دا بیدار کردبووه. چووہ بالکونه که دنیا گهرم و بیدنگ بوو. بونی شوراک له دریا ووه دهات. تریفه ی مانگ و تیشکی گلپه کانی که ناری دریا که له ناوه که دا عه کس بوو بووه ووه. ناوه که رهنگیکی سه بری هه بوو. له هه ندی شوین شینیتی تیری نامال سهوز بوو. له هه ندی شوینی دی له زاخی سهوز ده چوو. له هه ندی شوینی دی له تو وایه تریفه ی مانگه شه ووه. هم رهنگانه سام و تام و شکویه کی بی وینه یان ده نواند. دیاربوو له نهومی خواره ووهی ئوتوتیله که له بن بالکونه که دا، په نجه ره کانیاں کردوتوه، چونکه به ئاشکرا دهنگی ژنان و حیلکه ی پیکه نینیاں دهات. دیاربوو له خواره ووه کوپی میوانداری گهرم بوو. کاروین، ئاقیبهت به سهر خویدا زال بوو، کاغزه که ی کرده ووه گه رایه ووه ژوره که ی خوئی و دهستی به خویندنه ووهی کرد: «بابم ئیستا کی مرد، هه لبه ته مردنه که ی له چاوی تو ده زانم، چونکه تو کوشنت. باخه که مان به ره ویران بوون ده چی. که وتوته دهستی بیگانان. نه ووهی بابم لپی ده ترسا، ئاخری روویدا دیاره نه مه شیان هه ره له چاوی تو ده زانم. پر به دل رقم لپته. نا واته خوازی مهرگتم! ئاخ که گه له ک که سه ردارم! که دردی دلگه گرانه ده ک خیر له خو نه بیینی و بهر نه فره تی خوا بکه ووهی! من تو م و هکو پیاویکی هه لبراره ووه بلیمهت په سند کرد، که چی شیت و دیوانه ده چوویت...»

کاروین نه یوانی له ووهی پتر بخوینیتته ووه. کاغزه که ی دری و پارچه کانی توردا. په شپوی و نیگه رانی بالی به سه ریدا کیشا. ترسی لی نیشتبوو. قار قارانیکولا یوقنا، له پشت په رده که ووه نوستبوو. کاروین گوپی له دهنگی هه ناسه دانی ده بوو. له نهومی خواره ووه دهنگی قاقای ژنان دهات، به لام له گه ل نه ووه شدا کاروین ههستی کرد که غه یره ز خوئی چ زی روحت له و ناوه نیسه. ناوه روکی نامه که ی تانیا ته و او برینداری کردو به ترسه ووه چاوی بریبه درگا که. ده تگوت له ووه ده ترسیت که نه با نه ووه هیزه نادیاره ی که دوو سالی ته مه نی به فیرو دا و خو شه و بسترین که سانیشی ویران کرد، بگه پیتته ووه.

به ته جربه بوئی دره که و تبوو که کاتیک نه عساب ده و روژی، باشترین ریگه ی هیور کرده نه ی، کار کرده. کاروین، له کاتی و هادا له پشتی میزه که ی داده نیش و بیرو له شتیکی تاییهت ده کرده ووه. دهفته رچه یه کی له جاننا سورده که ی دره یینا که سه ره قه له می پرژوهی کتیبیکی بچوکی تیداتومار کردبوو، و به ته ما بوو له ما ووهی مانه ووهی له قهرم نه گهر دهستی گه یی و په رزا ته وای بکات. له پشت میزه که دانیش ووهی که ووه بیر کرده ووه له م پرژوهیه و ههستی کرد بچوکتین و ئاسایی ترین به رزه و ندی ژیان، یه کجار زور له سهر به شه ده که وئی. پاش چل سال ژیان و لاف و گه زافی زانست و زانایی، تازه به تازه کورسییه کی ماموستایی به دهست هینابوو، نه و جاش ماموستایه کی ئاسایی. ته فسیر کردنی فیکری ئاسایی نه و جاش خو زگه ته فسیری فیکری خو بیا ووه، نه ک ته فسیری فیکری خه لکانی دی. بریا ته فسیریک با به زمانیتی سوک، نه ک به زمانیتی قورس و تاچه تبه ر، یانی به کورتی و ده دست هینانی پله یه کی ها که زایی.. نه و جاش نه مه چه ند له سهری که و تبت! ۱۵ سالی ره به ق درسی خویند بوو. له ژن هینانا تیکه و تبوو. مالی خوئی و نزیکترین که سوکاری خوئی ویران کردبوو له بری هه موو پاداشتیکی تو مه تی شیتی و بی ویردانی و... درابوو پال. ئاخ، ئیستا کی به ته وای ههستی ده کرد که پیاویکی مام نا و ندی و روژ ره شه و به و پری قه ناعه ته ووه دانی به م حه قیقه ته دا نا، چونکه ده زانی ده بی هه موو که سیک و هکو چون هه یه نا و خوئی بدینی و قایلیش بی.

پرژوهی کتیبه که، هیوری کرده ووه، به لام پارچه ی کاغزه درا ووه که ی تانیا که له و ناوه که و تبوو، بیرو حه و اسیان په رت ده کرد. هه ستایه سهر پی، پارچه کاغزه که ی تانیا که له و کو کرده ووه. له په نجه ره که ووه فرپی دانه درئی، به لام شنه بایه ک له دریا ووه هه لیکردو پارچه کاغزه کانی گه رانه ووه بهر په نجه ره که و دیسان نیگه رانییه کی ترسامیز بالی به سه ریدا کیشا وای هه ست کرد که جگه له خوئی چ که سینک له ئوتیله که دا نی به... چووہ بالکونه که. دریا و هکو گیانله به ریکی زیندوو، به هه زاران چاو، چاوی روشن، چاوی شینی تیر، چاوی پیروزه یی و چاوی ئاگرین ته ماشای نه ووهی ده کرد. ئیشاره تی بوئی ده کرد. دنیا گهرم و تاچه تبه ر بوو، ههستی کرد ئیستا مه له خو شه! له پر له ژیر په نجه ره که ووه دهنگی که مانچه یه ک به رز بووه ووه دوو ژن هه لیان کرده گورانی. هم ناوازو گورانی به ی دهناسییه ووه. گورانی یه که باسی کیژیکی گه نجی ده کرد:

«کیژی که نه خو شی خه یالی بوو، کیژی که شه ویتیکی درهنگ له باخی کدا، دهنگانی نهینی ئامیزی ژنهوت و هم دهنگانه هینده سازگارو گونجاوو کاریگه رو

سوفیانه بوو که نیمه به شہری فانی ہرگیز لیتی تیناگہین.» کاروین، ہستی راگرت، دلّی دایی و ئو خورپہ پر رازو لہنکاوہی کہ ماوہیک بوو لہبیری چوو بوو، دووبارہ نازای گیانی ہینایہوہ لہرزین.

لوولہیکی بہرزو رشی وکو گہردہلول، یان وکو شہ پۆلی دہریای سہرہلگرتوو لہکہ نارہکھی ئو بہرہوہ ہستا. بہخیراییہکی لہ رادہ بہدہر دہریاکھی بہیہکاداو بہرہو ئوتیلہکہ ہات. بچوک و بچوکتہر بوہوہ. کاروین. وہلاکہوت تا ریگای بدات. رہبہنہکہ، بہ قژی بۆز. بہسہری کۆت. بہبرۆی چری رشی رشیوہ، بہ پیی پتی و بہ بازوانی تیک نالای عہینی خاچہوہ، بہتہنیشتی دا رت بوو و لہناوہندی ژورہکدا وستا.

نیگایہکی پر نہوازشی کاروین-ی کردو بہدہنگیکی خہ مبار گوتی:

- بۆ باوہرت بہقسہکانی من نہکرد؟ ئوسا من پیتم گوتیت تۆ بلیمہت و ہلکہوتوبت، ئہگہر باوہرت پیتم کردبا ئم دوو سالہی تہمہنت بہمجورہ خہمناک و بی بہر نہدہرۆیی.

کاروین، دیسان ہاتہ سہر ئو باوہرہی کہ ہلہبژاردہی خوایہو بلیمہتہ. ہہموو قسہکانی کابرای رہبہنی وہبیر خۆی ہینایہوہو پر بہدلّ حہزی دہکرد بتوانی وہلامی بداتہوہ، بہلام خوین وکو بہلوعہ لہ گہرویہوہ ہاتہ خواری و بہسہر سینگ و بہرۆکیدار ژاؤ بی ئوہی بہخۆی بزانی چ دہکات دہستی بۆ سینگی بردو ہہردوو دہستی لہ خوینا سووربوون، ویستی قارشارانیکولا پوٹنا گاز بکات. قارا قارانیکولا پوٹنا لہ پشت پەردہکەوہ خہوتبوو. ویستی ئو گاز بکات. پر بہزاری ہاواری کرد:

- تانیا!

کہوتہ سہر زہوی دہستہکانی ہلہبرین و دیسان ہاواری کرد؟

- تانیا!

تا ہیزی تیدا بوو، ہاواری بۆ تانیا کرد. ہاواری بۆ گولہکان برد ہاواری کردہ، باخہ کۆنہکہ. ہاواری کاژہ رگوریشالّ تیک نالاوہکانی کرد. لیتیان پارایہوہ. ہاواری مہزاری چاوداری کرد. ہاواری بۆ زانست و زانایی خۆی برد. ہاواری کردہ نازایہتی خۆی. خوشی و شادی لہدہست چوی، ژیانی جوان و دلگیری. ہاواری کردہ ہر ہہموو ئہوانہ.

ئہستیلّیکی گہورہی خوینی لہبہردہم خۆیدا بینی. لہبہر بی تاقہتی و بی

توانایی نہیتوانی تاقہ قسہبہک بکات، بہلام خوشیہکی لہ وہسف نہہاتوو، خوشیہکی بی سنور، نازای گیانی داگیرکرد. لہژیر بالکۆنہکەوہ نوازہکہ ہہر بہردہوام دہہاتہ گوی و رہبہنہ رشیوہکہ بہگوتی دا دہچپاند کہ بلیمہت بوہو چونکہ بہدہنی فانی و لاوازی ہاوسہنگی خۆی لہدہست داوہ، دہمری و ہہر وہہا گوتی کہ ئم بہدہنہ لہوہی پتر ناتوانی ئم چہشنہ بلیمہتی بہ لہ نامیز بگری.

کاتی قار قارانیکولا پوٹنا، لہ خہوا رابوو، و لہ پشت پەردہکەوہ و دہدہرکەوت، کاروین مردبوو، بہلام بزہیہکی لہ سہرینہوہ نہہاتوو پر لہ لہزہت و خوشی نیشتبووہ سہر سیمای...

ئەسلى مۆسكۆ نازانم. بوونى، فايدهى، پىيوستىيەكانى چىيەو چى نىيە، نازانم و سەرى لىدەرناكەم. لە ئەنجومەنى شارا دەربارەى بەرپۆەبردنى شار لەگەل ئەندامانى ئەنجومەندا قسان دەكەم، بەلام نازانم رووبەرى مۆسكۆ چەندە. ئامارى خەلكەكەى چەندە. ژمارەى مردوان و لەدايكبووانى چەندن. دەرامەت و سەرفىياتى شار چىيەو چۆنە. بازگانىمان لەگەل كى ھەيە؟ مۆسكۆ دەولەمەندترە يان لەندەن؟ ئەگەر مۆسكۆ دەولەمەندترە ھۆبەكەى چىيە؟ مەگەر ھەر خوا بىزانى! كاتى لە ئەنجومەندا باسى بابەتتىك دەكرىت، من خۆم سەغلەت دەكەم و بەر لە ھەموو كەسىك ھاوار دەكەم:

«پىيوستە ئەم بابەتە بە كۆمىتەيەكى تايبەتى بسپىردى! ئا، بەكۆمىتەيەكى تايبەتى!»

ناوہ ناوہ بەگوئى بازگانەكاندا دەچىنم كە ئىستا وەختىتى روسيا پەيوەندى بازگانى لەگەل چىن و ئىراندا بىستى. كەچى نازانم چىن و ئىران كەوتونە كىوہ؟ ئايا ئەم دوو ولاتە جگە لە ئاورىشمى خاوى كرمخواردووى شىدار، شتى دىكەشىان ھەيە؟ لەبەيانىيەو تا ئىوارى لە چاخانى «تىستف» دا چەنەبازى دەكەم و نازانم بۆ ئەم چەنەبازىيە دەكەم و چ دەلئىم. ھەندى جار لە نمايشىك دا، دەورىك وەردەگرم، بەلام نازانم نمايشەكە چى يە؟ دەچمە ئۆپرا تا گوتم لە «داپىرە پىك» بى، كەچى كاتى پەردە لادەبرى ھەنگىنى بىرم دەكەويتەوہ كە ئەم چىرۆكە بەنىوبانگەى پۆشكىن-م نەخوئىندوہتەوہ، يان ئەگەر خوئىندىتەوہش لەبىرم چوہتەوہ.

نمايشنامەيەك ئامادە دەكەم و دەيخەمە سەر شانۆ، كە نمايشەكەم دووچارى بى بازارى دەبىت و بەساردى پىشسوزى لىدەكرى ئەوجا تىدەگەم كە وىنەى نمايشنامەكەى من پىشتر لەلايەن «و.ئالكساندروف» ەوہ نووسراوہ و پىش ئەويش لەلايەن «فدوتف» و پىش «فدوتف» ش «ئەسفازىتسكى» عەينى نمايشنامەكەى منيان نووسىوہ! من ناتوانم قسە بكەم، يان باسىك بكەمەوہ يان سەرە باسىك بگەينمە كۆتايى. كە چەند كەسىك دەكەونە باسو گفتوگۆ لەسەر بابەتتىك كە من چ زانىارىيەكم دەربارەى نىيە، خىرا دەكەومە قسە ھاوتىشتن، رووى خۆم گرژ دەكەم و خەم لەخۆ دىنم. ددانم لىكدى دەسووم. يەخەى بەرانبەرەكەم دەگرم و دەلئىم: «براى نازىز! ئەم بابەتە كۆن بووہ باوى نەماوہ!» يان دەلئىم: «كاكى خۆم تۆ قسەى بى سەر و بەر دەكەيت. لەدەرفەتتىكى تردا دىينەوہ سەر ئەم بابەتە ناسك و ھەساسە و قەناعەت بەيەكدى دەكەين، بەلام توخوا پىم بلئى بزاتم تۆ «يوگمن» ت دىوہ؟»

ھاملىتى مۆسكۆيى

بەندە ھاملىتى مۆسكۆيىم. بەلئى. دەچمە ھەرشوئىنى، مالان، موغازو و پىشانگانىان، ھوتىلان، بلاوہخانەى چاپەمەنيان و ھەرشوئىتىكى دى، ئەم قسەيە دەلئىم و دەلئىمەوہ: «ئەمە چ حالتيكە خودايە. بەراستى مايەى نارەحتى و بىزارىيە. مرقۆت تاقەتى لە ھەموو شتتىك دەچىت؟». خەلكىش ئەم وەلامە دەدەنەوہ: «ئەشەدو وايە. مايەى نارەحتى و بىزارىيە!»

ئىدى ئەمە بووہ بەپىشەى شەو و رۆژم. كە شەوان دەگەرئىمەوہ مالىى تارىك و نوتەك و ھەر بەو تارىكيە لەسەر جىگاكەم رادەكشىم، لەخۆ دەپرسم: «ئەرى من بۆ ھىندە بىتاقەت و بىزارم؟» ھەست بەژاوہژاوتىكى تايبەتى دەكەم و ئەوہم بىردەكەويتەوہ كە ھەفتەى پىشوو لە يەككىك لە مالەكاندا پرسىم: «نازانم، چ ھەشىك بەسەرى خۆدا بكەم. تا لەم بىزارىيە رزگار بىم؟ پىساوتىكى نەناس، كە پىنەدەچوو خەلكى مۆسكۆ بى، لەپەر رووى كردمى و بەدلئەنگىيەوہ گوتى: «جا لەوہ ئاسانتر ھەيە. پارچە و اىەرتىكى تەلەفۆن پەيدا بكەو ھەر كە گەيشتىيە يەكەم عامودى تەلەفۆن لە مل خۆتى بكەو خۆت لەسىدارە بدە، ئەمە تاقە رىگا و تاقە چارەتە!» بەلئى، بەدرئىيى شەو بىردەكەمەوہ.

وام دىت بەخەيالدا كە خەرىكە ھۆى ئەم نارەحتى و بىزارىيەم بدۆزمەوہ، بۆ، بۆ؟ لام وايە ھۆكەى ئەمە بى... ئەگەر لە ھەوہلىيەوہ دەست پىبەكم ھىچ شتتىك نازانم. چەند سالىتىكى مەكتەبم خوئىندوہ، بەلام بىفايدەيە! لەوہيە ھۆى بىزارىيەكەم ئەمە بى كە ئەو زانىارىانەى ھەمن بىفايدەن و بەكەلكم نايەن! ئاخىر خۆ من نامەوئى ھەموو ساتىك ئەمەرىكايەك كەشف بكەم. بۆ وىنە ھەر كاتى پىم دەلئىن كە مۆسكۆ پىيوستى بە زىرايتىكى چاك ھەيە يان كە دەلئىن تۆوى كىوى ناروئى و بەر ناگرئ، بەسەرسامى دەپرسم: «بەراست؟!»

لەوہتەى ھاتومە تە دىياوہ، ھەر لەمۆسكۆدا ژباوم، بەلام خوا عاليمە من رىشەو

ئەمە بابە تېئەكە كە رەخەگرانی مۆسكۆیی زۆریان لەسەر گوتوووە دەتوانم پیشانەتی بدم! كاتێ كە دەچمە كۆری باسی نمایشنامەى هاوچەرخەو و وا دەزانم گوتیم بۆ دەژمێرن، بەلام خۆم لە گورە نابەم و بۆ وەلام دانامیتم. ئەگەر یەكێك رام بپرسیت خیرا وەلامی دەدەمەو!» كورپەنە من چ نالیم. بەلام پێم بلتین نیوەرۆكى مەبەستەكە لە كوتیبە؟ فیکرو مەبەستی نوسەر چییە؟» یان پاش ئەوێ هەناسە یەك هەلدەكیشم، دەلیم: «مولیری نەمر لە كوتیبی، گۆر هەلته كێنە؟» و بە خەمبارییەو دەست دەدەم بە یەكداو بۆ رۆژێكى دی دەچم.

شانۆنامە نووسیكى داماو هەیه بە نیوی «لوپ دو-قگا» و ابزانم دانیمارکییە، ئەوم كردوو بە دار دەستی خۆم و دەمی گوتگرەكانی پێ دادەخەم. دەم وە پەنا گوتی ئەو كەسەى تەنیشتمەو دەنیم و بەچپە دەلیم: «هەر بەینی خۆمان بێ «كالدرون» ئەم رستەیهی لە «كوپ دو-قگا» دزیو». ئەوانیش بێ چەندو چۆن باوەر دەكەن؛ باشە تەقوو هات بەسەر بانداو بچن تا قیاب بكەن!

و پرای هەموو نەزانی و جەهالەتێكم، تەریبە تیش نە دراوم. راستە بە گوتیرەى مۆد جلویەرگ لە بەردەكەم. لە دەلاكخانەى «تیدودور» سەر دەتاشم. روالەتی ماله كەم جوانە، بەلام هیشتا هەر ئاساییم و زمانم نە گۆراو.

سەر میزەكەم، دايمە پرە لە كاری نەكراو و نیوەرۆچل، میزەكە بەخۆی چوار سەد رۆبل دیتن. پەردەكانم هەموو بەجیبی خۆی، بەلام كونی سۆپاكەم بەكراسی ژنیك گرتوو، لەهەموو ماله كەمدا قاپیكى خاوتن بەچنگ ناكەوئ. هاوڕێكانیشم لەخۆم باشتەرنین! لەلای قالدەرمەكانەو بۆنى گوشتی سورەو كراو دیت. سەرپەرشتیاری موبەقەكە خەو الوو. موبەقەكە زۆر پیسە. ژێر سیسەم و كەرەپتەو ناو تا قەكان هەر گەردو تۆزە. جۆلاتەنە، كۆنە پیتاوی كەرۆ لیداو و كاغەزە شر كە بۆنى پشیلەى تۆبوی لیدئ، هەمیشە شتیكى ماله كە سەقەت و خراپە، یان دو كەلێكیشی سۆپاكە دو كەل دەكات یان با، لەلای دەستشۆرەكەو ناو دەستەكەو دیتە ژورئ، یان سەرى كلاو رۆژنەكە نانریتەو، منیش بۆ ئەوێ باسەرشك نەیه تە نووسینگە مەو، نزیكترین سەربنی بەردەستم هەلدەگرم و دەیتە پێنمە كلاو رۆژنەكەو. هەندئ جار ژورێكى موبیلەدار بەكری دەگرم. لە سەر تەختیكى ژووورەكەم پالده كەوم و بېر لە بابەتی «نارەحەتی و بێزاری» دەكەمەو. لە ژورەكەى لای راستمەو، ژنیكى ئەلمانی كرتیشین هیلكەو رۆن لەسەر سۆپایەكى زوخالی بەرد، دروستەكەت. لە ژووورەكەى لای چەپمەو هەندئ كچۆلە بە بوتلە بېرە بەردەبنە یەكدی، لە

ژووورەكە مەو دەكەمەو تەو تێكردنی «ژیان» چاو لەهەموو شتیك دەپۆشم و تەنیا سەبارەت بەژنە ئەلمانییەكە، كیژۆلەكان و دەستەسپری سفرە پیسەكان شت دەنووسم. خۆم لەم نوسینانەدا دەوری مەستان یان ئایدیالیستانی بێ رەونەق و لەرەواجكەوتوو دەبینم، گەرنگترین بابەت كە با یەخى دەدەم، خانووی كری ی هەرزانەو رۆشنبیرانی بێكارو دەستبەتالە. لەگەل ئەمەشدا هەست بەهیچ ناكەم. بەتەواوی خۆم لەگەل حالە نزمەكەم، لەگەل سیسركی رەش، لەگەل شی و تەرە شوخ، لەگەل دۆستانی مەبخۆرمدا كە بە پیتاوی پیسەو لەسەر تەختەكەم رادەكشێن، رادەهێنم. نە گەرد و تۆز، نە دەرگا پیسەكان، نە تابلۆی بێزەونی ئیعلانات، نە دەرۆزەكەران، هیچیان و بەهیچ جۆرئ هەستی جوانیناسی من ناتۆرێن و نارەنجین، وەكو سام لێنیشتو و لە عەرەبانەیه كی تەنگ و باربكد كزو بێدەنگ دادەنیشم، با، لەهەموو لایەكەو هێرشم بۆ دیتن، كەبرای عەرەبانچی بێتەوێ پێبیزانی قامچی یەكەى بەمنیشدا دەكیشیت؛ ئەسپە لەرو لاوازەكانی بەهەزار حال هەنگاو هەلدین، بەلام من هەقم بەسەر ئەمانەو نییە، من هەقم چییە؟ دەلین تەلاركارانی مۆسكۆیی لەبری خانوو، قالبی سابونیان دروستكردوو، بۆیه شار هێندە شپرتو و ناپوختەیه، بەلام بەدلی من قالبی سابون شتیكى خراو نییە، دەلین موزەخانەكانمان هەژارانەیه، زانستانە نین و بەكەلێكى هیچ نایەن. خۆ من ناچمە موزەخانان، گلەیی دەكەن، كە گوايه یەك گەلەرى چاكمان هەیهو، ئەویش «تربتاكف» داخستوو. خواى دەكرد دەرگا كەشى هەلدەچنى. من هەقم چییە؟

هۆی دووهمی بێزارییەكەم ئەمەیه كە دلنیام یەكجار زەنگ و فامیدەم. كە دەچمە مالتیک، یان قسەیهك دەكەم، یان بێدەنگ دەبم یان لە كۆرێكى ئەدەبیدا شیعرێك دەخوینمەو، یا لە چایخانەى تیستف دا هەرزە وێژئ دەكەم، هەموو ئەم كارانە بە غرورێكى تاییەتییهو ئەنجامدەدەم. باس نییە خۆی تیهلەنە قورتیتیم، لەهەموو مەنجه لێك ئەسكۆیمە. راستە كە قسەى ماقول بەگویمدا ناچیت، بەلام دەتوانم زەردەخەنەى تەوسامیز بكەم. دەتوانم بە تەوسەو شانەلته كیتیم. دەتوانم تیرو توانج. بهاوێژم. من كە لە ناخی ناخدا كیتویم و بابایەكى ئاسیایی تەر بیه تەندەراو رام نەبووم و بەهەموو شتیك رازی و قایل دەبم. هەمیشە وا دەنوینم و خۆم نیشانده دەم كە هەندئ جار خەریكە خۆشم باوەر بەخۆم دەكەم. كاتێ نمایشنامەیه كی كۆمیدی نیشانده دەن، پر بەدل حەز بەپێكەنن دەكەم، بەلام خیرا جلەوی خۆم دەگرم، خوا نەكا رێگەى تا قە بزەیه كیش بدم كە بكەوێتە سەر لیتوانم: ئاخۆ ئەوێ

تەنیشتنم چ دەلتی؟ یەکیک لە پشتەوه پێدەهەنێ. ئاوردەدەمەوه و مۆرەیه کی لێدەهەم، ئەفسەرێکی بەدبەختە، ھاملیتییکی خۆم ئاسایە، عوزر دینیتەوه، بۆ ئەوێ پاساوی پێکەنینە نابەجێتە کەمی بداتەوه دەلتی: «چ ساردوسرە، دەلتی بوکەلە بازییە!»

لەناوەندی پەردەکاندا سەرێ بە بارەکەدا دەکەم و بەدەنگی بەرز دەلێم: «کە تەمسلیکی قۆرۆ قێزەوەرە. بەراستی ھەیا بەرەیه!»
یەکیک لەولاو ھەلەدەداتن: «بەلتی، بوکەلە بازییەکی ئاساییە، بەلام لەگەڵ ئەو ھەشدا شتیکی پێتە، بیرێکی تێدا یە.»

- بەلام، ئەم بیرە کۆنە، چەندین سال لەمەوپێش «لوپ دوو قگا» ئەم بیرە خستۆتە روو و بەھیچ جوۆی لەگەڵ ئەمەدا بەراورد ناکرێ. ئەمەیان بەراستی بێزەوەرە! تەحەمول ناکرێ!

بەلام لە «ایوگن» ھێندە باویشکان دەدەم، شەویلاگەم دیتە ژان، چاوانم لە نارەحەتیدا بەقولا دەچن، زارم ھیشک دەبێ. بەلام ماکی بزەیه کی شادمانی دەکەوێتە سەر روم. لەبن لیوانەوه دەلێم: «ئەمە، لاساییکردنەو یەکی ریا لیزمە، لەمێزە لەزەتی و ھەم بەخۆو نەدیو.»

ھەندێ جار دێ بەسەرمدا کە کەرتییەک بەکەم و لەنمایشیکی کۆمیدیدا دەورێک وەرێگرم زۆر ھەز دەکەم ئەم کارە بەکەم و دەزانم کە بۆ ئەمپۆزە تاریک و خەمناکە، ئەمە چاکترین چارە دەوای دەردی منە، بەلام لەکوۆری ھونەرماندان و ئەکتەراندان چم پێدەلێن؟ نا، نا، خوا نەکا..

لەگەلەرییاندا، بەئانقەست چاوان خێل و قیچ دەکەم و وەکو خەلکانی زانا سەر دەلەقیتم و بەدەنگی بەرز دەلێم: «لێرەدا ھەموو شتیکی بەرچاو دەکەوێ، جەو، ھالەت، ئاھەنگ و... ھتد، بەلام ھەقیقەت و جەوھەری ئەسلی کوا؟ فیکرو بیرێ بەنەرەتی لە کوێدایە؟ من نالێم، ئیو بەلێن فکر لەمەدا کە یە ھەیه؟»

دەمەوێ رۆژنامەکان داکوکی لەپەرەنسیپی ئابرومەندانە بکەن. ھەر بەو ھەو ھاو ھەست، دەمەوێ ھەموو گوتارەکان لەلایەن پرۆفیسۆرانی گەورەو یان لەلایەن ئەو کەسانەو بنووسرێن کە تاراوگە ی سبیریان دیو ھەو جەرباندو ھەو. کەسێک بۆ سبیریا نەفی نەکرا بێ، یان پرۆفیسۆر نەبێت چوزانی گوتار نووسین چیبە؟

دەمەوێ کە تەنیا «مەدام یرملوف» دەوری کیژانی نمونەیی ببینێ. کیژانیکی کە ھەرگیز لەبیسەت و دوو سالان تێنەپەرن. سوورم لەسەر ئەوێ ئەو ئەکتەرانی کە

دەوری قۆشەنکیشی دەبێ شارەزای ئەدەبیات و شەکسپیر بن. تا ئەگەر بۆ وێنە ئەکتەرێک لەسەر شانۆ بلی: «شەو یاش برناردو» ھەموو تەمەشا کەران ھەستبکەن کە ئەو ئەکتەرە ھەر ھەشت بەرگە گەورە کەمی «بنەمای رەخنە» ی خۆیندۆتەو.

بەردەوام سەری چاپخانە دەدەم. بۆ وێنە دوینی چوومە نک بلاوکەرەو ی گۆفاریکی مانگانەو لیم پرسی کە ئایا ئامادەیی کتیبییکی نووسەد لا پەرەیییم ھەیه، بۆم چاپکات؟

کابرای بلاوکەرەو بە شپرزەییەو ھەو گوتی: «بەراستی نازانم چبکەم؟ بەخۆتەزانیت کە زۆر درێژەو وەختی دەوێت و ماندوو مان دەکات.»

گوتم: «راستە، بەلام کتیبییکی واقعییە». بلاوکەرەو ی بینەوا بە نە بەدلیەو ھەو رازی دەبیت: باشە. چاپی دەکەم.

دۆستەکەم و ژنانی دیکە ی ئاشنام-ش لە خوا بەزیاد بێ ھەموو زرنگ و بەھۆش و فامیدەن. ھەموو وەکو یەکن. جلویەرگ، قسەکردن و رەفتاریان وەکو یەکە. تەنیا جیاوازییان لەو ھەو دایە کە لێوی یەکیکیان لەشیو ی دلدایەو یەکیکی دیکەیان کە پێدەکەنی زاری وەکو توۆری ماسییانی گەورە دەکرتەو.

کیژە لێو لێو کە دەپرسیت: دوا گوتاری پروتوپوپوف-ت خۆیندۆتەو؟ گوتار نییە، یەکیچارچە ئیلھامە.

کیژە دەمزلە کە دەلێت: باوەر بکە کە ئیشان ئیشانوفچ ئیشانوف بە گوتارە بەتەمەکانی، بلینسکی و ھەبیری مرۆف دینیتەو. من تەنیا ئومیدم بەو ئەگەر شتیکی بکات.

دەبێ ئەو ھەش بلێم کە سەردەمانیک بەینم لەگەڵ «ئەودا» ھەبوو، تەنانەت ئەو ھەش لەیادە کە چۆن ئاشقیتمان پێکەو دەکرد. ئەو لەسەر قەنەفە کە دادەنیشت. ھەمان کیژ کە لێوی لەشیو ی دلدایەو، جلویەرگە کەمی ساکارو ناشیرین بوو- لە روالە تبازی بێزارە- قژی شێواو شانەنە کراو بوو. دەست لە قەدی دەنالیتم، مەمکلغە کەمی لەبن دەستما دەپچرێ. گۆنای رادەموسم، سوێرە. بیرێ ئالۆزە. گێژوویژە. جڵەوی لەدەست بەر بوو. دەلێت: «خوا یە چۆن دەکری ریشەو سەرەتا ئابرومەندەکان لەگەڵ شتیکی نابەجێی وەکو ئەشقدای تیکەل بکری؟ ئەگەر پروتوپوپوف، بەمحالەو ھەو بماندینی چەدەلێت؟ وازم لیبینە باپۆرم. دۆستایەتیە کەمان تیک مەدە»

و ھەلامی دەدەمەو ھەو: «من بەدۆستایەتی رووت قەناعەت ناکەم.» ئەو جا

قامکه کانی تیک دهئالینتی و دهئتی: «بهمه رجی خوشمده ویی که همه میشه ناماده و لهسه ری بی.» که له نامیزی دهگرم دهئتی: «وهره باپیکه وه بین»

ئیدی پیکه وه دهژین ورده ورده بۆم دهردده که ویی که کونی دوکه لکیشی سوپاکه به بلوزیکی ئه و گیراوه. کاغهزه کانی بن تهخته که ی بۆن تهگه وری لیدیت. ئه ویش له موناقه شه و قسه کردندا قسه ی به توپکل دهکات و قسان دههاویت. له گه له ریدا توتی ئاسا باسی «جه و حالته» دهکات. دیاره ده بیئ ویش فیکریکی هه بیئ! به دزیبه وه قوڈگا دهخواته وه. بهر له وه ی بخه ویی به کریمیکی تال ده موچاوی سواغ ده دات تا گه نچتر بنوینتی. موبه قه که ی پره له پاکه ته شری کلینکس و پیسی دیکه. که ناشپه زه که ی کولیجه دروستده کات به شان که ی سه ری هه ویره که دنه خشینتی و ئه و جا دهیخاته وه نیو میزه که. که کیتک دروستده کات به تف کشمیشه کانی به هه ویره که وه ده لکینتی. ئه و جا من ناچار هه لددیم و خوشه ویسته که م لیده بیته به شه ی تان و جنۆکه. ئه ویش که فامیده و زرنگ و زماندریژه رووده کاته هه ر شوینتیک به خراپه باسم دهکات و دهئیت: «له پرهنسیپه کانی خوی هه لگه راوه ته وه. پرهنسیپه بنه ره تیبه کانی خوی پیتیشیل کردوه.»

سیتیبه مین هوئی نارچه تی و بیزاریم، چه سودی و به غیلی له راده به درمه. که ده بیستم «فلان، گوتاریکی جوانی نووسیوه» و «نمایشی فیسار سه رکه وتنیکی چاکی به دهسته ییناوه» و «ی- دوسه دهزار روپلی له قورعه کیشیدا بردۆته وه» و «خوتبه که ی-ن- کاربگه ریبه کی زوری بووه» چاوم ده پهرنه ته وقی سه رم. چاوه کانم ده نوقینم و ده لیم: «پیم خوشه. باشبوو ئه مه ی بۆ ریکه وت.. ده زانی له سالی ۷۴ دا له سه ر دزی گیرابوو.»

له چه ژمه تاندا دین و هار ده بم. له ناخی ناخه وه قین له کابرای سه رکه وتوو هه لده گرم و له سه ری ده رۆم: «زۆر خراپه له گه ل ژنه که یدا! سی «دۆستی» هه یه. تیکرا کابرایه کی ناجسنه.

چیرۆکه که ی خراپ نییه، به لام دزیبه تی، پیاویکی هیج و پوچ و فشه که ره. ئه وی راستی بی، من له م چیرۆکه شیدا شتیکی جوان و ماقول نابینم، به لام ئه گه ر شانۆنامه ی یه کیتک لاواز بی و خه لکی لیتی بخوینن ئه و خیرا لایه نی نووسه ره که ی ده گرم و هاوار ده که م: «نه، برادران. نه. وانیه، بۆ خوی شتیکه، به هه ر حال ئه ده بیات هه ر ئه وه یه.»

نایا ده زانن که هه ر ده مگۆشتیکی خراپ ده رباره ی خه لکی مۆسکو ده که ویتته

سه ر زاران، له منه وه بلاویوه ته وه و داها توه؟ پرۆن به به رپرسی شار بلین که ئه گه ر ریگاوبانی چاکمان بۆ دروستبکات، من رقی لیته لده گرم و لیتی ده که م به فاو که شای دزانه. ئه گه ر بیستم رۆژنامه یه که هه زار خوینه ری هه یه، ئیدی ته پللی بۆ لیده ده م و به خه لکی ده لیم که جله وی خاوه نه که ی به ده سستی ژنیکه وه یه.

سه رکه وتنی خه لکی مایه ی په سستی و شه رمه زاریبه بۆ من. دلّم ئه نجن ئه نجن ده کات. ره نگه پیرسن ئه دی ویزدانی کۆمه لایه تی و سیاسیت؟ ویزدانی چی! ئه گه ر رۆژی له رۆژان ویزدانم بووی ئه و ده میکه خۆره ی به غیلی و چه سودی تی ی داوه ویزانی کردوه! به م هه موو نه زانی و بی ته ریبه تی و به خه یالی خۆم زرنگی و هوشیاریه وه، به م دنیا به غیلی و چه سودیه وه، به ره نگی زه ردو، به سه ری بۆزو که چه لمه وه، ماله و مال ده گه ریم و ژیان له به رچاوی خه لکی ده خه م. ده چه هه ر مالتیک، زه ردی و تاریکی و که چه للی له گه ل خۆدا ده به م و به وپه ری ناومیدیه وه شه کران ده شکینم: «ئمه چ حالیکه خواجه، به راستی مایه ی نارچه تی و بیزاریه، بنیاده م نازانی چیبکات، تاقه تی له هه موو شتی ده چیت!» وه کو هه لامه ت و په سیو و ئه نفلۆنزا به خیرایی بلاو ده به وه. له «بیزاریدا» ده نالینم، دادو بیداده م، ژیرو فامیده ده نوینم و کاریکی وه هاده که م دۆستان و ئاشنایانم په ی به و به غیلی و چه سودیه ی ناخه هه ر نه به ن.. ئیدی ئه وه تا قوتابیه کی گه نج وه کو ئه وه ی هه نگوبنی له دارا دۆزیبیته وه، قسه که ی من هه لده گریته وه، به بیزاری و بی تاقه تیبه وه، کتیبه که ی تور ده دات، به ناومیدیه وه سه ری ده خاته نیو هه ردوو ده سستی و ده لتی: «هه موو قسه ی رووته. بنیاده م تاقه تی له هه موو شتیکی ده چیت!» وه کو من چاوانی بچوک ده کاته وه ده لتی: «مامۆستایان که وتونه ته خوتبه خوانی تا پیتاک بۆ زه ره رمه ندانی قاتوقری و گرانی کۆیکه نه وه. ده ترسم نیوه ی پاره و پیتاکه که برژیتته گیرفانی موباره کیانه وه!»

وه کو سیتبه ره ده سوریمه وه. چ کاریک ناکه م. جگه رم رۆژ به رۆژ پتر ده ئاوسیت و گه وره ده بیت. کات ده گوزه ری و ده گوزه ری. پیروکه نه فت بووم. ئاقیبه ت رۆژتیک ئه نفلۆنزا ده گرم و ده مبه ن بۆ گۆرستانی «واگانکف». دۆسته کانم یه ک- دوو رۆژتیک بیرم لیده که نه وه و پاشان له بیرم ده که ن و چ ده نگ و ره نگیکم نامینتی.

ته مهن هه رگیز دووباره نابیته وه. ئه گه ر له رۆژی خۆدا نه توانی به دروستی بژیت، ئه و حیسابی له ده ست چوو بۆ ته مه نت بکه. به للی به فیروچوو و گوم بوو! له گه ل ئه مه شدا، من ده متوانی هه موو شتیکی فیبریم. ئه گه ر ئه م بونه وه ره «ئاسیایه» م

له خو دوورخستباوه دهمتوانی مهدهنیه تی نه وروپایی، تیجارهت، سه نعهت، کشتوکال، نهدهبیات، موسیقا، نیگارکیشی، ته لارکاری، تهندروستی نه وروپاییم خوشبووی و فییری بیم. دهمتوانی ریگهی گه وره و شه قام و جادهی پانو بهرین له موسکودا چیبکه م. په یوهندی بازگانی له گه ل چین و ئیراندا بهرپا بکه م. مهرگ و مردن که م بکه مه وه. دژی جه هالهت. بجه نگم. دژی هه موو کو سپ و ته گه ره یه ک بخریم که ئیمه ی له کاروانی ژین و ژیان دواخستوه. دهمتوانی بابایه کی به ته ربیت و به نه دهب، نه جیب و دلآواو پر هیوایم. دهمتوانی له زهت و سوود له سه رکه وتنی خه لکانی دیکه ببینم، چونکه «بچوکتیرین سه رکه وتن خو ی له خویدا هه نگاویکه به ره و به خته وه ری و حه قیقه تناسی.»

به لئی، دهمتوانی. دهمتوانی، به لام من په رۆکۆنیکی پیسم. زروزیلیکی بیفایده م. خه وم لیناکه وی. به درئیایی شه و بیر ده که مه وه که له بهرچی هینده په ستوو بیزارم؟ نه م وشانه تا کو سپیده له گویمدا ده زرنگیتته وه: «پارچه وایه ریکی ته له فون په یدا بکه و خو ت بگه یه نه نزیکتیرین عامودی ته له فون و خو ت له سیداره بده. نه مه تاقه ریگه و چاره و ده وای ده رده.»

«تۆزى له مه وپيش گوتت ماسييهك كه شتييه كى هه ل لوشيوه، و ئيستا ده لىي جله وى بايه كه يان به ره ل لاكرده، چما با حه يوانه تا جله وى هه بى؟»
- خه لكى وا ده لىين.

- خه لكىش وهكو تو نه فامن. جا خه لكى چ ماوه نه لىين؟ پياو ده بى ميشكى هه بى و بىر بكاته وه، گه و جه!

پاقل ئيقانوچ، هه ميشه له ده ر يادا تىك ده چوو. كه كه شتييه كه ده كه وته رى به ده م شه پولا نه وه ده بوو به بو كه سه ما كه ره، تو ره ده بوو، و به بچو كترين شت په سته ده بوو. جو زيف نه يزاني پاقل ئيقانوچ بوچى وه ها ده هرى بوو. چما شتييكى خراپى له مه ر ماسى و جله و بهر بوونى با گوتبوو كه ده مارى ئه وى گرتبى؟ - «واى دابنه ماسى به ئه ن دازه ي كي توپك بى و پشتى به قه د ئه ستورى و قايى پىستى سه گى ئاوى بى، واى دابنه ئه و سه رى دنيا شورى به رد بى و ئه م بايه ي كه به گف و هو ر دىت له و پىن دهر جله و كرابى. ئه گه ر به كىك جله وى به ر نه دات ناتوانى به مجوره ناخوشى بكات و وه كو سه گ په لامار بدات و هه موو شتيك بخاته له رزه؟ باشه ئه گه ر با جله و نه كرابى بوچى له پرا ده وه ستنى و بىدهنگ و خاموش ده بيت؟»

جو زيف، ماوه يه كى زور بىرى له زل ماسييه كى كي توئاسا كرده وه و پاشان بىرى له زنجىرى ئه ستورى ژه ننگر توو كرده وه. كه ماندوو بوو كه وته خه يالى گونده كه ي خوى. ئه و گونده ي، كه هه نوو كه و پاش په نجا سال خزمهت له روژ هه لاتى دوور، بوى ده گه رايه وه.

به خه يال حه وزه گه و ره پر به فره كه ي گوندى هينا يه بهر چاوى خوى لايه كى حه وزه كه، كوره خانه يه. دو كه ل كيشه كه ي چوو به حه ل حه لى ئاسمانا و دوو كه لىيكى ره شى به سه ره وه يه. گونده كه ش كه وتوته لايه كه ي ديكه ي حه وزه كه وه.

حه وشه ي پىنجه م مالى ئه وانه. ئه لكسى ي براى له سوچىكى حه وشه كه وه به خو و سو رتمه كه يه وه و ده ده كه وي. كوره چكوله كه ي «فانكا» له پشتىيه وه دانىشتوو ه و جوتى پوتىنى لبادى له پىيه كىزه كه شى «ئاكولكا» پوتىنى لبادى له پىكر دووه. ئه لكسى مه سته. فانكا پىده كه نى و ده موچاوى «ئاكولكا» ديار نييه، ده مامكى كرده. جو زيف له دلى خويدا گوتى: «ئه و مندالانه سه رمايان ده بى. خوايه ده ست به باليانه وه بگرى و هين ديه ان ئه قل و ئاوه ز به دىتى كه حورمه تى داك و بابيان بگرن و له داك و بابيان با شتر ده رىچن.»

له م كاته دا كه شتيوانه نه خو شه كه ها وارى كرده: «ده بى جىيه ك بو ئه م پىلا وانه

جو زيف

دنيا تارىك بوو بوو. له شكرى شه و لىكدا لىكدا ده هاته پىشى. جو زيف، سه ر باز بوو، ده چوو ه مادونى. له سه ر جو لانه كه ي خوى پال كه وتبوو. كه مه ي خوى به رز كرده وه له بن لىوانه وه گوتى: «گوت لىمه پاقل ئيقانوچ؟ له - سو شان - سه ر بازىك پىي گوتم كه ماسييه ك قايه غه كه يانى هه ل لوشيوه له پشتى ماسييه كه وه ده رچوو!»

ئه و كا براهى كه جو زيف قسه ي بو ده كرد، له نه خو شخانه ي كه شتييه كه دا بوو. هه موو كه سىك هه ر پىي ده گوت پاقل ئيقانوچ. بىدهنگ بوو و خوى گىلكرد وهك بلئى گوتى له قسه كه ي جو زيف نه بو بى.

دىسان بىدهنگى بالى به سه را كى شان. با به گف و هو ر خوى به چاروكه ي كه شتى يه كه دا كرد. جه رو بورغوى كه شتييه كه كه وتنه جى ره جى ر. شه پولا ن، هه ر به كه ي به بالاي زه لامىك ده هاتن و خو يان به كه شتييه كه دا ده كى شا و ده بان شو رده وه جو لانه كانى كه وتبوونه جى ره جى ر. به لام ئه وان له مى ژ بوو گوتيان به م هه را و هه نكامه يه راهاتبوو و پىيان وا بو هه موو شتيك ئارام و خاموشه. وه زع و حالىكى خه ماوى بوو. سى كه س له نه خو شه كان - كه شتيوانىك و دوو سه ر باز - كه به درى ژايى روژ وه ره قبا زبان كرده بوو، هه نو كه نوستبون و به ده م خه وه وه ئه مديو ئه و دىويان ده كرد.

كه شتييه كه، كه وته ته كان دان. جو لانه كه ي جو زيف به ئه سپايى ده هاتوو ده چوو. ده تگوت له هه ر هاتو چو يه كدا ده لى: يه ك، دوو، سى. شتيك كه وته سه ر زه وى و شكا. شتيك به قولپه قولپ رژا، پىده چوو گو زه ي ئاوه كه بو بى.

جو زيف به ده م گوى هه ل خستنه وه گوتى: «جله وى بايه كه يان به ردا وه.»
ئه مجاره يان پاقل ئيقانوچ كو كه يه كى بو كردو به بىزارىيه وه وه لامى دا يه وه:

په تی بیرکردنه ووه خه یالی جوزیف پچراو له بری هه زه که، له پر سه روکه لکه ی گایه کی بیچاو له بهرچاوی بهرجه سته بوو. ئەسپ و سورتمه که له جیتی خو وهستان و چیدی نه چونه پیشی. له جیتی خو خولانه ووه له نیو ته میکی خهستی رهشدا له چاو گومبون. به لام له گه له مه شدا، جوزیف دلخوشبوو به وهی که له دنیای خه یالدا که سوکاری خو ی بینی بوو. له که یفان پیکه نی. تازی له شی که وه ته میرو له و قامکه کانی که وه ته له رزین.

به دهم خو دواندنه ووه به تاریکی یه که وه ته چاو گتیران بو ئاوی خواردنه وه. ئاوی خوارده ووه له جیتی که ی خو راکشایه وه. جارتیکی دیکه ش سورتمه که به خه یالی دا تپیه ری، پاشان سه ری گایه بیچاوه که وه ئه و جا دوکه له ره شه که، یه ک له دووی یه ک به بهرچاویا هاتن و روین، تا کو سپیده به م حاله وه تلایه وه.

۲

هه وه لجار، له نیو تاریکی یه که وه ته نیا بازنه یه کی شینباوی کلاو روژنه ی که شتییه که ده رکه وت. پاشان جوزیف، به ره به ره پاقلئیقانوچ-ی بینی که له سه ر جو لانه که ی خو ی و به دانیشتنه وه خه وی لیکه وتبوو. بویه به دانیشتنه وه خه وتبوو، چونکه گهر رابکشایه دلی تیکده چوو و هه ناسه ی بو نه ده درا. رهنگی زهردو که پوی درتزو چاوانی درشت بوو. به خویشی تا بلایی باریک و بنیس بوو. ده موچاوی درابوو به یه کداو ردینیتی که ته کی هه بوو. به لام به هیچ جوړی پایه چینایه تی یه که ی له سیمایدا نه ده خو تیرایه وه، ئایا خانه دان و ده وه مه ند بوو. بازرگان بوو، دیهاتی و جوتیار بوو؟ بهروالته و قژه درتزه که یدا له ره به نیکی گو شه نشین ده چوو. یان به لانی که مه وه له گو به نده یه کی کلئسا ده چوو. به لام دم و دووی له دهم و دووی که شیشان نه ده چوو. کوکه و نه خویشی و گهرمای له توانا به دهر هیتزو پرزه ی له بهر بری بوو. به هه زار حال هه ناسه ی پیده درا. لیوه وشکه کانی به رده وام ده بزوان. که هه ستیکرد جوزیف سه بریده کات، رووی تیکردو گوتی:

- ئیستا خه ریکه تیده گم که ..

- له چی تیده گی پاقل ئیقانوچ؟

- به لی. هه وه لجار عه جایه بم ما که نیوه ی نه خویش له بری له خه سته خانه و

شوینی ئیسراحت په رستاری بکرتن. له م که شتییه دا ویلیان کردون. ئاخه نه م که شتییه گهرمه، نه م هه لبه زو دابهزه بو نیوه گه له که جار خه ته ره، ده تانکوژی. به لام ئیستا له هه موو شتییک حالی بووم. هه موو شتییکم بو رو نیوه ته وه. به لی. دکتوره کان بویه نیوه ده نیرنه ئیره تا له ده ستان رزگار بن. دکتوره کان له ره فتارو نه تواری نیوه ی کتوی بیزار ده بن.

خو نیوه پاره یان ناده نی. بویه نیوه به لای نه وانه وه وه کو په ز وان، رادانتان بو نه وان کاریکی ئاسانه، هیچی ناوی ته نیا نه وه نه به هندی بیو تیردان و که مییک دل ره ق بن و سه باره ت به خالی یه که م دا شیان سواری، واتا له بیو تیردانیدا بسپورن و که س به توژی پیماندا ناگات. به لام سه باره ت به خالی دووم نه واپیوستی به هه ندیک پرۆقه هه یه. له نیوان چوارسه د نه فه ر سه ربازی ساغ و که شتیوانی مل، نه ستوردا، پینج نه خویشی ده غه زار هه ر دیار نابن. به ئاسانی تیکه له به سه ربازه ساغه کان ده کرتن، نه م هه موو سه ربازه ی که نه وه نده به په له سه ر ژمیر ده کرتن، ئاگیان له هیچ نییه. به لام که که شتییه که دوور ده که ویته وه، له پر بویان ده رده که وی که خه لکی سیلاوی و نه خویش له سه ر که شتییه که، شه که ت و ماندوو بوراونه ته وه.»

جوزیف، سه ری له م قسانه ی پاقل ئیقانوچ ده رنه کرد. به لام پپی و ابو مه به سنی نه وه جا بو نه وه ی دا کو کییه ک له خو بکات گوتی: «من لیتره، نه خویشکه وتم چونکه که له قایه غه که هاتینه ده ری سه رمم بوو.» پاقل ئیقانوچ گوتی: «سهیره! کاره ساته که له وه دایه که خو یان زور چاکده زانن نیوه برناکه ن و ناگه نه کو تایی سه فه ره که که چی هه ر ده ستان نیرن. رهنگه هه موو ئوقیانوسی هند بپرن. به لام نه دی پاشان! ئا نه مه یه پاداشتی خزمه تی بی غه ل و غه شتان! به مجوره چاکه تان ده ده نه وه، پاقل ئیقانوچ زور توره ده هاته بهرچاو. کیشای به نیوچه وانی خویداو، پیکه نی: «ده بی نه مانه له روژنامه کاندرا ریسوا بکرتن و ده ستیان بخرتیه روو.» دوو سه ربازه نه خویشه که که شتیوانه که هه نوکه هه ستا بوون و ده ستیان کردبو وه به کاغه ربازی. که شتیوانه که له سه ر جو لانه که ی خو ی دانیشتبوو و سه ربازه کان به زه حمه ت له سه ر عه رده که پان بوونه وه. یه کییک له سه ربازه کان ده سستی راستی به گه ر دنییه وه هه لبه ستبوو، مه چه کیان به سارغی یه ک توند توند به ستبوو، بویه یان ده بوو به ده سستی چه پ یاری بکات یان کاغه زه کان له پیچی ئانیشکی دا بگری. که شتییه که هیتده خیرا هه لبه زو دابهزی ده کرد که مه حال بوو که سییک بتوانی هه سستی وچایه ک یان ده رمانیک بخوا. پاقل ئیقانوچ له جوزیف-ی پرسی: «تو

خولامی؟»

- به لئی.

پاقل ئیقانوئوچ به وپه پری خه مبارییه وه گوتی: «ئهی خوابه، وهره پیاو له شاری خوی دور بخه نه وه، پازده هزار میل له ناو خاکی خوی دور بکه ویتته وه، له شوئینیکی پیسی پر میکروبی سیل، به ره لالی بکه و ئه و جاش جه نابی، خولام و موراسیل بی خولامی فلان مولازم یان فیسار سه رتیپ نازانم شعوریان له کوئییه؟». جوزیف گوتی: «کاریکی خراو نییه پاقل ئیقانوئوچ. پیاو به یانی زوو له خه و راده بیت. پوئستاله کان بو باخده کات. سه ماوه ره که داده گیرسینی ژوره که ریک ده خات و ئیدی چ کاریکی دیکه نییه. جه نابی ئه فسسه رۆژ تا ئیوارئ خه ریکی نه خشه دانانه. پیاو ئه گهر خوی بیه ویت ده توانیت به درپژایی رۆژ نوئیز بکات و ویردان بخوئینی. یان کتیبیک بخوئینیتته وه یان بو خوی پیاسه ی کوچه و کولانان بکا. ژیانیکی باشه.»

- به لئی، زورچاکه جه نابی ئه فسسه نه خشه داده نئ و توش به درپژایی رۆژ له موبه قه که دا که تووی حه سرت بو گونده که ی خوتان هه لده کیشیت نه خشه! نه خشه چ نییه. ژیان، ژیان مرۆف گرینگه! ژیان دوباره نابیتته وه، مرۆف ده بی به ته نگیه وه بیت.»

- پاقل ئیقانوئوچ. مرۆفی به دو خراو، خیر و خوشی نابینی چاچ له مالا بی چ له ده رتی مال. به للام ئه گهر مرۆف بو خوی راستگوو گوئرایه ل بی، که س هه قی نییه به سه ره بییه وه. ئه وانه خه لکانی ماقولن و چاکو خراو ده ناسن، په نجا سالی خسته من ئیستاش رۆژی زیندانم نه دی. ته نیا تاقه جاریک لیدانم خواردوه. په نابه خوا! خۆم به چاوه وه نه که م.

- له سه ره چی لیدانت خوارد؟

- شه رم کرد، پاقل ئیقانوئوچ من ده ستم قورسه چوار که سی چینی هاتبونه حه وشه مان. باش له بیرم نییه، پیموایه چیلکه یان هیتنا بوو. من وه زعم ته واه نه بوو، چوم به گزبانداو خوئینی که پوی یه کیکیان به ربوو. جه نابی مولازم له په نجه ره که وه ئه مه ی دیتبوو و دارکارییه کی چاکی کردم.»

پاقل ئیقانوئوچ له بن لیوانه وه گوتی: «ئهی گه وجی به سته زمان له هیچ تینا گه ی!» و پاش توئیک پرسی: «بو له گه ل ئه و چینیا نه دا به شه ر هاتی؟»

- له خوئراییی. ئه وان هاتنه حه وشه که مانه وه و منیش تییان که وتم. بیده نگی

بالی به سه ردا کیشان. قومار یازه کان دوودانه سه عاتی خست یارییان کرد. ناره حه ت بون و جنیویان ده دا. هه لبه زو دابه زی که شتییه که ماندووی کردن. وهره قه کانیا ن فریداو راکشان خه یال جاریکی دی جوزیف-ی برده وه بۆلای حه وزه گه وره که، کوره خانه که و گونده که یان جاریکی دی عه ره بانه که به شاشه ی خه یالیدا ره ت بوو جاریکی دی فانکا بۆی گرژی یه وه و ئاکولکا پالتو چه رمه که ی کرده وه. لاقه کانی درپژ کردو و اهاته به رچاوی جوزیف که ده یگوت: «ته ماشا بکه ن، هه ژاران ی داماو! پوئینه که ی من نفت و نوئییه، وه کو ئه وه ی فانکا کۆن نییه.»

جوزیف گوتی: «خه ریکه بی دهنیته شه ش سالان، به للام زور بی شعوره، له بری ئه وه ی پیتلاوه کانت نیشانبده ی بو ناچی ئاو بو مامه قوزاقه که ت بینی؟ شتیکی چاکت ده ده من.» ئه و جا «ئاندری» ی هاته به رچا و که تفه نگیکی له شان بوو و که روئیشکیکی کوشتبوو به ده سته ی یه وه بوو. «تیشک» به شه له شه ل به دو ویدا ده هات. ده یویست به پولکه سابونیک که روئیشکه که ی لی بسه نئ. گوئره که ره شه که یان له حه وشه دا به سترابوه وه. «دوما» خه ریکی پینه کردنی ته نوره یه ک بوو و به ده م ته قه ل و دورمانه وه هیتواش هیتواش ده گریا. دیسان سه ری گایه بی چاوه که و دو که له ره شه که له به رچاوی به رجه سته بوون. له سه روی ئه وانه وه ده نگه ده نگ وهاوار بوو و که شتیوانه کان به په له غاریانده دا. ده نگی راکیشانی شتیکی قورس له سه ر که شتییه که ده هاته گوئ. وه ک بلئی له پر شتییک شکا. دیسان ده نگی پیتی خه لکانیک ده هات که غاریانده دا. جوزیف له دلی خویدا گوتی: «چی بووه؟ ته واه گوئی هه ل خست. سه ری هه لبری: دوو سه ربازه که و که شتیوانه که هیتشتا هه ر قوماریان ده کرد. پاقل ئیقانوئوچ دانیشتبوو و لیوی ده له رزبن. دنیا زور گه رم بوو. جوزیف هه ناسه ی سوارده بوو. تینوی بوو. به للام ئاوه که هیتنده گه رم بوو نه ده خورایه وه. هه لبه زو دابه زی که شتییه که هیدی تر بوو بوو. له پر یه کییک له سه ربازه کان به جوریکی سه یر گوئرا گوتی: «نه قش!» حیسابه که ی له ده ست ده رچوو و کاغه زه کانی تور دایه سه ر زه وی. له جیتی خوی راپه ری و ده سته ی به پیکه نین کرد، پیکه نینیکی گه و جانه. ئه بله ق ئه بله ق ده یروانییه ده وره بری. گوتی: «ده ققه یه ک سه بر بکه ن، برادران!» ئه مه ی گوت و له سه ر عارده که راکشا هه موو گیترو ویتژ بوون. هاواریان لیکرد. به للام به رد وه ده نگ هات ئه و وه ده نگ نه هات. ئه و سه ربازه ی که مه چه کی پتچرابوو گوتی: «استیفن نه خوئیت؟ که شیش-ت بو بانگ بکه م؟ ها؟». که شتیوانه که گوتی: «استیفن هه سته ئاو بخوره وه وهره ئاو بخوره وه

جۆزیف تورپه بوو و هاواریکرد: «ئاوی چی؟ نایین گه و جینه؟»

- چی؟

- چی، چی؟ لئ بۆتهوه. مردووه. خواجه لهه قه لپیاوانه!

۳

ههلبه زودابهزی کهشتیه که هیدی تر بوو بوو. پاقل ئیثانوفچ هاتهوه سه رخۆ. تابه کهی نه ما بوو. سیمای بیباک دههاته بهرچاو. دههتگوت رسته به کی له سه ر زاره و ده به وی بلی: «چیرۆکیکتان بۆ ده گپرمه وه که له پیکه نیندا بیورینه وه» کلاو رۆژنه ی کهشتیه که یان و از بوو و شنه به کی فینک و خۆشی له دهه مرچاوی پاقل ئیثانوفچ ده دا. غهلبه غهلبی خه لک و شله شله ی سه ول و ئاو دههاته گوی. له ژئیر په نجه ره که وه دهه نگیکی ناسک و سامناک دههاته گوی، دههتگوت کابرایه کی چینی به و ستران ده بیژیت.

پاقل ئیثانوفچ گوتی: هه نوکه واین له بنده ردا» و بزه به کی ته وسای بۆ کرد و: «مانگیکی دی ده گه یه روسیا ئه ی جه نگا وه رانی دلیرو نه جیب راسته من ده چمه ئۆدیساو له وینده ره وه به کراست ده چم بۆ خارکوف له خارکوف دۆستیکم هه به که نه دیب و نووسه ره ده چمه نک وی و پی ده لیم: دۆستی نازیز به سه واز له چیرۆکی ئاشقانه ی بازاری و حه یابه ره بیته، واز له وه سفی سروشت و ئه م شتانه بیته، له بری ئه وه پۆخله واته کانی ئینسانی دوو پی بخه روو. من به ک دنیا با به تم پی به و ده یخه مه به رده ستت بیکه به هه وینی نوسینه کانت» که من له فکرانرا چوو و ئه و جا گوتی: «جۆزیف ده زانی چۆنیان هه لخه له تاندم؟»

- مه به ستت کییه پاقل ئیثانوفچ؟

- هه موویان. ده زانی له کهشتیدا ته نیا ئه وانه سوارده کهن که بلیتی نمره به ک و نمره دوو ده برن و ته نیا جوتیاران بۆیان هه به بلیتی نمره سه بیرن. ئه گه ر سه روسیمات ریکوپیتک بیت و وه کو خانه دان بیته بهرچاو ئه و مه جوری بچی به نمره به ک له وه به ئیفلاس به کی به لام ئه مه و ئه وه ی بۆ نییه و «.. ده بی ۵۰۰ رۆبلی کاش به دی. من پرسیم. مه به ستتان له مه چیه؟ ده تانه وی پله و پایه ی خه لکی به رز به که نه وه؟ گوتیان: نه خیر ته نیا له بهر ئه وه ریگه ت نا ده یین بچی به نمره سه، چونکه

نمره سه ی بۆ پیاوی ریکوپیتک و پاکو خاوین به که لک نایه ت. نمره سه ی جیگه ی لات و له ویر و خه لکی رووته به. گوتم: هه قی خۆتانه له راستی به ته نگی خه لکی پاکو خاوین و خانه دانه وهن به لام ویرای ئه مه ش من ۵۰۰ رۆبلم نییه چونکه نه گه نجم دۆزیه ته وه و نه که سه تالا نکرده وه نه مامه له ی قاجاغم کرده وه نه که سه م به کوشته داوه. پیتم وایه ئه م پیتسه کییه به سه بی بۆ ئه وه ی ریمبده ن به نمره سه ی سه فه ر به کم و بیم به هاویرۆ و هاوده ره جه ی رۆشن بیرانی روس». به لام گوی له که سه ده گرن؟ منیش ناچار بووم به که ومه فروفیل پالتۆبه کی دیهاتیا نه م له بهر کرد و جوتی پیتاوی گه وره م له پیکردو خۆم مه ست و گه و ج نواند وه کو لات و له ویران خۆم به نوسینگه که یاندا کرد و گوتم «قوربان بلیتیکم به ده نی»

به رپرسی نوسینگه که گوتی «ئیشته چیه؟»

گوتم: سکر تیر. با بم که شیشیکی شه ریف بوو و چونکه درۆی نه ده زانی و هه میسه راستی ده گوت، زۆری چه رمه سه ری بینی» پاقل ئیثانوفچ هیلاک بوو. هه ناسه ی سوار بوو. به لام درێزه ی به قسه که ی خۆیدا: «به لئ من کابرایه کی راستگۆم هه میسه قسه م له ره وه له هه چکه س و هه یچ شتیک ناترسم به ینی من و ئیوه زۆره ئیوه گه و ج، دلره ق و گیلن چ شتیک نایین و ئه گه ر بشی بیین ئه قلتان پیتیدا ناشکیته پیتان ده لئین جله وی با به ربوه ده لئین ئیوه حه یوان و له حه یوان که مترن و باوه ریش نه کهن دارکاریتان ده کهن و ئه و جایش ده ستیان ماچ ده کهن کرده ی ئیوه به و برده ی ئه وان تۆزی پاره تان بۆ فری ده دن و ئیوه ش ده لئین «قوربان با ده ستتان ماچ به کم ئیوه له هه موو شو تینیک هه ر ره تینراو ره نجه رۆن من وه کو ئیوه نیم من به ئه قل ده ژیم من ریک وه کو هه لۆبه ک که هه لده فری له به رزی به وه ده روانه هه موو شتیک و له هه موو شتیک تیده گه م من کابرایه کی خه باتگیرم سته م و زولم ده بینم. درۆی ده وه سته م. فروفیل و ته زویر ده بینم، درۆی ده وه سته م که ده بینم به راز سیفه تان سه رکه وه تون، درۆیان ده جه نگم من با بایه کی کۆلنه درم نه ئه شکه نجه و نازاردان، نه دادگای تاقیب کردنی بیرو باوه ر ناتوانن زمانم بگرن گه ر زمانم هه لکیشن به ئیشاره تی ده ست و سه ر ناره زایی خۆم درده برم گه ر حه پس م به کن، هاواریکی وه ها ده که م که ده نگم سه عاته ری به ک پروات یان مانده گرم و دم به زه واده وه ناده م تا باری ویتدانی ره شیان قورستر بی ئه گه ر بشمکوژن، روحم لییان هه لده گه رپته وه هه موو ئاشناکام ده لئین: پاقل ئیثانوفچ تۆ کابرایه کی گه له مه ره قی، که سه له گه لته هه لئاکات.. من شانازی به م شو ره ته وه ده که م ۳ سالان له

رۆژھەلائی دووردا خزمەتەم کردوووە بەشی سەد سالان ئەزمونی تالم لا کۆبووتەووە من ھەر لە سەر ھەلوئستی خۆم مامەووە دۆستەکانم لە روسیاووە نامەم بۆ دەنوسن «مەیه» بەلام من دەروم و عینادییان لەگەڵ دەکەم بەلێ ئەمەیه ژیان، من تێدەگەم بەمە دەگوتری ژیان»

جۆزیف، گوئی نەدەگرت بەلام لە پەنجەرە کەشتییە کەو دەپروانییە دەری. بەلەمیتک بەسەر ئاو پیرۆزەییە کەو خەن دەرویی بەلەمە کە لەبەرتیشکی رۆژدا دەدرەوشایەووە پیاویکی چینی قوتوقەلەو لەسەری دانیشتبوو. بە دوو چیلکە دار برنجی دەخوارد ئاو کە کوشومات تەپروتوی دەریایی بە سەرییەووە لە فەین و نیشتنەووەدا بوون. جۆزیف، نیگایەکی کابرای چینی کرد. باویشکیکی داو لەفکرانرا چوو: «چەند خۆشە زلەییەکی مزر بە بناگوئی ی ئەم زەلامە زلەدا بکیشم» و بە خۆبشی کەو تە وەنەوزدان وای ھاتە بەرچاو کە ھەموو جیھان لە شیرین خەو دایە کات بە لەز دەبوری بێئەووەی بە خۆزانێ شەو دەھاتوو رۆژ دەچوو کەشتییە کە، ھەر چەندە بەتەکان بەرەو پێشێ دەرویی، بەلام لە تۆ وایە لە جێ ی خۆی چەقیووە ناجوئیت.

٤

دوو رۆژان بوری پاقل ئیثانوفچ ھەلنەستا. یەک تەختە راکشا بوو چاوی نوقاندبون. کە پوی لە جارن درتتر دەھاتە بەرچاو جۆزیف، گازیکرد «پاقل ئیثانوفچ، پاقل ئیثانوفچ»، پاقل ئیثانوفچ چاوانی ھەلینان و لێوھەکانی جولاند - چیبە؟ وەزعت باش نییە؟

- پاقل ئیثانوفچ بە ھەناسە برکێووە وەلامی دایەووە: - ترسم نییە. ھێچم نییە. نا زۆر باشترم ئەو تە بە خۆت دەبینی کە دەتوانم رابکشیم حالم زۆر باشترە.

- پاقل ئیثانوفچ شوکری خوا بکە!

کە خۆم لەگەڵ ئێو دەدا بەراورد دەکەم دلم پیتان دەسوئتی سی پەلاکم سپ و ساغن کۆخە کەم خەتای بەد ھەرەسییە لەم دۆزەخەدا ھەلەدەکەم. بەلام نیوی دەریای سورم لانەییەن. ئەمە جگە لەووەی کەمن دژی نەخۆشیش دەجەنگم سەنگەری بەرگرم لێ ی گرتوووە گالتەم پێ ی دیت وەکو چۆن گالتەم بەدەو و دەرمانەکانم دیت. بەلام ئێو، ئێو جاهیەن. کاری ئێو زەحمەتە، زۆربیش زەحمەتە» کەشتییە کە ھیدی ھیدی دەرویی ھیدی و ئارام بوو، بەلام ھێندە گەرم بوو لە تۆ وایە گەرماوی رۆژھەلائییە

قسەکردن زەحمەتە و گوێگرتن زەحمەتتر بوو. جۆزیف ئەژنۆکانی لە باوھش گرتن. سەری خستە سەریان و کەوتە بیرو خەیاڵی زیدی خۆیووە «خوایە لەم گەرمایە خۆزگەم بە بەفرو سەرماکە ی لای خۆمان» بە خەیاڵ خۆی لە سەر «سورتمە یەک» بینی یەو و لە پێ ئەسپەکانی رەوینەووە نەگوتیان بە جادە، نە بە کەندو دۆلان نەدا. وەکو شیت و ھاران بە چوار نالە بەرەو گوند بوونەووە. لە حەوزەگەرە لە کورەخانە کە تێپەرین و ملیان نا بەکتێگە و مەزراکانەووە خەلکی و ریبواران ھاواریانە کرد «جەلەووە کە یان راکیشە. جەلەووە کە یان راکیشە» بەلام بۆ جەلەو یان بگرم؟ با، بای تەزی لە دەموچاو دەستەکانت بدات. واز بێنە با بەفرو پەریو ژیر سمی ئەسپەکان پتر بە ئاسماندا بچێ و بەسەر گوتلاکت دا بێتە خواری و بەگەردن و سینگت دا داگەریت. واز بێنە با ئەوانی بەغاردان خۆ لە بەر ئەسپەکان لادەدەن پەلیشینەووە با، زین و ھەو ساری ئەسپەکان پارچە پارچە بێ. چەند خۆشە عەربانە کە وەرگەرێ و پیاو بکەوئیتە چالە بەفرتیکەو دەموچاوی لە بەفر بچەقێ و سەرپای سپی سپی بێ و سمیلی بیبەستێ، کلاوھە ئێرەو ھۆ ئوئ بپەرێ دەستکیشەکانی لە دەست دا بکەندرێ و پشتینە کە ی بکرتەووە، خەلکی لە قاقای بیکەن بەن بەدەن و کسوکان بکەووە حەپە حەپ. .!»

پاقل ئیثانوفچ، بەلا چاوتیکەووە روانییە جۆزیف و بە ئەسپایی لێ ی پرسی - جۆزیف، فەرماندە کە ی ئێو دزی دەکرد؟

- پاقل ئیثانوفچ، من چوزانم ئیمە مانان شتی وا نابیستینەووە

ماوھە کە بە بێدەنگی بوری جۆزیف بیری کردەووە، چو ژیری لەگەڵ خەیاڵدا ژیا، ئاوی خواردەووە قسەکردن زەحمەت و گوێگرتن زەحمەتتر بوو. دەترسا کە سیک قسە ی لەگەڵدا بکات. سەعاتیک بوری، سەعاتی دووھم و سێیەمیش تێپەرین. خۆراوا بوو، شەو داھات. بەلام ئەو بەدەقی خۆیووە دانیشتبوو و بەخەیاڵی بەفر دەژیا لە پێ گوئی لە ھاتنی چەند کە سیک بوو. غەلبە غەلب و دەنگە دەنگ ھەستا بەلام دوا ی پینج دەقیقە ھەموو شتیک بوو بە ناشی ئاویکەوتوو.

سەربازە مەچەک پتچراوھە کە گوتی «خوا عافوی بکات، پیاویکی چەتون و بزێو بوو.»

- جۆزیف پرسی

- چی یە؟ کئی؟

- مردوو ھەنوگە بردیانە سەری

جوڙيف، باوڙيشڪيٽيڪي داو گوتي «ها، باشه باخوا عافوي بڪات» سهر بازه مهچڪ پيچراوهڪه پاش ماوهيهڪ پرسى
 - جوڙيف بهراى توڊهچيٽه بههشت؟
 - ڪي؟
 - پاڦل ٿيڦانوفچ!
 - بهليڏهچيٽه بههشت. زوري رهنجڪيشا. ٽهمه جگه لهوهى كورپهك شيش بو،
 و كه شيشان كه سوڪاريان زوره. ههموويان له خوا دهپارپنهوه كه بيبهخشيٽ.»
 سهر بازه مهچڪ پيچراوهڪه لهسهر جوڙانهكهى جوڙيف دانيشٽ و به دهنگى نرم
 گوتي:

- جوڙيف توش نورهت هاتوهه، ههرگيز روسيا نابيني.

- جوڙيف گوتي: «دكتورهكهيان پهستاره كه هيچيان پيگوتوت؟»

- نهء، كهس هيچى پينهگوتوم. خوم دهزانم پياو دهتوانئ بزاني ڪي زوو دهمرئ.
 تو نه نان دهخوى و نه ٿاو، هيٽده لاواز بويت پياو دهترسيٽ سهرت بڪات. تو
 سيلته. من كه ٽهمهت پينهٿيم، بو ٽهوه نيبيه كه نارحهٽت بكم. بهلام گوتم رهنگه
 بتهوي تو به بكهيت و كه شيش بيته ديارت. ٽهگهر پاروه مارويهكت ههيه وا چاڪه
 لاي فهرماندهكه دايبههيت.

- من چ وهسيٽنامهيهكم بو كه سوڪارم نه ناردوهه له نامه كاندا باسى مردنم
 نه كرده، دهترسم بمرم و ٽهوان پينهزانن.

كهشتيوانهكه گوتي: «پينهزانن. كه مرديت دهتخه مه تابوتيڪهوهه له ٿو ديسادا
 ياداشتنامهيهك دهدهن به فهرماندارى سوپايى و ٽهوانيش ياداشتنامهكه وهكو خوى
 دهنيرن بو گوندهكهى خوت يان بو زيدي خوت له ههر كوتيهك بيت.

ٽهم گفتوگويه جوڙيف-ى غه مبار كرده ٿاره زويهكى ٿالوز بالي بهسهريدا ڪيشا.
 ههستيده كردهزي له شتيڪه. ٿاوى خواردهوه، ٽهوشته ٿاونهبو. خوى گه يانده
 بهر ڪلاو روڙنهى كهشتييهكه، ههندي ههواى گهرم و شيدارى ههلمڙى، ٽهوشته
 ههوا نهبو. ههوليدا خوى به زيدي خوى و بهفروهه مڙول بڪات، ٽهويش ههونه بو.
 ٿاقيبته ههستيڪرده كه ٽهگهر يهك توڙى دى له نهخوشخانهى كهشتييهكهدا
 وهميتي، دهخنڪي. «برادران حاله خراپه. دهههوي بجمه ههوشهى كهشتييهكه،
 بيكهن بهخاترى عيسا بمه نه ههوشى كهشتييهكه.»

جوڙيف، باسكى خسته سهر ملي سهر بازه مهچڪ پيچراوهڪه و سهر بازه كوش به

دهسته ساغهكهى بن بالي گرت و له رارهوهكهوه بردى. له ههوشى كهشتييهكهدا،
 كهشتيوانان و سهر بازان بهريز خهوتبون. هيٽده زور بون رينه بو به نيوياندا رهتبي
 سهر بازه مهچڪ پيچراوهكه گوتي: «ريڪ بوهسته كراسهكه م توند بگرهه هيواش
 هيواش بهدومدا وهه.» دنيا تاريڪ بو. پاسهوانيك له پيشي كهشتييهكهوه وهكو
 پهيكهر بي جوڙه راههستا بو. پيدهچوو بهپيوه خهوتبي. كهشتييهكه وهكو ٽهوه بو
 بهرهٿلا ڪرابي و به ٿارهزوى خوى پروات. سهر بازه مهچڪ پيچراوهكه
 گوتي: «دهيانهوي پاڦل ٿيڦانوفچ بخه نه دهرياكهوه. دهبخه نه تهليسهوهه لهسهر
 كهشتييهكهوه تورى ههٿدههه.
 - ٿا، وايه، واي ٿيدهكهن.

- مردنيش له شوين و ري خوتدا باشته. ههر نهبي دايكت دپتهسهر گورهكهت و
 بوٽ دهلاوينتهوه.

- ٽهدى مهعناى چى. بوئى ڪاو پهين دههات. گايهكى زور له تهويلهى
 حهيوانتهكهدا وهستا بون. يهڪ، دوو، سئ. ههشت دانه بون. ٽهسپيٽي چڪوله
 شيان لهويندهر بهستبووهوه جوڙيف، دهستى برد كه بيلاويني، بهلام ٽهسپهكه قولاغ
 بووهوه، دهه داههقاندو ويستى قولى جوڙيف بهدهمدا بهري. جوڙيف به تورهيهوه
 هاواري ليكرده: «عهمرت نهميتي! زربكه م ليديت!»

جوڙيف و سهر بازهكه هيواش هيواش خويان گه يانده بهرايى كهشتييهكه. پشت له
 تهويلهى حهيوانهكان و روهه دهريا راههستان و ماتو بيدهنگ كهوتنه تهماشاكردن.
 ٿاسمان، بهسهر سهريانهوه ستيراني بهجربوهى گرتبووه باوهش بيدهنگى و ٿارامى
 يهكى تايبهتى ههبوو. ريڪ وهكو ٿاسماني گوندهكهى خويان و ابوو. بهلام ڙير پييان
 تاريكى يهكى بيهرهزا بو. شهپولانى رازٿاميز وهكو مناره بهرز دهبونوهه. شهپول به
 شهپولي دهگوت بهولاهه. شهپولهكان له پاله پهستودا بوون. يهڪ، يهكى دهدايه
 دواوه.

بهلام ههمديس شهپولانى تازه دههاتنه پيشي و بيتباڪ و ناشرين خويان به
 شهرگهكهدا دهكرده.

دهريا نهبهزيبى ههيهو نههيج دهچيت بهگوتي دا. ٽهگهر كهشتييهكه توڙى بچوڪتر
 باو له ٿاسن دروست نهڪرا بوايه، ٽهوا شهپولهكاني بي سي و دوو، و بي پهشيماني
 ههم كهشتييهكهوه ههم خهٿكهكهى نيو كهشتييهكهيان له چاوتروكانپيڪدا
 ههٿدهلوشي.

که شتییه که ش بیگویی و ملهور دههاته بهرچاو. ئەم دێوه که پوزەلامه
وه پیتشده کهوت و له نێو ملیۆنان شه پۆلدا رتی خۆی ده کردهوه.

نه خه می تاریکی بوو و نه با، نه ترسی ته نیایی هه بوو نه ترسی کاتوشوین. گوئی
له هیچ نه بوو. ئەگەر ده ریا له جیتی ئەو باو ئەو خه لکه ی هه لگرتبا ئەوا ئەم دێوه
«که شتییه که» تییان ده و پوکا و شه لم کویرم، چاکو خراپ نابویرم—ی هه لده لوشی.

جۆزیف پرسى: — ئیستا له کوین؟

— نازانم. له ئوقیانوسداين.

— ووشکاییه ک دیار نییه.

— ده لێن تا ههوت رۆژی دی ووشکایی نابینن.

جۆزیف و سه ربازه که چاویان بره به ئەو که فه سپییانه ی که ده بریسکانه وه.
جۆزیف، بیده نگییه که ی شله قاندو گوئی: «راستت ده وئ چ شتییک سامناک نیه،
به لām پیاو وه کو ئەوه ی له جه نگه لێکی تاریک و نوته کدا بی هه ست به ناره حه تی
ده کات.

ئەگەر به له میتکیان دینا و به منیان ده گوت سه دمیل لێخوړه و پاشان بو خۆت راوه
ماسی بکه، ده مکرد. ئەگەر که سیتکم دیتبا بکه وتبا ده ریا که وه خۆم هه لده دایه
ده ریا که وه رزگارم ده کرد. هه لبه ته ئەگەر چینی یان ئەلمانی بوایه خۆم لێ به
ساحیب نه ده کرد. به لām ئەگەر روسی بوایه بی چه ندو چون فریای ده که وتم.

— له مردن ناترسیت؟

— چون ناترسم. خه می که سوکاره که مه. تاقه برایه کم هه یه. پیاویکی ریکو پیتک
نییه. مه شروب ده خواته وه له خۆراییی ژنه که ی دارکاری ده کات. ره نگه پیره داک و
بابه که م خراویان به سه ر بیت.

به لām ئیستا لاقه کانم ده له رزن و ناتوانم خۆم به پتوه بگرم.

ئیره ش زۆر گهرمه برای نازیز، با برۆم بخه وم.

جۆزیف، گه رایه وه له سه ر جۆلانه که ی خۆی راکشا. وه کو پیتشوتر ئاره زووبه کی
ئالۆز نازاری ده دا. خویشی نه یده زانی ئاره زوی چده کات خلت و خاشه یه کی زۆر
سینگی گرتبوو. سه ری زرینگی ده هات. ده می هیند ووشک بوو هیند ووشک بوو

زاری نه ده گه را وه نه وزی دا، خه یالبردییه وه، له گه رما، له کوکه، له و تارماییانه ی
ده هاتنه بهرچاوی وه رز بوو. تا نزیکي سپیته که خه وی لیکه وت هه ر خه ونی
بینی: «له خه ونیدا له سه ربازه یه تازه نانیا ن له ته نور ده ره پتانه وه. له و خه وه دا به
سینگی خشکی خۆی خزانده نیتو ته نوره که وه خۆی دایه ده م گری ئاگره که وه. پاشان دوو
رۆژی ته واو خه وت.

رۆژی سێهه م دوای نیوه رۆ دوو که شتیوان هاتن و له و به شه یان برده ده ری. ته پاند
یا نه نیتو پارچه قوماشیکی ئەستوره وه و ئەوجا دورییا ن، بو ئەوه ی قورستر بی، دوو
پارچه ئاسنیا ن پتوه به ست، له نیتو پارچه که دا وه کو بنجه توریکی لیتها تبوو. سه ری
زل و قه دی باریک بوو. بهر له خۆراوا بردیانه حه وشي که شتییه که و له سه ر
ته ختییک دایانا. سه رتیکی ته خته که به سه ر ته یمانی ته ویله ی حه یوانه کانه وه بوو.
سه ره که ی تری خرابوه سه ر جانتایه ک و جانتاکه له سه ر ته پله کیکی قایم بوو.
سه ربازی نه خو شو بیتاقه ت له ده وری ویتستا بوون. که شیشه که ده ست پیتکرد: «خوا
به روحمی خۆی رحمی لیتبکات..» سی که شتیوان گوئیان: «ئامین» سه ربازو
شاگردانی که شتییه که دانه وینه وه به لچاو ته ماشایه کی شه پۆله کانیان کرد. زۆر
سه ر بوو که پیاو له پارچه موشه مایه که وه بدورن و توری بدنه ده ریا وه! ئایا تا
ئیتستا که س وایکرد بوو؟ که شیشه که، جۆزیفی به خاک ته به روک کردو دانه وییه وه.
سه رو دیک خوینرا. یاسا وه که سه رتیکی ته خته که ی هه لبری. جۆزیف، به سه ر سه ردا
تل بووه وه. له ئاسماندا ته قلله یه کی داو ئەوجا شلپ که وته ئاوه که وه. له که فی
ده ریا که دا و ونبوو شه پۆلان وه بنیا ن خست. خه ریک بوو به ره و بنکی ده ریا ده رۆیی..
ئایا ده گاته بنکی ده ریا؟ ده لێن ده ریا یه کجار قولله و ناگه یته بنکی. ئەو، شه ست—
هه فتا پتیه ک چوبه خواری. ئەوجا ورده ورده چوه خواری و به لاو به لادا تلی ده دا.
ریک وه ک ئەو کاته ی خه ریک بوو بیری ده کرده وه. ئەوجا شه پۆلی ئاوه که له گه ل
خۆیدا بردی. پتر به م لاو به ولادا ده یبرد تا به ره و بنکی ده ریا. به لām له پر پۆله
ماسییه کی ره نگا ورهنگی بینی. ماسییه کان که جهسته یه کی تاریکیان بینی توژی
سه له مینه وه ئەوجا له پر هه موو به ره و پاش گه رانه وه. پاش که متر له ده قیقه یه ک
وه کو گولله به ره و جۆزیف هیرشیا ن هینا. به ده وریدا ده هاتنو ده چون. پاشان شتیکی
بۆزی زه به لاه هات. سه گی ده ریایی بوو. بیتاک و بیتس لکردن ده هاته پیتشی. وه کو
ئوه ی چ کاریکی به جۆزیف نه بیت، به مه له خۆی به ژیریدا کرد. به پشتا مه له ی
کردو ورگی هینایه سه ره وه.

له ئاوه گهرمورونه که دا خۆی خا و کرده وه. پاشان به ئه سپایی ده می کرده وه. دوو ریز ددانی پیتوه بوو ههر مه پرسه. ماسییه رهنگا و رهنگه کان که نهوسیان بزوا بوو، وهستان تا بزنان چده بیته. سه گه دریا بیه که لوتیکی له جهسته که دا. ئه و جا به ئه سپایی ده می کرده وه. ددانه کانی له جه نازه که سوو، ئه و جا ته قه له کانی له سه ری تا خواری هه لپچری. یه کیتک له پارچه ئاسنه کان که وت. ماسییه کان هه لاتن و پارچه ئاسنه که که وت به قه برغه ی سه گه که دا و به ره و بنی ئا و که داکشا...»

له سه ره دریا ش، هه و ران ده وری هه تاوی تازه ئا و ابویان گرت بوو. ههر په له هه وریک به شیوه یه که دهاته بهرچاو، په له یه که له شیرو یه کیتی دی له تا قی سه ره که وتن و یه کیتی دی له مقه ست ده چوو. له پشت هه و ره که انه وه رستیکی روناکی سه وزیا و تا نا و هندی ئاسمان هه لکشابوو. توژی له ولاتره وه روناکییه کی وه نه وشه یی ها تو بالی به سه ره روناکییه سه وزه که دا کیشاو ئه و جا روناکی یه که رهنگیکی دی گرت هه خۆ، بوو به زه ردو مه یله و سو رو ئه نجام ئاسمان شین و ساف و جوان بوو. ئوقیانوسی گه و ره ش له هه وه له وه له ژیر ئاسمانی ده رخشانو جواندا مۆنی کردو شیوا. به لام هینده ی پینه چوو ئه ویش رهنگی هه لئینا، رهنگی دلگیر، جو راجو ر، و له زه تبه خشی گرت هه خۆ. رهنگی وه های هه لئینا و گرت هه خۆ که مه حاله له زمانی مرۆفدا ناویان هه بی و ناویان بو بدۆزرت هه وه.

دایکم بهمهسه له که ی زانی. من و قاریا به ته گبیری ئه و باشتین جلکی خۆمان له بهرکرد، سهرو سیمای خۆمان به جوانترین شیوه ئارایشته کردو له بهر په نجه ره که لیتی دانیشتهین. دایکم گوتی:

- له وهیه ئه م پیاوه، مرۆقیتیکی فیلبازو دهستبریت، له وه شه مرۆقیتیکی له بارو باشی. به لام هه رچونئ بیت، ده بی ئیوه زیاتر سه رنجی رابکیشن. من گوتم: - دایکه تو سه هوبت، مرۆقیتیکی فیلباز نییه.

١٥ / نوڤمبه

قاریا، زۆر نارهحه ته. لای وایه من ریی به خته وه ری ئه وم گرتوه. باوه ری وایه من سه رچاوه ی هه موو نارهحه تیه کی ئه وم. به لام من چ تاوان و گوناچیک له خۆمدا شک نابه؛ من چبکه م کابرای مووره ش قاریای ناوی و ناشقی منه. ده مه و عه سر، کاغه زیکم نوسی و بو کابرای مووره ش - م هه لدا یه خواره وه. کابرا کاغه زه که ی هه لگرت و خوتندییه وه، به لام دیاره که کابرایه کی زۆر فیلباز؛ پارچه ده باشیریکی له به رکی ده رهینا و له سه ر قۆلی چاکه ته که ی به پیتی درشت نوسی: (جاری). چهند ده قیقیه ک به بهر په نجه ره که دا پیاسه ی کردو ئه و جا خۆی گه یانده شوسته که ی ئه و به رو به ده باشیره که له سه ر دیواره که، نوسی: «به پیشنیازه که ت قایلم، به لام جاری..» پاشته وه ی نوسینه که ی ئه وم له سه ر دیواره که خوتنده وه، به له ز سربیه وه. نازانم بۆچی دلم به و توندییه که وته لیدان؟!.

١٦ / نوڤمبه

قاریا - ی خوشکم ئه مرۆکه له به غیلی و حه سودی خۆیدا سیخورمه یه کی توندی به سینگم داکیشا، ژانی برده دلمه وه کیژیکی شوم و پیسه، زۆر کینه له دلله. کابرای مووره ش، ئه مرۆش وه کو روژانی پیشوو به بهر په نجه ره که دا پیاسه ی ده کرد. ته نانه ت چهند جاریک په نجه ره ی ژووره که می به پاسه وانی گه ره که که نیشاندا. بو چهند ده قیقیه یه که قسه ی له گه لدا کرد. له وه یه ستایشی منی له لا کردی. یان ویستبیتی فیل و ده هۆبه ک سازبکات. یان به قسه ی لوس و زمانی ته رو به لێنان دلئ کابرای پاسه وان نهرم بکات و بیکات به دۆستوو ناشنای خۆی.. نامان له ده ست تیره و توخمی پیاوان.. ئیوه ی پیاو له راده به ده ر ناجسن و فیلبازو زالم، به لام له گه ل هه موو زالمی و ناجسنی یه کتاندا، بونه وه ریکی هینده بی

له دهفته ری بیره وه ری کیژیکه وه

١٣ / نوڤمبه

ئه ورۆ گه له ک به که یفم.. ئاقبیه ت ئه شق رووی کرده دلم. له چاوی به د به دوور هیه چ ناچیتته ئه قله وه. ئه وه تا له به یانی زه وه. پیاویکی بالا به رزی مووره ش به بهر په نجه ره ی ژوره که مدا دیت و ده جیت. سمیلتی جوانه! چهند روژیکه له به یانی زه وه، تا ئیواره یه کی درهنگ به بهر په نجه ره ی ژوره که مدا پیاسه ده کات و به رده وام ده روانیتته په نجه ره ی ژوره که م. منیش به روا له ت وا ده نویتم که ئاگام لیتی نییه و گوئی به نیگا کردنه که ی ئه و ناده م.

١٤ / نوڤمبه

ئه ورۆ، باران وه کو سیلاو له سپیده وه تا شه وی به رده وام ده باری. به لام ئه و پیاوه به سته زمانه وه کو روژانی پیشوو، له به یانی زه وه خۆی گه یانده بووه به رانه بهر په نجه ره ی ژوره که م و وه کو روژان خه ربکی پیاسه کردن بوو. دلم پیتی ده سوتا، هه ر بو ئه وه ی دلئ خوشبکه م و سارد نه بیته وه، چاویکم لیداگرت و ماچتیکی هه واییم بو هه لدا، ئه ویش به بزه یه کی شیرن وه لامی ماچه که ی دامه وه. من نایناسم و نازانم کییه. «قاریا» ی خوشکم وا ده زانیت که ئه و پیاوه مووره شه ناشقی ئه و بووه؛ بو به ئه مرۆ پیتی گوتم:

- ئه شقی من وایلیت کرده له و بهر بارانه بوه ستیت، هه ر چنده سه راپای ته ر ته ر بووه، که چی هه ر له بهر په نجه ره که دوور ناکه ویتته وه..

پیم وایه قارا کیژیکی بیتا وه زه، ده نا چۆن ده شیت پیاویکی مووره ش ناشقی کیژیکی چاوه ئه برۆ ره ش بی؟

۱۷ / نوکۆبەر

دوینتی شهو، براكه‌م له‌سه‌فه‌ر گه‌رایه‌وه. فریای چوونه نیو جی و خهوتن نه‌كه‌وت، پۆلیس گرتیان و حه‌پسكرا.

۱۸ / نوکۆبەر

ئه‌و پیاوه خوێرییه، چه‌په‌ل و ناکه‌سبه چه‌یه. تازه بۆم ده‌رکه‌وت که له‌و ماوه‌یه‌دا نه‌ له‌به‌ر خاتری من ده‌هاته به‌ر په‌نجه‌ره‌که‌و نه‌ له‌به‌ر خاتری ئاریا. به‌لکو بۆ گرتنی براهه‌که‌م، که پاره‌ی دایه‌ره‌یه‌کی دزی بوو، ده‌هاته ئه‌وینده‌رو تا قیبه‌ی ده‌کرد. به‌رێکه‌وت، ئه‌مڕۆش کابرای مووره‌ش-م له‌به‌ر په‌نجه‌ره‌که‌دا بینی. چه‌ند ساتییک به‌شه‌قامه‌که‌دا پیاسه‌ی کرد. پاش ئه‌وه‌ی شه‌قامه‌که‌ چۆل بوو، له‌سه‌ر دیواره‌که‌ نوسی: «له‌مڕۆوه ده‌ستم به‌تاله‌و کارێکم نییه، ئاماده‌ی فرمانی تۆم». له‌توره‌یبیدا، ده‌موچاوم گرژ کرد. مۆره‌یه‌کم کرد. زمانم لێده‌ره‌هیتنا... حه‌یوانی پیس، خوێری.

هه مه کهریم عارف

* کهرکوکییو له سالی ۱۹۵۱ دا له دایک بووه.

* له سالی ۱۹۷۵ دا کۆلیتری ئەدهبیاتی بهغداي تهواو کردوه.

* له سالی ۱۹۷۷ وه به بهرهوامی نووسین و بهرهمی ئەدهبی بلاوده کاتهوه.

* نو سالی هه پهرتی لاوی، بی وابه ستهگی حیزی، له پیشمه رگایه تیدا به سه بر دووهو، وه کو به شداریه کی مهیدانی و، ویتدانی له خهباتی رهوای نه تهوهی کورد دا، شانازی پیوه دهکات و منهت به سه کهدا ناکات، چونکه باوه پری وایه که پۆلهی میلله تی مهزلوم مه حکومه به پیشمه رگایه تی.

* جگه له ناوی خوئی، به تایبه تی له گوڤاری گزنگی نووسه رانی کهرکوک، نووسه ری کوردستان، کهلتور، رۆژنامه ی ئالای ئازادی تا ژماره ۲۲۲ به ناوی؛ گوڤه ند، زنار، سیپان، پاکزاد، محمدی حاجی، سیروان عه لی، دیدار هه مه وهندی، هیترا، ح.ع بهره می بلاو کردۆته وه.

* له هه شتاکانه وه تا ئیستا راسته وخۆ سه ره پهرشتی و سه رۆکایه تی لقی کهرکوک یه کیتی نووسه رانی کوردی کردوه.

* زۆر بهره مه و کتیبی چاپ و بلاو کردۆته وه، لی زۆریه ی هه ره زۆریان به نوسخه ی هینه ده کهم بلاو بوونه ته وه، له نرخه نه بوودان..

ته نیا ئەوه ندهیه له فهوتان رزگار بوون و هیچی دی، هه ندیک له وانه:

۱- تیروژ، کۆ چیرۆک.

۲- کۆچی سوور، چیرۆک.

۳- به یداخ، چیرۆک.

۴- داوه تی کۆچه ریان، کۆ چیرۆک.

۵- له خۆ بیگانه بوون، کۆ چیرۆک.

۶- کوچ سرخ، کۆ چیرۆک به فارسی.

وه رگپران:

۷- نینا، رۆمانی سابت ره حمان.

۸- نامۆ، رۆمانی ئەلبیتر کامۆ.

۹- ریبهر، رۆمانی مه هدی حسین.

۱۰- شکست، رۆمانی ئەلکساندهر فه یداف.

۱۱- هاوماله کان، رۆمانی ئەحمه د مه حمود.

۱۲- بیناسنامه کان، رۆمانی عه زیز نه سین.

۱۳- قوریانی، رۆمانی هیترب میدو.

۱۴- دووره وولات، رۆمانی ع. قاسمۆف.

۱۵- ئازادی یا مه رگ، رۆمانی کازانتراکیس.

۱۶- هاوماله کان، ئەحمه د مه حمود «به رگی ۲»

۱۷- چیرۆکه کانی سه مه دی بیهرهنگی، به رگی یه که م.

۱۸- چیرۆکه کانی سه مه دی بیهرهنگی، به رگی دووه م.

۱۹- ئامانجی ئەده بیات، م. گوړکی.

۲۰- دلیری خۆ راگرتن، یاداشتنامه ی ئەشرفی ده هقانی.

۲۱- مه سه له ی کورد له عیتراقدا، عه زیز شه ریف.

۲۲- میژوی ره گ و ره چه له کی کورد، ئیحسان نوری پاشا.

۲۳- خه باتی چه کداری هه م تاکتیکه هه م ستراتیژ، مه سعود ئەحمه د زاده.

۲۴- کورد، گه لی له خشته براوی عه در لی کراو، د. گوینته ر دیشنه ر.

۲۵- له مه هابادی خوتناویه وه بۆ که نارین ئاراس. نه جه ف قولی پسیان.

۲۶- گوزارشتی موسیقا، د. فواد زه که ریا.

۲۷- ده رباری شیعو شاعیر، ره زا به راهه نی.

۲۸- قنست قان گوگ، شانۆنامه، باول ئایزله ر.

۲۹- به دو عا شاعیره کان، شانۆنامه، جه لیل ئەلقه یسی.

۳۰- جوله که که دی مالتنه، شانۆنامه، مالرو.

۳۱- داد په روه ران، شانۆنامه، ئەلبیتر کامۆ.

۳۲- به د حالی بوون، شانۆنامه. ئەلبیتر کامۆ.

۳۳- چاو به چاو، شانۆنامه، گه وه ره مراد «غولام حوسین ساعدی».

۳۴- ریچار دی سییه م، شانۆنامه. شکسپیتر.

۳۵- گه مه ی پاشا و وه زیر، شانۆنامه، عبدو لالا ئەلبوصیتری «له هه شتاکانه وه لای کاک

مه حمود زامداره».

۳۶- کورد له ئە نسکلۆپیدیای ئیسلام دا.

۳۷- هونه ر و ژبانی کۆمه لایه تی. پلیخانۆف.

* ئەو بەرھەمانە و زۆرى دىكەى ئامادەن بۆ چاپ و ھەركەس وگروپ و لايەنىك تەماحى
بلاوكردنهوى ھەبن، ئامادەيە بەخۆرايى پيشكەشيان بكات... .

- ۳۸- پىكھاتەى بەدەنى و چارەنوسى ئافرەت. ئىقلىن ريبىد.
۳۹- لىكدانەوھەيك لەمەر نامۆى ئەلبير كامۆ.
۴۰- مندالە دارينە، چيرۆكىكى دريژە بۆ مندالان.
۴۱- فاشيزم چى يە، كۆ چيرۆك بۆ مندالان، يەلماز گونەى.
۴۲- شوانە بچكۆلەكە، چيرۆكىكى دريژى چينى يە بومندالان.
۴۳- دوژمنان، دوو كۆ چيرۆكى چيخۆف.
۴۴- ئەفسانەين گريكى و رۆمانى.
۴۵- ھەلبژاردەى چيرۆكى فارسى (۱) كۆ چيرۆك: لالە، گيژا، جى پى، كورته ميژووكى
ژوورەكەم، كتيب.
۴۶- چوار چيرۆك و ھەلسەنگاندنيان: كامۆ، موپاسان، پيرانديللو، چيخۆف.
۴۷- چۆنيەتى فيربوونى زمانى فارسى، ھەمەكەريم عارف.
۴۸- فەرھەنگى فارسى كوردى پيىتى (۱-۱)، ھەمەكەريم عارف.
۴۹- نوسينيىت پەراگەندە «كۆمەلە نوسينيىكى ھەمەجۆرە»، ھەمەكەريم عارف.
۵۰- چەندين چيرۆكى بيگانە.
۵۱- چرنيشفسكى، فەيلەسوف و زاناي گەورەى ميللەتى روس.
۵۲- چايكوفسكى، ژيان و بەرھەمى.
۵۳- صادقى ھيدايەت، ژيان و بەرھەمى.
۵۴- خافروغ لە شيعر دەدوئى، ژيان و بەرھەمى.
۵۵- ريبازە ھونەريەكانى جيهان.
۵۶- ئەدگارئالن پۆ، ژيان و بەرھەمى.
۵۷- يەلماز گونەى ھونەرمەندى شۆرشگيتر، ژيان و بەرھەمى.
۵۸- ئەھلى دۆزەخ، جاك لەندەن، ژيانى بەرھەمى.
۵۹- ريباليزم و دژە ريباليزم لە ئەدەببىياتدا.
۶۰- كۆمەلنىك ئەفسانەى جيهانى.
* لەرپەرينەوھە تا نھوو چالاكانە بەشدارى بزاڤى ئەدەبى و رۆشنيىرى كوردى دەكات و
بەرھەمى ھەمە جۆرى نووسراو و ھەرگيتر دراو بلاوودەكاتەوھ، بەتايبەتى لە رۆژنامەو
گۆڤارى: براپەتەى، خەبات، ريگاي كوردستان، پەيمان، دەنگى ميللەت، رامان،
گولان، كاروان، مەتەن، گازی، پەيڤ، سەنتەرى براپەتەى، رۆژنامەى يەكبوون.